

**T. C. İSTANBUL KÜLTÜR ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ**

**OĞUZ ATAY'IN "BİR BİLİM ADAMININ ROMANI" ADLI ESERİNDEKİ
NİTELEME SIFATLARI**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

**Dilek KESKİNCİ
1310061007**

**Anabilim Dalı: Türk Dili ve Edebiyatı
Programı: Türk Dili ve Edebiyatı Yüksek Lisans Programı**

Tez Danışmanı: Prof. Dr. H. Ömer KARPUZ

OCAK 2017

T. C. İSTANBUL KÜLTÜR ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

OĞUZ ATAY'IN “BİR BİLİM ADAMININ ROMANI” ADLI ESERİNDEKİ
NİTELEME SIFATLARI

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Dilek KESKİNCİ
1310061007

Tezin Enstitüye Verilme Tarihi : 26 Aralık 2016

Tezin Savunulduğu Tarih : 05 Ocak 2017

Tez Danışmanı : Prof. Dr. Hacı Ömer KARPUZ

Diğer Jüri Üyeleri : Prof. Dr. Vahit TÜRK

: Doç. Dr. Bayram BAŞ

OCAK 2017

ÖNSÖZ

Bu tezde, Türkçede niteleme sıfatlarının sınıflandırılması ve cümle içindeki kullanımları kapsamında Türk Edebiyatının usta yazarlarından Oğuz Atay'ın "Bir Bilim Adamının Romanı'nı adlı eserinde geçen niteleme sıfatları incelenmeye çalışılmıştır.

Türkçeyi keşfetme yolculuğunda bana yol gösteren, yüksek lisans eğitimim sırasında katkılarda bulunan bütün hocalarıma çok teşekkür ederim. Ancak, özellikle zikretmek istediğim isimler bulunmaktadır:

Beni bu konuya yönlendiren İstanbul Kültür Üniversitesi, Türk Dili Anabilim Dalı Başkanı değerli hocam Prof. Dr. Hacı Ömer KARPUZ'a tez danışmanım olarak bana sağladığı büyük destek için şükranlarımı sunarım.

Eğitim yaşamımın daha nitelikli geçmesi için daima çabalayan sevgili anneme, babama, değerli emekleriyle şu anda bu satırları yazabilmemi sağlayan ablalarım Dr. Derya Keskinci ve Deniz Dirim'e minnet borçluyum. Ayrıca zor zamanlarıma 'umut' olan Sayın Aziz Cüneyt Yüksel'e çok müteşekkirim.

Dilek KESKİNCİ

26.12.2016

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	i
İÇİNDEKİLER	ii
KISALTMALAR	vii
TABLO LİSTESİ	viii
ŞEKİL LİSTESİ	viii
TÜRKÇE ÖZET	ix
YABANCI DİL ÖZET	x
GİRİŞ	xi
BİRİNCİ BÖLÜM	
1. SIFATLAR HAKKINDA GENEL DEĞERLENDİRME	1
İKİNCİ BÖLÜM	
2. OĞUZ ATAY'IN YAŞAMI VE ESERLERİ	6
2.1. Yaşamı	6
2.2. Eserleri	11
2.2.1. “Bir Bilim Adamının Romanı Mustafa İnan”	12
2.2.1.01. Özet	12
2.2.1.02. Roman Hakkında	13
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM	
3. İNCELEME	16
3.1. “Bir Bilim Adamının Romanı”nda Kullanılan Niteleme Sıfatları	16
3.2. Geçiş Sıklığına Göre Niteleme Sıfatları	173
3.3. Yapılarına Göre Niteleme Sıfatları	186
3.3.1. Sözcük Halindeki Niteleme Sıfatları	187

3.3.1.01. /+Ø/Eksiz Niteleme Sıfatı Örnekleri	189
3.3.1.02. /+II/ Ekiyle Kurulan Niteleme Sıfatı Örnekleri	189
3.3.1.03. /-k/ Ekiyle Kurulan Niteleme Sıfatı Örnekleri	190
3.3.1.04. /+ik/ Ekiyle Kurulan Niteleme Sıfatı Örnekleri	190
3.3.1.05. /+CI/ Ekiyle Kurulan Niteleme Sıfatı Örnekleri	190
3.3.01.06 /+î/ Ekiyle Kurulan Niteleme Sıfatı Örnekleri	191
3.3.01.07 /+sIz/ Ekiyle Kurulan Niteleme Sıfatı Örnekleri	191
3.3.01.08. /-Ik/ Ekiyle Kurulan Niteleme Sıfatı Örnekleri	192
3.3.01.9. /+AI/ Ekiyle Kurulan Niteleme Sıfatı Örnekleri	192
3.3.01.10. /-IcI/ Ekiyle Kurulan Niteleme Sıfatı Örnekleri	192
3.3.01.11. /+sAI/ Ekiyle Kurulan Niteleme Sıfatı Örnekleri	192
3.3.01.12. /-GIIn/ Ekiyle Kurulan Niteleme Sıfatı Örnekleri	193
3.3.01.13. IIk/ Ekiyle Kurulan Niteleme Sıfatı Örnekleri	193
3.3.01.14. /-An/ Ekiyle Kurulan Niteleme Sıfatı Örnekleri	193
3.3.01.15. /-n/ Ekiyle Kurulan Niteleme Sıfatı Örnekleri	193
3.3.01.16. /+iş/ Ekiyle Kurulan Niteleme Sıfatı Örnekleri	193
3.3.01.17. /-I/ Ekiyle Kurulan Niteleme Sıfatı Örnekleri	193
3.3.01.18. /+I/ Ekiyle Kurulan Niteleme Sıfatı Örnekleri	193
3.3.01.19./-In/ Ekiyle Kurulan Niteleme Sıfatı Örnekleri	193
3.3.01.20. /+nç/ Ekiyle Kurulan Niteleme Sıfatı Örnekleri	193
3.3.01.21. /-mİş/ Ekiyle Kurulan Niteleme Sıfatı Örnekleri	193
3.3.01.22. /-Gan/ Ekiyle Kurulan Niteleme Sıfatı Örnekleri	193
3.3.01.23. /+Iz/ Ekiyle Kurulan Niteleme Sıfatı Örnekleri	193
3.3.01.24. /-İş/ Ekiyle Kurulan Niteleme Sıfatı Örnekleri	193
3.3.01.25. /+IncI/ Ekiyle Kurulan Niteleme Sıfatı Örnekleri	194
3.3.01.26. /+mAn/ Ekiyle Kurulan Niteleme Sıfatı Örnekleri	194
3.3.01.27. /+t/ Ekiyle Kurulan Niteleme Sıfatı Örnekleri	194
3.3.01.28. /-ç/ Ekiyle Kurulan Niteleme Sıfatı Örnekleri	194
3.3.01.29. /-I/.../+Ø/ Ekiyle Kurulan Niteleme Sıfatı Örnekleri	194
3.3.01.30. /+DAki/ Ekiyle Kurulan Niteleme Sıfatı Örnekleri	194

3.3.01.31. /+sI/ Ekiyle Kurulan Niteleme Sıfatı Örnekleri	194
3.3.01.32. /-Ir/ Ekiyle Kurulan Niteleme Sıfatı Örnekleri	194
3.3.01.33. /-u/ Ekiyle Kurulan Niteleme Sıfatı Örnekleri	194
3.3.01.34. /+CA/ Ekiyle Kurulan Niteleme Sıfatı Örnekleri	194
3.3.01.35. /+CII/ Ekiyle Kurulan Niteleme Sıfatı Örnekleri	194
3.3.01.36. /+II/.../+II/ Ekiyle Kurulan Niteleme Sıfatı Örnekleri	194
3.3.01.37. /+msAr/ Ekiyle Kurulan Niteleme Sıfatı Örnekleri	194
3.3.01.38. /-Ak/ Ekiyle Kurulan Niteleme Sıfatı Örnekleri	194
3.3.01.39. /-Ar/ Ekiyle Kurulan Niteleme Sıfatı Örnekleri	194
3.3.01.40. /-DIk/ Ekiyle Kurulan Niteleme Sıfatı Örnekleri	194
3.3.01.41. /-mAn/ Ekiyle Kurulan Niteleme Sıfatı Örnekleri	194
3.3.01.42. /-z/ Ekiyle Kurulan Niteleme Sıfatı Örnekleri	194
3.3.01.43. /+Daş/ Ekiyle Kurulan Niteleme Sıfatı Örnekleri	194
3.3.01.44. /+if/ Ekiyle Kurulan Niteleme Sıfatı Örnekleri	194
3.3.01.45. /+ishce/ Ekiyle Kurulan Niteleme Sıfatı Örnekleri	194
3.3.01.46. /+ishcen/ Ekiyle Kurulan Niteleme Sıfatı Örnekleri	194
3.3.01.47. /+k/ Ekiyle Kurulan Niteleme Sıfatı Örnekleri	194
3.3.01.48. /+II/.../IcI/ Ekiyle Kurulan Niteleme Sıfatı Örnekleri	194
3.3.01.49. /+sII/ Ekiyle Kurulan Niteleme Sıfatı Örnekleri	194
3.3.01.50. /-I/.../-I/ Ekiyle Kurulan Niteleme Sıfatı Örnekleri	194
3.3.01.51. /-Ik/.../+II/ Ekiyle Kurulan Niteleme Sıfatı Örnekleri	194
3.3.01.52. /-m/ Ekiyle Kurulan Niteleme Sıfatı Örnekleri	195
3.3.01.53. /-r/ Ekiyle Kurulan Niteleme Sıfatı Örnekleri	195
3.3.2. Sözcük Öbeği Halindeki Niteleme Sıfatları	196
3.3.2.01.Araçlı Kısaltma Öbeği	196
3.3.2.02.Arapça Tamlama	196
3.3.2.03.Bağlama Öbeği	196
3.3.2.04.Belirtili Ad Tamlaması	196
3.3.2.05.Belirtisiz Ad Tamlaması	196
3.3.2.06.Çıkmalı Kısaltma Öbeği	197

3.3.2.07.Farsça Tamlama	197
3.3.2.08.İyeliksiz Yalın Kısaltma Öbeği	197
3.3.2.09.İkileme	197
3.3.2.10.İyelikli Yalın Kısaltma Öbeği	197
3.3.2.11.Pekiştirme Sıfatı	197
3.3.2.12.Sıfat Tamlaması	197
3.3.2.13.Yaklaşmalı Kısaltma Öbeği	197
3.3.2.14.Yönelmeli Kısaltma Öbeği	197
3.3.2.15. Zarf Öbeği	197
3.3.3. Cümlecik Halindeki Niteleme Sıfatları	199
3.4. Kaynak Dillerine Göre Niteleme Sıfatları	200
3.4.1. Türkçe Kökenli Niteleme Sıfatları	201
3.4.2. Fransızca Kökenli Niteleme Sıfatları	206
3.4.3. Arapça Kökenli Niteleme Sıfatları	207
3.4.4. Arapça + Türkçe Kökenli Niteleme Sıfatları	209
3.4.5. Farsça Kökenli Niteleme Sıfatları	211
3.4.6. Farsça + Türkçe Kökenli Niteleme Sıfatları	211
3.4.7. Özel Ad Şeklindeki Niteleme Sıfatları	211
3.4.8. Fransızca + Türkçe Kökenli Niteleme Sıfatları	212
3.4.9. Yunanca Kökenli Niteleme Sıfatları	212
3.4.10. Türkçe + Farsça Kökenli Niteleme Sıfatları	212
3.4.11. Türkçe + Arapça Kökenli Niteleme Sıfatları	212
3.4.12. Almanca Kökenli Niteleme Sıfatları	212
3.4.13. Farsça + Arapça Kökenli Niteleme Sıfatları	212
3.4.14. Fransızca + Arapça Kökenli Niteleme Sıfatları	213
3.4.15. İtalyanca + Arapça + Türkçe Kökenli Niteleme Sıfatları	213
3.4.16. Yunanca + Türkçe Kökenli Niteleme Sıfatları	213
3.4.17. Fransızca + Farsça Kökenli Niteleme Sıfatları	213
3.4.18. Rumca + Türkçe Kökenli Niteleme Sıfatları	213
3.4.19. Arapça + Farsça Kökenli Niteleme Sıfatları	213

3.4.20. İngilizce + Türkçe Kökenli Niteleme Sıfatları	213
3.4.21. Türkçe + Fransızca Kökenli Niteleme Sıfatları	213
3.4.22. Arapça + Fransızca + Türkçe Kökenli Niteleme Sıfatları	213
3.4.23. Arapça + Farsça + Türkçe Kökenli Niteleme Sıfatları	213
3.4.24. Arapça + Fransızca Kökenli Niteleme Sıfatları	213
3.4.25. Arapça + Arapça Kökenli Niteleme Sıfatları	213
3.4.26. Arapça + Türkçe Fransızca + Türkçe Kökenli Niteleme Sıfatları	214
3.4.27. İngilizce Kökenli Niteleme Sıfatları	214
3.4.28. İtalyanca Kökenli Niteleme Sıfatları	214
3.4.29. İtalyanca + Türkçe Kökenli Niteleme Sıfatları	214
3.5. Birlikte Kullanıldıkları Adlara Göre Niteleme Sıfatları	215
4. DEĞERLENDİRME VE SONUÇ	229
KAYNAKÇA	231

KISALTMALAR

s.	:	Sayfa.
çev.	:	Çeviren.
dn.	:	Dipnot.
hzl.	:	Hazırlayan.
T.	:	Türkçe.
Fr.	:	Fransızca.
Ar.	:	Arapça.
Far.	:	Farsça.
ÖA	:	Özel Ad.
Yun.	:	Yunanca.
Alm.	:	Almanca.
İt.	:	İtalyanca.
Rum.	:	Rumence.
İng.	:	İngilizce.
SÖ	:	Sözcük Öbeği.
Cc	:	Cümlecik.

TABLO LİSTESİ

TABLO 3.2.	EN SIK KULLANILAN NİTELEME SIFATLARI, KULLANIM SAYILARI VE ORANLARI	173
TABLO 3.3.	YAPILARINA GÖRE NİTELEME SIFATLARI, KULLANIM SAYILARI VE ORANLARI	186
TABLO 3.3.1.	SÖZCÜK HALİNDEKİ NİTELEME SIFATLARI, KULLANIM SAYILARI VE ORANLARI	187
TABLO 3.3.2.	SÖZCÜK ÖBEĞİ TÜRLERİ, KULLANIM SAYILARI VE ORANLARI	196
TABLO 3.3.3.	CÜMLECİK HALİNDEKİ NİTELEME SIFATLARI	199
TABLO 3.4.	KAYNAK DİLLERİNE GÖRE NİTELEME SIFATLARI, KULLANIM SAYILARI VE ORANLARI	200
TABLO 3.5.	BİRLİKTE KULLANILDIKLARI ADLARA GÖRE NİTELEME SIFATLARI, KULLANIM SAYILARI VE ORANLARI	215

ŞEKİL LİSTESİ

ŞEKİL 3.2.	NİTELEME SIFATLARININ GEÇİŞ SIKLIĞI GRAFİĞİ	185
ŞEKİL 3.3.	YAPILARINA GÖRE NİTELEME SIFATLARI GRAFİĞİ	186
ŞEKİL 3.3.1.	SÖZCÜK HALİNDEKİ NİTELEME SIFATI GRAFİĞİ	195
ŞEKİL 3.3.2.	SÖZCÜK ÖBEĞİ HALİNDEKİ NİTELEME SIFATLARI GRAFİĞİ	198
ŞEKİL 3.4.	KAYNAK DİLLERİNE GÖRE NİTELEME SIFATLARI GRAFİĞİ	214
ŞEKİL 3.5.	BİRLİKTE KULLANILDIKLARI ADLARA GÖRE NİTELEME SIFATLARI GRAFİĞİ	228

Enstitü	: Sosyal Bilimler Anabilim
Dalı	: Türk Dili ve Edebiyatı
Programı	: Türk Dili ve Edebiyatı
Tez Danışmanı	: Prof. Dr. Hacı Ömer Karpuz
Tez Türü ve Tarihi	: Yüksek Lisans – Aralık 2016

ÖZET

OGUZ ATAY'IN "BİR BİLİM ADAMININ ROMANI" ADLI ESERİNDEKİ NİTELEME SIFATLARI Dilek KESKİNCİ

Çalışmamız, Oğuz Atay'ın "Bir Bilim Adamının Romani" eserinde yer alan niteleme sıfatlarını konu edinmiştir. Niteleme sıfatları hakkındaki bu araştırma, Türkiye Türkçesinin dilbilgisel özelliklerini belirlemeye katkıda bulunmayı amaç edinmiştir.

Araştırmamızda incelenen "Bir Bilim Adamının Romani" eserinde 3228 niteleme sıfatı tespit edilmiştir. Niteleme sıfatları, kullanımları temel alınarak geçiş sıklığına, yapılarına, kaynak dillerine ve birlikte kullanıldıkları adlara göre dört başlıkta incelenmiş, kullanım sayıları, kullanım oranları tablolar ve grafiklerle belirtilmiştir. Niteleme sıfatları sözdizimsel yapıları bakımından değerlendirildiklerinde 3228 sıfattan 2892'sinin sözcük biçimindeki sıfatlardan oluştuğu, 308'inin sözcük öbeği biçiminde olduğu ve 28 tanesinin de cümlecik halinde olduğu tespit edilmiştir. Sözcük halindeki niteleme sıfatlarının yapımında kullanılan ekler, ele aldığımız metinden örneklerle gösterilmiştir. Sözcük öbeği şeklindeki niteleme sıfatlarının türleri tespit edilmiş, incelenen romandan örnekler, kullanım sayıları ve kullanım oranlarıyla belirtilmiştir. Cümlecik biçimindeki niteleme sıfatları metinden örneklerle verilmiştir. Niteleme sıfatları kaynak dillerine göre değerlendirildiklerinde 1750 tanesinin Türkçe, 472 tanesinin Fransızca, 359 tanesinin Arapça, 181 tanesinin Farsça kökenli oldukları görülmüştür. Burada sayılan genel sonuçlara ilişkin daha kapsamlı sayısal bilgiler ve oranlar çalışmanın inceleme kısmında yer almıştır.

Anahtar Kelimeler: Niteleme Sıfatı, Sözcük Türleri, Türkçe Biçim Bilgisi, Kaynak Diller, Oğuz Atay

Institute : Social Sciences
Branch : Turkish Language and Literature
Program : Turkish Language and Literature
Thesis Advisor : Prof. Dr. Hacı Ömer Karpuz
Type of Thesis and Date: Post graduate – December 2016

ABSTRACT

DESCRIPTIVE ADJECTIVES IN OĞUZ ATAY’S LITERARY WORK CALLED “THE NOVEL OF A SCIENTIST”

Dilek KESKİNCİ

The subject of our study is the descriptive adjectives that take place in OğuzAtay’s “The Novel of a Scientist”. The aim of this research on the descriptive adjectives is to identify the grammatical features of Turkey’s Turkish.

There were 3228 descriptive adjectives identified in our research analysis of “The Novel of a Scientist”. The descriptive adjectives which were analyzed under four headings depending on their frequency of recurrence, structure, source language and the nouns they were used with were indicated via graphics and tables. When the descriptive adjectives were evaluated according to their syntactic structure 2892 out of 3228 were formed in word form, 308 were in phrase form, and 28 were in clause form. The affixes used in the formation of the descriptive adjectives in the word form are indicated by examples from the text studied. The types, examples, number of usage and proportion of the descriptive adjectives were identified. The clause form descriptive adjectives were given with examples from the text. When the descriptive adjectives evaluated regarding their source language it was observed that 1750 had Turkish origin, 472 had French origin, 359 had Arabic origin, and 181 had Persian origin. Details about the statistical data and proportions of the general results mentioned here were included in the analysis part of the study.

Keywords: Descriptive Adjectives, Parts of Speech, Turkish Morphology, Source Languages, Oğuz Atay

GİRİŞ

Türkiye Türkçesinde sıfatların sınırları kesin çizgilerle belirtilmediği, niteleme sıfatlarının tanımında açıklık olamadığı için hem kelime çeşidi bakımından sıfatın hem de sıfat türü olarak niteleme sıfatının tanımlanmasında ve sınıflandırılmasında bir netlik yoktur. Bu nedenle niteleme sıfatları üzerine yapılan çalışmalar Türkiye Türkçesinin gelişimi adına vazgeçilmez bir önem arz etmektedir.

Oğuz Atay'ın "Bir Bilim Adamının Romanı" eserinde yer alan niteleme sıfatları, parçalama, sınıflandırma, frekans (sıklık) belirleme, grafik oluşturma yöntemleri kullanılarak incelenmiştir.

Birinci bölümde sıfatlar hakkında genel değerlendirmeler belirtilmiştir. İkinci bölümde Oğuz Atay'ın yaşamı, eserleri, teze konu olan "Bir Bilim Adamının Romanı" kitabının özeti ve romana dair bilgiler verilmiştir. Üçüncü bölümdeyse niteleme sıfatları, kullanımları temel alınarak geçiş sıklığına, yapılarına, kaynak dillerine ve birlikte kullanıldıkları adlara göre ele alınmış, geçiş sayıları ve geçiş oranları tablo ve grafiklerle belirtilmiştir.

BÖLÜM: 1

1. SIFATLAR HAKKINDA GENEL DEĞERLENDİRME

Dil bilgisi kategorileri söz türlerinden ayrı düşünülemez. Aksine onların birine veya belli bir türüne özgü ve onu vasıflandıran durum olarak yaşayabilir.¹ Söz türleri, dilin gelişme sürecinde zamanla ortaya çıkmış, gelişmiş ve olgunlaşmıştır. Sıfatların adlardan ayrılarak söz türü olarak şekillenmesi, bazı sözlerin nesnelere vasfını bildirme ve adları niteleme görevinde kullanılmaları sonucunda oluştuğunu farklı dillerin tanıkları kanıtlar.²

Türkiye Türkçesinde sıfatlar sözvarlığı içinde önemli bir yer tutar. Sıfatlar, adlardan önce gelerek onların işaret ettiği nesnelere, durumları, olayları renk, tür, biçim, özellik, durum yönleriyle niteleyen veya çeşitli yönlerden belirten sözcüklerdir.

Başlıca sıfat tanımları şöyledir:

Cahit “Türkçe Sarf ve Nahiv” eserinde sıfatı şöyle tanımlamış: “Bir ismin hâl ve keyfiyetini bildirmek yahut bir fikr-i tâlî ilâvesiyle ma'nâsını ta'yin ve tavih etmek için evveline getirilen kelimeye “sıfat” derler.”³

Cevat Emre, Türkçe Sarf ve Nahiv Eski Lisân-ı Osmânî Sarf ve Nahiv’de sıfatı: “esâmî-i medlûllerinde keyfiyâtın mevcûdiyetini gösteren kelimeler” olarak tanımlamıştır.⁴

Ergin Türk Dil Bilgisi kitabında sıfatı, “Vasıf veya belirtme isimleridir.”⁵ olarak adlandırır.

¹Kaken AHANOV, Dil Bilimin Esasları, çev. Murat Ceritoğlu. (Ankara:Türk Dil Kurumu Yayınları, 2013) s.348.

²AHANOV, s.364.

³Hüseyin Cahit, Türkçe Sarf ve Nahiv, hzl.Leyla Karahan, Dilek Ergönenç. (Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları, 2000) s.73.

⁴Gülşah Azer, Budist Çevre Eski Uygur Metinlerinde Niteleme Sıfatları,Yüksek Lisans Tezi. İstanbul, 2010, s.28.,dn.106’da anılan (Ahmet Cevat Emre, Türkçe Sarf ve Nahiv Eski Lisân-ı Osmânî Sarf ve Nahiv, s.33.)

⁵Muharrem Ergin, Türk Dil Bilgisi.(İstanbul: Bayrak Yayınları, 1999) s.244.

Ediskun Türk Dil Bilgisi eserinde “varlıkları niteleyen ya da belirten kelimelerdir.”⁶ ifadesiyle sıfatı adlandırmıştır.

Banguoğlu ise Türkçenin Grameri’nde sıfatı şöyle tanımlar: “Bir varlığı vasıflayan veya belirleyen kelimeye sıfat (adjectif) diyoruz.”⁷

Aksan danışmanlığında hazırlanan Sözcük Türleri kitabında sıfat tanımı: “Adların niteliklerini, ne durumda olduklarını, çoğu kez sayılarını, ölçülerini gösteren, soran ya da belirten sözcüklerdir.”⁸

Korkmaz, Türkiye Türkçesi Grameri kitabında sıfatı, “Adlardan önce gelerek onları niteleyen, nasıl olduklarını gösteren veya çeşitli yönlerden belirten sözlerdir.”⁹ şeklinde tanımlar.

Sıfat tanımları daha dar ya da daha geniş bir biçimde, aşağı yukarı Türkiye Türkçesi dilbilgisi üzerine yapılmış tüm araştırmalarda aynıdır.¹⁰ Sıfatlar varlığın vasıflarını gösteren veya bir varlığın vasıflarına işaret eden göstergelerdir. Çünkü sıfat olan kelimeler, kendiliğinden varlıkları vasıflamazlar, varlıktaki vasıfları gösterirler. Sıfatlar sayesinde bir varlığı ötekenden ayırır, bir bakıma özgünleştiririz. Bu nedenle sıfatlar için sıkıştığımız dünyanın çok boyutluluğunun, başka türlü olabilmesinin göstergeleridir diyebiliriz.

Türk Dilbilgisi alanında çalışma yapmış birçok akademisyen sıfatları niteleme ve belirtme sıfatları olarak iki grup altında incelemektedir. Ergin, “Varlığın kendi vasıflarını ifade eden sıfatlara vasıflandırma sıfatları, varlığın dış vasıflarını ifade eden sıfatlara ise belirtme sıfatları adı verilir.”¹¹ şeklinde iki gruba ayırır. Banguoğlu, sıfatları “vasıflama sıfatları ve belirtme sıfatları”¹² olarak ikiye ayırır. Korkmaz da “İşlevlerine Göre Sıfatlar” ana başlığı altında “nitelik sıfatları ve belirtme sıfatları”¹³ biçiminde tasnife gider. Yılmaz ise sıfatları iki alt gruba ayırmanın doğru olmadığını niteleme sıfatlarının asıl sıfatlar olarak kabul edilmesi gerektiğini, belirtme sıfatları olarak adlandırılan öğeleri “belirten” adı altında ayrı bir kelime türü olarak ele alınması gerektiğini şu açıklamasıyla belirtir: “Bize göre;

⁶ Haydar Ediskun, Türk Dil Bilgisi. (İstanbul:RemziYayıncılık, 1999) s.132

⁷ Tahsin Banguoğlu, Türkçenin Grameri. (Ankara:Türk Dil Kurumu Yayınları,1995) s.341.

⁸ Neşe Atabay, İbrahim Kutluk, Sevgi Özel, Sözcük Türleri I-II. (Ankara:Türk Dil Kurumu Yayınları,1983) s.68.

⁹ Zeynep Korkmaz, Türkiye Türkçesi Grameri (Şekil Bilgisi). (Ankara:Türk Dil Kurumu Yayınları, 2003) s. 333.

¹⁰ Neşe Atabay, İbrahim Kutluk, Sevgi Özel,s.69.

¹¹ Ergin, s.246.

¹² Banguoğlu, s.341.

¹³ Korkmaz, s.361.

dilbilgisinde -artık yerleşmiş bir terim olan- “sıfat”la asıl kastedilmesi gereken niteleme sıfatları olmalıdır. Niteleme sıfatlarını ve belirtme sıfatlarını sıfatların altında eş değerli alt-gruplar olarak değerlendirmek yanlıştır. Klâsik dilbilgisi anlayışında “belirtme sıfatları” olarak adlandırılan ögeleri, belirten (determiner) adı altında ayrı bir kelime türü kabul etmek, daha doğru olacaktır kanaatindeyiz.”¹⁴

Niteleme sıfatları, varlıkların niteliklerini gösteren sıfatlardır. Ergin niteleme sıfatları ile ilgili şu değerlendirmeleri yapar: “Vasıflandırma sıfatları nesnelere vasıflarını bildiren sıfatlardır. Nesnelere ne kadar vasfı varsa o kadar vasıflandırma sıfatı vardır.”¹⁵ Banguoğlu da niteleme sıfatlarını vasıflama sıfatları olarak adlandırır ve “vasıflama sıfatları bir varlığa ilindiklerinde onun bir vasfını gösterirler.”¹⁶ ifadesini kullanır. Korkmaz ise “nitelik sıfatları, canlı ve cansız varlıkların renk, şekil, biçim, tat, koku, mesafe, huy, alışkanlık, yetenek, beceri gibi türlü dış ve iç özellikleri bildiren sıfatlardır.”¹⁷ şeklinde bir tanım yapar. Aksan danışmanlığında hazırlanan Sözcük Türleri adlı kitapta ‘niteleme sıfatları’ şöyle açıklanmıştır: “Kendinden sonra gelen adın niteliğini gösteren sıfatlara niteleme sıfatları (Fr. Adjectif qualificatif, İng. Qualificative adjective, Alm. Qualificatives Beiwort, Eigenschaftswort) denir. Niteleme sıfatı yine adla kullanılıncaya bir tamlama oluşturur. Çoğu kez niteleme ve belirtme sıfatları birlikte kullanılır.”¹⁸ Niteleme sıfatlarını çoğu araştırmacılar aşağı yukarı aynı biçimde yazmışlardır: Kononov, niteleme sıfatlarının söz konusu nesneyi az ya da çok ilgilendiren niteliği belirttiklerini söyler. Sözlük anlamları bakımından da bu sıfatları: “renk bildiren sıfatlar (ak, kara), kişinin ya da nesnenin en belirgin niteliğini (değerlendirilmesini) sağlayan sıfatlar (iyi, fena güzel); nesnelere duyularımızla anlaşılabilen niteliklerini anlatan sıfatlar (tatlı, tatsız, acı, ekşi), yüzölçümü ya da zaman nitelik ve ilgilerini anlatan sözcükler (uzak, yakın, derin), fiziksel ya da bedensel niteliklerini anlatan sözcükler (kör, topal) ya da türlü anlamda sözcükler (yavaş, çabuk, boş)” olarak bölümlendirerek açıklar.¹⁹ Yılmaz ise nitelemeyi “belirlenimle yakından ilgili bir işlev alanı” olarak açıklar. Niteleme işlevindeki sıfatların nesne ve kavramların özelliklerini/niteliklerini dile getirmeye yaradığını vurgular. Yılmaz, mevcut dil bilgisi kaynaklarında ve günlük dilde eş anlamlı olarak kullanılan; “özellik” ve “nitelik” kavramlarının eş anlamlı

¹⁴ Engin Yılmaz, Türkiye Türkçesinde Niteleme Sıfatları. (İstanbul: Değişim Yayınları, 2004) s.43.

¹⁵ Ergin, s.246.

¹⁶ Banguoğlu, s.345.

¹⁷ Korkmaz, s.361.

¹⁸ Atabay, Kutluk, Özel, s.78.

¹⁹ Atabay, Kutluk, Özel, s.78.

olmadığını belirtir. Yılmaz'a göre nitelik ve özellik ayrı şeylerdir. Söz gelimi; ELMA kavramının anlamsal içeriğinde değişken olan (elmadan elmaya değişen) ve değişken olmayan (elmadan elmaya değişmeyen) anlambirimcikler vardır. İşte biz, ELMA'nın değişken olan anlambirimciklerine “nitelik”, değişken olmayan anlambirimciklerine “özellik” diyoruz.²⁰

Niteleme sıfatlarının sınırlarını çizmek mümkün değildir. Ergin'e göre niteleme sıfatları kendi içinde kesinlikle tasnif edilemez. Bu görüşünü şöyle açıklar: “Fonksiyonları arasında hiçbir fark olmadığı, hepsi aynı şekilde nesne vasfı bildirdiği için bu sıfatları karşıladıkları vasıf çeşitlerine göre çeşitlere ayırmağa lüzum da, imkân da yoktur.”²¹ Korkmaz da “nitelik sıfatlarını tasnif etme”nin zorluğuna değinmektedir: “Varlıkların birbirleriyle ortaklaşan veya birbirlerinden ayrılan pek çok özellikleri bulunduğu için, bunları niteleyen sıfatlar da oldukça fazladır. Hatta canlı ve cansız bir varlığın birden çok epey özelliğinin bulunabilmesi, nitelik bildiren sıfatların sayısını varlıkların sayısının kat kat üstüne çıkarmıştır. Bu nitelikler de çok yönlüdür. Onun için nitelik sıfatlarını kendi içinde eksiksiz ve kapsamlı bir sınıflandırmaya sokmak kolay değildir.”²² Bu görüşlerden farklı olarak kabul edilebilecek düşünceler Yılmaz'a aittir. Bu bağlamda Yılmaz görüşlerini şöyle açıklar : “Niteleme sıfatlarının tamamını, -anlam, işlev ve oluşumları bakımından kapsamlı ve eksiksiz bir şekilde tasnif etmek çok güç bir iştir. Bilindiği gibi, niteleme sıfatları söz varlığımızın çok geniş ve önemli bir bölümünü teşkil etmektedir. Ancak bize göre; niteleme sıfatlarının –anlam, işlev ve oluşumları bakımından- yeniden ve derli toplu bir tasnifinin yapılması; hem teorik gramer bakımından, hem konunun değişik düzeylerde öğretimi bakımından, hem de niteleme sıfatlarının bağlam içindeki yeri ve genel eğilimlerinin belirlenmesi bakımından önemlidir.”²³

Yılmaz semantik içerikleri bakımından niteleme sıfatlarını iki gruba ayırır:

1. Duyularımıza/algularımıza dayalı nitelikleri bildiren niteleme sıfatları
 - 1.1. Görme duyusu ile ilgili nitelikleri bildiren niteleme sıfatları
 - 1.1.1. Renk bildiren niteleme sıfatları
 - 1.1.2. Biçim bildiren niteleme sıfatları
 - 1.2. Tat alma duyusu ile ilgili nitelikleri bildiren niteleme sıfatları
 - 1.3. Dokunma duyusu ile ilgili nitelikleri bildiren niteleme sıfatları

²⁰ Yılmaz, s.50-51.

²¹ Ergin, s.247.

²² Korkmaz, s.362.

²³ Yılmaz, s.68.

- 1.4. Koku alma duyusu ile ilgili nitelikleri bildiren niteleme sıfatları
2. Bilincimize/sezgilerimize dayalı nitelikleri bildiren niteleme sıfatları
 - 2.1. Ölçü bildiren niteleme sıfatları
 - 2.2. Durum bildiren niteleme sıfatları
 - 2.3. Özgünlük (tahsis) bildiren niteleme sıfatları
 - 2.4. İnsanlara özgü karakter özellikleri bildiren niteleme sıfatları
 - 2.5. İnsanlara/hayvanlara ait fiziksel özellikleri bildiren niteleme sıfatları²⁴

Sonuç olarak, sıfatların araştırmacılar tarafından hem oluşumları hem de kullanımları göz önüne alınarak çeşitli gruplara ayrıldığı ve bu grupların da yine kendi arasında farklılıkları gözetilerek alt türlere ayrıldığı görölmektedir. Çalışmamız da bu araştırmalar ışığında şekillenmiş olup sıfatların metin üzerindeki kullanımları incelenmiştir.

²⁴ Yılmaz, s.69-71.

BÖLÜM: 2

2. OĞUZ ATAY'IN YAŞAMI VE ESERLERİ

2.1. Yaşamı

Oğuz Atay 1934 yılında İnebolu'da doğdu. İstanbul Teknik Üniversitesi İnşaat Fakültesini bitirdi. İstanbul Devlet Mühendislik ve Mimarlık Akademisi, İnşaat Bölümü'nde öğretim üyeliği yaptı. İlk romanı “Tutunamayanlar” ile 1970 yılında TRT Roman Ödülü'nü aldı. 1973 yılında ikinci romanı olan “Tehlikeli Oyunlar”ı yayımlandı. 13 Aralık 1977'de, yakalandığı hastalıktan (beyin tümörü) kurtulamayarak 43 yaşında İstanbul'da vefat etti.

18. yüzyılda başlayan batılılaşma cumhuriyetle devam etti. Oğuz Atay, içinde yaşadığı toplumun doğu ve batı kültürüyle dokunmuş yapısını çok iyi yansıtan bir birliktelikten: Kastamonu kökenli hukukçu Cemil Atay ile İstanbul kökenli ilkokul öğretmeni Muazzez Zeki'nin evliliğinden 12.10.1934 tarihinde dünyaya gelir.¹ Annesi Muazzez Hanım aslen Fransız olan ve bir Türk subayıyla evlendikten sonra Müslüman olmuş Melek Hanım'ın kızıdır. Babası Cemil Atay ise küçük bir Anadolu kasabasından yaşam yoluna çıkıp, kendi çabasıyla kamu kesiminde ulaşılacak en üst düzeye yükselen bir Anadolu çocuğudur. Oğuz Atay'ın Doğu insanının özelliklerini taşıyan babasıyla, Batı insanına yakın olan annesinin farklılığı, kendisini çocukluğundan itibaren Doğu ve Batı kültür çatışmasının yaşandığı bir aile ortamında bulmasına neden olmuştur.

Babası Cemil Bey'in 1939 yılında milletvekili olmasıyla aile Ankara'ya taşınır. Atay bir sene sonra ilkokula, okumayı bildiği için ikinci sınıftan başlar. İçine kapanık bir çocuktur, vaktinin çoğunu odasına çekilip okuyarak geçirir. Bu hâli, çevresindekilerce 'harika çocuk' olarak görülmesine yol açar.² Yaşamı boyunca baskın karakter özelliği olan içtenliğinin ilk belirtileri de bu yıllarda kendini

¹ Yıldız Ecevit, “Ben Buradayım...”Oğuz Atay'ın Biyografik ve Kurmaca Dünyası. (İstanbul: İletişim Yayınları,2016) s.23.

² Ecevit, s.36-41.

göstermektedir: “İlkokul birinci sınıfta öğretmenin öğrencilere yönelttiği, ‘içinizde kardeşini kıskanan var mı?’ sorusunu doğrulamak üzere kalkan tek parmak Oğuz’a aittir.”³

1950 seçimlerinde Demokrat Parti’nin iktidara gelmesiyle baba Cemil Atay, CHP milletvekili adaylarının çoğu gibi Meclis’e giremez. 1951’de liseyi okul birincisi olarak bitiren Oğuz Atay, İstanbul Teknik Üniversitesi’nin sınavına girer. Oğuz’un sınavı kazanmasıyla birlikte aile İstanbul’a taşınır. 1957’de İstanbul Teknik Üniversitesi İnşaat Fakültesi’den mezun olan Atay, toplumsal ölçütler ve babasının baskısıyla meslek olarak seçtiği mühendisliği yaşamının hiçbir döneminde severek yapmaz. Üniversiteyi bitirdiği yıl mimar arkadaşı Orhan Şahinler ile birlikte Beyoğlu’nun arka sokaklarından birinde küçük bir daire tutarlar. Şahinler, o günleri şu sözlerle anlatır: “Hepimiz İkinci Dünya Savaşı karabasanını, yokluklarını yaşamıştık. Gene de, savaş sonrasının öz güveni eksiksiz, topluma karşı sorumluluk duygusu taşıyan, ülkesi ve mesleği adına bir şeyler yapmak için sabırsız, hatta hırslı, kararlı gençleriydik. Geleceğe dönük ümitleri, ufku, hedefleri olan nesilden cumhuriyet çocuklarıydık...”⁴

Sanat, edebiyat, tarih, psikoloji ve felsefe kitapları arasında kaybolan yazar iktisat kitaplarına da eğilmiş, sol ideolojiyle; Hegel, Marx ve Lenin’in düşünceleriyle tanışmıştır. Sol hareket içindeki döneminde kendisini derinden etkileyecek Turhan Tükel’le tanışması da bu yıllardadır. 60’lı yıllara gelinirken, Turhan Tükel’in merkezi bir konumunda olduğu; Orhan Şahinler, Halit Refiğ, Metin Erksan, Cevat Çapan gibi isimlerin oluşturduğu bir çevrede, edebiyat ve sanat başta olmak üzere ülkenin siyasi gündemine ve sorunlarına dair mevzuların tartışıldığı bir ortamın parçası olur Oğuz Atay. Aynı dönemde, Türkiye’nin toplumsal sorunlarına dair çalışmaları ve can alıcı tespitleriyle genç sosyalistler Kemal Tahir’in etrafında toplanmıştır. Yeni yetme solculardan ünlü yazar ve akademisyenlere uzanan bir yelpazede, toplumsal sorunlarla ilgilenen kimseler kapıları herkese açık olan evinde onu dinlemek için toplanır. Oğuz Atay da bu yıllarda onu dinleyenlerden biridir. Yazarın Kemal Tahir ilgisi ve izlenimleri zaman içinde farklılıklar gösterse de, Kemal Tahir’in duruşu ve tavrı Atay’ın düşünsel serüveninde her zaman etkili

³ Ecevit, s.42., dn.3’de anılan Okşan Ögel...

⁴ Ecevit, s.77-80.

olmuştur.⁵ Oğuz'un solcu çevreyle olan yakın birlikteliği, askere gidene kadar kesintisiz sürer.

Atay, 1957 yılında askerliğinin ilk altı ayını İstanbul'da geçirdikten sonra gittiği Ankara'da yeni bir sosyalist çevreyle tanışır. Pazar Postası dergisi etrafında birleşen gençler, genelde İstanbul'daki solcu arkadaş çevresinin uzantısı görünümündeki sosyalist/Marksist eğilimli kişilerden oluşur. Resmi ağzların, Cezayir'de bağımsızlık savaşı verenleri tedhişçi (yıldırıcı) diye adlandırdığı bir dönemde Pazar Postası dergisi, Fidel Castro'nun Küba'ya gelişini, Batı'da yayımlanmış sosyalist içerikli makale çevirilerini, "İşçiler", "Devrim Konuları" ve "Atatürk" başlıklı köşeleri yayımlar.⁶

1959 yılında, askerliğinin bitmesiyle birlikte İstanbul'a dönen Atay, Denizcilik Bankası T.A.O. İstanbul Şehir Hatları İşletmesi Müdürlüğü'nde işe başlar ve 1962 yılında Betonar şirketini kurana dek burada çalışır. Ancak mühendislik onun tek uğraşı hiçbir zaman olmaz. Ankara'da solcu kimliği daha da güçlenen Atay, solcu arkadaşlarıyla beraber Pazar Postası'nı Ankara'dan İstanbul'a taşır. Kendi imzasıyla çıkan birkaç yazısı dışında imzasız yayımlanan haber ve çevirilerden teknik işlere dek canını dişine takarak çalışır. Altı ayı aşan bir zaman diliminin ardından, Pazar Postası dergisinin yayımı, 1960 yılı başlarında maddi imkânsızlıklar yüzünden son bulur. 1960 yılı, Atay'ın hayatında süreklilik gösteren tek işi olan akademisyenliğe asistan olarak adımını attığı yıldır aynı zamanda. Bugün Yıldız Teknik Üniversitesi olarak bilinen İstanbul Devlet Mimarlık ve Mühendislik Akademisi'nin İnşaat Bölümü'nde öğretim görevlisi olarak çalışan Atay, Topografya ve Yol İnşaatı derslerini okutur. 1975 yılında da doçentliği onaylanır.⁷

1960 darbesinden hemen sonra Atay, Turhan Tükel'le birlikte Olaylar dergisini çıkarır. Pazar Postası dergisi etrafında birleşen sosyalist aydınlar bu kez, darbeden sonra daha özgürlükçü, örgütlülüğün yolunu açan bir ortamın oluşacağına olan ümitleriyle, dikkatlerini bu dergiye yöneltir. Kemal Tahir bu dergiye de desteklemektedir fakat hapisane yılları onu derinden etkilemiştir, cezaevinden çıktıktan sonra hiçbir örgütlü çalışma içinde yer almak istemediği için dergide görev almaz. Orhan Şahinler o zamanları şöyle anlatır : "1960, 27 Mayıs sonrası 'demokrasi, özgürlük, özerklik, bağımsızlık' söylemleri çevresinde Cağaloğlu'nda

⁵ Müberra Dinler, Oğuz Atay'ın Edebi Metinlerinde Ana İzlekler ve Yazarın Türk Edebiyatı İçindeki Yeri, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul, 2014, s.25.

⁶ Ecevit, s.90-91.

⁷ Ecevit, s.508.

oluşan aydınlar grubu ciddi baskı altında idi. Özgürce örgütlenme vaat eden 27 Mayıs iktidarı, aydınlar girişimine hoşgörü göstermemişti. Kuşku duymuş, izlemiş, örtülü uyarılarını sürdürmüş, mal sahiplerini etkileyerek grup mekânsız bırakılmıştı. Oğuz, aydınlar topluluğuna Sultanahmet'te ailesinin evini açmıştı. Siyasi polis ve istihbaratın artan açık baskılarına önem veren, demokratik örgütlenme hareketinin çözülmesini hızlandırmak isteyen yakın ve yığın dostlarımıza (!) asla itibar etmemişti. Adına onur duyduğum, duyduğumuz bir kararlılıkla direnenleri desteklemiş, aydın namusuna örnek olacak şekilde davranmıştı. Demokrasi, özgürlük ve bağımsızlık söylemlerini inançla kullanmış, toplantılarda ısrarla dile getirmişti. Dağılmayı durdurmak için mücadele etmişti. Bu unutulamaz, saygıyla anıyorum.”⁸ Bu zincirli hürriyet durumlarına maddi sıkıntılar da eklenince Olaylar dergisinin de Pazar Postası ile aynı akıbeti yaşaması kaçınılmaz olmuştur.

“Olaylar” dergisinde yaşananlar, sol çevrenin uzlaşmaz tutumu, birlikte yola çıkıp çok değer ve önem verdiği kimi arkadaşları tarafından yalnız bırakılması onda onulmaz yaralar açar. 1960'ın 27 Mayısı sonrasında, yaşamında içtenlikle bağlandığı kimi değerleri sorgulamasına neden olur. O dönemde “Olaylar” hareketinin içinde yer alan Halit Refiğ: “Yaşadıklarımızın en çok etkilediği insanlardan biri Oğuz Atay oldu. Çünkü Oğuz Atay o tarihe kadar çok inanmış bir Marksistti, ama bu deney onun düşünce hayatında şok etkisi yarattı,” demektedir.

Yazar, yaşadığı iki yorucu dergi macerasından sonra, ilk evliliğini 1961 yılında Fikriye Gürbüz'le yapar. Atay'ın küçük burjuva yaşamıyla ilgili düşünceleri ve edebiyata olan büyük tutkusunu eşiyile paylaşamaması onu giderek evlilik hayatından uzaklaştırır. Bir kız çocukları olan çift, 1967 yılında boşanır.⁹ Atay'ın, hayatı boyunca, içine doğduğu küçük burjuva sınıfının yaşam tarzından sıyrılmaya çalıştığını görürüz. Gerek üniversite sonrasında girdiği sosyalist çevreler, gerekse sonraki dönemde üyesi olduğu, yaşamı boyunca en yakın arkadaşlarından biri olmuş Uğur Ünel ve ilk iki romanını ithaf ettiği Sevin Seydi gibi isimlerden oluşan arkadaş grubu, Atay'a burjuva sınıfından uzaklaşmasını kolaylaştırmıştır.¹⁰ Atay ikinci evliliğini 1974 yılında Pakize Kutlu ile yapar. Hastalığında Oğuz Atay'a büyük destek olan fedakâr biridir Pakize.¹¹

⁸ “Arkadaşım Oğuz Atay,” Oğuz Atay'a Armağan, 1.basım. 2007.

⁹ Ecevit, s.132-156.

¹⁰ Müberra Dinler, Oğuz Atay'ın Edebi Metinlerinde Ana İzlekler ve Yazarın Türk Edebiyatı İçindeki Yeri, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul, 2014, s.29.

¹¹ Ecevit, s.389.

Oğuz Atay'ın yazarlık yaşamını içine alan 1968-1977 yılları, aynı zamanda Cumhuriyet tarihindeki en karışık ve en kanlı zaman kesitlerinden biridir. Üniversitelerde sistem eleştirisiyle başlayan, daha sonra sağ ve sol eğilimli öğrenciler arasında kanlı çatışmalara dönüşen olaylar zinciri, 1960 yılından hastalandığı 1976 yılı aralık ayına kadar yüksek öğrenim kurumunda görev yapmakta olan Atay'ı yoğun biçimde etkiledi.¹²

¹² Ecevit, s.502-503.

2.2. Eserleri

Atay, eserlerinde gözünü toplumuyla birlikte kendi içine de dikmiş, kendisiyle de hesaplaşan figürlere yer vermiştir. İnsan ve topluma bakışı ile varoluşçu yazarlarla aynı çizgidedir. Varoluşçu yazarlar çağımız insanının yalnızlığını, umutsuzluğunu, güvensizliğini belirtmekle kalmazlar kişinin kendini tanımasını, baskıdan kurtulmasını da isterler.¹

"Tutunamayanlar", Oğuz Atay'ın ilk romanıdır. Bu eserle Atay, 1970 yılında TRT-Roman ödülü kazanmıştır. Yaklaşık yedi yüz sayfalık bu hacimli eser, ödül kazanmasına rağmen hemen yayımlanmaz. Çünkü yayınevi sahipleri bu geniş romanı okuyamaz ya da okuduklarını anlayamazlar. Böylece iki yıl bekletilen eser ancak 1972 yılında basılabilmıştır. Tutunamayanlar'ın Oğuz Atay'ın yazarlık serüvenindeki yeri ayrıcalıklıdır. Bir ilk roman olmasının yanı sıra, Atay'ın yazarlık yaşamı boyunca metinlerinde tartışacağı sorunların oldukça geniş kapsamlı bir dökümünü içerir. Ayrıca, Atay'ın kendi geleneğiyle ve yazarlık/okurluk kurumunun sorunlarıyla büyük çaplı bir tartışmaya girdiği bir metindir. Atay, yazarlık serüvenine, gerçekliğin bir temsili olarak romanı ve bu temsilin olanaklarını/olanaksızlıklarını sorunsallaştırarak başlamıştır.² Aynı izleği, Tehlikeli Oyunlar'da daha yoğunluklu bir biçimde sürdürecektir. İkinci romanı "Tehlikeli Oyunlar" ise 1973 yılında yayımlanır.³ "Korkuyu Beklerken" adlı derleme öykü kitabı da aynı yıl basılır. Hocası Mustafa İnan'ın hayatını anlattığı "Bir Bilim Adamının Romanı" 1975 yılında, tek tiyatro eseri olan "Oyunlarla Yaşayanlar" 1985'te, hayatının son yedi yılında tuttuğu "Günlük" 1987'de ve henüz tamamlayamadan hayata veda ettiği eseri "Eylembilim" ise 1998 yılında yayımlanır. Ayrıca, günlüklerinden anlaşıldığı üzere "Türkiye'nin Ruhunu" adlı bir eser üzerine çalışmayı planlamış fakat bunu gerçekleştirilmeden beyninde oluşan tümör nedeniyle 13 Aralık 1977 yılında İstanbul'da hayatını kaybetmiştir.⁴

Her çağ ya da dönem, kendi istenci doğrultusunda kendi sanat ürünlerini yaratır. Bunlar, çağın istencine göre, soyut ya da natüralist olabilirler. Ama, hiçbir sanat anlayışı çağının istencine ters düşemez. Oğuz Atay'ın hayatını yazarken, onu ve dolayısıyla yapıtlarını anlayabilmek için yaşadığı döneme de bir nebze olsun ayna

¹ Muharrem Kaya, "Oğuz Atay'ın Yapıtlarında Yaşamöyküsel Unsurlar", Adam Sanat Nisan. 2001: s.76-80

² Birgül Oğuz, Oğuz Atay'da Yazarlık Kurumunun İflası ve Edebi İntihar, Kültürel İncelemeler Yüksek Lisans Tezi, İstanbul, 2009, s.11-12.

³ Ecevit, s.308-330.

⁴ Tatjana Seyppel, Oğuz Atay'ın Dünyası, çev.Tanıl Bora. (İstanbul: İletişim Yayınları, 1989) s.27.

tutmak istedik. W.Kandinsky bunu şöyle ifade eder: “Her sanat yapıtı, çağının çocuğudur ve her çağ, kendine özgü olan bir daha tekrarlanmayacak bir sanat yaratır.”⁵

2.2.1. “Bir Bilim Adamının Romanı Mustafa İnan”

2.2.1.01. Özet

Mustafa İnan, 1967 yılında Tübitak Bilim Hizmet Ödülü’ne layık görülmüştür. Aynı yıl vefat eden İnan’ın ödülü, 1971 yılında İstanbul Teknik Üniversitesi’nde düzenlenen törenle eşi adına Prof. Dr. Jale İnan verilir.

Şivesi ve görüntüsüyle Mustafa İnan’a çok benzeyen Adanalı bir genç, üniversitede İnan’ın arkadaşı olan bir öğretim üyesiyle karşılaşır. Öğretim üyesi, delikanlıyı töreni dinleyebilmesi için salona alır. Törenden sonra, öğretim üyesi, bu genç adama, örnek bilim adamı Mustafa İnan’ın başarılarla dolu yaşamını anlatmaya başlar.

Mustafa İnan, 24 Ağustos 1911’de Adanalı yoksul bir posta seyyarının oğlu olarak doğar. Mustafa’nın çocukluk yıllarında 1. Dünya Savaşı gerçekleşmektedir. Adana Fransızlar tarafından işgal edilmiştir. Savaş yılları, ekonomik sıkıntılarla geçen çocukluk ve öğrencilik döneminden sonra İstanbul Teknik Üniversitesi Mühendislik Fakültesi’ne kaydolur. Derslerde üstün bir başarı gösterir. Hocaları ona ‘Doçent’ demeye başlarlar. Mustafa İnan, bu yıllarda ülkesi için çalışmaya, öğretmenlik yapmaya karar verir. Her geçen gün kendini yetiştirmek için çabalar. Devlet bursuyla yurtdışında (Zürih) doktorasını yapar. Türkiye’ye döndükten sonra mezun olduğu üniversitede akademisyen olarak çalışmaya başlar. Jale İnan’la evlenir. İmkansızlıklarla geçen çocukluk ve öğrencilik yıllarının ardından, zorluklarla dolu çalışma hayatı Mustafa İnan’ı yıldırmaz. Çevresinde başarılı bir bilim adamı olarak tanınır. Profesörlüğünün ardından dekan ve rektörlük görevlerinde de bulunur. Yakalandığı hastalıktan kurtulamayarak 1967 yılında tedavi gördüğü Freiburg’da vefat eder.

⁵ “Kültür Değerleri ve Türk Aydını”, Türk Aydını ve Kimlik Sorunu, 1. basımı. 1995.

2.2.1.02. Roman Hakkında

Oğuz Atay'ın "Tehlikeli Oyunlar"ı planlarken günlüğüne aldığı notlar, onun ontolojik içerikli romanlarını sürdürmekte kararlı olduğunu gösterir: "Adam kendini çok didikliyor ve her yıkılışında, daha önceden yalnız kendinin bildiği küçük hesaplardan, küçük günahlardan dolayı bu yıkılışın olduğuna inanıyor. Adam sonra ne oluyor? Belki başka bir kitabın konusu olur bu. Onun yıkılışının sonuyla başlayan bir kitap." Oysa Atay, ilk iki romanıyla gerek biçim gerekse içerik düzleminde çelişen yeni bir metinle çıkar okurun karşısına: "Bir Bilim Adamının Romanı". Türk edebiyatındaki ilk biyografik romandır. Yazar, bu romanda hocası Mustafa İnan'ın hayatını kaleme almıştır. Bu nedenle biyografik bir eserdir. Türk edebiyatında daha önce denenmemiş bir türdür. Kurmaca yönü az olan belgesel bir romandır. "Oğuz Atay'ın diğer romanlarıyla, yalnızca içerik değil, kurgu ve anlatım özellikleri açısından da taban tabana çelişen bir metindir bu."¹ Yapıtlarında Türk aydınını sorgulayan Atay, bu romanında hoşgörülü, bilgili, dürüst aydına 'örnek' bir model oluşturmuştur.²

"Bir Bilim Adamının Romanı Mustafa İnan", TÜBİTAK tarafından, örnek bir bilim adamının, o dönem Türkiye şartlarında nasıl yetiştiğini, tabandan tavana çalışarak nasıl ulaştığını gençlere göstermek, böylelikle onları motive etmek, gençlerin kendilerine güvenmelerini sağlamak amacıyla, iki yıl Mustafa İnan'ın öğrencisi olmuş, mühendis ve genç yazar Atay'a ısmarladığı bir kitaptır.³ "Cumhuriyetin ilk yıllarında başarılı öğrencilerin devlet bursuyla yurtdışına gönderilmesi ve onların burada yaptıkları çalışmaları anlatan bir romandır. Yazar, hocasının uluslararası başarıları, özel hayatı, sanat, edebiyat ve ülkesine bağlılığı gibi konuları ele alarak anlatır."⁴

TÜBİTAK, kitabın didaktik ve yönlendirici olması konusunda baskıcıdır ve kitabın yazım sürecini denetleme yetkisine sahiptir. Mustafa İnan'ın eşi Jale İnan da "yaşamda en önem verdiği kişinin oluşturulmakta olan edebi portresinin, eksiksiz ve ideal özelliklerle donatılmasını sağlamak için sıradışı bir çaba içine girer ve Atay'ın

¹ Ecevit, s.396.

² Kaya, "Oğuz Atay'ın Yapıtlarında Yaşamöyküsel Unsurlar", Adam Sanat Nisan. 2001: 80.

³ Osman Oruç, Oğuz Atay'ın Romanlarında İronik Dil, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul , 2006, s.87.

⁴ Alemdar Yalçın, Siyasal ve Toplumsal Değişmeler Açısından Cumhuriyet Dönemi Çağdaş Türk Romanı (1946-2000). (Ankara: Akçağ Yayınları, 2013) s.511.

yazdığı her satırı titizlikle denetler.”⁵ Oğuz Atay, Mustafa İnan’ın eşi arkeoloji profesörü Jale İnan’dan aldığı malzemeyle yazar romanı. Ancak kitabın yazım süreci Atay için oldukça sıkıntı verici olur. Mustafa İnan’ın asistanlığını da yapmış olan yakın arkadaşı Erdoğan Şuhubi, ona işi bırakmayı düşündürecek denli ters gelen nedenlerin olduğunu söylemektedir: “Oğuz’un biyografi anlayışı, bir idol yaratmayı kesinlikle öngörmüyordu. Oğuz yalnız erdemlerin değil, kusurların da ortaya konması gerektiğini düşünüyordu. Gençlere örnek olunacaksa bu böyle yapılmalıydı. Mustafa İnan’ın merkezde olduğu bu kitapta, Türk bilim hayatının eleştirisini yapmak istiyordu Oğuz.”⁶ Halit Refiğ de onun kitapla ilgili kendisine yakınlığını, yazmayı sürdürüp sürdürmeme konusunda kararsız kaldığını söyler. Ulusal değerlerin savunucusu Refiğ, Atay’ın kitabı yazması konusunda ona destek verdiğini şu sözleriyle anlatır : “Ben çok ısrar ettim. Çünkü burada, bizim aramızda hep tartıştığımız ulusallık-evrensellik meselesi vardı. Onun bu kitapta, bizim ulusal değerlerimizi farklı bir açıdan ele alması söz konusu olabilirdi...”⁷ Halit Refiğ’in de sözünü ettiği, Mustafa İnan’ın kişiliğinde birleşen Doğu-Batı değerlerini ele aldığı bölümler Oğuz Atay’ın romanı yazarken en çok mutlu olduğu kesitlerden biridir. Ancak ele aldığı her konunun onu mutlu ettiği söylenemez. Oğuz Atay’a göre, Mustafa İnan çok iyi bir öğretmendir. Ama iyi bir bilim adamı olduğu konusunda aynı kanaate sahip değildir. Mustafa İnan’ın zaafı olarak gördüğü noktaları, romanı boyunca özürler eşliğinde, çeşitli kılıflara uydurarak sunar: Mustafa İnan’ın, yurtdışında yayımlanmış bir makalesi olmamasını vatanseverliğine; bilimsel performansını yüksek tutamamasını parasızlık çekmesine, başkalarının sorunlarıyla ilgilenmesine ve bu yüzden bilimle istediği gibi uğraşamamasına; masonluğunu engin merakına bağlar. Yine bir özür eşliğinde, Mustafa İnan’ın edebiyat zevkine yönelik örtük bir eleştiri getirir: “Mustafa İnan da yorgun adamdı artık; yoksa, Kafka’yı okuyan bir Mustafa İnan, Behçet Kemal’in şiirlerine dayanabilir miydi, Ümit Yaşar’ın şiirlerini deftere geçirebilir miydi?” Diğer romanlarının anlatımına egemen olan ironi, bu yapıtın özellikle Mustafa İnan’dan söz edilen bölümlerinde tümüyle yok olur. Atay onu eleştirel/ironik bir dilsel ışıkla aydınlatmaz: “Bu romanda anlatıcının sesi onay ve saygı içerir. Atay’ın ilk iki romanında, çelişkiler dünyasında, kendini yitirmiş, arayış içindeki umarsız kişilerine benzemiyordur

⁵ Ecevit, s. 399.

⁶ Ecevit, s.399-400.

⁷ Ecevit, s.402.

Mustafa İnan. Karşıtlıkların birleşime ulaştığı sakin bir dünyanın aydınlık insanıdır, farklı bir aydın tiplmesidir bu.”⁸

Oğuz Atay’ın metninde çizdiği sıra dışı kişilik özellikleriyle donatılmış Mustafa İnan portresi, özde gerçeğe aykırı değildir. Atay öğrencilik yıllarından tanıdığı bu efsane hocaya hayranlık duymaktadır, romanının çoğu yerinde bu efsaneyi destekleyen “kâmil bir insan”ı anlatır. Her ne kadar sipariş bir kitap olarak Atay’ın özgürlüğünü kısıtlamış olsa da yazdıklarının büyük çoğunluğunda samimidir, ilk romanlarından daha farklı biçimde de olsa burada da yine kendini ortaya koymuştur, “Bir Bilim Adamının Romanı” Atay’dan bir parçadır.⁹ Mustafa İnan’ın, çocukluğunda damdan düştüğünü, ömrü boyunca hastalıklarla boğuştuğunu, ölümler bile borçlu olduğunu yazan Atay, aslında Mustafa İnan’ı da bir ‘Tutunamayan’ olarak görme eğilimindedir.

⁸ Ecevit, s.404-405.

⁹ Ecevit, s.419.

BÖLÜM: 3

3. İNCELEME

3.1. “Bir Bilim Adamının Romanı”nda Kullanılan Niteleme Sıfatları

Oğuz ATAY’ın “Bir Bilim Adamının Romanı” kitabında toplam 3228 niteleme sıfatı tespit edilmiştir. Bu sıfatların birlikte kullanıldığı adlar, niteleme sıfatlarının geçtiği cümleler ve bu cümlelerin sayfa numaraları alfabetik listeye aşağıda verilmiştir.

SIFAT	AD	GEÇTİĞİ CÜMLE	SAYFA NO
acele	karar	"Bu basit araştırmaya dayanarak, tabii dillerin kelime teşkilinde ‘rasyonel’ davranmadıklarına hükmetmek pek acele bir karar olur.”	155
acele	felsefe	Dünya bir yarışır oğlum diyerek acele felsefeye başlarsın.	262
aceleci	öğrenci	Bu aceleci öğrenciyi uyarmaktan utanmıştı.	221
acıklı	biçim	Bu arada yorulmaz mütercimler, ellerine geçen her şeyi, insana hüznün verecek kadar acıklı bir biçimde, Türkçe'ye pek yakın sayılamayacak bir dile çeviriyorlardı.	75
acıklı	yaşantı	Mustafa İnan’ın sınıfı da acıklı yaşantılarının içinde birlik ve beraberlik gibi şeylerin varlığını da duyuyordu.	95
acıklı	şey	Ben yalvarmaya, acıklı şeyler söylemeye başladım.	143
acıklı	ses	Hüseyin de sesimin acıklı oluşuna kapılıp ağlamaya başladı, ben de ağlıyordum.	143
acıklı	durum	Hissedersen diyorum, böyle acıklı bir duruma 'düşünme' adını veremiyorum çünkü.	265
acıklı	roman	Bütün romanlar da, uyumadan önce okuduğumuz kitaplar gibi acıklı ya da dehşet verici olmaz ya...	269
acımasız	felek	"Dost aldırırsız, felek acımasız, devir kararsız / Dert çok, dert ortağı yok, düşman zorlu, talih güçsüz."	29
açgözlü	[kişi]	Yalnız olay bir facia ile bitti: dışarıya birden fazla soru yürüten açgözlüler yüzünden, imtihan bitmeden kutudaki sorular bitti.	101
açık	hava	Bahçedeki dut ağacının altında bir açık hava okulu açmıştı arkadaşlarına.	52
açık	[kişi]	Sen çok iyisin, açıklsın... dünyada bundan daha mesut bir şey tasavvur edemiyorum..	115
açık	sistem	İnsan ancak ‘açık sistem’le gelişecekti...	132
açık	sistem	Buna ‘açık sistem’ adını veriyoruz.	132

SIFAT	AD	GEÇTİĞİ CÜMLE	SAYFA NO
açık	sistem	Bununla birlikte 'dış kuvvetler'e karşı davranışlarında 'açık sistem'i tercih ederdi.	133
açık	sistem	Kısaca 'açık sistem'in adamıydı; heyecanını ve sözünü kimseden esirgemiordu.	133
açık	sistem	'Açık sistem'de insan her türlü çevreye açıktı, her ortama girebilirdi; Mustafa İnan da toplumun her katından dostlar edindi, aydın çevrelerin aranılır adamı oldu kısa süre içinde, birçok 'ustad' ile tanıştı.	133
açık	kapı	Sonunda kendimi açık kapının önünde buldum ve biri arkadan beni kuvvetle itti, odaya daldım istemeden, Mustafa İnan tam karşımda oturuyordu, gülerek bana bakıyordu.	171
açık	yol	Kerim Erim, ünlü eserlerin çoğunda karşımıza çıkan ispatları kesin bir biçimde açıklardı, kolay ve açık yollar gösterirdi bize.	200
açık	fikir	Hacı Hasan'ın torunlarından olan Hüseyin Bey daha açık fikirli; ailenin müminzade lakabına uygun sözün Türkçesini seçmişler onlar.	23
açık seçik	kitap	Profesör Hasan Özoklav'a göre de, hocanın kitabı özellikle Türkiye'de birden ün kazanan Timoshenko'nun kitabından çok daha açık ve seçikmiş.	211
açık seçik	biçim	Düzlemde Elastisite Teorisi adlı kitabı da konuyu öğrencilere, açık ve seçik bir biçimde yansıtıyordu.	213
açık sözlü	adam	Bu kadar açık sözlü bir adam iyi ki bakan olmadı.	231
adaletli	biçim	Vergi reformları yapılmalı ve adam başına düşen gelir adaletli bir biçimde dağıtılmalı.	66
Adanalı	[kişi]	Ve kağıdın üstüne kocaman harflerle yazdı: ADANALI Mustafa.	64
Adanalı	[kişi]	Mümeyyiz kağıda bir daha baktı:Kim bu Adanalı Mustafa?	64
Adanalı	[kişi]	Kazananlar listesine bakan öğrenciler de merakla sordular birbirlerine: Kim bu Adanalı Mustafa?	64
Adanalı	[kişi]	'Ne olmuş Adanalı Mustafa'ya ? diye sordu.	64
Adanalı	[kişi]	Herkes salonda Adanalı Mustafa'yı arıyordu.	64
Adanalı	[kişi]	Kim bu Adanalı Mustafa?	64
Adanalı	[kişi]	Herkesle birlikte aramaya başladı bu parlak öğrenciyi: "Kardeşim Adanalı Mustafa siz misiniz?"	64
Adanalı	[kişi]	"Bu ne biçim 'deneyek bakak' Adanalı Mustafa?" dediler.	64
Adanalı	hocamız	"Vah bana," dedi genç adam; Adanalı Hocamızı sağlığında duyup tanıyamadım."	65
Adanalı	[kişi]	Adana spor'un oyuncularını tanırsın da Adanalı Mustafa'yı tanımazsın.	65
Adanalı	[kişi]	... Adanalı Mustafa hiç ders çalışmadan koca Mühendis Mektebi'ni bitirebiliyordu, hem de her dersten tam yirmi not alarak, yani tam not alarak bitiriyordu.	77
Adanalı	[kişi]	Mustafa İnan kendini bileli öğretmenlik yapıyordu, çocukluğundan beri iyi bir öğretmen olarak ün yapmıştı; onu tanıyanlar ya da duyanlar, 'Aman Adanalı Mustafa'dan ders alsın çocuğumuz,' diyorlardı.	107
Adanalı	arkadaş	Bir gün bizim sınıftan Adanalı bir arkadaş bize, ortaokuldan beri matematikten zorluk çektiğini anlatıyordu...	107

SIFAT	AD	GEÇTİĞİ CÜMLE	SAYFA NO
Adanalı	genç	... “Mühendis Mektebi’nin üçüncü sınıfında Adanalı bir genç var,’ dedi söz arasında, ‘bir arkadaşım, onun sayesinde sınıfı geçmiş...”	107
Adanalı	arkadaş	Adanalı arkadaşım ile ikimiz hafta sonları Mustafa’dan matematik dersi almaya başladık.	108
Adanalı	öğretmen	...Türkoloji sertifikası alacakmış ve Adanalı öğretmenden öğrendiği ‘iştikak’ sayesinde üniversite hocalarını bile hayrette bırakmış.	108
Adanalı	öğrenci	Belki de Jale Oğan, ilk ders aldığı günlerden itibaren Adanalı öğrenciyi sevmeğe başlamıştı: hatta, anlaşıldığına göre, birlikte ders aldıkları kız arkadaşı da, Mustafa İnan’a âşık olmuştu.	112
Adanalı	[kişi]	Adanalı Mustafa yeni alışkanlıkların ve yeni bir düzenin insanı oluyordu bundan sonra.	118
ağır	hareket	Seniha Hanım'a göre, ağır hareketli, çile çekmiş, çocukluğunu yaşamamış bir çocuktur.	42
ağır	yağ	Tuluklardan su içiyorduk; gece de ateşler yakılıyor,ağır yağlı pilavlar pişiriliyordu.	43
ağır	sanayi	Bunun için de düzenle birlikte ağır sanayi de kurulmalı ve ulusal gelir düzeyi yükselmeli.	66
ağır	zayıf	İki taraf da ağır zayıf veriyordu.	74
ağır	öğrenim	Tercüme birkaç kitapla ve derste anlama telaşı içinde tutulan notlarla ve her yıl tekrarlanan 'beylik' konularla ve her yıl tekrarlanan basmakalıp örneklerle mühendislik gibi ağır bir öğrenimi yürütmek çok zordu.	87
ağır	biçim	Doğu'nun bireye önem vermediği ileri sürülen 'kapalı toplum' anlayışı en ağır biçimlerde eleştiriliyordu.	93
ağır	yük	İkimiz de sanki uzun ve ağır bir yükten kurtulmuş gibiydik.	111
ağır	şekil	Devlet hizmetinin bu üvey evlâtları, yorgunluk ve yoksullukla geçen öğrencilik yıllarının hesabını neden böyle ağır bir şekilde vermek gerektiğini anlayamıyorlardı.	123
ağır	kapı	Ağır bir kapı önünde üçü de duruyor, rehberlerden biri kapıyı üç defa vuruyor ve adamı karanlık hücreye sokuyor; duvarda tabut, iskelet, titrek mum ışığı...	186
ağır	hasta	Mustafa İnan, ağır hasta olduğu sırada bile insanların gönlünü kıramıyordu...	241
ağır	emanet	"Kendisi, rahmetli hocalarımızdan ve Yüksek Mühendis Mektebi'nin temel direklerinden biri olan merhum Fikri Santur Bey'den devir aldığı ağır emaneti, genç yaşına rağmen fevkalâde bir şekilde yürütmüş..."	252
ağır hareketli	çocuk	Seniha Hanım'a göre, ağır hareketli, çile çekmiş, çocukluğunu yaşamamış bir çocuktur.	42
ağır yağlı	pilavlar	Tuluklardan su içiyorduk; gece de ateşler yakılıyor, ağır yağlı pilavlar pişiriliyordu.	43
ağırbaşlı	[kişi]	Durgun ve ağırbaşlıymış ayrıca, çocukluğundan beri böyleymiş.	26
ağırbaşlı	efendi	Tek başına sünnet düğünü için yazılmaya gitti; kayıt memuru da bu ağırbaşlı efendinin yalnız başına gelmesini yadırgamadı, "Nerde annen baban senin?" diye sormadı.	33

SIFAT	AD	GEÇTİĞİ CÜMLE	SAYFA NO
ağırbaşlı	görünüş	Sınıftaki muziplikleri de, ağırbaşlı görünüşüne rağmen, Mustafa İnan yönetirmiş.	102
ağzı bilyalı	gazoz	Ağzı bilyalı bu gazozu da herkes içemezdi; çocukların 'gazuz, gazuz!' diye bağırarak sattıkları bu bulanık renkli sıvı da çok pahalıydı çünkü: tam yüz paraydı şişesi.	40
akademik	çalışma	Bilimsel aşamaların akademik bir çalışma sonunda, belirli düzeyde eserlerle geçileceği hiç akla gelmiyordu.	75
akıllı	çocuk	Ahmet Usta babadan daha anlayışlıydı: Beyim bu çocuk çok akıllıdır, sen bunu okut, yoksa yazık olur bu oğlana.	39
akıllı	öğrenci	'Mustafa İnan'ın böyle akıllı bir öğrencisi varmış.	67
akıllı	[kişi]	Akıllı olduğu için hayata atıldıktan sonra da, ikide birde Hocaya uğrar ve şu hesap nasıl olacak, bu hesap nasıl yapılacak diye bedava akıl danışır, Mustafa'ya parasız teknik müşavirlik yaptırır.	67
akıllı	mühendis	Günlerden bir gün bir duvar hesabı sormuş bu akıllı mühendis bizim hocaya.	68
akıllı	öğrenci	Bir gün gene bu eski ve akıllı öğrenci daha kısa bir hesap yolu sorunca hoca onun için rahatlatan bir tavırla karşılık vermiş...	68
akıllı	mühendis	Akıllı mühendisin gözleri parlamış: 'Aman hocam sağ olun.'	68
akıllı	[kişi]	Senden akıllısı yok mu?	70
akıllı	siyaset	Böyle hocaların yer aldığı bir dünyaya girmeye hazırlanıyordu Mustafa İnan, kimseyi incitmeden bu dünyayı değiştirmek üzere hazırlanıyordu, bu dünyayı değiştirmek için akıllı ve gerçekçi bir siyaset izlemeye hazırlanıyordu.	86
akıllı	adam	"Çok akıllı, çok bilgili bir adam, üstün bir adam."	110
akıllı	öğrenci	Profesör güldü: "Bence akıllı bir öğrenci, temel kavramların tanımlanması bitinceye kadar derste hocaya bir şey sormamalıdır..."	190
akıllı	adam	Ben seni akıllı bir adam bilirim.'	231
akıllı uslu	kelime	'Tedbir' gibi, akıllı uslu bir kelime, hiç de hoş olmayan 'dübür' yani 'arka' sözünden türemiştir, arkasını düşünmek demektir.	166
aklı selim	[kişi]	Evet, akıllı selim lâzım, fakat barut gibi de bilmek gerekli.	210
aksi	ses	Ertesi sabah Jale Hanım hastane odasına girince Mustafa İnan, "Gördün mü?" diye söylendi, aksi bir sesle, "gene ateşim çıktı."	246
aksiyomatik	yol	Diğer taraftan matematik ilimler için en salim kuruluş esasının aksiyomatik yol olduğu neticesine varılmıştı.	199
aksiyomatik	yol	"Kerim Erim'i kesin görüş ve hadsi (sezgisel) yoldan ayırma bakımından Weierstrass Mektebi'ne mensup addettiğimiz gibi, modern matematik dallarının kuruluşunun ancak aksiyomatik yolla mümkün olacağını kabul etmesi, dolayısıyla da Hilbert ekolünün Türkiye'deki öncüsü olarak görmekteyiz."	201
alaturkacı	[kişi]	Alaturkacılara matematikten bahsederim, bizim Jale'nin arkeolojisinde yeni bir metot bulmuşlar: Karbon On Dört.	178
alaycı	gülümseyiş	Ayağa kalktı, alaycı bir gülümseyişle delikanlıya baktı.	137
alaycı	zekâ	"Çok alaycı ve tenkitçi bir zekâsı vardı," diyorlar.	147

SIFAT	AD	GEÇTİĞİ CÜMLE	SAYFA NO
alaycı	zekâ	İki alanda da, eleştirici ve alaycı zekâsına rağmen, insanları kırmaktan hoşlanmadığı için 'Tolerans' ilkesine uygun davranmıştır.	220
alçak	gönüllü	Burada belki Doğuluydu, alçak gönüllüydü yani.	90
aldatıcı	buluş	Efendim, 'safсата', 'sofisteia'dan gelir; özentili ve aldatıcı buluş, demektir.	168
aldatıcı	ilişki	Aman diyordu, insanlarımız olaylar arasındaki aldatıcı ilişkilere kapılmasın.	235
aldırışsız	dost	"Dost aldırışsız, felek acımasız, devir kararsız / Dert çok, dert ortağı yok, düşman zorlu, talih güçsüz."	29
alelâde	radyo	Çünkü bu kapatma periyodu, alelâde bir radyonun herhangi bir sebeple çalışmasına ara vermesi gibi değildir.	223
alışılmadık	kılık	Başka bir dünyadan gelmiş bu alışılmadık kılıklı çocuğun yanına kimse gitmedi.	28
alışılmadık kılıklı	çocuk	Başka bir dünyadan gelmiş bu alışılmadık kılıklı çocuğun yanına kimse gitmedi.	28
Alman	dost	Neyse, yakın bir şehirde oturan bir Alman dostları Brommer'ler yetiştirdi ve üç bin mark ödedi.	244
Alman dost	[kişi]	Neyse, yakın bir şehirde oturan bir Alman dostları Brommer'ler yetiştirdi ve üç bin mark ödedi.	244
Almanca	lügat	İstanbul'dan ayrılırken bana en işe yarayan hediyeği vermişti hocam: Almanca bir lügat.	110
(en) alt	seviye	Buna mukabil İngilizce dilinde kelimedeki ortalama hece sayısı 1,35 olup, en alt seviyeyi gösterir.	156
altı	köşeli	Burada çeşitli semboller, tabut, pergel, gönye, çekiç, kılıç, kama, altı köşeli yıldız, güneş tasviri.	186
altı köşeli	yıldız	Burada çeşitli semboller, tabut, pergel, gönye, çekiç, kılıç, kama, altı köşeli yıldız, güneş tasviri.	186
altın	ölçü	Zannedirim 'altın ölçü'de aynıdır diyordu Mustafa.	98
anlamlı	söz	Bu millet... 'diye başlayan kısa, anlamlı, uzun sözlerden yana da değildi	89
antika	hoca	Mustafa İnan 'antika' hocaların dünyasına yeni bir hava getirecekti, kendini kabul ettirecekti; çünkü sevimliydi.	86
antika	kitap	Bu insanlar genellikle antika kitapları biriktirirler ve bir köşesinde yaşadıkları büyük konakları antika eşyalarla doldururlardı.	147
antika	eşya	Bu insanlar genellikle antika kitapları biriktirirler ve bir köşesinde yaşadıkları büyük konakları antika eşyalarla doldururlardı.	148
araştırmacı	matematik kafası	Kerim Erim, Mustafa Bey'in matematikçi olmasını istiyordu; ona göre Mustafa'da araştırmacı ve yaratıcı olarak kusursuz bir matematik kafası vardı.	82
araştırmacı	düşünce	Hele yaratıcı, araştırmacı düşünce için çok yorulmak gerekiyordu; belki sağlam kafa sağlam vücutta bulunuyordu, ama galiba sağlam vücutlar Mustafa Bey'in nahif 'bedeni kadar yorulmak istemiyordu ya da bu sözde bir eksiklik vardı; belki de bu söz, daha uzun bir cümlenin parçasıydı.	88

SIFAT	AD	GEÇTİĞİ CÜMLE	SAYFA NO
arka	sıra	Mustafa İnan elini ceketinin cebinden çıkarmadı, başını kaldırarak arka sıralar doğru baktı, gülümsedi, 'Çoktandır bu kadar müşteriye hasret kalmıştık,' dedi.	221
arka	sıra	Zil çalması yaklaşırken başını gene arka sıralara çevirdi.	221
arkeolog	[kişi]	Profesör Mustafa İnan'ın eşi arkeolog Jale Hanım gerçekten güç durumdaymış.	141
arkeolog	[kişi]	Arkeolog Nezh Fıratlı, Mustafa Hoca'yı son olarak bir hastanede görmüş...	242
arkeolog	[kişi]	Arkeolog Nezh Fıratlı üzülecekti.	250
artist	hoca	Hoca tam anlamıyla bir artistti.	170
asık	surat	Ne dersin, dört yüz puvanı filan geçersen, bu asık suratlı bilim ailesine sen de katılmak ister misin?	13
asık	surat	Yarı-tanrılar genellikle asık suratlı olurdu; hele o tanrılar mekanik, matematik gibi çok zor şeyleri de bilirlerse.	171
asık	surat	Bilimi 'asık suratlı bir amca' olarak tanıyoruz; onun yanına girmeye çekiniyoruz.	69
asık suratlı	bilim ailesi	Ne dersin, dört yüz puvanı filan geçersen, bu asık suratlı bilim ailesine sen de katılmak ister misin?	13
asık suratlı	amca	Bilimi 'asık suratlı bir amca' olarak tanıyoruz; onun yanına girmeye çekiniyoruz.	69
asık suratlı	yarı tanrı	Yarı-tanrılar genellikle asık suratlı olurdu; hele o tanrılar mekanik, matematik gibi çok zor şeyleri de bilirlerse.	171
asıl	sahip	Bilimin asıl sahiplerinin yerleri boş duruyor henüz.	66
asıl	güçlük	Belirli problemleri çözebilmek için elbette belirli bilgileri öğrenmek gereklidir; fakat bence önemli olan, asıl güçlük, problemleri kurmaktır.	154
asıl	çetin taraf	Dilin asıl çetin tarafı olan 'mânâ' cephesi, şimdilik bu incelemelerden uzak tutulmaktadır.	155
asıl	çetin taraf	'Dil ve matematik' adlı makalesinde Mustafa Hoca, dilin asıl çetin tarafı olan anlam sorununda matematik metotların henüz kullanılmadığını açıklamıştı; fakat 'stil analizi' üzerinde durulduğunu da belirtiyordu.	168
asıl	zorluk	Bu sınırı aşmak ilk bakışta zor gibi görünürse de asıl zorluk doçent olmak değil, eylemli doçent olmaktır; yani bir kadro ayarlamaktır.	177
asıl	konu	Kitaba eğildi yeniden: derken asıl konusunu seçmiş.	215
asıl	mânâ	Bugün eriştiğimiz ve hepimizin göğüslerini kabartan zaferin asıl mânâsı, aydınlığın zulme, akıl ve ilmîn gerilik ve cehalete olan galebesidir.	224
asıl	kahraman	Burada bize bugünleri başıslayan ve uğrunda aziz kanlarını akıtan Türk gençliğine ve asıl kahraman ordumuza minnet ve şükranlarımızı sunmayı en başta gelen vazifemiz olarak biliyoruz.	224
astronomik	transfer	Şimdilik takımımız amatör olduğu için astronomik transfer ücretleri ödememiz mümkün değildir tabî.	239
aşağı	sınıf	İçimize bir aşağı sınıftan yalnız Mustafa'yı almıştık.	61

SIFAT	AD	GEÇTİĞİ CÜMLE	SAYFA NO
aşikâr	(katkı)	Diğer taraftan toplumlarda gerek maddesel gerekse yukarıda sözünü ettiğim anlamdaki mutlulukların yaygınlaşmasında, bırakacakları anılar umudu ile mutlu olabilen bilim adamlarının temel katkıları aşikârdır kanısındayım.	8
ateşli	hayranlar	Liseyi bitirdiği zaman Divan edebiyatının ateşli hayranlarından biriydi.	29
Avrupalı	[kişi]	Şu Avrupalılara, haklı da olsa, ne kadar kızılırsa kızılınsın, onların ateşe taptıklarını ileri sürebilir miyiz?	167
ayaklı	çay bardakları	Okulun yukarıdaki Şafak Gazinosu'na gidecek kadar paramız yoktu;ırmağın kıyısındaki çaycıda otururduk genellikle; 'süvari' denilen ayaklı çay bardaklarıyla çay içmekten büyük zevkimiz.	41
aydın	çevre	Mustafa İnan da toplumun her katından dostlar edindi, aydın çevrelerin aranılır adamı oldu kısa süre içinde, birçok 'üstat' ile tanıştı.	133
aydınlık	kapı	Sonunda camlı ve aydınlık bir kapı; sıcak güneşin altında buldu gene kendini.	12
aydınlık	sokak	Sokaklar da pek aydınlık değil.	141
aydınlık	düzen	Evet, Mustafa İnan'ın konuşmasında da söylediği gibi, hürriyetle birlikte akıl da gelmeliydi, huzur da gelmeliydi, bilim de gelmeliydi; evet çalışma gelmeliydi, yeni ve aydınlık bir düzen gelmeliydi.	225
aynı	görüş	Köşe dönme hissini çok yaygın olduğu bu günlerde daha da ısrarla aynı görüşteyim.	8
aynı	(sessizlikte)	Sonra yeni bir koridor buldu aynı sessizlikte.	12
aynı	bayrak	"Şu iki milleti aynı bayrak altında toplayabilseydik, belki biz de bilim savaşında bazı toprakları ele geçirebilirdik."	49
aynı	kolaylık	Sınıfta tahtaya kalkınca da aynı kolaylıkla çözüyormüş meseleleri.	112
aynı	formül	...hesap tabloları, hesap cetvelleri, kirişler, kolonlar, döşemeler, aynı formüllerin farklı sayılarla yüzlerce kere tekrarı...	126
aynı	durum	Bir profesör Amerika'ya giderken derslerini ona bıraktı ve aynı durum bu profesör için söz konusu olunca, Mustafa İnan'ı kibarca atlatmasını bildi.	137
aynı	kafa	İki eşit davranışın aynı kafadan çıkması şaşırtıcı oluyor.	158
aynı	kesinlik	Alman fizikçi Heisenberg'in koyduğu prensibe (Belirsizlik Prensibi) göre meselâ bir elektronun hızını ne kadar kesin tayin etmek istersek, yerinin belirtilmesi de o kadar çok yaklaşık olur; kısa bir deyimle, elektronun hem hızı, hem de yeri aynı kesinlikle tayin edilemez, buna tabiat müsaade etmez.	165
aynı	dil	Kilit (kleidi), harita (kharta), fener (fenarion), cins (genos) ve hatta 'temel' (themelion) de aynı dilin kelimeleridir aslında.	167
aynı	soru	Leonardo Da Vinci aynı soruyu beş yüz yıl önce sormuştu.	191

SIFAT	AD	GEÇTİĞİ CÜMLE	SAYFA NO
aynı	ateş	Ve büyük çoğunluk için geriye kalan, 'kalplerde aynı ateşle yaşamakla' birlikte, hoş sohbet ve fıkralarıyla ünlü ve görünüşü etkili ve hafızası yaman bir hayaldi.	204
aynı	ders	Sonra İstanbul Teknik Üniversitesi Teknik Okulu'nda aynı dersler, dekanlık, rektörlük, üniversite senatörlüğü, bitmez tükenmez konferanslar, komisyonlar, Millî Savunma Bakanlığı Araştırma Geliştirme Kurulu üyeliği ve bu arada geçim derdi yüzünden bilirkişilik için mahkeme kapılarında koşuşturmak...	225
ayrı	oda	Ayrı bir odaları olsaydı çalışırlardı.	126
ayrı	önem	Mustafa İnan, dil konusunda da ayrı bir önem veriyor,çünkü dilin bir matematik olduğunu biliyor: "Matematik analiz metotlarının dilbilgisine tatbiki, teorik olduğu kadar pratik sonuçlar vermektedir."	155
ayrı	disiplin	Bunların her biri ayrı bir disiplin olarak ele alınıp öğretilmiştir.	196
ayrıntılı	derinlik	Bu gelenek varmış gibi, hemen bilimsel dünyanın ayrıntılı derinliklerinde kaybolmakla suçlanan araştırmalara girişmek için vakit erkendi.	90
ayrıntılı	araştırma	Bazıları yeni bir şey öğrenince hemen kapalı kapılar ardında kendilerine ün kazandıracak ayrıntılı araştırmalara girerler.	128
(çok) az	hece	Matematik kurallara göre meydana getirilen yapma bir dil, yaşayan dillere göre çok az heceliydi; ama bu 'üslup' meselesi yüzünden, bu hece çokluğu bir israf değildi...	169
(çok) az	not	"Mustafa, konferansları için çok az not tutmuş," diye yakındı profesör.	179
az	gelişmiş	Kendilerini 'az gelişmiş' saymayan insanlarımızın gelişmesine küçük bir ışıkla katkıda bulunabiliriz.	209
az gelişmiş	ülke	II. Dünya Savaşı'ndan sonra geri kalmış ülke ya da az gelişmiş ülke diye bir söz çıkmıştı.	172
azınlık	[kişi]	Museviceden, Ermeniceden, Yunancadan ne kadar çok kelime aldığımızı bilsek, azınlıklara bu kadar kızabilir miydik?	167
aziz	varlık	İnşaat Mühendisleri Odası'nın dergisi , Türkiye Mühendislik Haberleri, Mustafa İnan'ın ölümü dolayısıyla yayımladığı uzun yazıya şöyle başlamıştı: "Türk mühendislik âlemi, zaman geçtikçe efsane haline gelecek aziz bir varlığını kaybetti."	203
aziz	hatıra	Bu yazdıklarımın hiçbir şey ifade etmeyeceğini çok iyi bildiğim halde, kendisine beslediğim saygıyı tekrarlamak ve örnek insan Mustafa'nın aziz hatırasını bir daha anmak için bu satırları yazmış bulunuyorum.	207
aziz	kan	Burada bize bugünleri bağışlayan ve uğrunda aziz kanlarını akıtan Türk gençliğine ve asil kahraman ordumuza minnet ve şükranlarımızı sunmayı en başta gelen, vazifemiz olarak biliyoruz.	224
aziz	vatan	Bu huzur ve sükûn devresinden sonra gençliğimizden, aziz vatan için temennimiz, çalışmak ve yine çalışmak olacaktır.	224
aziz	[kişi]	"Ruhun şad olsun aziz Mustafa," dedi.	251
aziz	meslektaşım	Amerika'nın tanınmış elastisitecilerinden William Prager "daima aziz meslektaşımı sadakatle anacağım," dedi.	255

SIFAT	AD	GEÇTİĞİ CÜMLE	SAYFA NO
bağlayıcı	sınıf	Bir de, bu iki zümrenin, daha doğrusu milletin arasında bağlayıcı bir sınıf vardı: Yerli halktan memurluk yapanların çocukları.	136
bahriye	yaka	Şalvarlıların yanında, kısa pantolonlu bahriye yakalı memur çocukları vardı.	136
bahriye yakalı	çocuk	Birinciler,yani bahriye yakalı,kısa pantolonlu olanlar,muhallebi çocuklarıydı; şalvarlılar da ikinci sınıf vatandaş.	136
bahriyeli	[kişi]	Derken bir bahriyeli takıldı peşime...	141
bambaşka	anlayış	"Cisimlerin Mukavemeti adlı son eseri, konuları,aynı bir bütünün çeşitli bölümleri şeklinde, takdim edilmiş ve işleyiş bakımından bambaşka bir anlayışla kaleme alınmış bir eser olarak, kanımızca bütün dünyadaki benzerleri arasında hemen birinci sıraya geçecek niteliktedir."	253
barışçı	gaye	İnşallah atom fiziği böyle barışçı gayelerde kullanılır..	179
(çok daha) basit	kopernik sistemi	Halbuki, güneşi sabit kabul eden Kopernik sistemi çok daha basittir. Basit çözümler aynı zamanda güzeldir, 'elegant'dır.	155
(en) basit	konu	En basit bir konuyu bile, tartışmak için fırsat bilenlerden de hoşlanmazdı.	182
basit	konu	Yıllarca sonra Teknik Üniversite'de mekanik derslerini verirken de en karmaşık problemleri bile sanki çok basit konularmış gibi anlatırken, öğrencilerini heyecanlandırmasında biliyordu.	37
basit	hesap	İşte evrenin temel kanunlarından biri de basit bir diferansiyel hesaba dayanır.	38
basit	denklem	Siz daha neleri çözüyorsunuz şimdi,şu ikinci dereceden basit denklemin de sözü mü olur?	38
basit	temel	İşte bilim böyle basit temellere dayanıyordu;işte Newton da bu basit kanunu bulurken diferansiyel hesabı ve türevi icat edivermişti(!).	38
basit	kanun	İşte bilim böyle basit temellere dayanıyordu;işte Newton da bu basit kanunu bulurken diferansiyel hesabı ve türevi icat edivermişti(!).	38
basit	formül	Bununla beraber şunu da ifade etmek yerinde olur ki, iyi ve kâmil bir insandan beklenen davranışı basit ve umumî bir formüle sokmak da kolay değildir.	130
basit	söz	Evet, bu sözleri çok basit olarak nitelendirmek kolaydır	131
basit	mesele	Mustafa,'basit ve basit olduğu kadar şayanı dikkat' meselelerin özünü çok iyi kavramıştı bence.	131
basit	yol	Bu usul, nazif bir kontrol usulü gibi görünürse de, basit olduğu kadar Tatbikî güç olan bir yoldur.	132
basit	fikir	İlim tarihi bize göstermiştir ki, basit ve sarif fikir, daima muğlak ve karışık fikre galip gelmiştir...	155
basit	çözüm	Basit çözümler aynı zamanda güzeldir,'elegant'dır.	155
basit	cephe	Şunu önceden belirtmek yerinde olur ki, bahis konusu araştırmalar, dilin yalnız 'form'u ile ilgili, nispeten basit bir cephesinde yapılmaktadır.	155

SIFAT	AD	GEÇTİĞİ CÜMLE	SAYFA NO
basit	araştırma	"Bu basit araştırmaya dayanarak, tabii dillerin kelime teşkilinde 'rasyonel' davranmadıklarına hükmetmek pek acele bir karar olur."	155
basit	prensip	Zor gördüğü bilgi alanlarında yorulan aklın kurtuluşu ve ümidi basit olan prensiplerdir.	159
basit	konu	Bir konuyu sevdirmek demek, onu muhakkak basit konulara indirgemek değildir.	213
basitleştirici	tavsiye	Mustafam yine bazı basitleştirici tavsiyelerde bulunur.	68
basmakalıp	örnek	Tercüme birkaç kitapla ve derste anlama telaşı içinde tutulan notlarla ve her yıl tekrarlanan 'beylik' konularla ve her yıl tekrarlanan basmakalıp örneklerle mühendislik gibi ağır bir öğrenimi yürütmek çok zordu.	87
baş	yönetici	Bilim adamları arasında Mustafa İnan'ın da yer alması gerektiğini söylediğim zaman baş yönetici hayretle baktı yüzüme:'Nasıl olur? Ben bu adamı hiç duymadım.'	69
baş	hoca	Mühensihaneyi Berri Hümayun baş hocalarından İshak Efendi var: 'İlk olarak Mühendishane baş hocalarından İshak Efendi tarafından tefazulî ve tamamî hesabın mektep programları çerçevesine alınmasını zikretmek icap eder (1834)...'	197
baş	vekil	İhtilâlden birkaç gün önce, zamanın başvekili, 'Bu, bütün üniversite gençlerine mal edilecek bir hareket değildir; nitekim Teknik Üniversite'den böyle bir hareket sadır olmadı,' demiş.	222
baş döndürücü	hız	Mekanik denilen bilim dalı, nedense bu kürsünün başına Mustafa Hoca geçtikten sonra birdenbire ve kendiliğinden baş döndürücü bir hızla ilerlemeye başladı.	128
başarılı	şekil	Bu arada II. Dünya Savaşı'nda sırf askeri gayeler uğruna ele alınan yeni bilim dallarının, sonraları ekonomik ve sosyal problemlere de başarılı bir şekilde uygulanabileceği görüldü.	172
başarılı	sonuç	Bu, hemen her çeşit ekonomik ve sosyal problemde başarılı sonuçlar veriyordu.	173
batıl	itikatlar	Daha önce altı çocuğunu kaybeden Hüseyin Avni artık batıl itikatlardan medet umuyordu...	15
batıl	inanç	Halbuki batıl inançlar dinin dogmalarından farklıdır.	157
batılı	bilgin	Batılı bilginleri kendi hallerine bırakalım da gelelim bize.	29
batılı	[kişi]	Geleneğe inanmıyorsan, o zaman bakarsın Batılılar ne yapıyor, şöyle bir göz gezdirirsin; sonra da işin ucundan, küçük bir ucundan tutarsın ve başlarsın denklemleri yazmaya.	197
bayat	soru	Böylece sürekli işleyen bir düzen kurulmuştu: imtihana her giren bayat soruyu anlatıyor, taze soruyu alıp götürüyordu.	101
baygın	durum	Hüseyin Avni Bey de oğlunu baygın bir durumda yatarken görünce,"Bu çocuk artık adam olmaz," diye mırıldanmıştı.	25
becerikli	idareci	Mustafa'nın becerikli bir idareci olması, belki de bu korunması sayesinde gerçekleşebiliyordu.	233
bedava	akıl	Akıllı olduğu için hayata atıldıktan sonra da ikide birde hocaya uğrar ve şu hesap nasıl olacak,bu hesap nasıl yapılacak diye bedava akıl danışır, Mustafa'ya parasız teknik müşavirlik yaptırır.	67

SIFAT	AD	GEÇTİĞİ CÜMLE	SAYFA NO
bedbaht	rejim	Komünist rejimin uygulandığı bedbaht rejim altında yaşanan memleketlerde uygulanan soyadı kanunu ile soyadlarımız değiştirilmiş ve sizin de malumunuz olan sözlük açılarak MÜMİN'in karşılığı olan İNAN soyadını almıştık.	23
bekâr	öğrenci	O zaman bütün kapılar açılacak, bekâr öğrencilere oda kiralamaktan çekinen anlayışsız ev sahipleri önlerinde yerlere kadar eğilecek, garsonlar onları kapılardan karşılayacak, güzel kızlar uzun kirpiklerinin arasından onlara hayranlıkla bakacaktı; güzel bir akşamın sonunda kaloriferli evlerin sıcak yatakları onları bekleyecekti.	122
belirli	düzyey	Bilimsel aşamaların akademik bir çalışma sonunda, belirli düzeyde eserlerle geçileceği hiç akla gelmiyordu.	75
belirli	gaye	"Evvelâ o sistemin belirli ve bilinen bir gayesi olacaktır ve o sistemi bu bilinen gayeden saptırmağa savaşıan dış ve bozucu tesirler bulunacaktır..."	130
belirli	problem	Belirli problemleri çözebilmek için elbette belirli bilgileri öğrenmek gereklidir; fakat bence önemli olan, asıl güçlük, problemleri kurmaktır.	154
belirli	bilgi	Belirli problemleri çözebilmek için elbette belirli bilgileri öğrenmek gereklidir; fakat bence önemli olan, asıl güçlük, problemleri kurmaktır.	154
belirli	kanun	Bundan sonra, 19. yüzyıla kadar pozitif bilimlerde olayların 'belirli' ve 'kesin' kanunlara...	164
belirli	uzunluk	Bir çelik şerit, yuvasından çıkarıldıktan belirli bir uzunluk sonra birdenbire katlanır.	174
belirli	değer	Eğriliği çok az olan silindirik şeritler, eğilmeye maruz kaldıkları zaman moment, belirli bir değerden küçük kaldıkça, elastik denge kararlı olur...	174
belirli	kritik	İşte bununla ilgilenmişti hoca: "Eğriliği çok az olan silindirik şeritler, eğilmeye maruz kaldıkları zaman moment, belirli bir değerden küçük kaldıkça, elastik denge kararlı olur; fakat dış moment belirli bir kritik değere erişince denge kararsız olur ve şerit anî olarak katlanır.	174
belirli	çerçeve	Bilim adamının dini, hatta bütün kültürlü insanların dini, belirli bir çerçeve ile sınırlı inançlar olamaz, bilim adamının dini korkuya dayanamaz, kendine özgü bir dindir onun dini.	185
belirli	doğrultu	Belirli bir doğrultusu, belirli bir yönü ve belirli bir şiddeti olan her şey vektördü: Hız bir vektördü, ivme bir vektördü.	191
belirli	yön	Belirli bir doğrultusu, belirli bir yönü ve belirli bir şiddeti olan her şey vektördü: Hız bir vektördü, ivme bir vektördü.	191
belirli	şiddet	Belirli bir doğrultusu, belirli bir yönü ve belirli bir şiddeti olan her şey vektördü: Hız bir vektördü, ivme bir vektördü.	191
belirli	seviye	Evet, bence de içe dönük bir adamdı Mustafa; belirli bir seviyeyi aşan insanların içe dönük olduğuna inanıyorum ben.	233
belirli düzeyde(ki)	eser	Bilimsel aşamaların akademik bir çalışma sonunda, belirli düzeyde eserlerle geçileceği hiç akla gelmiyordu.	75
belirsiz	uğraş	Elini salladı. "Ümitsizliğe kapılmayalım." dedi, biz de bazen günlük çıkarlarımızı unuturuz, gerekli işlerin peşinden koşacak yerde sonu belirsiz bir uğraşa kapılır gideriz.	36

SIFAT	AD	GEÇTİĞİ CÜMLE	SAYFA NO
belirsiz	savaş	Tanzimat'tan beri bu ülkede biraz karışık ve belirsiz bir savaş veriliyordu.	75
belirsiz	bağıntı	Olayı etkileyen çok sayıda faktörün arasındaki bağıntılar çok defa karışık ve bazen belirsizdir.	173
(...den) belli	kimse	Puvan derdinden uzak oldukları yüzlerinden belli kimseler giriyorlar içeri.	12
bencil	insan	"Ama insanlarımız bencil," diye itiraz etti genç adam...	91
bencil	[kişi]	Bilim adamı, öğretirken, sadece kendini tatmin etmeyi düşünen bir bencil değildi.	128
benzer	ortalama	"Türkçe metinlerdeki bu ortalama değer, dünya dilleri arasında benzer ortalamaların üst seviyesini göstermesi bakımından çok ilgi çekicidir."	156
benzer	şekil	Manevi âlem için önemli olan bu dünya görüşünün canlı olmayan âlem için de benzer şekilde düşünülebileceğini göstermek ve bu suretle de toleransın evrensel bir anlayış tarzı olduğu sonucuna varmak istiyoruz.	164
beş	parasız	Beş parasızdı ve yorgundu.	27
beş	para	Mustafaların evinde Mustafa'dan başka erkek olarak kundaktaki Mehmet vardı ve küçük evde kimsenin beş parası yoktu.	27
beş katlı	apartman	Mühendisliğin bu işlemler ötesinde bir şey olduğunu ve bilimin, beş katlı apartman yerine on katlı apartman yapmak olmadığını acaba onlara anlatabildim mi?	144
beş yüze yakın	kelime	İşte küçük bir deftere Türkçedeki beş yüze yakın kelimenin nereden geldiğini yazmış.	166
bet	beniz	...Bu deftere, yan yana kullanılan ikili kelimeleri yazdım: Bet beniz, akıl fikir, abuk sabuk, yalan yanlış, apar topar, açık seçik...	150
beton	kalender	Arkadaşlarınız kaymakam oldu, siz hâlâ iki kere ikinin dört ettiğini bulmak için 'Beton Kalender'e bakıyorsunuz," demişti sınıfta bir gün.	154
beyaz	diş	Mustayfendi'nin soluk benzi gene kızarmadı,kendisine 'Mustayfendi' diye seslenenlere dönüp beyaz dişlerini göstererek gülüyordu.	51
beyaz	diş	Mustafa beyaz dişlerini göstererek gülümsedi...	63
beyaz	izler	Karatahtada tebeşirin bıraktığı beyaz izlerden ibaret bilgilerden pek bir şey anlamayan öğrenciler, halden anlamayan hocalar tarafından durmadan sınıfta bırakılıyordu.	84
beyaz	diş	"Bak Sacit, dişlerim nasıl sağlam ve beyaz."	140
beyaz	diş	Beyaz dişlerini göstererek gülümsüyordu.	171
beyaz	mermer	1956 Aralık ayı, Londra'da M... locasının beyaz mermer merdivenleri fraklı bir kimse tarafından çıkılmaktadır, yanında iki karşılayıcı; her üçü uzun bir salona giriyor.	185
beyaz	eldiven	...Kutsal kitap üstüne gizlilik yemini ettiriyor, üstadı kucaklar öper, önüne önlük bağlanır, yeminler, kafaya göze çekiçle (hafif) darbeler, bir çift beyaz eldiven hediye ederler ve sonunda esash bir yemek...	187

SIFAT	AD	GEÇTİĞİ CÜMLE	SAYFA NO
beyaz mermer	merdiven	1956 Aralık ayı, Londra'da M... locasının beyaz mermer merdivenleri fraklı bir kimse tarafından çıkılmaktadır, yanında iki karşılayıcı; her üçü uzun bir salona giriyor.	185
beylik	konu	Tercüme birkaç kitapla ve derste anlama telaşı içinde tutulan notlarla ve her yıl tekrarlanan 'beylik' konularla ve her yıl tekrarlanan basmakalıp örneklerle mühendislik gibi ağır bir öğrenimi yürütmek çok zordu.	87
beylik	soru	Konular gibi, imtihan sorulan sorular da beylik olduğu için ve Mustafa Bey de kendilerine yardım ettiği için öğrenciler fire vermeden üst sınıflara geçiyorlardı.	87
beylik	deyim	Evet, 'Nefis Muhasebesi' aslında beylik bir deyimdir.	131
beylik	söz	Profesör derin bir nefes aldı: "Görüyor musun? Mustafa için her şeyin aslımı, esasını merak ediyordu derken beylik bir söz ediyorduk sanki.	192
beynelmilel	temas	Belki gazetelerde bize de tam bir sayfa ayrılmalı, bizim için de durmadan neşriyat yapılmalı; beynelmilel temaslardaki başarısızlığımızın sebepleri araştırılmalı.	239
bıyıklı	bilim adamı	Oyunda gözlüklü, bıyıklı, kırk yaşlarında bir bilim adamını canlandırdı.	61
bileşik	kap	Ağırlık prensibiyle veya bileşik kapların dolması boşalması esasına göre çalışan ve içkileri ölçeklendirmede kullanılan şişeleri severdi.	153
bileşik	kap	Halbuki beyler, bir memleketin muhtelif müesseseleri bileşik kaplar gibidir.	161
bileşik	kap	Ben de bileşik kaplar kanununa bağlıyım.	161
bilgili	adam	"Çok akıllı, çok bilgili bir adam, üstün bir adam."	110
bilim adamı	[kişi]	Düşünürdüm ki sen bir öğrencisin ve ben de bir profesörüm; ben bilim adamıyım, sen henüz bilime yabancısın.	114
bilime yakışır	biçim	Bilimle ilgileneceksen bunu bilime yakışır bir biçimde yapmalıyız.	18
bilimsel	düzyey	Toplumumuzun bilimsel düzeyini yükseltmek ve gelecek nesillere de mutluluklarını bilimsel anılar bırakmakta arayan insanlarımızın çoğalmasını sağlamak, TÜBİTAK'ın başlıca yasal görevi idi.	8
bilimsel	anı	Toplumumuzun bilimsel düzeyini yükseltmek ve gelecek nesillere de mutluluklarını bilimsel anılar bırakmakta arayan insanlarımızın çoğalmasını sağlamak, TÜBİTAK'ın başlıca yasal görevi idi.	8
bilimsel	coşku	Bu işi üstlenecek yazarın bilimsel coşku hakkında en azından bir sezgiye sahip olması gerekiyordu.	8
bilimsel	araştırma	Türkiye Bilimsel ve Teknik Araştırma Kurumu Bilim Kurulu...	14
bilimsel	çalışma	...1987'de vefatına kadar tatbikî mekanik dalındaki bilimsel çalışmaları...	14
bilimsel	çalışma	Bu okula hoca olunca bir kenara çekilerek sadece bilimsel çalışmalarla uğraşarak sınırlı bir yol mu çizmeli?	81
bilimsel	dünya	Bu gelenek varmış gibi, hemen bilimsel dünyanın ayrıntılı derinliklerinde kaybolmakla suçlanan araştırmalara girişmek için vakit erkendi.	90

SIFAT	AD	GEÇTİĞİ CÜMLE	SAYFA NO
bilimsel	makale	Belki mekanikte daha birçok bilimsel makalenin altına imzasını atarak kitaplarda daha çok adımı geçirebilirdi...	90
bilimsel	gelenek	Ülkede bilimsel gelenek yaratmak gibi bir işe girişiyordu.	90
bilimsel	gelenek	Bilimsel geleneği olmayan bir ülkede Newton gibi, başka 'devlerin sırtına binmek'de mümkün değildi.	94
bilimsel	araştırma	Doçentlik tezi, kollokiyum, bilimsel araştırma ve daha bir sürü yabancı deyimden söz ediliyordu.	129
bilimsel	yazı	Çok defa üniversite ve yüksek okullarda çalışan öğretim elemanları tarafından hazırlanan bilimsel yazılar da beklenen vasıfla değildir.	161
bilimsel	teknik	Konular, ya günlük gazete okurunun ortalama seviyesinin çok üstünde tutulmakta veya yazı birçok bilimsel teknik terimi ihtiva etmesi bakımından anlaşılabilir bir durumda olmaktadır.	162
bilimsel	makale	Tabii bunlar 'bilimsel makaleler.'	175
bilimsel	aşama	Profesörlük takdim tezi'ni yazalı yıllar geçmiş, artık ne doktora, ne tez, ne de kitap yazma engeli var önünde; bundan sonra olsa olsa öğrencilere ders kitabı yazabilirsin, maddi durumunu düzeltirsin ve profesörler yapı kooperatifine girerek yıllardır yorulan kafanı dinleyebilirsin; tabii dekanlık, rektörlük gibi yeni bilimsel aşamalar seni beklemiyorsa.	178
bilimsel	ilke	Bilim adamı olaylara bakarken nasıl kendine özgü bir yol izliyorsa, bilimsel ilkelerle açıklayamadığı olgulara da kendine özgü bir biçimde bakar.	185
bilimsel	araştırma	...Amerika'ya yerleşen Şenol Utku, bir arkadaşıyla birlikte yaptığı bir çalışmada "merhum Profesör Mustafa İnan"ın kendisine bilimsel araştırma ruhunu aşıladığını belirtiyor.	207
bilimsel	sınıflama	Fakat bana kalırsa Timoshenko'nun bilimsel sınıflaması zayıftır.	211
bilimsel	bestseller yazarı	Mustafa İnan, öldükten sonra bilimsel bir bestseller yazarı olmuştu.	212
bilimsel	kadro	Mustafa İnan, Mukavemetin teorik temelleriyle ilgilenen elastisiteyi ülkeye tanıtarak, İnşaat Fakültesi'nde anlatmaya başladığı zaman yaptığı gibi, konuyu önce seminerlerle bilimsel kadroya öğretmişti.	213
bilimsel	araştırma	Kürsü başkanı, dekan, rektör olmuştu; Türkiye Bilimsel ve Teknik Araştırma Kurumu'nun ortaya çıkmasında etkili olmuş, bu kurumun yönetim kurulunda çalışmış ve ölmeden dört ay önce Başkanlığına da getirilmişse de, artık bu son görevi yapacak gücü kalmamıştı.	213
bilimsel	çalışma	Yalnız içlerinde beni çok etkileyen, gerçekten aklımda kalan sözler statik profesörü Günay Özmen'in: 'Bütün bilimsel çalışmalarımı kaleme alırken, bugün bile, Mustafa Hoca öleli bu kadar yıl olduğu halde, hep Mustafa İnan'a hitap ederim içimden.	218
bilimsel	araştırma	27 Mayıs'tan hemen sonra bilimsel bir araştırma örgütünü gerçekleştirmek için Millî Birlik Komitesi'den Sami Küçük bir komisyon kurmuştu.	228

SIFAT	AD	GEÇTİĞİ CÜMLE	SAYFA NO
bilimsel	araştırma	Hikmet Binark anlatıyor: 1961 seçimlerinden sonra da Türkiye Bilimsel ve Teknik Araştırma Kurumu'nun kanunu çıkarıldı.	228
bilimsel	araştırma	Cahit Arf: "Bilimsel araştırmanın örgütlenmesi meselesinde elinden geleni yapıyordu gene de..."	233
bilimsel	üretim	Mustafa İnan, bilimsel üretiminin, yetenekleriyle ölçülemeyecek kadar az olduğunu biliyordu.	233
bilimsel	çalışma	Oysa, bir çalışma arkadaşı da, "Son yıllarda çevresine biraz güvenmişti," diyor, "üniversitenin ilk kuruluş yıllarından beri bilimsel çalışma ve araştırmanın ne olduğunu göstermeye çalışan Mustafa İnan, gerektiği kadar etkili olmadığını düşünerek son yıllarda biraz ümitsizliğe kapılmıştı."	251
bilimsel	araştırma	Oysa, bir çalışma arkadaşı da, "Son yıllarda çevresine biraz güvenmişti," diyor, "üniversitenin ilk kuruluş yıllarından beri bilimsel çalışma ve araştırmanın ne olduğunu göstermeye çalışan Mustafa İnan, gerektiği kadar etkili olmadığını düşünerek son yıllarda biraz ümitsizliğe kapılmıştı."	251
bilimsel	inceleme	1 Eylül 1967 tarihinde ABD, İsviçre ve Almanya'da bilimsel ve mesleki inceleme için 6 ay süreyle görevlendirilmiş bulunan İnşaat Fakültesi Teknik Mekanik ve Genel Mukavemet Kürsüsü Profesörü Mustafa İnan, Almanya'nın Freiburg im Bresgau şehrinde 5 Ağustos 1967 günü vefat etmiştir.	257
bilimsel	çalışma	Mustafa İnan'a, "İstanbul Teknik Üniversitesi'nde 1944'lerde başlayıp, 1967'deki vefatına kadar, tatbikî mekanik bilim dalındaki bilimsel çalışmaları, eşsiz hocalığı ve bilim adamı yetiştirmek suretiyle modern anlamda bir ekol kurmuş olması dikkate alınarak 1972 Yılı Hizmet Ödülü" verilmedi mi?	268
bilimsel	araştırma	Türkiye Bilimsel ve Teknik Araştırma Kurumu'nun Bilim Kurulu, bu ödülün Mustafa Hoca'ya verilmesi gerektiği kararına hemen varmadı mı?	268
bilimsel	araştırma	Çünkü Türkiye Bilimsel ve Teknik Araştırma Kurumu bilim adamı yetiştirmek istiyordu, bu adı taşıyan bir kuruluşu bile vardı.	269
bilinen	gaye	"Evvelâ o sistemin belirli ve bilinen bir gayesi olacaktır ve o sistemi bu bilinen gayeden saptırmağa savaşıyan dış ve bozucu tesirler bulunacaktır..."	130
binlerce yıllık	tarih	Oturduğumuz şehirler de binlerce yıllık tarihin ürünü: Edirne (Hadriana-polis), Konya (İkonion)...	167
biraz	karışık	İncelemenin adı biraz karışık görünmekle birlikte, başlangıcı günlük bir gözleme dayanır.	174
birbirine bağlı	topluluk	Ne var ki Mustafa'nın sınıfı belki de 'ziyan olmuş bir nesil' olarak birbirine bağlı bir topluluktu.	95
(en) birinci	üniversite	Yabancı takımlarda oynayan bilim adamlarımızın dış ülkelerde yüzümüzü güldürdüğünü, benim öğrencilerimin en birinci üniversitelerde birinci takımlarda oynadığını insanlarımız artık duymalıdır.	239
birinci	şart	Bilimin, birinci ve en zor şartı budur.	177
birinci	takımlar	Yabancı takımlarda oynayan bilim adamlarımızın dış ülkelerde yüzümüzü güldürdüğünü, benim öğrencilerimin en birinci üniversitelerde birinci takımlarda oynadığını insanlarımız artık duymalıdır.	239

SIFAT	AD	GEÇTİĞİ CÜMLE	SAYFA NO
birleşik	devlet	Her konu sistematik biçimde ele alınabilirdi: Amerika Birleşik Devletlerinde bugün Kızılderililerin durumu bile incelenebilirdi.	149
birleşmiş	millet	Birleşmiş Milletler, Avrupa Konseyi gibi çeşitli organizasyonlar sayesinde milletler birbirlerine daha çok yaklaştı	92
birleşmiş	millet	"Arkadaşlar! Zaferi kazandık ama, soğuk harbi önleyemedik; bu bakımdan Birleşmiş Milletler fikri büyük bir başarıdır," desem, üniversitedekiler bu adama da ne oluyor? diye yüzüme bakarlar	216
bitkin	hepsi	Hepsi bitkindi, kasabanın sokaklarında ne yapacaklarını bilmeden dolaşp duruyorlardı.	31
bitkin	[kişi]	Evdeki işlerle de uğraşmadığın halde, neden böyle bitkinsin?	143
bitkin	[kişi]	... "Bitkindi, rengi sararmıştı."	241
boğaz tokluğuna	araştırma	Ve boğaz tokluğuna bir araştırma yapıyorsun.	59
boğucu	sıcak	Bir an evvel bu boğucu sıcak ve beni ezen düşüncelerden uzaklaşmak istedim.	118
boş	zaman	Yukarı sınıflarda okuyanlara da boş zamanlarında ders veriyordu.	43
boş	ders	Öğrenciler de özellikle cebirci Muhittin'den korkanlar, boş derslerde Mustafa'nın öğrettiklerini dinliyorlardı.	44
boş	zaman	Bazıları onun boş zamanlarında durmadan bir şeyler okuyup ezberlediğini sanıyordu.	47
boş	söz	Fakat boş söz etmek istemiyordu.	59
boş	yer	İstedim ki boş kalan yerlere bizim insanlarımızın da adlan yazılsın; bunu herkese söyledim, aman dedim, ne olur bu duvara adınızı yazdırmaya bakın, biraz da bunu düşünün, hep kendinizi düşünmeyin, biraz da şu cennet vatanın uğruna feda olun.	145
boş	inanç	Kelimelerin köklerini öğrenmek bile bir sürü boş inancı, yanlış anlamayı ortadan kaldıracaktır.	167
boş	kadro	Bunun için, daha bilimin başında, yani kürsü seçerken boş kadrolu birine kapılanmak ve gereğinde profesörler kurulunda sizin hakkınızı arayabilecek dişli bir kürsü başkanı bulmaktır.	177
boynu bükük	öğrenci	Arkadaşlarının ifadesine göre her zaman, 'boynu bükük' gezen bu öğrenci, gene boynunu bükerek Mustafa'nın yanından ayrıldı.	78
bozucu	tesir	"Evvelâ o sistemin belirli ve bilinen bir gayesi olacaktır ve o sistemi bu bilinen gayeden saptırmağa savaşan dış ve bozucu tesirler bulunacaktır..."	130
bozucu	kuvvet	Sonradan bu bozucu kuvvetlerin tesirlerini yok edecek veya daha mütevazı tabiriyle, hafifletecek tedbirler manzumesi mevcut olacaktır.	130
bozucu	tesir	"Gaye böyle tespit edildikten sonra, şimdi insanları bu gayelerinden saptırmaya gayret eden bozucu tesirleri analiz etmeğe sıra gelir."	130

SIFAT	AD	GEÇTİĞİ CÜMLE	SAYFA NO
bozucu	tesir	Ayrıca, nefis kontrolünde bozucu tesirlerin yalnız dışarıdan gelmesi de bahis konusu değildir, zira kontrol edilecek sistem canlı bir yaratıktır, bozucu tesirler dıştan bloke edilse bile fesat içeride mevcuttur.	132
bozucu	tesir	Burada sistem her çeşit tesirlere açık bulunmakla beraber silâhlanmış bir vaziyettedir, gelecek bozucu tesirlere karşı koyacak tedbirleri vardır demektir, bu tarz kontrol daha elâstiki ve daha mütakâildir.	132
bozucu	tesir	Yalnız bu tarz kontrolün nafiz olabilmesi için bozucu tesirlerin tenevvürü ve şiddetine eşdeğer nispette tedbirlerin çeşitli ve kuvvetli olmaları gerekir...	132
bozuk	sağlık	Sağlığı bozuk, biraz dinlensin, hava değiştirsin diye Mustafa'yı tatilde İstanbul'a akrabalarının yanına göndermişlerdi.	59
bozuk	düzen	Çünkü biliyorsun ülkemizde düzen bozuk.	66
bozuk	vezin	Bu bozuk vezni görünce Mustafa, herhalde çok kırıldı arkadaşına.	205
bozuk	vezin	Vezin ve ifade bozuk da olsa galiba sen haklısın...	206
bozuk	ifade	Vezin ve ifade bozuk da olsa galiba sen haklısın...	206
bozuk	düzen	Üniversitelerde bozuk düzene karşı bir tepki başlamıştı; yüksek öğrenim kurumları, hocasıyla, öğrencisiyle huzursuzdu.	222
bozuk	düzen	Başarısızlıklarını bozuk düzenin sırtına yüklemen belki seni ferahlatır, fakat kurtarmaz.	264
bozuk	ses	Böyle bozuk seslere karşı en iyi çare, onları sesleriyle baş başa bırakmaktır.	267
bulanık	sıvı	Ağzı bilyalı bu gazozu da herkes içemezdi; çocukların 'gazuz, gazuz!' diye bağırarak sattıkları bu bulanık renkli sıvı da çok pahalıydı çünkü: tam yüz paraydı şişesi.	40
bulanık	su	Aslında o zamanlar Adana'da içilen bütün sular bulanıktı.	40
bulanık	dere suyu	Karanlığa doğru, mandalar çekildikten sonra, bulanık dere suyu alınır ve biraz durulması beklendikten sonra içilirdi.	40
bulanık renkli	sıvı	Ağzı bilyalı bu gazozu da herkes içemezdi; çocukların 'gazuz, gazuz!' diye bağırarak sattıkları bu bulanık renkli sıvı da çok pahalıydı çünkü: tam yüz paraydı şişesi.	40
bunaltıcı	sıcak	Biliyorsun Adana 'da yazın sıcaklar bunaltıcıdır.	24
bunaltıcı	sıcak	Fakirler de bunaltıcı sıcaklarda evlerinin düz damlarının üstünde, açıkta yatarlar.	24
buruşuk	yaka	Delikanlı buruşuk yakasını ceketinin içine soktu: "Giriş sınavı gibi bir söz mırıldandı, başını kaldırıp baktı."	11
(en) büyük	zevk	Okulun Yukarısındaki Şafak Gazinosu'na gidecek kadar paramız yoktu; Irmağın kıyısındaki çaycıda otururduk genellikle: 'süvari' denilen ayaklı çay bardaklarıyla çay içmekten en büyük zevkimiz.	41
(daha) büyük	bilime saygısı	"Herkesine karşı saygılıydı, herkese iyi davranırdı; ama bilime saygısı daha büyüktü."	137
(çok) büyük	ruh	O çok büyük ruhundan ruhlara katacağız.	206

SIFAT	AD	GEÇTİĞİ CÜMLE	SAYFA NO
büyük	kapı	Orta boylu, esmer ve ürkek bakışlı genç bir adam, üniversitenin büyük kapısı önünde durdu; ilk yazın sıcak günlerinden biriydi.	11
büyük	kapı	Yakasını gevşeten bu kılıksız gencin, büyük kapısının gerisindeki serinliğe sığınmak istediğini sezen ve çatık kaşlarıyla koyu renk elbisesinden görevli olduğu anlaşılan biri yolu kapadı.	11
büyük	kapı	Büyük kapıdaki 'hemşerim' bile gözlerimden anladı bunu.	12
büyük	insan	"Ama görüyorsun bilim, büyük insanları bile ayağına getiriyor."	13
büyük	şehir	Gençler dinlemesini pek sevmezler ama sen taşradan yeni geldin; bu yüzden büyük şehir geleneklerini benimsememişsindir henüz.	15
büyük	heyecan	Belki heyecan daha büyüktü; çünkü Hüseyin Avni Bey'in karısı Rabia Hanım, bir oğlan çocuk dünyaya getirmişti.	15
büyük	titizlik	Hayatının sonuna kadar büyük bir titizlikle yürüttüğü Uygulamalı Mekanik seminerlerinde yalnız öğrencilere, asistanlara değil, hocalara bile bir şeyler öğretti.	19
büyük	adam	Sonra iki büyük adam, konuşarak, dertlerini paylaşarak evlerine dönerlerdi.	27
büyük	konak	İşgal kuvvetleri komutanı bir sokak ötede büyük bir konakta kalıyordu.	27
büyük	matematikçi	"Büyük bir matematikçi," diye mırıldandı orta yaşlı adam; sonra öfkeleni : Bilmem neden böyle insanlardan söz etmezler okulda?	28
büyük	kız	Rabia Hanım'ın büyük kızı Emine, kocasıyla birlikte 'kaç kaç'a katılıp Adana'dan ayrılırken, annesine biraz para bırakınca hemen kaçış hazırlıklarına girişildi.	29
büyük	Adana	Mustafa 'kaç kaç' sabahı büyük Adana ovasına doğru yürürken Fuzuli'yi daha duymamıştı, ama senin yaşındayken onun birçok gazelini su gibi okuyordu ezberden.	29
büyük	abla	Mustafa'nın büyük ablası Zübeyde'nin sırtında çamaşır torbası, Güzide'nin elinde yiyecek sepeti.	29
büyük	ova	...Tayyareler vızır vızır uçuyor, işte yola çıktık yaya , geldik, geldik büyük ovaya.	29
büyük	ova	Büyük ovada toprakların üstünde yatıyoruz.	29
büyük	Arya-Dharma	Profesör önündeki kağıtları karıştırdı: "İşte Konya'daki yaşantısından yıllarca sonra bir yazı hazırlamış:Büyük Arya-Dharma(Hindu dini)Üzerine notlar..."	33
büyük	masa	Profesör büyük masanın başına geçti, genç adam da sehpanın önüne oturdu, kağıtlarını düzeltti.	36
büyük	oğul	Hüseyin Avni Bey büyük oğlunun bu hevesinden de hiç hoşlanmamıştı: "Sinemaya durmadan giden insan sonunda ne olur?"	40
büyük	adam	İlerde adam olacağını, hem de büyük adam olacağını sezer miydi acaba?	43
büyük	adam	Amcaları Mustafa'ya çok iyi baktılar, ona büyük adam muamelesi yaptılar.	44
büyük	adam	Sen büyük adam olacaksın, dediler.	44

SIFAT	AD	GEÇTİĞİ CÜMLE	SAYFA NO
büyük	şey	Güzel sanatların da, edebiyatın da 'büyük ve güzel şeylerin'de var olduğunu öğrenmeli insanlarımız.	55
büyük	millet meclisi	Büyük Millet Meclisi'nin önünde sıralandılar.	60
büyük	millet meclisi	Atatürk'ün tarihi nutkunu Türkiye Büyük Millet Meclisi'nde kendi ağzından dinledik.	61
büyük	şehir	Büyük şehirde insana yabancı olduğunu hemen hissettirirlerdi.	63
büyük	boy	...Artık bilim adamlarının büyük boy resimleri dergilerin, gazetelerin filan parasız ilavelerinde basılmalı bana kalırsa.	65
büyük	şirket	Bu zamanı da bilimi kuracak yerde, elimiz kolumuz bağlı bekleyerek geçirmemeliyiz ve bilim adamlarımıza büyük bir şirketin genel müdürü kadar aylık vermek için gereken girişimlerde bulunmalıyız.	67
büyük	iş	Her alanda büyük işler başarılacaktı, buna inanılıyordu.	68
büyük	sarsıntı	Ülke 1930 yıllarında büyük bir sarsıntı geçiriyordu.	74
büyük	millet meclisi	Büyük Millet Meclisi'ne 'Kamutay' deniliyordu.	74
büyük	yenilik	Yeniye karşı çıkanlar kadar, eskiye karşı çıkanların da büyük bir yenilik taşımadığı anlaşılmaya başladı.	76
büyük	[pay]	Bununla birlikte bu arada,bilim masallarının kahramanlarına özenerek yeni kahramanlar arasında yer almayı isteyenler çıkıyorsa, Mustafa'nın payı büyüktür bu işte.	79
büyük	yarma	Tünelleri şantiye şefiyle gezerken,büyük bir yarmanın şevinden inmeye bir türlü cesaret edememişti genç mühendis adayı.	81
büyük	suskunluk	Mustafa İnan devrinde büyük bir suskunluk...	86
büyük	mekanikçi	Orada kalsaydı, İsviçreli hocalarının da inandığı gibi, dünyanın bir iki büyük mekanikçisi arasında yer alabilirdi.	91
büyük	sarsıntı	Ülkenin Batı ile Doğu arasında büyük sarsıntılar geçirdiği bir dönemin insanı olarak yaşıyordu bu meseleyi.	93
büyük	gelenek	Divan edebiyatının büyük geleneğine hayrandı.	93
büyük	gelenek	Türk kültürünün de büyük bir gelenek içinde yerini alacağına inanıyordu.	93
büyük	gelenek	Oysa Tanzimatla birlikte varlığına inandığı 'büyük gelenek' önemli sarsıntılar geçirmeye başlamıştı.	93
büyük	hafıza	'Büyük Hafıza' için bu kadarı yetiyordu; bu şifreleri görünce hemen meseleleri hatırlıyordu.	103
büyük	ciddiyet	Bu düşünceyi, Mühendis Mektebi'ni bitinceye kadar sürdürdü ve İsviçre'de doktora yaparken de, meselenin daha büyük bir ciddiyet kazandığını anladı:"yani bu konuda uzun zaman 'imal-i fikir' etmişti Mustafa Bey."	104
büyük	adam	Fakat çocukluğundan beri her işi ciddi ve uzun uzun düşünmeye alışmıştı, her zaman büyük adam gibi davranırdı Mustafa Bey.	109
büyük	âlem	Zaten bu büyük âlemde kendimizi ayrı ayrı düşürecek olsak mutlak değerimiz sanki nedir...	115

SIFAT	AD	GEÇTİĞİ CÜMLE	SAYFA NO
büyük	masa	Hepsi başka bir akıntıya kaptırmıştı kendini: kimi zengin bir müteahhit olup paraya hükmetmek istiyordu, kimi de büyük bir masanın gerisine kurulup oradan herkese emir vermek sevdasındaydı.	134
büyük	Arya-Dharma	Anlattığı fıkralara gülenlere 'Büyük Arya-Dharma'dan nasıl sözedebilirdi?	135
büyük	hoca	Hem de büyük ve erişilmesi güç bir hoca oldu; yani başka insanların kafasına girmek, onları değiştirmek, doğru bildiği biçimlere sokmak istiyordu.	137
büyük	iş	Size kalırsa çok büyük işler yaptım.	145
büyük	ülke	Hiç unutmam bir keresinde Amerika'ya gittiğim günlerde, bu büyük ülkeyi gezerken, bir üniversitenin duvarında yüz bilim adamı için yer ayrılmış olduğunu gördüm, henüz elli bilim adamının adı yazılmıştı bu duvara, elli yer boştu yani.	145
büyük	konak	Bu insanlar genellikle antika kitapları biriktirirler ve bir köşesinde yaşadıkları büyük konakları antika eşyalarla doldururlardı.	148
büyük	salon	Mustafa İnan, bu sakin toplantıların büyük salonlarında dinleniyordu.	148
büyük	ciddiyet	Toplantılar büyük bir ciddiyet içinde geçiyordu.	149
büyük	proje	Arkadaşı büyük bir proje işine ortak etmişti onu ve iş büyük olduğu için adam çalıştırmak gerekmişti, bir yer tutmak zorunda kalmışlardı.	150
büyük	iş	Arkadaşı büyük bir proje işine ortak etmişti onu ve iş büyük olduğu için adam çalıştırmak gerekmişti, bir yer tutmak zorunda kalmışlardı.	150
büyük	ceza	Henry Ford'un dediği gibi, 'Düşünmeye mecbur kalmak bir kimse için en büyük cezadır.'	157
büyük	zafer	Diğer sahalarda büyük zaferler kazanan insan zekâsı, bu sahada büyük yenilgiye uğramış ve zaafını kapatmak için çeşitli spekülasyonlara sapmak zorunda kalmıştır.	158
büyük	yenilgi	Diğer sahalarda büyük zaferler kazanan insan zekâsı, bu sahada büyük yenilgiye uğramış ve zaafını kapatmak için çeşitli spekülasyonlara sapmak zorunda kalmıştır.	158
büyük	ölçü	Bu konuda yazdığı makalede toleransa büyük ölçüde yer veren Arya - Dharma görüşünü benimser gibi.	164
büyük	acıma duygusu	"Nedense, hakkı yenmiş, elinden memleketi alınmış ve yok edilmiş bir kitle olarak Kızıldeliler bende daha büyük bir acıma duygusu uyandırdı."	165
büyük	mazi	Sizin büyük maziniz vardır.	167
büyük	yaratıcı	... Ölülerin hayır ile anılmasını istiyordu, tabiatla -kendi deyimiyle- bir 'Saniî Azamî Kâinat' (Evrenin Büyük Yaratıcısı) olduğuna inanıyordu...	183
büyük	şair	... büyük şairimiz Fuzulî, bu yollar arasında bir tercih yapmak cesaretini bile göstermiştir.	184
büyük	suç	Mustafa için bundan büyük suç olamazdı.	188

SIFAT	AD	GEÇTİĞİ CÜMLE	SAYFA NO
büyük	Arya-Dharma	Haklıydı: Samimi olmayanlara düşünme sanatından, dil ve matematikten, Büyük Arya- Dharma'dan, Kızıldenizlilerin uğradığı haksızlıklardan, din ve ilimden, idare ve matematikten, fizik ve kronolojiden, nefis kontrolünden, yurdu terk eden kabiliyetlerden, müzik ve matematikten...	188
büyük	yaratıcı	Kesin cevaplar galiba 'Evrenin Büyük Yaratıcısı' tarafından titizlikle korunuyor.	190
büyük	öğretmen	Galiba Mustafa'nın yaşantısının heyecanına kapıldım da onun gibi büyük bir öğretmen olmadığımı unuttuverdim.	191
büyük	levha	1930 yıllarında düzgün olarak polarize ışık verebilen büyük polaroid levhaların bulunuşu, fotoelastisitenin de gelişimini sağladı.	193
büyük	ihtilaller	Bir de Batı'ya bakalım: Gaus gibi, Lagrange ya da Laplace gibi insanlar yaşıyor Avrupa'da, matematiğin büyük ihtilalleri cereyan ediyor.	197
büyük	matematikçi	Peki Gaus, Cauchy, Euler gibi büyük matematikçiler döneminde bizde kimler var?	197
büyük	gayret	"Bu alanda büyük gayretler sarf eden matematikçiler arasında bilhassa şunların isimlerini saymak icap eder: Gauss, Weierstrass, Dedekind, Hilbert."	199
büyük	başarı	O tarihe kadar büyük başarılar gösteren intuitif (sezgisel) metodun şaşırtıcı ve yanlış neticeler vermesi yüzünden terk edilmesi icap ediyordu.	199
büyük	iş	Mustafa İnan şöyle düşünüyordu: Ben Kerim Erim'in eseriyle büyük bir iş yaptığına inanıyorum.	199
büyük	çoğunluk	Ve büyük çoğunluk için geriye kalan, 'kalplerde aynı ateşle yaşamakla' birlikte, hoş sohbet ve fıkralarıyla ünlü ve görünüşü etkili ve hafızası yaman bir hayaldi.	204
büyük	ad	Bu duygulu arkadaş sonunda, bir 'Mustafa İnan Enstitüsü' kurulmasını ve orada toplananların onun büyük adını' durmadan anmasını teklif ediyor.	206
büyük	kayıp	Zekâsı ve hafızası, karakteriyle nadir şahsiyetlendendi, memleket için büyük bir kayıptır.	207
büyük	ilgi	"Rahmetli çok hoş sohbet idi, gerek hikâye ve gerekse bir iş alanında yaptığı konuşmalar bir cazibe varmış gibi dinleyenleri hayran eder, sözleri ruh sıkıntısı vermez ve mütemadiyen sözleri büyük bir ilgi ile dinlenirdi."	209
büyük	önem	Yetkili bilim adamlarına göre, "Teorik esaslara büyük önem ve yer verdiği halde, uzun yıllar mukavemet öğretiminin kazandırdığı tecrübe, Profesör Mustafa İnan'a kitabını kolaylıkla okunup anlaşılabilen bir tarzda yazabilme olanağını kazandırmıştır."	212
büyük	enerji	Yıllar boyunca durmadan okumuş, notlar çıkarmış, büyük enerji isteyen düşünme işiyle uğraşmıştı.	213
büyük	fizikçi	Mustafa İnan, okumakta olduğu kitaptan başını kaldırdı, önündeki kâğıda bilmece gibi kısa notlarını yazmaya başladı: Büyük bir fizikçi (bu yetmez) şöhreti ve onu popüler yapan olaylar: atom bombasının babası, soruşturma, Kennedy mükâfatı, Oppenheimer olayının tiyatrodan oynanması.	215
büyük	saadet	Ne büyük saadet!	216

SIFAT	AD	GEÇTİĞİ CÜMLE	SAYFA NO
büyük	başarı	"Arkadaşlar! Zaferi kazandık ama, soğuk harbi önleyemedik; bu bakımdan Birleşmiş Milletler fikri büyük bir başarıdır," desem, üniversitedekiler bu adama da ne oluyor? diye yüzüme bakarlar.	216
büyük	fizik bilgini	Oppenheimer büyük bir fizik bilginiydi çocuklar.	216
büyük	baraj	Oppenheimer gibi hissediyorsanız, bırakın yüksek binaları başkaları yapsın, büyük barajlarda başkaları çalışsın.	216
büyük	teşebbüs	Bazıları da insanları çalıştırmak, büyük teşebbüsleri idare etmek ihtirasıyla yanarak kuvvetli olmak isteyeceklerdir.	217
büyük	adam	Derler ki meşhur fizikçi Einstein, bir toplantıda Şarlo'ya 'Siz büyük bir adamsınız,' demiş, 'Herkes sizi anlıyor, herkes size hayran.'	219
büyük	şair	Büyük şairimiz Namık Kemal "Ne mümkün zulm ile bidat ile imhayı hürriyet / Çalış idraki kaldır muktedir isen ademiyetten" diye bundan yıllarca evvel bağırmanın mıydı?	224
büyük	para	Freiburg'da hastaneden avans olarak büyük bir para istemişlerdi.	244
büyük	tolerans	'Tabiat ve Tolerans' makalesinin yazarına tabiatın büyük bir tolerans gösterdiği söylenemezdi.	250
büyük	kalabalık	Buna rağmen İstanbul Teknik Üniversitesi'nin Taşkılla binasında yapılacak töreni haber alan koştı, büyük bir kalabalık toplandı; Mustafa Hoca'nın arkadaşları, öğrencileri, tanıdıkları törende bir araya geldiler; bunların arasında bayındırlık bakanı vardı, siyasî parti temsilcileri vardı, belediye başkanı vardı, başbakan Demirel'in çelengi vardı, yüzden fazla çelenk daha vardı.	250
büyük	hizmetler	"Kendisinden çok daha büyük ve önemli hizmetler ve eserler beklediğimiz sırada," dedi.	253
büyük	kayıp	Uğradığınız büyük kaybın tamir olunmaz acısına ailecek katılıyoruz.	255
büyük	varlık	Memleketimizin bilim hayatı büyü bir varlığından yoksun kalmıştır.	255
büyük	oda	Eski öğrencisi Profesör Sacit Tameroglu, onun "anlatma ve öğretme yeteneğinden," "İstanbul Yüksek Mühendis Okulu'nda 'öğrenci' olduğu sırada 'öğreten' 199 Musatafa'dan, "1944 yılında tek odadan ibaret olan Teknik ve Mekanik Mukavemet Kürsüsü'nden", "altı yıl sonra asistan olduğu zaman gene, daha büyük olmakla birlikte tek bir odada oturduklarından", "odadaki masa, iki çelik dolap, bir masa lambası, telefon ve tabure üzerine yerleştirilmiş bir elektrik ocağından" ve hocanın evinden getirerek burada ısıttığı yemeğinden, hocanın 137 lira maaş aldığından ve daha birçok özelliklerinden söz etti.	255
büyük	şehir	Birçokları gibi ben de büyük şehirde kaybolup gidecek miyim?	262
büyük	güç	Ben ısrar ettikçe yumruğunu daha büyük bir güçle sıkıyordu.	266
büyük	enerji	Düşünmek büyük bir enerji istiyordu.	88
büyük boy	resim	...Artık bilim adamlarının büyük boy resimleri dergilerin, gazetelerin filan parasız ilavelerinde basılmalı bana kalırsa.	65

SIFAT	AD	GEÇTİĞİ CÜMLE	SAYFA NO
cam	levha	David Bewster 1816 yılında dış yükler altında bulunan bir cam levhaya 'polarize ışık' ile bakınca, renkli çizgiler görmüş; camın üzerindeki yük kaldırılınca bu çizgiler de kaybolmuş.	192
cam	levha	Polariskopla, üzerinde yük bulunan cam bir levhaya bakılınca renkli çizgiler görülür.	193
camlı	çıkıntı	Koridorların bittiği bir yerde, güneş gören camlı bir çıkıntıda, tütünleri hep ceketinin dibine dökülen ucuz sigarasını içti.	12
camlı	kapı	Sonunda camlı ve aydınlık bir kapı; sıcak güneşin altında buldu gene kendini.	12
can sıkıcı	sıfat	Görmüyor musun canım, ilk önemli matematikçilerimizin durumunu 'geri' ya da 'ilkel' gibi can sıkıcı bir sıfatla anmıyor; 'mütevazı' diyor.	197
can(ını) sıkan	hoca	Bana sorarsan anlattıkları konularla öğrencilerinin canını sıkan hocalar, ders verirlerken kendileri de sıkılırlar.	37
canım	kocacığım	Canım kocacığım, seni böyle maddi manevi yükler altında bıraktığım için çok üzülüyorum.	244
canlı	ilişki	Sayıların ve Eski Yunanca harflerin gerisinde canlı ilişkiler olduğunu sezemezseniz, sayılarla hayatın arasındaki ilişkiyi göremezseniz, matematik ve dolayısıyla fizik çalışmanın tek amacı sınıfı geçmek olur.	70
canlı	yaratık	Ayrıca, nefis kontrolünde bozucu tesirlerin yalnız dışarıdan gelmesi de bahis konusu değildir, zira kontrol edilecek sistem canlı bir yaratıktır, bozucu tesirler dıştan bloke edilse bile fesat içeride mevcuttur.	132
canlı	âlem	"Canlı, cansız bütün âlemdeki olaylar sınırlı bir toleransla ele alınmalıdır. Tolerans evrensel bir düşünce tarzıdır."	165
cansız	âlem	İçgüdülerin geciktirilmesi ve aklın gelişmesi, ilim ve tekniğin doğmasına sebep olmuş, hayat mücadelesinde insan, eksik beden kabiliyeti ve silâhını aklı sayesinde temin ederek bugünkü seviyeye ulaşmıştır...	158
cansız	âlem	Cansız âlemdeki bu gelişme yalnız aklın bir zaferi olmuştur.	158
cansız	âlem	"Canlı, cansız bütün âlemdeki olaylar sınırlı bir toleransla ele alınmalıdır. Tolerans evrensel bir düşünce tarzıdır."	165
cansız	âlem	Dinde tolerans, insanda tolerans, cansız âlemde tolerans...	165
cansız	durum	Bütün derslerinde, bütün konferanslarında, Mustafa İnan bu safrayı azaltmaya çalıştı; ama bu safrayı sifira indirerek anlatılan konuyu kuru ve cansız duruma düşürmekten de kaçındı.	169
cari	seremoni	Memleketteki cari seremonileri yerine getirmek için uygun fırsat kolluyorum.	118
cazibeli	hoca	Öğretim hayatı: cazibeli bir hoca.	215
cebirci	[kişi]	Leyli meccani olunca bütün yatılılara sahip çıkmıştı Mustafa Efendi; yoksa cebirci Muhittin insanın yakasına yapışıyordu: "Seni devlet okutuyor; neden çalışmıyorsun?"	44
cebirci	[kişi]	Öğrenciler de özellikle cebirci Muhittin'den korkanlar, boş derslerde Mustafa'nın öğrettiklerini dinliyorlardı.	44
cebirci	[kişi]	Cebirci Muhittin sonunda Baha'dan şüpheleniyor: "Yarım saattir bir şey yazamıyordun, şimdi ilham mı geldi?"	53
cebirci	[kişi]	"Nerden ilham geldi, söyle bakalım," diye sıkıştırıyor cebirci.	53

SIFAT	AD	GEÇTİĞİ CÜMLE	SAYFA NO
cennet	vatan	İstedim ki boş kalan yerlere bizim insanlarımızın da adları yazılsın; bunu herkese söyledim, aman dedim, ne olur bu duvara adınızı yazdırmaya bakın, biraz da bunu düşünün, hep kendinizi düşünmeyin, biraz da şu cennet vatanın uğruna feda olun.	145
cesaretli	[kişi]	Henüz kapalı kapıları vuracak kadar cesaretli değildi.	12
(çok) ciddi	toplantı	"Hocanın kendi evinde düzenlediği toplantılar çok farklıydı, çok ciddiydi."	150
ciddi	iş	Profesör kaşlarını çattı: "Bundan daha ciddi bir iş olur mu?"	18
ciddi	şekil	Mustafa İnan'ın doktorasında kesin bir tarih kullanılmaması da, nüfus kağıtlarımızın ciddi bir şekilde doldurulmadığını gizlemek içinmiş.	22
ciddi	teşebbüs	Bu çalışma Mustafa'nın 'müderris' olmamak için, doktora araştırması gibi zahmetli bir yoldan geçerek gerçek bir profesör olmak için ilk ciddi teşebbüsüydü.	84
ciddi	hoca	Hoca birden ciddileşmiş göründü: "Güzel. Bütün bunları bir dilekçeyle bana bildirin, hemen tahkikat açtırırım bu hoca hakkında."	171
ciddi	merak	Çevresindeki her şeye ciddi bir merakla eğildi ve belki de bu yüzden biraz dağıldı.	187
ciddi	mesele	Mustafa İnan, ciddi meselelerini konuşmak için aramış Cahit Arf'ı: onu diğerlerinden ayrı tutarmış: "Beni başka arkadaşlarıyla, başka çevrelerle tanıştırmazdı; ama başka meclislerde ne yaptığını tatlı tatlı anlatırdı..."	188
ciddi	şekil	Mustafa İnan'ın bu araçlarla vardığı sonuçlar ve elde ettiği resimlere göre çizdiği gerilme eğrileri, Batı'nın adını bile duymadığı bir mühendis mektebinin öğrencisi tarafından meselenin nasıl ciddi bir şekilde incelendiğini gösteriyor.	196
ciddi	kimse	Bu kahraman muhakkak 'yeri doldurulamayacak bir kayıp'tır ve bu nedenle, yani yerini dolduramayacağımızı bildiğimizden, onunla ilgili bir araştırma yapmak bizim gibi ciddi kimseler için söz konusu olamaz.	204
ciddi	enstitü	...Mustafa Hoca'nın unutulmaması için böylece pratik bir 'anna enstitüsü' metodu bulmuş; neyse, ciddi bir enstitü de kurulabilirdi tabii.	206
ciddi	talebe	Talebem şöyle çalışkandır, böyle ciddidir filan dersin, olur mu?"	214
cilasız	eşya	Cilâsız ve sedefleri dökülmüş eşya tamir ettirildi, ev biraz bir şeye benzedi.	119
coğrafyacı	[kişi]	Üstelik Mustafa, Efe Rasim'in, coğrafyacı Sabri'nin ve daha birçok hocanın arkadaşıydı.	54
coğrafyacı	[kişi]	Coğrafyacı Sabri Bey de imtihandan çıktıktan sonra kâğıdın üstüne şöyle yazmıştı: (yazarken de bütün sınıfa yüksek sesle okumuştü) "Kâğıda sıfır, Mustafa'ya on."	61
çağdaş	uygarlık	Belki 'çağdaş uygarlık düzeyi'ne artık ulaştığımız için, millî gelirimiz arttığı için, daha iyi şartlarda yaşadığımız için bu bakımdan da 'ileri bir düzey'e geldik.	95

SIFAT	AD	GEÇTİĞİ CÜMLE	SAYFA NO
çağdaş	üniversite	Bu bilim dalında açtığı derslerle Teknik Üniversite, bu alanda çağdaş dünya üniversiteleriyle beraber gelişmiş ve dış ülkelerde başarı kazanan Teknik Üniversite öğrencilerinin pek çoğu bu bilim dalından olmuşlar ve üniversitemize çok haklı bir itibar kazandırmışlardır.	253
çalışkan	öğrenci	Teknik Üniversite'de de 'kuş' diye çağırırlarmış çalışkan öğrencileri.	49
çalışkan	öğrenci	Üstelik çalışkan öğrenciler biraz korkak olurlar bilirsin.	54
çalışkan	öğrenci	"Lisedeki çalışkan bir öğrenci bizde genellikle fen bölümüne ayrılır,"dedi profesör.	82
çalışkan	[kişi]	... "Kemal gibi çalışkan olanlar, yani kitaptan başını kaldırmayanlar; benimle Muammer gibi mektebe hiç uğramayanlar (bir keresinde bütün Beyoğlu'nda Tahsin'i aramışlar önemli bir mesele için; bütün eğlence yerlerini, sinemaları altüst etmişler, bulamamışlar..."	97
çalışkan	[öğrenci]	Oysa diyorlar, hepimiz çalıştık lisedeyken, hepimiz yurt dışında okuyabilirdik.	100
çalışkan	talebe	Talebem şöyle çalışkandır, böyle ciddidir filan dersin, olur mu?	214
çamurlu	yol	Her sabah karanlığı ortaokul öğrencisi Mustafa İnan, çamurlu yollardan geçerek Seyhan Irmağı'nın kıyısındaki okuluna gidiyordu.	39
çatık	kaş	Yakasını gevşeten bu kılıksız gencin, büyük kapısının gerisindeki serinliğe sığınmak istediğini sezen ve çatık kaşlarıyla koyu renk elbisesinden görevli olduğu anlaşılan biri yolu kapadı.	11
çekici	biçim	Mustafa'yu düşündüm de; onun konuları nasıl ilgi çekici bir biçimde sunduğu aklıma geldi.	20
çekişen	insan	Bu soluk benizli çekişen insanda işte bu merak fazlasıyla vardı, bazen kendi esas meselesini unutacak kadar vardı.	55
çekişen	delikanlı	Sıra bekleyen gençler, bu sarı soluk benizli çekişen delikanlıyı görünce gülümsediler.	62
çelik	çerçeve	..."Oğlum bu camı çelik çerçeveye nasıl tutturursun?" diye sorunca hiç tereddüt etmeden cevabı vermiş:"Çivileriz efendim."	100
çelik	şerit	Bir çelik şerit, yuvasından çıkarıldıktan belirli bir uzunluk sonra birdenbire katlanır.	174
çelik	metre	Yani Mustafa diyor ki, çelik metre gibi şeritler, bir kuvvetin etkisiyle eğildikleri zaman, şeridin yuvasından çıkan kısmı küçük olduğu zaman şerit bir süre bükülmez, sonra birden katlanır.	174
çelik	dolap	..."odadaki masa, iki çelik dolap, bir masa lambası, telefon ve tabure üzerine yerleştirilmiş bir elektrik ocağından" ve hocanın evinden getirerek burada ısıttığı yemeğinden, hocanın 137 lira maaş aldığından ve daha birçok özelliklerinden söz etti.	255
çelişkili	durum	Mustafa Bey de sevinç ve üzüntü arasında çelişkili bir durumda kalmıştı.	114

SIFAT	AD	GEÇTİĞİ CÜMLE	SAYFA NO
çeşitli	tedbir	Yalnız bu tarz kontrolün nafiz olabilmesi için bozucu tesirlerin tenevvürü ve şiddetine eşdeğer nispette tedbirlerin çeşitli ve kuvvetli olmaları gerekir...	132
çeşitli	şey	Zaten son zamanlarda çeşitli şeyler deniyordu kendini avutmak için.	142
çeşitli	konu	Acaba çok çeşitli konularla uğraştığı için mi yoruluyordu ?	143
çeşitli	spekülasyon	Diğer sahalarda büyük zaferler kazanan insan zekâsı, bu sahada büyük yenilgiye uğramış ve zaafını kapatmak için çeşitli spekülasyonlara sapmak zorunda kalmıştır.	158
çeşitli	eser	Bu dönemde özellikle Fransızca'dan çeşitli eserler dilimize çevrilmişti.	198
çeşitli	problem	"Elastik çubukların genel teorisi" de Mukavemet kitabı gibi, genel denklemlere ulaşarak, konuyu çeşitli problemlerin koleksiyonu' olmaktan kurtarıyordu.	213
çeşitli	faaliyet	Bilmiyordu ki insanların çeşitli faaliyetlerine türlü zulüm ve tedbirlerle bağ vurabilirler, yalnız düşünme kudretine ve hürriyet sevgisine asla.	224
çeşitli	konu	İnsanları birleştiren unsurları merak ettiği için, çeşitli konular arasında gerçek bağları da merak ediyordu.	235
çetin	taraf	Dilin asıl çetin tarafı olan 'mânâ' cephesi, şimdilik bu incelemelerden uzak tutulmaktadır.	155
çetin	taraf	'Dil ve matematik' adlı makalesinde Mustafa Hoca, dilin asıl çetin tarafı olan anlam sorununda matematik metotların henüz kullanılmadığını açıklamıştı; fakat 'stil analizi' üzerinde durulduğunu da belirtiyordu.	168
çetin	yol	Görülüyor ki arkadaşlar, bilim uzun ve çetin bir yoldur.	178
çetin	yol	Bilim uzun ve ince bir yoldur çocuklar.	216
çift	meclis	O zamanlar daha çift meclis sistemi ülkemizde uygulanmadığı için Türkçe karşılıklar bulamamışlardı herhalde.	147
çile çekmiş	çocuk	Seniha Hanım'a göre, ağır hareketli, çile çekmiş, çocukluğunu yaşamamış bir çocuktur.	42
çizgili	defter	Derste not tutmadığı için deftere alışık olmayan Mustafa Bey, bir çizgili defter satın alarak ve Almanca'da çok kullanılan cümleleri alt alta yazarak ezberlemeye başlamıştı.	84
çocukça	heyecan	Yapabilecek miyiz? derken, bu çocukça heyecanı içinde, bizim de kendisi gibi davranmamızı istediğini gizleyemedi.	133
çocuklu	aile	Hüseyin Avni Bey çok çocuklu bir ailenin en küçüğüydü.	22
çocuksu	heyecan	Senin anlayacağın Mustafa hayatı boyunca taşralı safiyetini ve çocuksu heyecanını kaybetmedi.	187
çocuksu	safılık	Mustafa Hoca, her zamanki çocuksu saflığıyla sevindi, "Ne iyi," dedi.	243
(en) çok heceli	kelimeTürkçe metinlerde görülen en çok heceli kelime kullanma özelliğinin Türkçenin 'Agglutinatif' karakterinde arama icap eder...	156
(en) çok	heceTürkçe metinlerde görülen en çok heceli kelime kullanma özelliğinin Türkçenin 'Agglutinatif' karakterinde arama icap eder...	156

SIFAT	AD	GEÇTİĞİ CÜMLE	SAYFA NO
çok	hece	Acaba çok heceli kelimelerin her hecesi hangi anlamda kullanılıyor?	149
çok	hece	Metinde çok heceli kelime kullanmak bakımından Latince, Türkçeye en yakın dildir.	156
çok az heceli	(diller)	Matematik kurallara göre meydana getirilen yapma bir dil, yaşayan dillere göre çok az heceliydi; ama bu 'üslup' meselesi yüzünden, bu hece çokluğu bir israf değildi...	169
çok cepheli	düşman	Düşman bu kadar çok cepheli midir?	75
çok heceli	kelime	Acaba çok heceli kelimelerin her hecesi hangi anlamda kullanılıyor?	149
çok heceli	kelime	Metinde çok heceli kelime kullanmak bakımından Latince, Türkçeye en yakın dildir.	156
çok yönlü	öğrenci	Oysa çok yönlü bir öğrenciydi Mustafa Bey; kendini bilimin hizmetine verdiği gibi, edebiyatla da uğraşmak istiyordu, durmadan okumak istiyordu.	73
çok yönlü	bilgi	Bilgi de çok yönlüdür.	156
çolak	[kişi]	Aram Manavyan'a göre 'dünyanın en heyecan verici ve en inanılmaz olay' Çolak Salim Bey yerine bir yıl Mustafa İnan'ın ders vermesiymiş.	72
çolak	el	Rahmetli 'mihanik-i riyazi' ve 'temami-tefazuli' hocamız Mustafa Salim Bey'in sağ eli çolaktı.	72
çolak	[kişi]	Riyaziye dersinin Mustafa ile rahmetli Çolak Salim arasında bir sohbet şeklinde geçmesi, Mustafa'nın bütün iyi niyetine ve öğretme yeteneğine rağmen acaba ne derece yararlı olmuştu?	80
çömez	[kişi]	Seni de çömez yaptım kendime.	36
dâhi	[kişi]	Sonunda ona yaranmak için müthiş bir lakap bulundu: Dâhi Mustafa! Bu hiç tutmadı.	51
daima hazır	[kişi]	İzci 'Daima Hazır' olmalıdır deniliyordu, Mustafa da daima hazır: "O, kendi nefesinden fedakarlık eder, arkadaşlarının rahatı için çırpınırdı," diyor Ekrem Beyazıt.	60
Dalai Lama	[kişi]	Bu Dalai Lama'lara yaklaşmak kolay değildi.	170
dalgın	göz	Mustafa İnan bir süre dalgın gözlerle onları seyretti, sonra kendini kaybetti.	46
dalgın	profesör	Biz yalnız 'dalgın profesör' fıkraları okuyoruz gazetelerde.	69
dalgın	profesör	Yani şu dalgın profesör fıkrası mıydı Mustafa İnan?	83
dalgın	profesör	Nerde eski dalgın profesörler!	261
dar	gelir	Böylece 1911 yılında doğan Mustafa İnan, on iki yaşına kadar posta seyyarı Hüseyin Avni'nin dar gelirli yoksulluğunun yanı sıra iki büyük savaşın sıkıntısını da çekti.	34
dar	sokak	İki tekerlikli camız, yani manda arabalarına rastlanırdı şehrin dar sokaklarında.	40
dar gelirli	yoksulluk	Böylece 1911 yılında doğan Mustafa İnan, on iki yaşına kadar posta seyyarı Hüseyin Avni'nin dar gelirli yoksulluğunun yanı sıra iki büyük savaşın sıkıntısında çekti.	34
değerli	kimse	Belki yanılıyordu İlhan Bey; belki bütün değerli kimselerin onun çevresinde toplanması bir rastlantıdan ibaretti...	254
değişik	görüş	Her konuda değişik görüşlerle ortaya çıkarak, her konuda bir şeyler yapmaya çalışıyorlardı.	75

SIFAT	AD	GEÇTİĞİ CÜMLE	SAYFA NO
değişik	insan	Belki onu efsaneleştirerek bir bakıma kurtulmak istiyoruz böyle değişik insanlardan.	79
değişik	heyecan	Mustafa Bey, değişik bir heyecanı bütünüyle yaşıyordu...	116
değişik	biçim	Diploma: Yunancada iki kere katlanmış anlamına geliyor, defter de aynı dilde 'diphtheria' yani yüzülmüş hayvan derisinin değişik bir biçimi, difteri hastalığı da derinin iltihabıymış.	166
değişik	yemek	Mustafa İnan her zaman yaptığı gibi çok değişik ve ender yapılan bir yemek ısmarladı.	245
(evrensel bir) deha	Leonardo	Leonardo birçok şeyi birden merak eden evrensel bir dehaydı.	191
dehşet verici	roman	Bütün romanlar da, uyumadan önce okuduğumuz kitaplar gibi acıklı ya da dehşet verici olmaz ya; ama, sonunun hüzünlü olduğunu söyleyebileceğimiz bu roman da, onlar kadar sürükleyici olabilir.	269
dekan	[kişi]	Heyecanlı öğrencisiyle biraz sohbet etti dekan Mustafa İnan...	182
delikanlı	[kişi]	Delikanlı buruşuk yakasını ceketinin içine soktu: "Giriş sınavı gibi bir söz mırıldandı, başını kaldırdı baktı."	11
delikanlı	[kişi]	Delikanlı duyduğu sestten yana çevirdi başını.	12
delikanlı	[kişi]	Delikanlı eliyle bir hareket yaptı; bilim koridorlarında nasıl kaybolduğunu anlatacağı galiba.	12
delikanlı	[kişi]	Delikanlı ilk olarak biraz cesaretle konuştu.	13
delikanlı	[kişi]	Esmer delikanlı şivesinden utandığını gizlemek için elini yüzüne götürdü.	13
delikanlı	[kişi]	Ödül'ün üstünde böyle yazıyordu. "Ekol kurmuş ne demek?" diye yavaşça sordu esmer delikanlı.	14
delikanlı	[kişi]	Büyük kapıdan çıkıyorlardı; bir süre önce delikanlının karşısına dikilmiş olan görevli onları saygıyla selâmladı.	15
delikanlı	[kişi]	Bahçede bir bankın üstüne oturdu, delikanlıyı da yanına oturttu.	15
delikanlı	[kişi]	Delikanlı arkalarından baktı: "Onu iyi şartlar altında yetiştirmiştir," dedi.	16
delikanlı	[kişi]	"Hangi işin?" diye sordu delikanlı.	16
delikanlı	[kişi]	Genç adama baktı: "Meselâ sana." "Efendim?" diye kendine geldi delikanlı: "Ne verirler?"	17
delikanlı	[kişi]	"Nasıl? " dedi delikanlı, "Biraz daha anlatın."	17
delikanlı	[kişi]	Bir çekingenlik geldi esmer delikanlıya; bu şehirlilerin göreneklerini bilmiyorum, sizi sonra rahatsız ederim bir gün, demeliyim herhalde.	18
delikanlı	[kişi]	"Olur mu ama..." diye heyecanla itiraz etti delikanlı.	19
delikanlı	[kişi]	"Efendim?" dedi delikanlı.	21
delikanlı	[kişi]	Delikanlıya Hacı Müminlerin soyağacını gösterdi profesör.	23
delikanlı	[kişi]	Profesör, gözlerini delikanlıya dikti...	25
delikanlı	[kişi]	Delikanlı olayın heyecanını yaşıyordu...	25
delikanlı	[kişi]	"Kim bu Leibniz?" diye sordu delikanlı.	28
delikanlı	[kişi]	"Okuduğunuz beytin anlamı neydi?" diye sordu delikanlı.	32

SIFAT	AD	GEÇTİĞİ CÜMLE	SAYFA NO
delikanlı	[kişi]	"Meselâ, biz şimdi Mustafa İnan'ı merak ediyor muyuz?" Delikanlı hemen, "Ediyoruz," dedi.	35
delikanlı	[kişi]	Delikanlı'nın oturuşuna baktı: Görünüşümüz iyi.	36
delikanlı	[kişi]	"Bilmem," dedi delikanlı; "Siz ne diyorsunuz?"	47
delikanlı	[kişi]	Delikanlı, "Bana mı söylüyorsunuz?" dedi.	54
delikanlı	[kişi]	Delikanlı, "Dün listelere baktım sonunda," dedi, "durum fena değil."	58
delikanlı	[kişi]	"Bu işten bir çıkarınız mı var?" diye gülümsedi delikanlı.	58
delikanlı	[kişi]	Belki Adana'nın havası sarı benizli delikanlıya iyi gelmiyordu.	59
delikanlı	[kişi]	Sıra bekleyen gençler, bu sarı soluk benizli çekingen delikanlıyı görünce gülümsediler.	62
delikanlı	[kişi]	"Mustafa Hoca, İstanbullu öğrenciyi mat etti," diye sevincini belirtti delikanlı.	64
delikanlı	[kişi]	Delikanlı atıldı: "Onların hayatlarından resimli roman da yapmalı."	65
delikanlı	[kişi]	"Bunları demek istemedim," dedi delikanlı.	67
delikanlı	[kişi]	"Bu işlerden pek anlamam," dedi delikanlı.	67
delikanlı	[kişi]	Delikanlı, "Benimle ciddi konuşmuyorsunuz," diye sızlandı.	67
delikanlı	[kişi]	Mühendis Mektebi'nin yatılı öğrencileri de bu kara kaşlı, kara gözlü delikanlı'nın ilginç özelliklerinin öğrendiler hemen...	71
delikanlı	[kişi]	Delikanlı, "Bence bu kadar dağılmamalıydı," diyerek görüşünü belirtti.	113
delikanlı	[kişi]	Ayağa kalktı, alaycı bir gülümseyişle delikanlıya baktı.	137
delikanlı	[kişi]	"Bana mı sordunuz?" dedi delikanlı.	189
delikanlı	[kişi]	Delikanlı, "Bir matematikçi gibi görünüyor Mustafa Hoca," dedi.	200
delikanlı	[kişi]	"Peki elastisite, yani fotoelastisite ne oldu?" diye sordu delikanlı; "Onu bu arada unuttuk galiba." "Galiba onu herkes unuttu."	201
delikanlı	[kişi]	Delikanlı kâğıtlarını karıştırdı...	208
delikanlı	[kişi]	"Benim bir şey yaptığım yok," dedi delikanlı.	258
delikanlı	[kişi]	Delikanlı: "Neden bütün mesele ben oluyorum?" dedi.	259
delikanlı	[kişi]	"Efendim" dedi delikanlı.	260
delikanlı	[kişi]	İşte delikanlı, ilkokul sıralarından başlayarak kendi bacağından asılan koyun felsefesiyle yetiştirilenlere asla itibar etmeyeceksin.	263
delikanlı	[kişi]	Seninle tanıştığıma çok memnun oldum delikanlı.	267
delikanlı	[kişi]	Merak etmeyin hocam dedi delikanlı; galiba ne demek istediğinizi biraz anladık.	268
delikanlı	[kişi]	"Söyledi söyledi," dedi delikanlı...	270
delikli	çubuk	Vidalarla eklenen delikli çubuklardan vinçler, kamyonlar yapmaya çalışıyordu.	152
demir	kapı	Orada, küçük demir kapı.	11

SIFAT	AD	GEÇTİĞİ CÜMLE	SAYFA NO
demir	kapı	Koca binanın çevresini dolaşıp küçük demir kapıyı arayacaktı yeniden.	12
demir	köprü	1928 yılında bir Alman firması Demir Köprü yakınında bir elektrik fabrikası yaptı.	42
derin	acı	Bu ölümler gerek bende, gerekse içinde bulunduğum çevrede derin acılar yarattı.	7
derin	şey	Kerim Bey bilimin Mühendis Mektebi'nde öğretilenden daha derin bir şey olduğunu sezmişti ve bu yüzden matematik doktorası yapmıştı.	112
derin	dostluk	Aşk muhakkak derin bir dostlukla başlar.	115
derin	nefes	Profesör derin bir nefes aldı: "Görüyor musun? Mustafa için her şeyin aslını, esasını merak ediyordu derken beylik bir söz ediyorduk sanki.	192
derin	aydın	Merhum bir şair de 'edebiyattan hoşlanmayan ve çoğu zaman edebiyatı anlamayan riyaziyeciler' arasında Mustafa İnan gibi 'gerçek ve derin bir aydın' olmasına seviniyor.	207
derin	kültür	Edebiyat çevrelerinde güzel şiir okuyan, derin kültürü olduğu anlaşılan biriydi.	234
derli toplu	mukavemet	Çünkü 'Ders notları'nın çok kısa bir zamanda tükenmesi ve bütün bahisleri içine alan derli toplu bir 'Mukavemet' kitabına duyulan ihtiyaç, beni bir an önce eserin yayınlanmasına şevketti.	212
dertli	gün	Dertli bir gününde gene , "Şu bahiste takıldım Mustafa," diye bir arkadaşı yakasına yapışmıştı.	78
dertli	omuzlar	"Görüyor musun?" diye gülümsedi profesör, "Dünya barışının korunması da bizim dertli omuzlarımıza yükleniyor."	93
dev	[kişi]	Evet, Newton adlı dev bile başarıya ulaşmak için Descartes, Kepler ve Galile gibi devlerin sırtına çıkmak zorunda kalmıştır.	38
dev	[kişi]	Bilimsel geleneği olmayan bir ülkede Newton gibi, başka 'devlerin sırtına binmek'de mümkün değildi.	94
dış	yönetmelik	Mustafa Bey'i düzenli yaşamaya da kimse zorlamamıştı;ama Mustafa İnan 'harfiyen' uyguladığı bir 'dış yönetmelik' yapmıştı kendisi için...	123
dış	yönetmelik	Hüseyin'in doğumunda 'dış yönetmelik' biraz zorlukla uygulanmıştı.	123
dış	tesir	"Evvvelâ o sistemin belirli ve bilinen bir gayesi olacaktır ve o sistemi bu bilinen gayeden saptırmağa savaştan dış ve bozucu tesirler bulunacaktır..."	130
dış	kuvvet	Bu bir 'Mukavemet' meselesiydi; 'Dış Kuvvetler' ve 'İç Kuvvetler' probleminiydi.	130
dış	tesir	Mustafa İnan, insanın dış tesirlere karşı mukavemeti için prensipler arıyordu.	130
dış	kuvvet	Mustafa İnan, sistemde bir 'Denge' olduğuna inanıyordu; ona göre bütün problem, bu dengeyi yaratan iç ve dış kuvvetlerin 'Analiz'i ile nefis kontrolü sisteminin işleyiş prensiplerini bulmaktı...	131
dış	kuvvet	İyi bir 'Mukavemet' hocası olarak Mustafa İnan, dış kuvvetler kadar, iç kuvvetleri de hesaba katıyordu.	132

SIFAT	AD	GEÇTİĞİ CÜMLE	SAYFA NO
dış	kuvvet	Bununla birlikte 'dış kuvvetler'e karşı davranışlarında 'açık sistem'i tercih ederdi.	133
dış	etki	Ayrıca, tesadüfe bağlı dış etkilerin rolü de önemlidir.	173
dış	moment	İşte bununla ilgilenmişti hoca: "Eğriliği çok az olan silindirik şeritler, eğilmeye maruz kaldıkları zaman moment, belirli bir değerden küçük kaldıkça, elastik denge kararlı olur; fakat dış moment belirli bir kritik değere erişince denge kararsız olur ve şerit ani olarak katlanır."	174
dış	kuvvet	Bütün hayatı boyunca Mekanik ile yani 'dış kuvvetlerin etkisiyle hareket eden cisimlerin' başına gelenlerle uğraşmıştı.	190
dış	kuvvet	Efendim, elastik dediğimiz cisim, dış kuvvetlerin etkisiyle değiştirirken bazı kanunlara bağlı kalır.	191
dış	kuvvet	Bir cisim dış kuvvetlerin etkisiyle şekil değiştirirken neler olur, onunla ilgilenir.	191
dış	kuvvet	Yani 'Dış Kuvvetler' cismi zorluyor ve cisimde bir 'Gerilme' oluyor.	192
dış	kuvvet	İşte fotoelastisite, bu zorlanmaların, cismin içinde meydana gelen bu 'gerilme'lerin gözle görülmesini sağlıyor; dış kuvvetler altında cismin içinde olup bitenlerin fotoğrafını çekiyor.	192
dış	yük	David Bewster 1816 yılında dış yükler altında bulunan bir cam levhaya 'polarize ışık' ile bakınca, renkli çizgiler görmüş; camın üzerindeki yük kaldırılınca bu çizgiler de kaybolmuş.	192
dış	kuvvet	Camın dış kuvvetlerle yüklenmesi zor oluyordu; çünkü cam bu bakımdan çok duyarlı bir cisim değildi.	193
dış	kuvvet	Bundan sonra cismi dış kuvvetlerle yükledi.	193
dış	ülke	Herkesi dış ülkelere gönderdik, herkesin yerine biz ders verdik.	213
dış	ülke	Hocası Kerim Erim gibi, bilim alanında yeni yetişenleri elinden geldiği kadar dış ülkelerde tanıtmaya çalıştı.	218
dış	gezi	Mustafa Hoca da dış gezilerini bu amaçla yaparmış.	232
dış	görünüş	Ne var ki onun dış görünüşüne aldananlar böyle dertleri olduğundan habersizdiler.	233
dış	ülke	Yabancı takımlarda oynayan bilim adamlarımızın dış ülkelerde yüzümüzü güldürdüğünü, benim öğrencilerimin en birinci üniversitelerde birinci takımlarda oynadığını insanlarımız artık duymalıdır.	239
dış	ülke	Bu bilim dalında açtığı derslerle Teknik Üniversite, bu alanda çağdaş dünya üniversiteleriyle beraber gelişmiş ve dış ülkelerde başarı kazanan Teknik Üniversite öğrencilerinin pek çoğu bu bilim dalından olmuşlar ve üniversitemize çok haklı bir itibar kazandırmışlardır.	253
dışa dönük	elbise	Bu sebeple, dışa dönük bir elbise giyerler.	233
diferansiyel	hesap	Diferansiyel ve integral hesap henüz bilinmiyordu.	38
diferansiyel	hesap	Sonunda Genel Çekim Kanunu'nu bulmak için diferansiyel ve integral hesabı da icat etmek zorunda kaldı: Başka çaresi yoktu.	38
diferansiyel	hesap	İşte evrenin temel kanunlarından biri de basit bir diferansiyel hesaba dayanır.	38

SIFAT	AD	GEÇTİĞİ CÜMLE	SAYFA NO
diferansiyel	hesap	İşte bilim böyle basit temellere dayanıyordu; işte Newton da bu basit kanunu bulurken diferansiyel hesabı ve türevi icat edivermişti (!).	38
diferansiyel	denklem	Bu stabilite hadisesi burada diferansiyel denklem yoluyla incelenmiş ve kritik eğilme momenti için kapalı bir formül verilmiştir.	174
diferansiyel	hesap	Galiba bu yıllarda memleketimizde bu matematikçilerin isimlerini bile duyan yokmuş; diferansiyel ve integral hesabın 'esamesi okunmuyor.'	197
dinamik	karakter	Ayrıca, belirli bir an için değil, bir zaman süresi boyunca durumunun izlenmesi, diğer bir deyimle istatistiğin dinamik bir karakter taşıması çok önemlidir.	174
dinç	kafa	Belki böylece hayata dinç ve yıpranmamış bir kafayla atılırsın ve elektrik üretiminin artırılması konusunda ilginç tekliflerde bulunarak memleketinden milletvekili adayı olursun.	67
(çok) dindar	aile	Çok dindar bir aileydi Hacı Müminler.	23
dinî	düşünce	Bu dini, 'Bütün dünyadaki dinî düşüncelerin en iyilerinin seçilip toplanması' olarak görüyor.	164
disiplin sahibi	hoca	Sert ve disiplin sahibi olan bu hocamız törenden dönerken bir arkadaşımızı cezalandırmıştı.	60
dişli	[kişi]	Bunun için, daha bilimin başında, yani kürsü seçerken boş kadrolu birine kapılanmak ve gereğinde profesörler kurulunda sizin hakkınızı arayabilecek dişli bir kürsü başkanı bulmaktır.	177
doçent	[kişi]	Pazartesi günü Doçent Doktor Mustafa İnan, Profesör Salih Murat Uzdilek'ten otuz beş lira borç alarak karısını hastaneden çıkardı.	17
doçent	[kişi]	Bununla birlikte 'Doçent' Mustafa Bey'in yaşama şartlarında bir düzelme görülmedi.	73
doçent	[kişi]	Doçent Mustafa, yazılı imtihanlardan önce hocalarla öğrenciler arasında hakemlik yapardı.	84
doçent	[kişi]	Eski öğrencilerinden hidrolik doçenti Eren Omay, üniversitede okurken, 'Mustafa İnan Efsanesi'nin etkisiyle hocanın bir konferansına gitmişti.	169
doçent	[kişi]	İstanbul'daki 'doçent' Mustafa'dan çok daha rahattı.	194
doçent	[kişi]	Eski öğrencisi doçent Vural Cinemre, 'Yeterli görmediği kimselere hemen yüzlerine karşı ne olduklarını söylerdi,' diyor; tabii Mustafa İnan gibi söylerdi, yani onların durumlarını anlamalarını sağlardı.	137
dogmatik	prensip	Düşünmek genellikle uzun ve yorucu bir 'vetire' idi; insan da bu uzun zinciri bir yerinden koparınca spekülasyona sapar ve dogmatik prensiplere sığınır: "Maalesef münevver sınıfta buna çok rastlıyoruz..."	157
doğal	yasa	Benimsediğim temel bir doğal yasaya göre, doğadaki bireyler karşılıklı etkileşimlerinde kendi iç örgütlenmelerini korumak yönünde güçlü bir direniş içindedirler.	7
doğal	güç	"Bir ülkenin bütün doğal, sosyal ve mali gücünü etkili bir biçimde harekete geçirerek, yurdu ve toplumu daha ileri seviyeye getirmektedir."	173

SIFAT	AD	GEÇTİĞİ CÜMLE	SAYFA NO
doğal	kaynak	Kalkınma için diğer önemli bir nokta da yurdun 'doğal', 'sosyal' ve 'mali' kaynaklarını tanımaktır.	174
doğru	yol	Bazı bünyelere doğru yoldan ayrılmak dokunur.	217
doğru	anlam	Onlara kelimenin doğru anlamını söyledim.	231
doğru	ifade	Mustafa İnan'ın insani yönü de kuvvetliydi; dil ile bu kadar ilgilenen, doğru ve güzel ifadeye önem veren başka bir insan da belki onun kadar iyi ders anlatabilirdi.	232
doğru	biçim	Demek insanları gerçek ve doğru biçimde yorumlamak için onların ölmelerini beklemek gerekiyordu.	251
doğru	öğütler	Fakat iyi bir oyuncu olan ve bu nedenle takıma giremeyen Şevket (Aral) Mustafa'ya, doğru öğütler veriyordu: Mustafa'nın, ayağına gelen topla ne yapacağını bilmez bir durumda kaldığını görünce.	100
doğru	biçim	Hem de büyük ve erişilmesi güç bir hoca oldu; yani başka insanların kafasına girmek, onları değiştirmek, doğru bildiği biçimlere sokmak istiyordu.	137
doğru dürüst	sanat	Doğru dürüst bir sanat da öğrenmedi ki, Mustafa'nın eski ustası Ahmet Efendi'ye danıştı bu konuda: Mustafa kuyumculukta kalsa daha iyi olmaz mıydı?	39
doğru dürüst	bina	Bileklerine kadar çamura batarak geçtiği sokaklarda Adliye Sarayı'ndan başka doğru dürüst bir bina yoktu.	40
doğru dürüst	hoca	Lisede doğru dürüst hocaları var mıydı acaba?	63
doğru dürüst	yabancı lisan	Galatasaray ve ecnebi mekteplerden gelmiş arkadaşlar müstesna, hiçbirimiz doğru dürüst yabancı lisan bilmezdik.	84
doğulu	[kişi]	Burada belki Doğuluydu, alçak gönüllüydü yani.	90
doğululara has	içtenlik	İşimizi İngiliz gibi bitirmesek de İngiliz'den farklı olduğumuzu, birbirimizi doğululara has bir içtenlikle düşündüğümüzü göstermeliyiz.	59
doktor	[kişi]	...Profesör Doktor Mustafa İnan'a İstanbul Teknik Üniversitesi'nde 1944'lerde başlayıp...	14
doktor	[kişi]	Mustafa İnan doktor olmuştu.	15
doktor	[kişi]	Bu devlet hastanesiydi, tanıdık bir doktor da bulmuştuk.	17
doktor	[kişi]	Doktor çıkınca azarladı kocasını...	17
doktor	[kişi]	Pazartesi günü Doçent Doktor Mustafa İnan, Profesör Salih Murat Uzdilek'ten otuz beş lira borç alarak karısını hastaneden çıkardı.	17
doktor	[kişi]	Profesör Doktor Mustafa İnan, siyah paltosunu giymiş olarak ön sırada bu yeni konuyu eski öğrencilerinden öğreniyordu.	21
doktor	[kişi]	"Mustafa ağabey olmasaydı ben liseyi bitiremezdim," diyor Doktor Rasim Dölek, "İmkânı yok bitiremezdim..."	44
doktor	[kişi]	Artık serumla yaşıyordu; doktor, hemşireye talimat vermişti: Serumu hiç kesmeyeceksiniz.	45
doktor	[kişi]	"Nöbetçi hemşireye talimat vermezseniz, yarın doktordan iyi bir azar işitirsiniz."	46
doktor	[kişi]	"Yok canım," diyor çocukluk arkadaşı Doktor Ekrem Beyazıt, "Eline geçen şeylere şöyle bir bakıyordu."	47
doktor	[kişi]	"Sınıfın büyüklere beni sıkıştırdılar," diyor Doktor Rasim Dölek.	48

SIFAT	AD	GEÇTİĞİ CÜMLE	SAYFA NO
doktor	[kişi]	"Üç Kulak Baha ile Osman beni zorlamıştı," derken , biraz da eski günlerin korkusunu yaşıyor Doktor Nevzat Arman.	53
doktor	[kişi]	"Ben tıp fakültesinin ikinci sınıfına geçmişim," diye anlatıyor Mustafa'nın eski dostu Doktor Ekrem Beyazıt.	60
doktor	[kişi]	Onun yaptıklarını inceleyen hoca, 'Sen doktor olmuşsun bile,' diyerek hayretini ve hayranlığını belirtmiş.	98
doktor	[kişi]	Sonunda Haydarpaşa Numune Hastanesi'nde tanıdık bir doktor bulundu, kendilerine bu konuda teminat verildi.	123
doktor	[kişi]	Eren Omay, Mustafa Hoca ile ilk defa, Profesör Doktor Mustafa İnan'ın rektörlüğü sırasında tanışmış...	170
doktor	[kişi]	Genç doktor yüksek mühendis böyle düşünmüyordu.	196
doktor	[kişi]	Mustafa İnan, ağır hasta olduğu sırada bile insanların gönlünü kırılmıyordu: birbirine karşı tedavileri uygulamaya çalışan doktor arkadaşlarının tavsiyelerine uygun hareket ediyordu...	242
doktor	[kişi]	Bir akrabası da yeni bir doktor getirmişti.	242
doktor	[kişi]	"Aman Jale," dedi Mustafa İnan, "Öteki doktor arkadaşlar sakın duymasın."	242
doktor	[kişi]	Odaya gireceğim sırada doktor Sadi Berger ile rahmetli Profesör Mustafa İnan konuşarak çıktılar.	242
doktor	[kişi]	Daha önce doktor Heilmayer'den randevu da alınmıştı.	242
doktor	[kişi]	Mustafa İnan'ın doktor arkadaşları raporlarında lösemi teşhisinden söz etmemişler, bunu Almanya'daki doktorlara Jale Hanım'ın söylemesini daha uygun görmüşlerdi.	242
doktor	[kişi]	Eski rektör Profesör Doktor Mustafa İnan'ın, hastane parasını ödemedi mi kaçacağını sanmıştı Almanlar?	244
doktor	[kişi]	"Adınızın anlamını biliyor musunuz bakalım doktor Schirmeyer?"	244
doktor	[kişi]	Doktor sevindi ve Hocaya biraz takıldı: "Canım neredeyse kendi adınızı da bulacaksınız elinizdeki kitaptan.	244
doktor	[kişi]	Mustafa Hoca biraz mahzunlaştı, bu aklına gelmemişti; ama ertesi sabah doktor düello ustasına müjdeyi verdi: "Varmış varmış."	245
doktor	[kişi]	Düello hocası doktor onlara, çıkın biraz yakındaki köyleri gezin dedi.	245
doktor	[kişi]	"Siz Doğulular da çok şikâyetçisiniz," dedi doktor hanım,"Bir yeriniz ağrıyınca hemen şikâyete başlıyorsunuz."	247
doktor	[kişi]	"Doğuluları hiç tanıyıyordu doktor hanım."	247
doktor	[kişi]	Bizim nelere katlandığımızı hiç bilmiyorsunuz doktor hanım.	247
doktor	[kişi]	Doktor çıkınca karısına,"Utanmadan doktor hanımın yanında sancıdan bağıracaktım," dedi Mustafa İnan...	247
doktor	[kişi]	Bir doktor geldi, ölüyü buhaneye kaldıracağız dedi.	249
doktor	[kişi]	Doktor Sadi Berger üzülecekti.	250
doktor	[kişi]	Bütün ülke Mustafa Hoca'nın ölümünü, Türkiye radyolarının, "İstanbul Teknik Üniversitesi İnşaat Fakültesi profesörlerinden doktor Mustafa İnan, tedavi edilmekte olduğu Almanya'nın Freiburg şehrinde dün gece saat dörtte vefat etmiştir," haberiyle öğrendi.	250

SIFAT	AD	GEÇTİĞİ CÜMLE	SAYFA NO
doktor	[kişi]	Eski dostu Doktor Operatör Sadi Belger, 'celi talik hat' ile Mustafa İnan'ın mezar taşı üzerine şunu yazdı: Hüvel hallakul Baki Mustafa ma cae illâ rahmeten lil âlemin	256
doktora hocası	[kişi]	İsviçre'de doktora hocası Fritz Stüssi üzülecekti.	249
dokuzluk	rakı	O zamanlar Yeni Melek Sokağı'ndaki Özcan'a gidilirmiş; kırk dokuzluk rakı, mezesiyle birlikte bir liraymış.	97
dönen	etek	Mevlevilerin dönen eteklerinin hışırtısını, ney müziğinin güzelliğini arkadaşlarına anlatırken gözlerini kapardı.	33
dördüncü sınıf	şair	Herkes ansiklopedilerde dördüncü sınıf şairlere rastlıyor; yeteneksiz yazarlarla sık sık karşılaşılıyor, ama mekanik bilgini deyince suratlar asılıyor.	69
dört heceli	kelime	..."Meselâ Türkçede 1000 kelimelik bir metinde ortalama olarak 188 kelime tek heceli, 378 kelime iki heceli, 121 kelime dört heceli, 38 kelime beş heceli, 6 kelime de altı heceli olmakta ve altı heceden fazla kelimelerin oranı ancak binde bir oranında bulunmaktadır."	156
durgun	[kişi]	Durgun ve ağırbaşlıymış ayrıca, çocukluğundan beri böyleymiş.	26
durgun	[kişi]	Belki de bu yüzden durgun ve mahzundu biraz küçük Mustafa.	27
durgun	hâl	Bugün belki durgun hâlimden başka şeyler anlamın veya anlamak istedin.	115
durgun	su	Durgun suya atılan bir taşın meydana getirdiği dalganın yayılması gibi, ışık da bir 'titreşim' olayı mıydı?	192
duyarlı	genç	Duyarlı bir gençmiş.	23
duyarlı	cisim	Camın dış kuvvetlerle yüklenmesi zor oluyordu; çünkü cam bu bakımdan çok duyarlı bir cisim değildi.	193
duyarlı	benzetme	Hocayı daha duyarlı benzetmelerle ananlar da var: "Yeşil bir vadi gibi huzur verirdi."	208
duyarlı	insan	Kendi adına ve kendini tatmin etmek için ayağa kalkarsan, duyarlı bir insan olarak sonradan çok üzülürsün.	266
duygulu	arkadaş	Bu duygulu arkadaş sonunda, bir 'Mustafa İnan Enstitüsü' kurulmasını ve orada toplananların onun büyük adını' durmadan anmasını teklif ediyor.	205
düello hocası	doktor	Düello hocası doktor onlara, çıkın biraz yakındaki köyleri gezin dedi.	245
düğmeli	ceket	...Mustafa'nın kulağına,okula gidinceye kadar küpe taktılar, asker elbiselerinden bozma ve boynuna kadar düğmeli soluk ceketler giydirdiler.	16
dürüst	bilim adamı	Üniversite çevresinden iyi bir hoca, dürüst bir bilim adamı ve kimsenin hatırını kırmayan bir idareciydi.	234
dürüst	aydın	Dürüst bir aydın olarak görevini yaptın diye, başarıdan böyle yağma payı almaktan utanacaksın.	264
düşman	[kişi]	Düşman bu kadar çok cepheli midir?	75
düşük	tansiyon	Düşük tansiyonlar, çabuk yorulmalar...	90
düşük	aylık	Düşük aylıklı işlere tayin ediliyorlardı...	122
düşük aylıklı	iş	Düşük aylıklı işlere tayin ediliyorlardı; yarı aç yarı tok geçirdikleri öğrencilik yıllarını çok pahalı ödüyorlardı.	122

SIFAT	AD	GEÇTİĞİ CÜMLE	SAYFA NO
düşüncesiz	talebe	Yok, biraz karışan olur: geç kalarak beş dakikada bir sınıfa dalan düşüncesiz talebe vardır.	125
düşünen	insan	Düşünen ve yeni bir şeyler ortaya koymak isteyen her insan matematikçidir.	201
düşünülmesi zor	gelecek	Çok uzak ve düşünülmesi zor bir gelecek.	12
düz	damlar	Fakirler de bunaltıcı sıcaklarda evlerinin düz damlarının üstünde, açıkta yatarlar.	24
düz	duvar	İnsanlar, kendilerine bir kere bir doğrultu seçtikten sonra düz duvarlara tırmanıyorlar, elbiseleriyle derelere giriyorlardı.	160
düzenli	yaşama	Belki de bütün hayatınca uyguladığı 'düzenli yaşama' ilkesini, küçük yaşta onu ürküten bu karışık düzene karşı bir tepki olarak benimsemişti, kim bilir?	24
düzenli	damlalar	Gece uyandığı zaman odada yalnızdı, serum şişesine takıldı gözü: düzenli damlalarla akıyordu sıvı.	46
düzenli	hayat	Artık, eli yüzü düzgün bir 'hayat arkadaşı' bularak düzenli bir hayat sürmek istiyorlardı; daha fazla ziyan olmak istemiyorlardı.	94
düzenli	hayat	Düzenli bir hayatı özleyen Mustafa İnan, her şey yolunda gitsin istiyordu.	119
düzenli	durum	Huygens'in varsayımına göre bir ışık kaynağından çıkan ışık her doğrultuda rastgele titreşim yapar, bu titreşimler düzenli bir duruma getirilebilirse, bu yeni düzenli ışığa 'polarize ışık' denir.	193
düzenli	ışık	Huygens'in varsayımına göre bir ışık kaynağından çıkan ışık her doğrultuda rastgele titreşim yapar, bu titreşimler düzenli bir duruma getirilebilirse, bu yeni düzenli ışığa 'polarize ışık' denir.	193
düzenli	[kişi]	Aile çevresinde düzenli, ilişkilerine bağlı bir insandı, Mustafa.	234
düzgün	yayıllı	Eski hocaları gibi 'Tağyiri şekil' demiyordu, 'şekil değiştirme' diyordu; 'muvazene' demiyordu, 'denge' diyordu; 'mütesaviyen münteşir' demiyordu, 'düzgün yayılı' diyordu.	148
düzgün	levha	1930 yıllarında düzgün olarak polarize ışık verebilen büyük polaroid levhaların bulunuşu, fotoelastisitenin de gelişimini sağladı.	193
düzgün	el yazısı	Bu notlar düzgün bir el yazısıyla yazılmış ve teksir edilmiş.	210
ecnebi	mektep	Galatasaray ve ecnebi mekteplerden gelmiş arkadaşlar müstesna, hiçbirimiz doğru dürüst yabancı lisan bilmezdik.	84
eczacı	[kişi]	Liseden arkadaşı eczacı Kemal Pamukçu üzülecekti.	249
efendi	biri	Tabii Mustafa İnan'ın kaması filan yoktu: "Onun gibi sakin ve efendi biri böyle bir ortamda daha çok dikkati çekiyordu..."	41
efendi	çocuk	Mustafa İnan'ın öğrencileri efendi çocuklardı: Mustafa Bey gibi yetenekli bir arkadaştan bir şeyler öğrenebileceklerini sezdikleri için yıllardır onun peşini bırakmıyorlardı.	87
efendi	insan	Mustafa İnan'ın hocaları da efendi insanlardı, öğrencilerde saygı uyandırıyorlardı.	87
efsane	yön	Herkes Mustafa Bey'in efsane yönüyle ilgili olduğu için gerçekte nasıl yaşadığını pek merak etmemişi anlaşılır.	78

SIFAT	AD	GEÇTİĞİ CÜMLE	SAYFA NO
efsane	varlık	İnşaat Mühendisleri Odası'nın dergisi , Türkiye Mühendislik Haberleri, Mustafa İnan'ın ölümü dolayısıyla yayımladığı uzun yazıya şöyle başlamıştı: "Türk mühendislik âlemi, zaman geçtikçe efsane haline gelecek aziz bir varlığını kaybetti."	203
efsane	kahraman	Ancak, birtakım girişimlerde bulunarak işlerin güçlüğünü kavrayan bir insan, efsane kahramanının eşsiz gücünü değerlendirebilir.	203
efsane	kahraman	Herkes efsane kahramanlarını, kendi yapamadığı ve yapmaya cesaret edemediği işlerin adamı olarak görür.	204
efsaneleşen	kişiler	Biz, vakit kaybetmemek için, efsaneleşen kişileri 'minnetle' anarız, onun 'mümtaz' kişiliği önünden 'hürmetle' eğiliriz.	203
eğlenceli	maç	Çok eğlenceli bir maç oluyordu	100
ek	görev	Aynı yıl ek görevle Makine Fakültesi'nde Mukavemet profesörlüğüne tayin edildi.	137
ek	iş	Onu çok yormuşlardı; kimseye hayır diyemediği için üniversitede onu çeşitli ek işlere koşturmuşlardı.	225
ek	görev	Profesör olduğu yıl ek görev olarak Makine Fakültesi'nde mukavemet okutmaya başlamıştı.	225
ekonomik	problem	Bu arada II. Dünya Savaşı'nda sırf askeri gayeler uğruna ele alınan yeni bilim dallarının, sonraları ekonomik ve sosyal problemlere de başarılı bir şekilde uygulanabileceği görüldü.	172
ekonomik	problem	Bu, hemen her çeşit ekonomik ve sosyal problemde başarılı sonuçlar veriyordu.	173
ekonomik	problem	Ekonomik ve sosyal problemler, çok karışık ve girift durumlar arz eder; eğer matematik bir terimle ifade etmek istersek, bu problemler çok parametrelidir.	173
ekonomik	kriz	Bütün evrenselliğine rağmen siyasete ve dünya olaylarına kapalı: 1929 ekonomik krizini fark edememiş.	215
ekose	palto	İkinci sınıfta leylî meccanilere bir de ekose paltolar verilince, "Yirmi beş otuz kişi birden çıkardık Beyoğlu'na."	96
eksik	sistem	Profesör, "Bu hikâyenin adı şöyle olmalı bence: Ülkemizde eksik olan sistem."	70
eksik	beden	İçgüdülerin geciktirilmesi ve aklın gelişmesi, ilim ve tekniğin doğmasına sebep olmuş, hayat mücadelesinde insan, eksik beden kabiliyeti ve silâhını aklı sayesinde temin ederek bugünkü seviyeye ulaşmıştır...	158
eksiksiz	öğretici	Mustafa İnan, eksiksiz bir öğretici olmak istediği için, öğrencilerini tanımak istiyordu.	260
el yakması	feneler	Şehirde köşe başlarında el yakması feneler bulunurdu.	42
elastik	sistem	Mustafa Hoca, 'Elastik' sistemleri, 'Rijit' sistemlere tercih ediyordu.	132
elastik	denge	Eğriliği çok az olan silindirik şeritler, eğilmeye maruz kaldıkları zaman moment, belirli bir değerden küçük kaldıkça, elastik denge kararlı olur...	174
elastik	cisim	Biz 'elastik bir cisim'den söz ederiz genellikle; yani üzerine bir kuvvet tatbik edildiği zaman şekil değiştiren ve bu kuvvet üzerinden kalktığı zaman eski şekline dönen cisim demek istiyoruz...	189

SIFAT	AD	GEÇTİĞİ CÜMLE	SAYFA NO
elastik	lastik	Biz 'elastik bir cisim'den söz ederiz genellikle; yani üzerine bir kuvvet tatbik edildiği zaman şekil değiştiren ve bu kuvvet üzerinden kalktığı zaman eski şekline dönen cisim demek istiyoruz,işte lastik elastiktir...	189
elastik	cisim	Efendim, elastik dediğimiz cisim, dış kuvvetlerin etkisiyle değiştirirken bazı kanunlara bağlı kalır.	191
elastik	çubuk	Elastik çubukların genel teorisi...	213
elastiki	kontrol	Burada sistem her çeşit tesirlere açık bulunmakla beraber silâhlanmış bir vaziyettedir, gelecek bozucu tesirlere karşı koyacak tedbirleri vardır demektir, bu tarz kontrol daha elâstiki ve daha müttekâmildir.	132
elegant	şey	Mustafa İnan da âletlere meraklıymış; yalnız inceliği olan, yani yapılışında ince bir düşünce olan âletleri severmiş: "Avrupa'daki gezilerinde böyle 'elegant' yani bir hoşluğu olan şeyleri satan mağazalara uğramadan edemezdi..."	152
elegant	basit çözüm	Basit çözümler aynı zamanda güzeldir, 'elegant' dir.	155
elegant	çözüm	Bu katkısı da, 'elegant' bir çözümdü tabii.	176
elegant	çözüm	Bir gün de öğrencinin biri, anlamadığı bir konuyu sormak için girmiş odaya; hoca problemin üzerinden düşünüyor, yeni ve 'elegant' bir çözüm buluyor...	221
elektriksiz	Adana	Adana o zamanlar elektriksiz, yolu bozuk bir şehirdi.	40
elektronik	makine	1960'larda elektronik hesap makineleri ülkede yeni duyuluyordu.	20
elektronik	hesap makine(si)	1960'larda elektronik hesap makineleri ülkede yeni duyuluyordu.	20
elektronik	makine	Sonra o günlerde Orta Doğu Teknik Üniversitesi'nde çalışan eski öğrencileri (Şenol Utku ve Canap Oran) elektronik hesap makineleriyle ilgili pratik bilgileri öğretmek üzere İstanbul'a gelerek konferanslar verdikleri zaman, eski öğrencilerinin en heyecanlı öğrencisi gene Mustafa Hoca idi.	20
elektronik	hesap makine(si)	Sonra o günlerde Orta Doğu Teknik Üniversitesi'nde çalışan eski öğrencileri (Şenol Utku ve Canap Oran) elektronik hesap makineleriyle ilgili pratik bilgileri öğretmek üzere İstanbul'a gelerek konferanslar verdikleri zaman, eski öğrencilerinin en heyecanlı öğrencisi gene Mustafa Hoca idi.	20
elektronik	makine	Bir kürsü arkadaşının dediği gibi, elektronik hesap makinesinin üniversiteye girmesine "çocuk gibi" seviniyordu.	21
elektronik	hesap makine(si)	Bir kürsü arkadaşının dediği gibi, elektronik hesap makinesinin üniversiteye girmesine "çocuk gibi" seviniyordu.	21
elektronik	makine	Problem bu kadar karışık olunca çözümü için mutlaka bir "ekip çalışması" gerekecek ve uzun hesaplar için de zamandan kazanmak için behemehal elektronik makinelerin kullanılması icap edecektir.	173
elektronik	beyin	Belki elektronik beyin gibi, ilk bakışta çekici görünen bir deyim kullanılsa bir dinleyen bulunur.	188
elektronik	makine	Oysa Mustafa olsaydı, hayır efendim elektronik hesap makinesi demelisiniz, bu makinenin beyinle bir ilgisi yoktur diye itiraz ederdi.	188

SIFAT	AD	GEÇTİĞİ CÜMLE	SAYFA NO
elektronik	hesap makine(si)	Oysa Mustafa olsaydı, hayır efendim elektronik hesap makinesi demelisiniz, bu makinenin beyinle bir ilgisi yoktur diye itiraz ederdi.	188
elektronik	makine	Olmaz, elektronik hesap makinesi ruhsuz bir deyim.	188
elektronik	hesap makine(si)	Olmaz, elektronik hesap makinesi ruhsuz bir deyim.	188
elektronik	beyin	Bütün idareciler matematikçidir; çünkü, hele şu elektronik beyin denilen araç çıktıktan sonra idare bir matematik olmuştur.	201
elektronik	makine	Mustafa'yı elektronik hesap makinesiyle karıştırmış.	208
elektronik	makine	Meselâ elektronik hesap makineleri yurda girmeye başlayınca bir söylenti yayılmıştı: Teknik adamları artık işsiz kalacak, makine onların işlerini de yapacak, kimseye yapacak iş kalmayacak.	235
elektronik	hesap makine(si)	Meselâ elektronik hesap makineleri yurda girmeye başlayınca bir söylenti yayılmıştı: Teknik adamları artık işsiz kalacak, makine onların işlerini de yapacak, kimseye yapacak iş kalmayacak.	235
elektronik	makine	Bu firmanın fabrikalarına elektronik hesap makineleri girdikten sonra teknisyenlerin sayısı azalacağına artmış.	235
elektronik	hesap makine(si)	Mustafa'yı elektronik hesap makinesiyle karıştırmış.	208
elektronik	hesap makine(si)	Bu firmanın fabrikalarına elektronik hesap makineleri girdikten sonra teknisyenlerin sayısı azalacağına artmış.	235
eleştirici	zekâ	İki alanda da, eleştirici ve alaycı zekâsına rağmen, insanları kırmaktan hoşlanmadığı için 'Tolerans' ilkesine uygun davranmıştır.	220
eli yüzü düzgün	hayat arkadaşı	Artık, eli yüzü düzgün bir 'hayat arkadaşı' bularak düzenli bir hayat sürmek istiyorlardı; daha fazla ziyan olmak istemiyorlardı.	94
elverişli	[durum]	Durumları elverişli de olsa böyle parlak bir tören yapmaya hiç yanaşmazlardı; çünkü on üç yıllık evlilik hayatlarında doğan erkek çocuklar yaşamıyordu.	15
emekli	müze memuru	Bu kara haberi duyunca Türkiye'de birçok insan üzülecekti: Side'nin emekli müze memuru Halim Cen üzülecekti.	249
ender	arkadaş	Belki de gerçek kişiliğini Cahit Arif gibi ender arkadaşlarının yanında, biraz gösteriyordu.	136
ender	olay	Profesör İlhan Kaya da, "Cisimlerin Mukavemeti, dünyadaki benzerlerinin en iyilerinden biri," diyor ve hemen ekliyor: "Bana göre en iyisi. Burkulmanın bir stabilite meselesi olarak bir mukavemet kitabında böyle anlatılması, ender rastlanan bir olay."	211
ender	yemek	Mustafa İnan her zaman yaptığı gibi çok değişik ve ender yapılan bir yemek ısmarladı.	245
engin	hafıza	Mustafa İnan, pırıl pırıl bir zekâyâ ve engin bir hafızaya malikmiş.	204
engin	hafıza	Herkeste Mustafa'nın engin hafızası yok ki...	205
erişilmesi güç	hoca	Hem de büyük ve erişilmesi güç bir hoca oldu; yani başka insanların kafasına girmek, onları değiştirmek, doğru bildiği biçimlere sokmak istiyordu.	137

SIFAT	AD	GEÇTİĞİ CÜMLE	SAYFA NO
erken	vakit	Bu gelenek varmış gibi, hemen bilimsel dünyanın ayrıntılı derinliklerinde kaybolmakla suçlanan araştırmalara girişmek için vakit erkendi.	90
erken	emekli	Erken emekli olarak unvanlarının yardımıyla piyasada kendilerine yer yapmak isteyenlere, sırf para kazanmak için genç yaşta emekliliklerini isteyerek şirketlere girenlere de içerlerdi.	231
ermenice	kelime	Benden birçok Ermenice kelime öğrendi.	167
ertesi	ders	Ertesi ders sınıf mahşer gibiydi.	220
esas	mesele	Odaya girdiğimizden beri esas meseleyi unuttuğumuzu da anlamıştır.	171
esas	amaç	Fakat eserin bu alana getirmek istediği yeniliği biz daha çok onun tümünde görüyoruz; çünkü kitap telif edilirken konunun bir 'bütün' olarak sistematik tarzda işlenmesi esas amacımızı teşkil etmektedir.	211
(en) esaslı	asistan	Neden en esaslı asistanların Teknik Mekanik kürsüsünde toplanmış olduğuna bir türlü akıl erdiremezler.	138
(çok) esaslı	öğrenci	İyi hocaların kendileri gibi çok esaslı öğrencileri olmalı ki, Mustafa Hoca efsaneleri hiç unutulmasın.	208
esaslı	şey	Şu Teknik Mekanik'ten biraz fırsat bulsaydı, birçok yazarımıza, sonradan unutsalar da, oldukça esaslı şeyler öğretebilirdi ve onlar da 'Yüzyıllardır Neden İlerleyemiyoruz?' ya da 'Batılılaşmanın Neresindeyiz?' gibi sorular sormaktan vazgeçerlerdi belki.	131
esaslı	umde	Mesleğimizin esaslı umdelerinden biri olan 'tolerans' üzerinde bütün cepheleriyle geniş bir araştırmaya girmek istemiyorum...	164
esaslı	yemek	...Kutsal kitap üstüne gizlilik yemini ettiriyor, üstadı kucaklar öper, önüne önlük bağlanır, yeminler, kafaya göze çekikle (hafif) darbeler, bir çift beyaz eldiven hediye ederler ve sonunda esaslı bir yemek...	187
esaslı	kitap	Raftan bir kitap çekti profesör: "İşte fiziğin temelleri hakkında oldukça esaslı bir kitap..."	190
esaslı	hesap	Hayır, şimdi daha çok hesap yapmalıyız, daha esaslı hesaplar yapmalıyız.	235
esaslı	transfer	Belli olmaz, bu reklâmlar sayesinde biz de halktan bilime esaslı transferler yapabiliriz.	239
eski	ayakkabı	Gözlerini yere dikti, tören için parlatılmış döşemenin üstünde eski ve tozlu ayakkabılarını gördü.	12
eski	doçent	Aslında Mustafa İnan'ın doçentliği, bir bakıma çok eskiydi...	18
eski	öğrenci	Mustafa'nın eski öğrencilerinden Profesör Günay Özmen de bu seminerlerde çok şey öğrendiğini söylerken...	20
eski	öğrenci	Sonra o günlerde Orta Doğu Teknik Üniversitesi'nde çalışan eski öğrencileri (Şenol Utku ve Canap Oran)...	20
eski	öğrenci	... eski öğrencilerinin en heyecanlı öğrencisi gene Mustafa Hoca idi.	20

SIFAT	AD	GEÇTİĞİ CÜMLE	SAYFA NO
eski	öğrenci	Profesör Doktor Mustafa İnan, siyah paltosunu giymiş olarak ön sırada bu yeni konuyu eski öğrencilerinden öğreniyordu.	21
eski	eser	Bütün gün sokaklarda dolaştı, eski eserleri gezdi.	33
eski	Mezopotamya	...Eski Mezopotamya'da başlayıp Newton'da gerçekleşen bu gelişimi ondan dinlerken muhakkak ki ömrümün en ilginç ve heyecanlı anlarından birini yaşamışımıdır.	37
eski	öğrenci	Mustafa Hoca'nın eski öğrencisi statik profesörü Günay Özmen, bu dersi dinlerken Kepler sanıyormuş...	37
eski	usta	Doğru dürüst bir sanat da öğrenmedi ki, Mustafa'nın eski ustası Ahmet Efendi'ye danıştı bu konuda: Mustafa kuyumculukta kalsa daha iyi olmaz mıydı?	39
eski	yazı	Bu eski yazıyı da sökmek çok zordu aslında.	50
eski	asker	Rengi solmuş eski asker ceketiyle ve bunca ağrı sızısıyla birlikte neden iyimserdi?	52
eski	yunan	Eski Yunan gibi meraklı olmalısınız, her şey neden öyle oluyor diye.	52
eski	gün	"Üç Kulak Baha ile Osman beni zorlamıştı," derken, biraz da eski günlerin korkusunu yaşıyor Doktor Nevzat Arman.	53
eski	asistan	Hocanın ölümünden sonra oğlu Hüseyin İnan'la evlenen eski asistanı Esin, "Kız çocuğu olmadığı için üzülürdü hoca," diyor.	56
eski	dost	"Ben tıp fakültesinin ikinci sınıfına geçmişim," diye anlatıyor Mustafa'nın eski dostu Doktor Ekrem Beyazıt.	60
eski	öğrenci	Eski öğrenci gider, bir hafta sonra gelir: 'Hocam bu hesap yine uzun oluyor.'	68
eski	öğrenci	Bir gün gene bu eski ve akıllı öğrenci daha kısa bir hesap yolu sorunca hoca onun için rahatlatan bir tavırla karşılık vermiş: 'Şimdi sana gerçekten çok kısa bir yol göstereceğim.'	68
eski	yunanca	Sayıların ve Eski Yunanca harflerin gerisinde canlı ilişkiler olduğunu sezemezseniz, aylarla hayatın arasındaki ilişkiyi göremezseniz, matematik ve dolayısıyla fizik çalışmanın tek amacı sınıfı geçmek olur.	70
eski	edebiyat	Mustafa'nın eski edebiyata meraklı bir arkadaşı olan Füzuni (Ertegi) de aynı yıl, Nedim'in İstanbul kasidesine bir nazire yazmıştı ve bu şiirinde Mustafa İnan'ın riyaziyeciliğini şöyle övüyordu Füzuni : Salih Zeki'nin bir eşidir Mustafa bişek 'Kamus'u Riyazi' ile tartılsa sezadır	71
eski	yazı	Eski yazı da bir çırpıda ortadan kalkmamıştı tabii.	74
eski	konu	Eski ve yeni her konuda yan yana yaşıyor, karşıt anlayışlar birbirlerini yok etmeye çalışıyorlardı.	74
eski	harfler	Aydınlar, yeni harflerle basılan kitapları okuyorlar ve kitaplar üzerindeki düşüncelerini eski harflerle bir kenara yazıyorlardı.	74
eski	kelime	Bu arada eski kelimeler de yara alıyordu, ortadan kalkıyordu.	74
eski	kelime	Bugün bile kullanılan eski kelimelerin savaş dışı edildiği sanılmıştı önceleri.	74
eski	kültür	Eski kültürün, medeniyetin yanı sıra Batı'dan bazı birlikler getirtilerek, savaşa sokulmuştu.	75
eski	yunan	Aristo Eski Yunan'da bilimin temellerini atmadan önce mitoloji yürürlükteydi.	76

SIFAT	AD	GEÇTİĞİ CÜMLE	SAYFA NO
eski	kafa	Bu eski kafalı hocalarla başa çıkabilir miydi?	81
eski	öğrenci	Zaten bu fıkraları bir yıl önce tutulan notlarla birlikte eski öğrencilerden temin etmek mümkündü.	87
eski	hoca	Mustafa Efendi'nin lisedeki hocalarından Muhittin Bey(Erev),"Talebelerim içinde Mustafa başka idi,"diyor titrek sesiyle, yetmiş altı yaşındaki eski hoca,"Benimle teoriler konuşurdu." diye anlatıyor.	90
eski	müşteri	208 Kemal (Ölçügil), "Zaten Mustafa dikkat etmiş," diyor, "her yirmi yılda bir, meyhanelerin eski müşterisi tamamen değiştirmiş.	97
eski	heyecan	Makine şubesinden 864 Tahsin (Fener),"Bizim devrede talebeler üçe ayrılırdı," diye anlatıyor eski heyecanıyla...	97
eski	çalışanlar	Eski çalışanlardan birine takılıyor Tahsin Fener.	97
eski	arkadaş	Mustafa İnan'ın eski arkadaşları, her ayın ilk çarşambasında, akşam üzeri, önce bir pastanede buluşuyorlar.	97
eski	ev	Mustafa İnan, annesini ve kardeşlerini eski evinde bıraktı ve yeni tuttuğu eve karısını eşikten kuşağında geçirerek taşıdı...	118
eski	kafa	Fakat insanları karşısında bir cephe olarak görmeyi sevmiyordu, eski kafalıları ürkütmekten çekiniyordu.	127
eski	mübadele	Harbi Umumi'de esir mübadele komisyonunda da bulunmadı.	129
eski	okul	Bir zamanlar ders çalıştığı eski okul arkadaşlarıyla da buluşurdu Mustafa Hoca; mühendislik yaparken başı sıkışan da Teknik Mekanik kürsüsüne koşardı.	134
eski	öğrenci	Eski öğrencisi doçent Vural Cinemre, 'Yeterli görmediği kimselere hemen yüzlerine karşı ne olduklarını söylerdi,' diyor; tabii Mustafa İnan gibi söylerdi, yani onların durumlarını anlamalarını sağlardı.	137
eski	öğrenci	"Sonra da Teknik Üniversite deyince önce Mustafa Hoca'nın ismi akla geliyor diye içerler hocalarımız," diyor eski bir öğrencisi...	138
eski	öğrenci	Eski öğrencisi profesör Murat Dikmen, "Mustafa Hoca akşamları çok içiyor galiba," diye bir sözün dolaştığını hatırlıyor.	139
eski	asistan	"Mustafa Hoca hasta olmaktan çok korkardı," diye anlatıyor eski asistanı profesör Sacit Bey, "Çok küçük bir hastalığı büyütür, hemen morali bozulurdu."	140
eski	asiller	Buraya da eski asillerle, eski siyasetçiler geliyordu.	147
eski	siyasetçiler	Buraya da eski asillerle, eski siyasetçiler geliyordu.	147
eski	elçiler	Prensler ve eski elçiler Lordlar Kamarası'nda yer alıyordu.	147
eski	köylü çocuğu	Mustafa İnan, bu eski köylü çocuğu, bu meclislere de hemen kendini sevdirmişti: Asil olmadığı halde onu iki kamaraya da almışlardı.	147
eski	saltanat günleri	Sohbetlerde genellikle mazi yaşanıyor, eski saltanat günleri ve Avrupa'da geçirilen tatlı yaşantılar anılıyordu.	147
eski	hoca	Eski hocaları gibi Tağyiri şekil' demiyordu, 'şekil değiştirme' diyordu; 'muvazene' demiyordu, 'denge' diyordu; 'mütesaviyen münteşir' demiyordu, 'düzgün yayılı' diyordu.	148

SIFAT	AD	GEÇTİĞİ CÜMLE	SAYFA NO
eski	öğrenci	Eski öğrencileri, hocanın kendilerini yemeğe çağırmasından ve yemekten sonra da onlarla sohbet etmesinden gurur duyuyorlardı.	149
eski	öğrenci	Eski öğrencilerinden hidrolik doçenti Eren Omay, üniversitede okurken, 'Mustafa İnan Efsanesi'nin etkisiyle hocanın bir konferansına gitmişti.	169
eski	[insanlar]	Şu muhakkaktır ki erişmenin muayyen bir yolu yoktur, eskilerin dediklerine göre o yüksek 'mefkûre'ye erişmenin yolu dünyada mevcut insanların sayısı kadar olmak...	183
eski	şekil	Biz 'elastik bir cisim'den söz ederiz genellikle; yani üzerine bir kuvvet tatbik edildiği zaman şekil değiştiren ve bu kuvvet üzerinden kalktığı zaman eski şekline dönen cisim demek istiyoruz, işte lastik elastiktir...	189
eski	durum	Biz 'elastik bir cisim'den söz ederiz genellikle; yani üzerine bir kuvvet tatbik edildiği zaman şekil değiştiren ve bu kuvvet üzerinden kalktığı zaman eski şekline dönen cisim demek istiyoruz, işte lastik elastiktir: çekersen uzar, bırakırsan eski durumuna döner.	189
eski	leylî meccanî	Eski leylî meccanî Mustafa Efendi'nin yumuşak bir koltuğu bile vardı.	194
eski	öğrenci	Eski öğrencileriyle birlikte toplu çalışmalar yapıyorlar; aman öğrencilerimiz bizi geçmesin diye bir korkuya kapılmıyorlar.	198
eski	öğrenci	Geçenlerde bir eski öğrencim uğradı: Amerika'ya gidecekmış, benden 'iyi durum belgesi' istedi.	214
eski	öğrenci	Eski bir öğrencisi (Oğuz Atay), 'Yoklama yapmazdı derslerinde,' diyor, 'İsterdi ki kendiliğimizden gelelim.'	220
eski	hoca	Mustafa İnan eski hocasına durumu anlattı; hoca da sevdiği öğrencisi Mustafa İnan'ı gücendirmek istemedi; biraz söylendi, biraz homurdandı, ama sonunda bu öğrenciyi 20 üzerinden 9 alan herkesi birden geçirdi.	221
eski	hoca	Eski hocalara dünyanın değişmekte olduğunu, öğrencinin başarısızlığından biraz da kendilerini sorumlu tutmak gerektiğini anlatabilmek kolay değildi.	222
eski	vekil	Onu hemen aldım, eski vekil Daniş Koper'e götürdüm.	227
eski	canlılık	Eski canlılığına kavuşmuştu.	228
eski	öğrenci	Mustafa Bey birden eski öğrencisine sordu: 'Yahu Süleyman, duydum ki sen siyasete atılacaktıydın.'	231
eski	kira evi	Mustafa İnan döndüğü zaman eski kira evinde kimseyi bulamadı.	237
eski	rektör	Eski rektör Profesör Doktor Mustafa İnan'ın, hastane parasını ödemedi mi kaçacağını sanmıştı Almanlar?	244
eski	bakan	Eski bakanlardan İhsan Topaloğlu üzülecekti.	249
eski	öğrenci	Amerika'daki eski öğrencisi Şenol Utku üzülecekti.	250
eski	hariciyeci	Eski hariciyeci Esat Fuat Tugay üzülecekti.	250
eski	öğrenci	"Hocanın eski ve yeni öğrencileri bunun pek farkına varmayabilirler; zira hoca bu dersi kitaptan çok evvel de aynı orijinallikte vermekte idi."	253

SIFAT	AD	GEÇTİĞİ CÜMLE	SAYFA NO
eski	hoca	Zürich'te Mustafa Bey'in eski hocası Stüssi, Jale İnan'a sabırlar diledi.	255
eski	öğrenci	Eski öğrencisi Profesör Sacit Tameroğlu, onun "anlatma ve öğretme yeteneğinden," "İstanbul Yüksek Mühendis Okulu'nda 'öğrenci' olduğu sırada 'öğreten' 199 Musatafa'dan, "1944 yılında tek odadan ibaret olan Teknik ve Mekanik Mukavemet Kürsüsü'nden", "altı yıl sonra asistan olduğu zaman gene, daha büyük olmakla birlikte tek bir odada oturduklarından", "odadaki masa, iki çelik dolap, bir masa lambası, telefon ve tabure üzerine yerleştirilmiş bir elektrik ocağından" ve hocanın evinden getirerek burada ısıttığı yemeğinden, hocanın 137 lira maaş aldığından ve daha birçok özelliklerinden söz etti.	255
eski	arkadaş	Namık Sılay da çok eski arkadaşımı Türkiye Mühendislik Dergisi için yazdığı yazıyla andı, 36 yıllık arkadaşlıklarımı anlattı: Üniversitede, 'Mustafa'dan okumuş bir mühendis, Mustafa'dan okumamış bir mühendisten daha iyi bir mühendistir," diye yazdı: Anladık profesörsün, fakat sen ne iş yaparsın? diye Mustafa'ya takılırdık," dedi.	255
eski	dost	Eski dostu Doktor Operatör Sadi Belger, 'celi talik hat' ile Mustafa İnan'ın mezar taşı üzerine şunu yazdı: Hüvel hallakul Baki Mustafa ma cae illâ rahmeten lil âlemin.	256
eski	gün	Ama çoğunlukla eski günlerin, soğuk öğrencilik yıllarının hayali içimize yerleşip kalıyor.	261
eski	korku	Erdal İnönü'nün dediği gibi, her şeyden önce sanatçı olması gereken bilim adamları eski korkuları yüzünden renksiz kokusuz bir kalabalık haline geliyorlar	261
eski	profesör	Nerde eski dalgın profesörler!	261
eski	arkadaş	Eski arkadaşlarımdan biri, bana Mustafa'yı sormaya gelirse kovarım onları, diyor.	267
eski asistan	[kişi]	Hocanın ölümünden sonra oğlu Hüseyin İnan'la evlenen eski asistanı Esin, "Kız çocuğu olmadığı için üzülürdü hoca," diyor.	56
eski asistan	[kişi]	"Mustafa Hoca hasta olmaktan çok korkardı," diye anlatıyor eski asistanı profesör Sacit Bey, "Çok küçük bir hastalığı büyütür, hemen morali bozulurdu."	140
eski asker	ceket	Rengi solmuş eski asker ceketiyile ve bunca ağrı sızıyla birlikte neden iyimserdi?	52
eski bakan	[kişi]	Eski bakanlardan İhsan Topaloğlu üzülecekti.	249
eski dost	[kişi]	"Ben tıp fakültesinin ikinci sınıfına geçmiştim," diye anlatıyor Mustafa'nın eski dostu Doktor Ekrem Beyazıt.	60
eski dost	[kişi]	Eski dostu Doktor Operatör Sadi Belger, 'celi talik hat' ile Mustafa İnan'ın mezar taşı üzerine şunu yazdı: Hüvel hallakul Baki Mustafa ma cae illâ rahmeten lil âlemin	256
eski hariciyecisi	[kişi]	Eski hariciyecisi Esat Fuat Tugay üzülecekti.	250
eski kafalı	hoca	Bu eski kafalı hocalarla başa çıkabilir miydi?	81
eski kafalı	[kişi]	Fakat insanları karşısında bir cephe olarak görmeyi sevmiyordu, eski kafalıları ürkütmekten çekiniyordu.	127
eski okul	arkadaşları	Bir zamanlar ders çalıştığı eski okul arkadaşlarıyla da buluşurdu Mustafa Hoca; mühendislik yaparken başı sıkışan da Teknik Mekanik kürsüsüne koşardı.	134

SIFAT	AD	GEÇTİĞİ CÜMLE	SAYFA NO
eski öğrenci	[kişi]	Eski bir öğrencisi (Oğuz Atay), 'Yoklama yapmazdı derslerinde,' diyor, 'İsterdi ki kendiliğimizden gelelim.	220
eski öğrenci	[kişi]	Amerika'daki eski öğrencisi Şenol Utku üzülecekti.	250
esmer	genç bir adam	Orta boylu, esmer ve ürkek bakışlı genç bir adam, üniversitenin büyük kapısı önünde durdu; ilk yazın sıcak günlerinden biriydi.	11
esmer	genç	'Nereden hemşeri oluyoruz?' diye düşündü esmer genç.	11
esmer	[kişi]	Esmer delikanlı şivesinden utandığını gizlemek için elini yüzüne götürdü.	13
esmer	[kişi]	Ödül'ün üstünde böyle yazıyordu. "Ekol kurmuş ne demek?" diye yavaşça sordu esmer delikanlı.	14
esmer	delikanlı	Bir çekingenlik geldi esmer delikanlıya; bu şehirlilerin göreneklerini bilmiyorum, sizi sonra rahatsız ederim bir gün, demeliyim herhalde.	18
esrarlı	not	Bunların çoğu, bir bakıma esrarlı notlar olarak kaldı bizlere.	163
estetik	faktör	Meselâ 'ahenk' gibi estetik bir faktörün mutlaka önemli bir rol oynaması icap eder.	169
eş değer	nispet	Yalnız bu tarz kontrolün nafiz olabilmesi için bozucu tesirlerin tenevvürü ve şiddetine eşdeğer nispette tedbirlerin çeşitli ve kuvvetli olmaları gerekir...	132
eşit	miktar	Bunlar teorik olarak pencerenin yükünü eşit miktarda alır; fakat pratikte hiçbir zaman bu yükler eşit olarak dağılmaz.	160
eşit	hiza	Demirler, çerçeveye eşit hizada tutturulmamıştır, ikisi de çoğu zaman zaten eşit boyda değildir, marangoz birini çarpık monte etmiştir filan.	160
eşit	boy	Demirler, çerçeveye eşit hizada tutturulmamıştır, ikisi de çoğu zaman zaten eşit boyda değildir, marangoz birini çarpık monte etmiştir filan.	160
eşsiz	hoca	...1987'de vefatına kadar tatbikî mekanik dalındaki bilimsel çalışmaları, eşsiz hocalığı ve çok sayıda genç araştırmacı ve bilim adamı yetiştirmek suretiyle modern anlamda bir ekol kurmuş...	14
eşsiz	hocalık	Onun eşsiz hocalığı belki de ortaokula gittiği yıllarda başlamıştı.	37
eşsiz	güç	Ancak, birtakım girişimlerde bulunarak işlerin güçlüğünü kavrayan bir insan, efsane kahramanının eşsiz gücünü değerlendirebilir.	203
eşsiz	hocalık	Mustafa İnan'a, "İstanbul Teknik Üniversitesi'nde 1944'lerde başlayıp, 1967'deki vefatına kadar, tatbikî mekanik bilim dalındaki bilimsel çalışmaları, eşsiz hocalığı ve bilim adamı yetiştirmek suretiyle modern anlamda bir ekol kurmuş olması dikkate alınarak 1972 Yılı Hizmet Ödülü" verilmedi mi?	268
etki eden	söz	Bugün Amerika'da öğretim üyesi olan Şenol Utku, "Hocanın bana en çok etki eden sözleri, 1950 - 1951 ders yılında Teknik Mekanik I dersi sırasında Genel Yerçekimi Kanunu ile ilgili konuşması olmuştur," diyor...	37
etkili	biçim	"Bir ülkenin bütün doğal, sosyal ve mali gücünü etkili bir biçimde harekete geçirerek, yurdu ve toplumu daha ileri seviyeye getirmektedir."	173

SIFAT	AD	GEÇTİĞİ CÜMLE	SAYFA NO
etkili	kalkınma	Geniş gözlem ve araştırmaya dayanan bu husus tespit edilmeden etkili bir kalkınma beklemek doğru olmaz.	174
etkili	görünüş	Ve büyük çoğunluk için geriye kalan, 'kalplerde aynı ateşle yaşamakla' birlikte, hoş sohbet ve fıkralarıyla ünlü ve görünüşü etkili ve hafızası yaman bir hayaldi.	204
evrensel	bilim	Olmasın; çünkü bazılarına göre bilim evrensel, bu gerçeğin dışında hiçbir şeyin önemi yoktu.	92
evrensel	özellik	Bu din, herhalde evrensel özellikleri yüzünden ilgisini çekmiş Mustafa'nın.	164
evrensel	anlayış tarzı	Manevi âlem için önemli olan bu dünya görüşünün canlı olmayan âlem için de benzer şekilde düşünülebileceğini göstermek ve bu suretle de toleransın evrensel bir anlayış tarzı olduğu sonucuna varmak istiyoruz.	164
evrensel	düşünce	"Canlı, cansız bütün âlemdeki olaylar sınırlı bir toleransla ele alınmalıdır. Tolerans evrensel bir düşünce tarzıdır."	165
evrensel	birlik	Mustafa'nın düşüncesi, herhalde insanların evrensel birliği gibi bir kavramla ilgiliydi; çünkü onun Londralı avukat gibi bir firması yoktu.	187
evrensel	aydın	Oppenheimer gibi evrensel bir aydın olmak istiyordu.	187
evrensel	deha	Leonardo birçok şeyi birden merak eden evrensel bir dehaydı.	191
evrensel	deha	Robert Julius Oppenheimer gibi evrensel dehaların bilim yolunu açtığı bir ülkenin nimetlerine kondun.	214
evrensel	özellik	Durmadan yabancı dil öğreniyor: Almanca, İtalyanca, Eski Yunanca, Latince. Bu Alman Yahudi göçmeninin oğlu, ırkının evrensel özelliklerini sezmiş olmalı.	215
evrensel	deha	Yazalım: Evrensel bir deha.	215
evrensel	bilgili	...Evrensel bilgili birkaç kişi arasında.	215
evrensel	bilgi	Bununla birlikte, sonradan yayımladığı eserlerde evrensel bilgiyi imkânsız sanıyor.	215
evrensel	aydın	Evrensel bir aydıındı.	216
eylemlî	doçent	Bu sınırı aşmak ilk bakışta zor gibi görünürse de asıl zorluk doçent olmak değil, eylemlî doçent olmaktır; yani bir kadro ayarlamaktır.	177
eylemsiz	doçent	Belki eylemsiz doçentler, kadro buluncaya kadar biraz dişlerini gösteriyorlardı (gülümsemek için).	171
eyyamcı	birinin adamı	Beni üniversitede 'eyyamcı' ve sözüne güvenilmez birinin adamı sanıyormuş.	230
eyyamcı	kalabalık	Bu 'eyyamcı' kalabalığım seline kapılabilirsin.	262
ezen	düşünce	Bir an evvel bu boğucu sıcak ve beni ezen düşüncelerden uzaklaşmak istedim.	118
fakir	insan	Fakirler de bunaltıcı sıcaklarda evlerinin düz damlarının üstünde, açıkta yatarlar.	24
fakir	çocuk	"Eve de söylemedim," diyordu Mustafa İnan; belki oğullarının fakir çocuklarıyla birlikte garip bir muhacir olarak sünnet olmasını istemezlerdi.	34
fakir	çaycı	Gönder bir süvari!' diye seslenince fakir çaycı Özer Ağa çok seviniirdi.	41
fakir	[kişi]	Sık sık düşünceye daldığına göre zorlanıyor fakir.	63

SIFAT	AD	GEÇTİĞİ CÜMLE	SAYFA NO
fakir	[kişi]	Ona itiraz ediliyor: "Biliyorsun hepimiz fakirdik	97
fakir	[öğrenci]	Bu sınıfın hemen hepsi fakirmiş.	100
fâni	âlem	... fâni âlemden göçmüş bir kimse için böyle bir kutlama merasiminde ileri geri konuşmak nezaket kaidelerine aykırıdır...	182
(çok) farklı	toplantı	"Hocanın kendi evinde düzenlediği toplantılar çok farklıydı, çok ciddiye."	150
farklı	sayılar	...hesap tabloları, hesap cetvelleri, kirişler, kolonlar, döşemeler, aynı formüllerin farklı sayılarla yüzlerce kere tekrarı... bunaldı.	126
farsça	söz	Bir akşam kelimesi kelimesine tekrarladı o gün camide dinlediği Farsça sözleri.	32
 faydasız	demir	O halde bu demirlerden biri faydasızdır.	160
faydasız	[nesne]	Faydasızdır baba.	160
faydasız	bilgi	Faydasız ve lüzumsuz bilgilerle kafayı yükleme korkusu yersizdir.	209
fazla	soru	Yalnız olay bir facia ile bitti: dışarıya birden fazla soru yürüten açgözlüler yüzünden, imtihan bitmeden kutudaki sorular bitti.	101
felsefe profesörü	[kişi]	Felsefe profesörü Vehbi Eralp üzülecekti.	249
fena	tesir	Fena tesirlere karşı bloke edilen sistem, yaşatıcı kaynaklardan da mahrum kaldığı için boğulur.	132
Fenerbahçeli	[kişi]	Futbolcular da, millî takımda oynayan Fenerbahçeli Yaşar (Alp), Galatasaraylı Suavi (Atasagun), bir de Vefalı Ragıp (Balçoğlu).	99
fevkalade	şekil	"Kendisi, rahmetli hocalarımızdan ve Yüksek Mühendis Mektebi'nin temel direklerinden biri olan merhum Fikri Santur Bey'den devir aldığı ağır emaneti, genç yaşına rağmen fevkalâde bir şekilde yürütmüş, Fakültemizde profesör olarak çalıştığı 22 yıl boyunca, Teknik Mekanik ve Genel Mukavemet Kürsüsü'nün, yalnız Fakültemizin değil, Üniversitemizin en gelişmiş bir kürsüsü haline gelmesi için üstün gayretler sarf etmiştir."	252
fıkralarıyla ünlü	[kişi]	Ve büyük çoğunluk için geriye kalan, 'kalplerde aynı ateşle yaşamakla' birlikte, hoş sohbet ve fıkralarıyla ünlü ve görünüşü etkili ve hafızası yaman bir hayaldi.	204
fizik	kondisyon	Anlaşılan, bizim 'fizik kondisyon'a ihtiyacımız yok.	239
fizik	kondisyon	Oysa bizim de yalnız 'fizik kondisyon'a değil, daha nelere ihtiyacımız var...	239
fizik profesörü	[kişi]	Fizik profesörü Salih Murat Uzdilek üzülecekti.	250
fizikî	olay	Düşünmek,ilmî araştırmalar sonunda sabit olmuştur ki, en çok enerji (kalori) sarf edilmesi icap eden fizikî bir olaydır.	143
fiziksel	kural	Meselâ fiziksel bir kurala dayanacaktı.	153
fiziksel	deyim	Evet 'Kuvvet' fiziksel bir deyimdi; ama aynı zamanda matematik bir anlamı da vardı: Kuvvet bir vektördü, yani kuvvetin bir doğrultusu, bir yönü ve bir şiddeti -büyüklüğü- vardı.	191

SIFAT	AD	GEÇTİĞİ CÜMLE	SAYFA NO
Fransız	[insanlar]	Merkebi kiralamış, duymuş ki Fransızlar sokaklarda her yerde nokta duruyor.	30
Fransız	ansiklopedici	Fransız ansiklopedicileri gibi bir şeylerdi bunlar.	75
Fransız	köyler	Biraz sonra ateşi yükseldi ve Mustafa İnan'ın Fransız köylerini dolaşması, bu dünyadaki son gezisi oldu: Bir daha hastaneden çıkmadı.	245
Fransızca	şiir	Fransızca şiir yazıyor.	214
Fransızca	şiir	Peki Oppenheimer'ın bir zamanlar Fransızca şiir yazdığını bilselerdi gene aldırılmazlar mıydı, Mustafa sen hiç büyüymeyeceksin.	216
futbolcu	[kişi]	...Futbolcu Yaşar, malzeme dersi imtihanında İhsan Bey (İnan), "Oğlum bu camı çelik çerçeveye nasıl tutturursun?" diye sorunca hiç tereddüt etmeden cevabı vermiş: "Çivileriz efendim."	100
futbolcu	[kişi]	Futbolcu Suavi de Mustafa gibi, liselilere ders veriyordu; fakat bir yandan da Galatasaray'da futbol, voleybol oynuyordu; üstelik keman çalmayı da öğreniyordu.	102
Galatasaraylı	[kişi]	Futbolcular da, millî takımda oynayan Fenerbahçeli Yaşar (Alp), Galatasaraylı Suavi (Atasagun), bir de Vefalı Ragıp (Balçioğlu).	99
Gandi	[kişi]	Gandi Hikmet!	78
Gandi	[kişi]	Bu hafta kimleri birbirine düşürelim dersin Gandi?	79
Gandi	[kişi]	Bugün mühendis camiasında herkes beni Gandi Hikmet diye tanır.	102
Gandi	[kişi]	Mustafa, Gandi Hikmet'i ileri sürermiş, "Sınıfın haydutları da bana saldırınca, Mustafa bu işe kıs kıs gülerdi..."	102
Gandi	[kişi]	Birbirleriyle geçinmeyenlere de Gandi Hikmet aracılığıyla oyunlar oynardı Mustafa.	103
Gandi	[kişi]	Üstelik Naci, Vedat ve Gandi Hikmet birlikte liman projesi yapacaklardı.	103
Gandi	[kişi]	Sınıf arkadaşı 227 Gandi hikmet (Temiziç) üzülecekti.	249
garip	yaratık	Profesör güldü: "Neden çok garip bir yaratığın adını söyler gibi kullandın o kelimeyi ?..."	32
garip	muhacir	...belki oğullarının fakir çocuklarıyla birlikte garip bir muhacir olarak sünnet olmasını istemezlerdi.	34
garip	kuşlar	Böyle garip kuşlara iyi gözle bakılmaz; hele bir de ders kitaplarının dışında bir şeyler okumaya kalkarlarsa... En azından kurulu düzen bozulur diye korkulduğu için hiç acınmaz bunlara.	49
garip	çocuk	Bu ne garip bir çocuğu canım: Helenler diyordu, Kopernik diyordu, kafaları karıştırıyordu.	53
garip	kader	Üstelik Mustafa, Anadolu'nun garip ve leylî meccanî kaderinin içinde yetişmişti.	94
gâvur	batılı	Bütün Batılılara 'gâvur' diyoruz; halbuki Farsça'dan aldığımız bu kelime 'ateşe tapan' demektir.	167
gazozcu	[kişi]	Sonunda sinemada gazozcu olur, başka bir şey olmaz.	40
geç	vakit	Baktığım her eczane kapalı, vakit geç olmuş.	141

SIFAT	AD	GEÇTİĞİ CÜMLE	SAYFA NO
geçici	ilişki	Parmağında bir yüzük filan da görmedikleri için, arkadaşları bunu geçici bir ilişki saydılar.	104
geçici	dünya	...Birader, sen daha geçici dünyanın içgüdüleriyle yüklüsün, biz sana yardım edeceğiz, biz sana ışık ve hakikati bulduracağız, seni bu zincirden kurtaracağız...	186
geleneklere uygun	sevinç gösterisi	Lohusa yatağı da süslenmedi, geleneklere uygun hiçbir sevinç gösterisi yapılmadı yani.	16
geleneklerine bağlı	[kişi]	Mustafa İnan, birçok bilim adamı (özellikle matematikçilerin çoğu) gibi özel yaşantısında muhafazakardı; ülkesinin geleneklerine bağlıydı...	183
geleneksel	nezaket	Tabî, geleneksel nezaketi içinde, bizim de onun gibi acele etmemiz gerektiğini belli etmemeye çalışırdı...	133
gelip geçici	heves	Mustafa İnan için hiçbir konu önemsiz değildi; bence onun hiçbir merakı, gelip geçici bir heves değildi.	33
gelip geçici	dünya	Öyle ya, bu dünya da gelip geçici değil mi?	259
genç	yaş	O'nun ardından çok saydığım bir fizikçimiz olan Cavit Erginsoy genç denebilecek bir yaşta öldü.	7
genç	adam	Orta boylu, esmer ve ürkek bakışlı genç bir adam, üniversitenin büyük kapısı önünde durdu; ilk yazın sıcak günlerinden biriydi.	11
genç	adam	Ve hemen genç adamı unuttu.	11
genç	adam	Genç adam başını kaldırdı: koyu renk giyinmiş olmakla birlikte bu ihtiyar bir yetkiliye hiç benzemiyordu; gene de "Giriş imtihanı", dedi ve sustu.	12
genç	adam	Sözlerine devam edemedi; genç adamla ve kalabalığın bir kısmıyla birlikte koyu renk görevliler tarafından biraz kenara itildi.	13
genç	adam	Genç adam küçük kasabasını, kerpiç evini, çevresini, yaşadığı bölgeyi ve bütün kültürünü bir anda açığa vuran bir sesle, "Böyle şeyleri biz nerden bilek?" dedi.	13
genç	[kişi]	Mustafa İnan'ın hemşerisi olduğunu yeni öğrenen genç biraz heyecanlanmıştı.	13
genç	adam	Genç adamı kolundan tuttu...	14
genç	araştırmacı	...1987'de vefatına kadar tatbikî mekanik dalındaki bilimsel çalışmaları, eşsiz hocalığı ve çok sayıda genç araştırmacı ve bilim adamı yetiştirmek suretiyle modern anlamda bir ekol kurmuş...	14
genç	adam	Sen benim hemşerim filan değilsin, diye içinden gülümsedi genç adam; benim asıl hemşerim Mustafa İnan.	15
genç	adam	"Yanıdaki oğluydu," dedi sonra sonra genç adama...	16
genç	adam	Genç adama baktı: "Mesela sana."	17
genç	adam	"Çok sevinirim," diyerek genç adamın koluna girdi profesör.	17
genç	adam	"Evet," dedi genç adam.	18
genç	adam	"Sonra ?" diye sordu genç adam.	19
genç	adam	"Ne oldu?" dedi genç adam.	20
genç	adam	Genç adamın yüzüne baktı profesör.	21
genç	adam	"İsterim," dedi genç adam.	21

SIFAT	AD	GEÇTİĞİ CÜMLE	SAYFA NO
genç	yaş	Galiba Hüseyin Avni'ye ağabeyleri fazla baskı yapmışlar Malatya'da; sonunda ailesinden, Malatya'dan kaçmış genç yaşta Hüseyin.	23
genç	adam	"Damdan mı düştü?"dedi genç adam.	24
genç	adam	Genç adama hafif alayla bakarak gülümsedi: "Belki nice Mustafa İnan'lar da bütün görünmez ve görünür kazaları atlattıkları halde, ne yapacaklarını bilemedikleri için damdan düşmekten beter olmuşlardır..."	25
genç	adam	"Nedir bu?" dedi genç adam.	29
genç	adam	"Peki," dedi genç adam,"Ne diyor Fuzuli?"	29
genç	adam	"Herhalde Konya'da bulunduğu sırada bunlardan haberi yoktu,"dedi genç adam.	32
genç	adam	"Şey," dedi genç adam, bir kelimeyi hatırlamak ister gibiydi...	32
genç	adam	"Bilmem",dedi genç adam.	35
genç	adam	"Yani?"dedi genç adam.	35
genç	adam	Profesör büyük masanın başına geçti, genç adam da sehpanın önüne oturdu, kağıtlarını düzeltti.	36
genç	adam	Genç adam, "size bağlı her şey "dedi.	36
genç	adam	Genç adam başını kaldırdı...	37
genç	adam	Genç adam önündeki notlara dalmıştı; neden sonra profesörün sesinin farklı çıktığını kavradı: Efendim?	47
genç	adam	"Nasıl?"dedi genç adam.	49
genç	adam	Genç adam gülümsedi: Bizim sınıfta da bir çocuk vardı,sınıfın birincisi.	49
genç	adam	Düğmeleri nasıl kullanacağını gösterdi genç adama...	50
genç	adam	"Bu roman dediğiniz şeyi benim için yazıyorsunuz galiba," dedi genç adam...	50
genç	adam	"Mustafa Hoca'nın durumu ne olacak?" diye itiraz etti genç adam.	58
genç	adam	"Mektup yazdım eve," dedi genç adam, "Bir çaresine bakacaklar."	58
genç	adam	"Sermaye sizden," dedi genç adam...	59
genç	[kişi]	İstanbullu bir gençti bu.	62
genç	[kişi]	Gençler gülüştüler.	63
genç	[kişi]	"Birinci olmuş birader," dedi bir genç.	64
genç	[kişi]	Yanıdaki genç gülümsedi, hayır İstanbulluyum.	64
genç	adam	"Vah bana," dedi genç adam...	65
genç	adam	Genç adam, "Herkes neden anlamaz bilime hizmet edebileceğini?" diye sordu.	66
genç	adam	"Bizde gerçekten bir şeyler yapılabilir mi bilim konusunda?" dedi genç adam.	66
genç	adam	"Rica ederim," dedi genç adam.	67
genç	adam	Genç adam sordu:"Peki ne yapmalı?"	67
genç	adam	"Peki neden çıkmadı?" diye yakındı genç adam.	68

SIFAT	AD	GEÇTİĞİ CÜMLE	SAYFA NO
genç	adam	Genç adam, "Nerdeyse kırk yıl geçmiş, şimdi neden çıkmıyor Gauss peki?"	69
genç	adam	Genç adam itiraz etti...	69
genç	adam	"Lisede pek bir şey öğrenemediğimiz anlaşılıyor," diye üzüldü genç adam.	70
genç	adam	"Nazire ne demek?" diye sordu genç adam.	72
genç	adam	"Demek mühendisler de şiir yazıyor," dedi genç adam.	72
genç	adam	Genç adam saflıkla sordu: "Kime sinirleniyorsunuz?"	80
genç	mühendis	Tünelleri şantiye şefiyle gezerken, büyük bir yarmanın şevinden inmeye bir türlü cesaret edememişti genç mühendis adayı.	81
genç	adam	"Bir öğrenci olarak bu konuda tarafsız bir karşılık vereceğimi sanmıyorum," diye içini çekti genç adam...	85
genç	adam	"Biz ilerlemek, ileriye gitmek, Batılı gibi olmak istemiyor muyuz?" diye sordu genç adam bütün saflığıyla.	89
genç	adam	"Ama insanlarımız bencil," diye itiraz etti genç adam...	91
genç	öğretmen	Genç öğretmenin sevgisi.	107
genç	adam	Müdür genç adamı 'mektelin içine alır mı?'	107
genç	öğrenci	Bu ev, çocukluğunu ve ilk gençliğini yatılı okulların sıkıcı ortamında geçiren genç öğrenci için çok ilginçti	108
genç	[kişi]	Bir kere, kimse yadırgamıyordu onu; üstelik, her şeyle ilgilenen, her şeyi bilen bu gence bütün evdekiler hayrandı.	108
genç	kız	Fakat Jale Hanım'ın umurunda değildi, genç kız başka şeylerle ilgileniyordu: "En çok ellerini beğenirdim Mustafa'nın..."	112
genç	öğrenci	Aziz Oğan'ın Erenköy'deki yaşantısının ve Kerim Erim'in kişiliğinin genç öğrenciyi etkilediği bir zamandı.	112
genç	yaş	Çok genç yaşta Almanya'da doktora yapmıştı.	112
genç	adam	"Peki," dedi genç adam, "neden yalnız mekanikle, matematikle uğraşmazdı?"	113
genç	doçent	Genç doçente birlikte müteahhitlik yapmalarını teklif etti.	119
genç	adam	Karısı da ona cesaret verdi ve genç adam müteahhit olmak yerine profesör olmayı seçti ve bu kararından bir yıl sonra, 1945 yılında profesörlüğe atandı.	119
genç	profesör	Karısının uygulamasını yetersiz bulan genç profesör, bir pazar günü işe kendisi girişti.	120
genç	karı-koca	Genç karı-koca devlet hastanelerine karşı bir güvensizlik duygusu içindeydi...	123
genç	adam	Genç adam şaşırıldı: "Nedir görmediğim?"	131
genç	adam	"Nereden çıkarıyorsunuz bunu?" dedi genç adam...	134
genç	adam	"Yaptıklarına bakılırsa pek öyle görünmüyor," dedi genç adam.	137
genç	adam	"Bu toplantılarda 'siyasetçilik' oynanırdı," dedi profesör ve genç adamın gülümsediğini görünce, "Gerçekten öyle," diyerek hemen bir örnek verdi...	147
genç	yardımcı	Hoca, genç yardımcıları hayata, toplum hayatına alıştırmak istiyordu.	149

SIFAT	AD	GEÇTİĞİ CÜMLE	SAYFA NO
genç	adam	Profesör, genç adama baktı: "İşte bunun için Mustafa iyi bir hocaydı.	154
genç	adam	Profesör, "Mustafa, önce yakın çevresinden başlayarak herkese her şeyi anlatmaya, herkesi aydınlatmaya başladı," diyerek yeni bir konuyla uğraşacaklarını haber verdi genç adama.	163
genç	adam	"Efendim?" dedi genç adam.	174
genç	asistan	Şimdi yorulduk artık: Paltomuzu tutacak, çantamızı taşıyacak genç asistanlara ihtiyacımız var.	178
genç	adam	"Onun da başına çekiçle vurdular mı?" diye sordu genç adam.	187
genç	adam	Genç adam sordu: "Peki kütle nedir?"	190
genç	doktor	Genç doktor yüksek mühendis böyle düşünmüyordu.	196
genç	adam	Genç adam anlamadı: "Neden?"	197
genç	adam	"Yorum yok," dedi genç adam...	205
genç	adam	Genç adam, "Onu tanıyanlar bize daha çok şeyler söylesin isterdim," dedi.	208
genç	adam	Genç adama parmağını salladı: "Biz efsaneyi yeni baştan kurmak istiyoruz, anladın mı?"	209
genç	[kişi]	Gençlerin başka işleri var, Mustafa'ya özenmek de bana düşüyor.	209
genç	[kişi]	Binlerce genci büyülüyor.	215
genç	adam	"Geldi, geldi," dedi genç adam utanarak, "ama sormak gelmedi aklıma."	218
genç	adam	Genç adam gülümsedi.	251
genç	yaş	"Kendisi, rahmetli hocalarımızdan ve Yüksek Mühendis Mektebi'nin temel direklerinden biri olan merhum Fikri Santur Bey'den devir aldığı ağır emaneti, genç yaşına rağmen fevkalâde bir şekilde yürütmüş, Fakültemizde profesör olarak çalıştığı 22 yıl boyunca, Teknik Mekanik ve Genel Mukavemet Kürsüsü'nün, yalnız Fakültemizin değil, Üniversitemizin en gelişmiş bir kürsüsü haline gelmesi için üstün gayretler sarf etmiştir."	252
genç	yaş	..."Genç yaşta aramızdan ani ayrılmış olmasına rağmen," dedi.	252
genç	doçent	İlk günler hocanın etrafında genç asistanlar olarak bulunan bugünün pek çok profesörü, yine bugünün genç doçent ve asistanları ile birlikte hocanın bu seminerdeki çalışmalarını minnetle hatırlamaktadırlar.	254
genç	asistan	İlk günler hocanın etrafında genç asistanlar olarak bulunan bugünün pek çok profesörü, yine bugünün genç doçent ve asistanları ile birlikte hocanın bu seminerdeki çalışmalarını minnetle hatırlamaktadırlar.	254
genç	adam	"Sonra?" diye sordu genç adam.	255
genç	adam	"Sonra?" dedi genç adam	256
genç	adam	"Hepsi bu kadar mı?" diye sordu genç adam.	257
genç	adam	"Demek Mustafa Hoca'nın da defteri dürüldü böylece," diye durumu özetledi genç adam, "peki şimdi ne olacak?"	257

SIFAT	AD	GEÇTİĞİ CÜMLE	SAYFA NO
genç	adam	Genç adam orta yaşlı adama baktı: "Ne düşüneceğiz?"	258
genç	adam	"Biz neden bu 'deneme' dediğimiz şeyin acemisiyiz?" diye sordu genç adam.	259
genç	adam	"Bilmem," dedi genç adam, "Yani Mustafa Hoca'yı tanıyanlar nasıl düşünür bilmem; ama benim gözümde bir şeyler belirdi sanki; böyle bir insanın yaşadığını hissediyorum biraz."	259
genç	adam	"Son günlerinde durmadan konuşuyoruz, ama pek bir şey yazdığımız yok," diye yakındı genç adam.	260
genç	adam	"Ben öğrendiklerimden memnunum," dedi genç adam.	260
genç	adam	"Ne yapalım?" diye ellerini açtı genç adam, "bir taşra kasabasından geliyoruz, her şeye korkarak yaklaşıyoruz..."	261
genç	adam	Genç adam parmağını salladı: "Ama sen böyle bir bilim adamı olmayacaksın değil mi?"	261
genç	adam	"Ne romanı bu bahsettiğiniz?" dedi genç adam.	261
genç	adam	Genç adam düşünüyordu, Mustafa İnan'a soruyordu: Şimdi ben ne yapacağım hocam?	262
genç	hoca	Genç bir hoca arkadaş vardı.	265
genç	arkadaş	Genç arkadaşımız da korkusunu gizlemek için, hocasının yapmış olduğu gibi korkutmayı denedi.	265
genç	adam	Kapalı olmamaya çalışacağım, dedi genç adam Mustafa İnan'a.	268
genç	adam	Genç adam güldü: "Kendimizi beğendiremediğimiz kimselere kızıyorum."	270
genç	adam	Orta yaşlı profesör, genç adamın kolundan çekti.	270
genç	öğretmen	Hem sonra bir evlenme söz konusu olunca acaba genç öğretmene aynı şekilde davranmaya devam ederler miydi?	109
genel	yer çekimi	Bugün Amerika'da öğretim üyesi olan Şenol Utku, "Hocanın bana en çok etki eden sözleri, 1950 - 1951 ders yılında Teknik Mekanik I dersi sırasında Genel Yerçekimi Kanunu ile ilgili konuşması olmuştur," diyor...	37
genel	çekim	Sanki bu süre içinde Genel Çekim Kanunu havada oluşarak yakalanmayı bekliyordu.	37
genel	çekim	Newton, Genel Çekim Kanunu'nu bulmak için Kepler Kanunlarından yola çıkmıştı.	38
genel	çekim	Genel Çekim Kanunu da yıllarca uğraştırdı onu: "Hesaplar bir yerde takılıp kalmıştı."	38
genel	çekim	Sonunda Genel Çekim Kanunu'nu bulmak için diferansiyel ve integral hesabı da icat etmek zorunda kaldı: Başka çaresi yoktu.	38
genel	müdür	Bu zamanı da bilimi kuracak yerde, elimiz kolumuz bağlı bekleyerek geçirmemeliyiz ve bilim adamlarımıza büyük bir şirketin genel müdürü kadar aylık vermek için gereken girişimlerde bulunmalıyız.	67
genel	mukavemet	Her şeyden önce de kendi yakın çevresinden Teknik Mekanik ve Genel Mukavemet Kürsüsü'nde olanları seçiyordu.	148
genel	mukavemet	Mustafa da Teknik Mekanik ve Genel Mukavemet Kürsüsü'nde yirmi üç yıl başkanlık etmişti, 1944 yılından ölümüne kadar bu kürsünün başındaydı.	190

SIFAT	AD	GEÇTİĞİ CÜMLE	SAYFA NO
genel	denklem	"Elastik çubukların genel teorisi" de Mukavemet kitabı gibi, genel denklemlere ulaşarak, konuyu çeşitli problemlerin koleksiyonu' olmaktan kurtarıyordu.	213
genel	mukavemet	Teknik Mekanik ve Genel Mukavemet dese İsmet Paşa anlar mı?	230
genel	görgü	Mustafa İnan yabancı ülkelere 'bilgisini ve görgüsünü arttırmak için' giderken, gerçekten de bu işleri ve özellikle genel görgüsünü artırma işini gerçekleştirmeye çalışmış.	233
genel	çözüm	Şimdi daha genel çözümlere gidebiliriz...	235
genel	mukavemet	"Kendisi, rahmetli hocalarımızdan ve Yüksek Mühendis Mektebi'nin temel direklerinden biri olan merhum Fikri Santur Bey'den devir aldığı ağır emaneti, genç yaşına rağmen fevkalâde bir şekilde yürütmüş, Fakültemizde profesör olarak çalıştığı 22 yıl boyunca, Teknik Mekanik ve Genel Mukavemet Kürsüsü'nün, yalnız Fakültemizin değil, Üniversitemizin en gelişmiş bir kürsüsü haline gelmesi için üstün gayretler sarf etmiştir."	252
genel	kültür	"Geniş bir sahaya yayılan genel kültürünü," dedi, "Genç yaşta aramızdan ani ayrılmış olmasına rağmen," dedi.	252
genel	mukavemet	İnşaat Fakültesi Teknik Mekanik ve Genel Mukavemet Kürsüsü...	256
genel	mukavemet	1 Eylül 1967 tarihinde ABD, İsviçre ve Almanya'da bilimsel ve mesleki inceleme için 6 ay süreyle görevlendirilmiş bulunan İnşaat Fakültesi Teknik Mekanik ve Genel Mukavemet Kürsüsü Profesörü Mustafa İnan, Almanya'nın Freiburg im Bresgau şehrinde 5 Ağustos 1967 günü vefat etmiştir.	257
geniş	laboratuar	Zürich Teknik Üniversitesinin geniş laboratuarlarında yıllarca deney yaparak geliştirmişti doktorasını.	18
geniş	imkan	Artık onun için, daha geniş imkânları olabilen bir ilmîn ufukları açılmıştı.	62
geniş	kapsam	İnsanlarımızı ve hele bilim çevremizi iyi bildiği için daha geniş kapsamlı bir denemeye girişti.	90
geniş	imkan	E.T.H.'nın (Eidgenössische Technische Hochschule) imkânları, Mühendis Mektebi ile ölçülmeyecek kadar genişti.	91
geniş	halk	Bilhassa pozitif bilimi ve teknik bilgiyi geniş halk tabakalarına yaymak ve bu sahada ilgi toplamak mecburiyetindeyiz.	161
geniş	halk	Geniş halk kitlelerine hitap etmek, kısaca popüler olmaktan korkmamak lazımdır.	162
geniş	araştırma	Mesleğimizin esaslı umdelerinden biri olan 'tolerans' üzerinde bütün cepheleriyle geniş bir araştırmaya girmek istemiyorum...	164
geniş	kitle	Kızılderililer geniş bir kitle olmadıkları için henüz 'problem' ortada değildi; meselâ durum, bir zenci meselesi gibi çözülmez bir mesele değildi.	165
geniş	uygulama alanı	Bunlar arasında özellikle "Harekât araştırması" veya "Teşebbüs ve karar araştırması" adıyla anılan bilim dalının çok geniş bir uygulama alanı vardır.	173

SIFAT	AD	GEÇTİĞİ CÜMLE	SAYFA NO
geniş	gözlem	Geniş gözlem ve araştırmaya dayanan bu husus tespit edilmeden etkili bir kalkınma beklemek doğru olmaz.	174
geniş	araştırma	Geniş gözlem ve araştırmaya dayanan bu husus tespit edilmeden etkili bir kalkınma beklemek doğru olmaz.	174
geniş	çevre	Ülkesinde etkili olmayı ve geniş bir çevreye yayılmayı düşünüyordu.	176
geniş	alan	Ülkede derinlikten önce yaygınlığın önemli olduğunu düşünüyordu ve geniş bir alana yayılan suyun derinliği azalır diye düşünüyordu.	176
geniş	merak	Bir iki dostunun dışında onun geniş meraklarını anlayabilecek kimse yoktu.	187
geniş	yayın	Matematiğin yeni konuları tanıtılmış ve özellikle teorik fizik üzerine geniş yayın yapılmıştı: "Riyaziye sahasında bu periyotta birçok kıymetli eleman yetişmiştir..."	198
geniş	öğrenci kütlesi	Mustafa hoca, Timoshenko'nun iyi yönlerini, geniş öğrenci kütlesine konuyu nasıl sevdirebileceğini hemen gördü ve onun etkisinde kalmadığı halde, hemen kitabın çevrilmesine önyak olarak arkadaşı Fahri Sönmez ile birlikte bu işi başardı, Timoshenko'yu tanıttı."	211
geniş	kültür	Sonra geniş bir kültür ediniyor.	214
geniş	saha	"Geniş bir sahaya yayılan genel kültürünü," dedi...	252
geniş kapsamlı	deneme	İnsanlarımızı ve hele bilim çevremizi iyi bildiği için daha geniş kapsamlı bir denemeye girişti.	90
gerçeğe en yakın	yorum	Ve sonunda, Erdal İnönü'ye dediği gibi, bundan usanmıştı; bu sözleriyle galiba kendisinin gerçeğe en yakın yorumunu yapıyordu.	234
gerçek	doçent	Sonunda Mustafa İnan gerçek doçent oldu;ama şartları görünüşte pek değişmedi...	18
gerçek	izciler	Ankara'da izcileri yatıracak yer bulunmadığı için, Öğretmen Okulu'nun bahçesine gerçek izciler gibi kamp kurmuşlardı.	60
gerçek	gönüllü	Bilim ordusu gerçek gönüllülerini bekliyor.	66
gerçek	yol	Hayatta en gerçek yol göstericinin bilim olduğu söyleniyordu.	68
gerçek	bilim adamı	Bu milletin gerçek, inanılır bilim adamlarına ihtiyacı vardı.	77
gerçek	bilim adamı	...bu millet gerçek bilim adamlarını efsaneleştirmeden yapamıyordu: Adanalı Mustafa hiç ders çalışmadan koca Mühendis Mektebi'ni bitirebiliyordu, hem de her dersten tam yirmi not alarak, yani tam not alarak bitiriyordu.	77
gerçek	üstünlük	Üstün insana alışık olmadığımız için, Mustafa gibi insanların gerçek üstünlüklerini de belki efsane sanıyoruz çoğu zaman.	79
gerçek	kahraman	Gerçek kahramanlara olmaz; çünkü yer alan olaylar arasında 'hayal ve gerçeği' birbirinden ayırmayı başaracaklardır.	79
gerçek	profesör	Bu çalışma Mustafa'nın 'müderres' olmamak için, doktora araştırma gibi zahmetli bir yoldan geçerek gerçek bir profesör olmak için ilk ciddi teşebbüsüydü.	84

SIFAT	AD	GEÇTİĞİ CÜMLE	SAYFA NO
gerçek	barış	Dünya sulhu yönünden savunulan bu fikirde kanaatimizce bir çelişme mevcuttur; zira, yine İkinci Cihan Savaşı'ndan sonra, iyice anlaşılmıştır ki dünya yüzünde gerçek barış, ancak milletler arasında mevcut ekonomik ve kültürel seviye farklarını gidermekle kabil olacaktır.	92
gerçek	yer	Matematiğin de,mühendisliğin de, kurulacak bir bilim geleneği içinde gerçek yerini alacağına inanıyordu.	93
gerçek	anlam	Milletini sevmek, iyi bir duygu olarak tanımlanıyordu; bu kavramlar henüz gerçek anlamlarında kullanılıyordu.	95
gerçek	kişilik	Belki de gerçek kişiliğini Cahit Arif gibi ender arkadaşlarının yanında, biraz gösteriyordu.	136
gerçek	mahiyet	İnsan bu duruma gelince her küçük mesele artık küçük olmaktan çıkar ve gerçek mahiyetini kazanır.	200
gerçek	aydın	Merhum bir şair de 'edebiyattan hoşlanmayan ve çoğu zaman edebiyatı anlamayan riyaziyeciler' arasında Mustafa İnan gibi 'gerçek ve derin bir aydın' olmasına seviniyor.	207
gerçek	karakter	Mustafa'ya, gösterişli bir bilim adamı olduğu için, güzel konuştuğu, şiirler okuduğu için hayran olan kimseler onun bu özelliğini fark edemiyorlardı; bence Mustafa da onlara gerçek karakterini göstermiyordu.	233
gerçek	idareci	Belki bu anlamda gerçek bir idareciydi.	235
gerçek	bağ	İnsanları birleştiren unsurları merak ettiği için, çeşitli konular arasında gerçek bağları da merak ediyordu.	235
gerçek	biçim	Demek insanları gerçek ve doğru biçimde yorumlamak için onların ölmelerini beklemek gerekiyordu.	251
gerçekçi	siyaset	Böyle hocaların yer aldığı bir dünyaya girmeye hazırlanıyordu Mustafa İnan, kimseyi incitmeden bu dünyayı değiştirmek üzere hazırlanıyordu, bu dünyayı değiştirmek için akıllı ve gerçekçi bir siyaset izlemeye hazırlanıyordu.	86
gerdan misali	insan	Gerdan misali çok insan var bu ülkede.	160
gerekli	iş	Elini salladı."Ümitsizliğe kapılmayalım."dedi,biz de bazen günlük çıkarlarımızı unuturuz,gerekli işlerin peşinden koşacak yerde sonu belirsiz bir uğraşa kapılır gideriz.	36
gerekli	formül	Hoca hemen oturmuş, gerekli formülleri göstermiş, hesap yolunu anlatmış.	68
gerekli	makam	Sonra, gerekli makamlara şu yazı yazıldı:	256
gereksiz	iç yönetmelik	Belki de kendilerine güvendikleri için, böyle bir 'iç yönetmelik' gereksizdir onlar için.	113
gereksiz	hece	Diller gereksiz hecelerle mi doldurulmuş yoksa?	155
gereksiz	öfke	"Hem, gereksiz öfkelerin bir işe yaramadığını söylemedi mi Mustafa sana?"	270
geri kalmış	ülke	II. Dünya Savaşı'ndan sonra geri kalmış ülke, ya da az gelişmiş ülke diye bir söz çıkmıştı.	172
gevşek	hoca	Mesela biraz gevşek ve nazımızın geçtiği hocaların yazılı imtihanında sordukları soru, o anda Mustafa'nın süzgecinden geçirilirdi.	85

SIFAT	AD	GEÇTİĞİ CÜMLE	SAYFA NO
girift	durum	Ekonomik ve sosyal problemler, çok karışık ve girift durumlar arz eder; eğer matematik bir terimle ifade etmek istersek, bu problemler çok parametrelidir.	173
Giritli	cebir hocası	Sonra bir süre Giritli cebir hocasının dili dönmediği için, Mustafa İnan'a 'Mustayfendi' demesinden yararlanmak istediler.	51
gizli	emeller	Profesör güldü: "Peki gizli emellerimi hiç merak etmiyor musun"?	35
gizli	hastalık	Gizli bir hastalığı mı vardı?	51
gizli	his	Tahtel-şuurda gizli olan hislerin tazyiki olacak.	114
gizli	memnuniyet	Asıl Mustafa'yı onlara tanıtmadığı için gizli bir memnuniyet duymuştu.	135
gizli	dernek	"Hürbanilerin Tarihi diye notlar tutmuş Mustafa," diye elindeki kâğıtları gösterdi profesör; "Kendisi de, bu notlarda 'gizli derneğin dünyayı saran ağı' olarak belirttiği bu topluluğa katıldı.	185
gizli	işaretler	Amerika gezisinde Mustafa'yı, oradaki biraderler gizli işaretleriyle 'yoklamışlar'.	187
göğüs kabartıcı	sonuç	Türk bilimi durmadan ilerliyor, bunu duyurmalıyız herkese; yabancı sahalarda aldığımız göğüs kabartıcı sonuçları herkese iftiharla ilan etmeliyiz.	239
gölgesiz	hayat	Hayatı, Erenköy'deki köşkte oturan insanların yaşantısı kadar gölgesiz ve rahat değildi.	109
gönüllü	askerlik	Yoksa babası gibi, gönüllü askerliği sırasında öğrenilen mors alfabesinin peşine takılırdı insan ve posta seyyarı olarak istasyonlar arasında dönüp dururdu.	71
görevli	[kişi]	Yakasını gevşeten bu kılıksız gencin, büyük kapısının gerisindeki serinliğe sığınmak istediğini sezen ve çatık kaşlarıyla koyu renk elbisesinden görevli olduğu anlaşılan biri yolu kapadı.	11
görevli	[kişi]	Sözlerine devam edemedi; genç adamla ve kalabalığın bir kısmıyla birlikte koyu renk görevliler tarafından biraz kenara itildi.	13
görevli	[kişi]	Görevlilerden birine yaklaştı, kulağına bir şeyler söyledi.	14
görevli	[kişi]	Büyük kapıdan çıkıyorlardı; bir süre önce delikanlının karşısına dikilmiş olan görevli onları saygıyla selâmladı.	15
görünüşü etkili	[kişi]	Ve büyük çoğunluk için geriye kalan, 'kalplerde aynı ateşle yaşamakla' birlikte, hoş sohbet ve fıkralarıyla ünlü ve görünüşü etkili ve hafızası yaman bir hayaldi.	204
gösterişli	durum	Ama altmış yıl önce 24 Ağustos 1911 Cuma günü Adana'da seyyar posta memuru Hüseyin Avni Bey'in evinde böyle gösterişli bir durum yoktu.	15
gösterişli	bilim adamı	Mustafa'ya, gösterişli bir bilim adamı olduğu için, güzel konuştuğu, şiirler okuduğu için hayran olan kimseler onun bu özelliğini fark edemiyorlardı; bence Mustafa da onlara gerçek karakterini göstermiyordu.	233
gözlüklü	adam	Orta, boylu, gözlüklü, yaşlıca bir adamı yana itti galiba.	12
gözlüklü	adam	Gözlüklü adam güldü.	13

SIFAT	AD	GEÇTİĞİ CÜMLE	SAYFA NO
gözlüklü	bilim adamı	"Tamam!" diye atıldı gözlüklü 'bilim' adamı...	13
gözlüklü	profesör	"Tabîi," diye hemen karşılık verdi gözlüklü profesör...	16
gözlüklü	bilim adamı	Oyunda gözlüklü, bıyıklı, kırk yaşlarında bir bilim adamını canlandırdı.	61
gözlüklü	zat	O sırada kapıdan çıkmakta olan başka birini, tanımadığım bir adamı işaret ettim onlara: 'Bakanlık bana teklif edilmedi; aradığımız, şu gözlüklü zattır.'	228
gururlu	[kişi]	Evet gururluydu Mustafa İnan: asistanlarında her zaman saygı uyandırmıştı.	133
(en) güç	problem	Çünkü en karışık meseleleri , en güç problemleri kolayca anlarmış ve herkesin anlayacağı şekilde anlatmış.'	205
güç	emir	Bu teorilerin, Jale Hanım gibi tatbikatçılar tarafından uygulanması sırasında, bazen yerine getirilmesi güç olan emirler verdiği de oluyordu; fakat zamanla bu tutumunu da değiştirdi ve bütün işleri karısına bıraktı.	121
güç	durum	Profesör Mustafa İnan'ın eşi arkeolog Jale Hanım gerçekten güç durumdaymış.	141
güç	durum	Güç bir durum!	216
güçlü	direnış	Benimsediğim temel bir doğal yasaya göre, doğadaki bireyler karşılıklı etkileşmelerinde kendi iç örgütlenmelerini korumak yönünde güçlü bir direniş içindedirler.	7
güçsüz	talih	"Dost aldırıışsız, felek acımasız, devir kararsız / Dert çok, dert ortağı yok, düşman zorlu, talih güçsüz."	29
güdümlü	araştırma	İlim adamı güdümlü bir araştırma yapamaz.	150
gülünç	şey	Çünkü insanların bir ülküsü olması bilime gönül vermesi aslında gülünç bir şeydir.	67
gülünç	durum	Meselâ böyle biri rahatlıkla gazetelerdeki, dergilerdeki yıldız falına inanır; ileriye düşünme tembelliği onu böyle gülünç bir duruma düşürür.	157
gümüş	tabak	Hayır, Mustafa Hoca'ya gümüş bir tabak hediye ederek ona şükranlarını belirttiler.	180
günlük	çıkarc	Elini salladı."Ümitsizliğe kapılmayalım."dedi, biz de bazen günlük çıkarlarımızı unuturuz,gerekli işlerin peşinden koşacak yerde sonu belirsiz bir uğraşa kapılır gideriz.	36
günlük	iş	Elli altı yaşında ve bütün yorucu günlük işlerden tam olarak kurtulduğu sırada hesabının doğru çıkmadığını görmüştü.	90
günlük	olay	Mustafa İnan, günlük olayları yaşamakla yetinen orta sınıfın dışındaydı artık.	135
günlük	gazete	Konular, ya günlük gazete okurunun ortalama seviyesinin çok üstünde tutulmakta veya yazı birçok bilimsel teknik terimi ihtiva etmesi bakımından anlaşılmaz bir durumda olmaktadır.	162
günlük	gözlem	İncelemenin adı biraz karışık görünmekle birlikte, başlangıcı günlük bir gözleme dayanır.	174
günlük	konu	Günlük bu konu herkes gibi hocanın da ilgisini çekmiş ve herkesi bu konuda aydınlatmayı bir görev bilmiş.	175
günlük	gazete	Modern matematik öğretilmeye başladı diye, günlük gazeteler bile feryat ediyorlar.	199
(bütünüyle) güzel	adam	Bütünüyle güzel bir adam seyrediyorduk.	170

SIFAT	AD	GEÇTİĞİ CÜMLE	SAYFA NO
(en) güzel	yapı	Okul binası o zamanların en güzel yapılarından biriydi.	41
güzel	hatıra	"Mustafa ilk Malatya yolculuğunu hiç unutmadı," dedi profesör; "Galiba çocukluğunun tek güzel hatırası olduğu için bu yolculuğu uzun uzun anlatırdı..."	43
güzel	şey	Güzel sanatların da, edebiyatın da 'büyük ve güzel şeylerin'de var olduğunu öğrenmeli insanlarımız.	55
güzel	gün	Birlikte güzel günler geçirmişlerdi lisede okurken...	60
güzel	parmak	Uzun ve güzel parmakları vardır.	112
güzel	kız	O zaman bütün kapılar açılacak, bekâr öğrencilere oda kiralamaktan çekinen anlayışsız ev sahipleri önlerinde yerlere kadar eğilecek, garsonlar onları kapılardan karşılayacak, güzel kızlar uzun kirpiklerinin arasından onlara hayranlıkla bakacaktı; güzel bir akşamın sonunda kaloriferli evlerin sıcak yatakları onları bekleyecekti.	122
güzel	akşam	O zaman bütün kapılar açılacak, bekâr öğrencilere oda kiralamaktan çekinen anlayışsız ev sahipleri önlerinde yerlere kadar eğilecek, garsonlar onları kapılardan karşılayacak, güzel kızlar uzun kirpiklerinin arasından onlara hayranlıkla bakacaktı; güzel bir akşamın sonunda kaloriferli evlerin sıcak yatakları onları bekleyecekti.	122
güzel	şey	Ne güzel şeyler anlatırdı.	129
güzel	taraf	Toplantılara devamlı olarak katılan bir profesörün anlattığına göre, 'mazinin ve tarihimizin iyi ve güzel taraflarını sevmek ve mazi ile tarihi mümkün olduğu kadar devam ettirmek' istiyorlardı.	146
güzel	ses	Üstat, hocaya şiirlerini okuturken, onun yumuşak ve güzel sesini dinlermiş sohbetçiler.	147
güzel	buluş	Bunların bazılarında çok güzel ve zekice buluşlar vardı gerçekten.	153
güzel	şey	Bu güzel bir şey'di.	153
güzel	basit çözüm	Basit çözümler aynı zamanda güzeldir, 'elegant'dır.	155
güzel	Türkçe	Adana şivesiyle konuştuğu güzel Türkçe'nin de bunda payı vardı.	170
güzel	adam	Mustafa İnan'ın çocukluğunu ve ilk gençliğini bilenler çoğunlukla, onun güzel bir adam olmadığını söylerler.	170
güzel	[şey]	Hoca birden ciddileşmiş göründü: "Güzel. Bütün bunları bir dilekçeyle bana bildirin, hemen tahkikat açtırırım bu hoca hakkında."	171
güzel	pansiyon	İnsan böyle güzel bir pansiyonun, böyle çalışma masası ve gece lambası olan güzel bir odasında yaşarken kendini nasıl bırakırdı.	194
güzel	oda	İnsan böyle güzel bir pansiyonun, böyle çalışma masası ve gece lambası olan güzel bir odasında yaşarken kendini nasıl bırakırdı.	194
güzel	taklit	Çok güzel taklit yaparmış.	204

SIFAT	AD	GEÇTİĞİ CÜMLE	SAYFA NO
güzel	voleybol	Rahmetlinin ortaokuldan beri arkadaşı olan başka biri de galiba onu pek iyi tanıyamamış:"Mustafa gayet güzel voleybol oynardı."	206
güzel	ifade	Mustafa İnan'ın insani yönü de kuvvetliydi; dil ile bu kadar ilgilenen, doğru ve güzel ifadeye önem veren başka bir insan da belki onun kadar iyi ders anlatabilirdi.	232
güzel	fıkralar	Mektep arkadaşlarına göre yemeyi içmeyi, güzel fıkralar anlatıp hoş konulardan söz etmeyi seven bir insandı.	234
güzel	şiir	Edebiyat çevrelerinde güzel şiir okuyan, derin kültürü olduğu anlaşılan biriydi.	234
güzel	Japon odası	Bir süre sonra, "Bak Jale," dedi, 'Bu Japon odası güzel ama renkler ancak bir çocuk odasına yakışır.'	247
hafızalı	âletler	...Ortada bir delik var, sanki yumurta akının biçimini hatırlıyor, hafızalı âletler gibi.	153
hafızası yaman	[kişi]	Ve büyük çoğunluk için geriye kalan, 'kalplerde aynı ateşle yaşamakla' birlikte, hoş sohbet ve fıkralarıyla ünlü ve görünüşü etkili ve hafızası yaman bir hayaldi.	204
hafif	alay	Genç adama hafif alayla bakarak gülümsedi:"Belki nice Mustafa İnan'lar da bütün görünmez ve görünür kazaları atlattıkları halde, ne yapacaklarını bilemedikleri için damdan düşmekten beter olmuşlardır..."	25
hafif	konu	Uzun sofraların çevresinde hafif ve sürükleyici konulardan söz etmeyi severlerdi.	133
hafif	darbe	...Kutsal kitap üstüne gizlilik yemini ettiriyor, üstadı kucaklar öper, önüne önlük bağlanır, yeminler, kafaya göze çekikle (hafif) darbeler, bir çift beyaz eldiven hediye ederler ve sonunda esash bir yemek...	187
hakikî	profesör	İşte, ilerinin hakikî profesörü Mustafa İnan'ı görüyorsunuz.	61
hakikî	din	Hakikî din, muayyen bir inanç ve muayyen bir insana sarılmak değildir beyler, deseydi, bu sözleri acaba nasıl karşılanırdı?	135
haklı	[kişi]	Eren Omay haklıydı; belki asistanlar, ilk acemilik yıllarında biraz gülümserlerdi.	171
haklı	[kişi]	Haklıydı: Samimi olmayanlara düşünme sanatından, dil ve matematikten, Büyük Arya- Dharma'dan, Kızılderililerin uğradığı haksızlıklardan, din ve ilimden, idare ve matematikten, fizik ve kronolojiden, nefis kontrolünden, yurdu terk eden kabiliyetlerden, müzik ve matematikten...	188
haklı	itibar	Bu bilim dalında açtığı derslerle Teknik Üniversite, bu alanda çağdaş dünya üniversiteleriyle beraber gelişmiş ve dış ülkelerde başarı kazanan Teknik Üniversite öğrencilerinin pek çoğu bu bilim dalından olmuşlar ve üniversitemize çok haklı bir itibar kazandırmışlardır.	254
hâli vakti yerinde(ki)	kimse	Mustafa onlara, 'hâli vakti yerinde kimseler' oldukları için ve kendisi de hâlâ asistanlarından yüz lira borç isteme durumunda olduğu için, biraz özeniyordu o kadar.	133
halsiz	[kişi]	Sonra senin birkaç sözün de bunlara ilâve edilince kendimi daha büsbütün halsiz buldum.	118

SIFAT	AD	GEÇTİĞİ CÜMLE	SAYFA NO
halsiz	[kişi]	Aynı gece ateşi durmadan yükseliyordu. Gece yarısına doğru karısına, "Uyku ilâcımı verin artık," dedi, "hemen uyuyacağım, çok halsizim.	248
hareketsiz	cisim	Mukavemet ile, yani 'şekil değiştiren hareketsiz cisimler mekaniği' ile uğraşmıştı.	190
hassas	bünye	Doçent aylığı alamadığı için, özenli bakıma muhtaç olan hassas bünyesi yüzünden gene eskisi gibi çabuk yoruluyordu.	73
hassas	hafıza	Anlaşılan hafızalar biraz zayıf; ama Mustafa'nın hafızası öyle değilmiş: 'Bir kompüter gibi hassas hafızasına hayrandım.'	208
(çok) hasta	koca	"Kocanız çok hasta," dedi doktor.	246
hasta	[kişi]	Hasta mı?"	14
hasta	[kişi]	Dört yıl önce hastaydı, bu zamanlar.	14
hasta	dadı	Dadı da hasta.	124
hasta	[kişi]	"Ben ölüyorum, hastayım," dedi.	140
hasta	[kişi]	Mustafa İnan hastaydı ve ancak üç ay daha yaşayacaktı.	212
hasta	[kişi]	Ben aylardır hastayım, üniversitedekilerin bile vaziyetinden haberi yok.	239
hatalı	Einstein fiziği	Mühendis Mektebi'nde -daha doğrusu sadece adı değişerek müderrisleri profesör oluveren Teknik Üniversite'de- Einstein fiziğinin hatalı olduğunu ispat ettiklerini zanneden profesörler vardı.	127
hayal(in)deki	öğrenci	Hayalindeki öğrencileri karşısına aldı, onlara biraz başka dersler vermek istedi: "Bakın beyler," dedi onlara, "Ben yirmi yaşında üniversiteye girebildim, yani sizin dördüncü sınıfa geçtiğiniz yaşta yüksek tahsile başladım..."	144
hayata küskün	[kişi]	Çocukluğunu yaşamadığı halde hayata küskün değildi.	42
haydut	[kişi]	Mustafa, Gandhi Hikmet'i ileri sürermiş, "Sınıfın haydutları da bana saldırınca, Mustafa bu işe kıs kıs gülerdi..."	102
hayran	[kişi]	Bir kere, kimse yadırgamıyordu onu; üstelik, her şeyle ilgilenen, her şeyi bilen bu gence bütün evdekiler hayrandı.	108
hayran	[kişi]	Kerim Bey'in 'doçenti' Mustafa, hocasına hayran olmakla birlikte, öğrencinin gerçeklerine daha yakın bir yolu seçti; doktorasını, uygulama alanıyla ilgili bir konuda yaptı.	113
hayran	profesör	Hem de vallah bu işlerin profesörleri bile hayrandı hocaya.	146
hayran	bilim adamı	Bilim adamlarımız da ona hayran, çünkü 'kurullarda yerinde müdahaleleri ve olgun fikirleriyle çalışmalarda etkili oluyordu.	205
hayran	kimse	Mustafa'ya, gösterişli bir bilim adamı olduğu için, güzel konuştuğu, şiirler okuduğu için hayran olan kimseler onun bu özelliğini fark edemiyorlardı; bence Mustafa da onlara gerçek karakterini göstermiyordu.	233
hazır	fikir	Bu arada yabancı ve hazır fikirleri tekrarlamak tehlikesi de vardır.	157
hazır	nükte	Kalıp sözler, moda sözler, hazır nükteler, hep düşünce zorluğuna dayanır.	157

SIFAT	AD	GEÇTİĞİ CÜMLE	SAYFA NO
hazırakonucu	[kişi]	Mustafa da bazen, bu hazır konuculardan sıkılıyordu.	78
hazin	durum	Remzi Buldan bu hazin durumu hatırlıyor...	84
hazin	sonuç	Ne var ki, belki her şeyin biraz görünüşü değişiyordu; ama ithal malı bir gelenek kurma çabaları çoğu zaman hazin sonuçlar veriyordu.	93
hemşeri	[kişi]	Sen benim hemşerim filan değilsin, diye içinden gülümsedi genç adam; benim asıl hemşerim Mustafa İnan.	15
herkesin dostu	[kişi]	Herkesin dostu Mustafa İnan nasıl öğretiyordu bu kadar insana?	55
hevesli	kimse	Bu konuyu meslek edinmemiş olanların, bazı hevesli kimselerin ara sıra yazacakları birkaç yazı ile istenileni yerine getirmek kabil değildir.	161
(en) heyecan verici	olay	Aram Manavyan'a göre 'dünyanın en heyecan verici ve en inanılmaz olayı' Çolak Salim Bey yerine bir yıl Mustafa İnan'ın ders vermesiymiş.	72
(en) heyecanlı	öğrenci	Sonra o günlerde Orta Doğu Teknik Üniversitesi'nde çalışan eski öğrencileri (Şenol Utku ve Canap Oran) elektronik hesap makineleriyle ilgili pratik bilgileri öğretmek üzere İstanbul'a gelerek konferanslar verdikleri zaman, eski öğrencilerinin en heyecanlı öğrencisi gene Mustafa Hoca idi.	20
heyecanlı	an	...Eski Mezapotamya'da başlayıp Newton'da gerçekleşen bu gelişimi ondan dinlerken muhakkak ki ömrümün en ilginç ve heyecanlı anlarından birini yaşamışım.	37
heyecanlı	gün	Ankara'da heyecanlı günler yaşadılar.	60
heyecanlı	hoca	Bir hocanın öğrencilerini imtihan ederken, belki öğrencilerinden bile daha heyecanlı, daha telâşlı olması demektir...	132
heyecanlı	[kişi]	Meselâ Divan şii gibi, her zaman üzerinde konuştukları bir konuda bile Mustafa kadar heyecanlı oldukları söylenemezdi.	133
heyecanlı	öğrenci	"Gördün mü başıma geleni?" diyerek azarladı heyecanlı öğrencisini...	181
heyecanlı	öğrenci	Heyecanlı öğrencisiyle biraz sohbet etti dekan Mustafa İnan...	182
(en) heyecanlı öğrenci	[kişi]	Sonra o günlerde Orta Doğu Teknik Üniversitesi'nde çalışan eski öğrencileri (Şenol Utku ve Canap Oran) elektronik hesap makineleriyle ilgili pratik bilgileri öğretmek üzere İstanbul'a gelerek konferanslar verdikleri zaman, eski öğrencilerinin en heyecanlı öğrencisi gene Mustafa Hoca idi.	20
hırslı	anneler	'Sakın yaptıklarımı kimselere gösterme' diyen hırslı annelerin uyarılarını unutup, birbirlerine gülümsediler, birbirlerinin kâğıtlarına baktılar saflıkla.	262
hızlı	gelişme	Bak üzülme dediler, hızlı gelişmeler de yürüyor.	228
hikayeci	[kişi]	Mustafa İnan'ın çok sevdiği İngiliz şairi ve hikayecisi Rudyard Kipling, 'Doğu doğudur,' der, 'Batı da batı. İkişi hiçbir zaman yaklaşamaz.'	89
hintli	[kişi]	Amerikalılarda Indian (Hintli) diyorlardı. Bu da yanlıştı, Kristof Kolomb'un hatasıydı.	165
hizmete mecburi	insan	Kelimenin anlamında bile ürkütücü bir şey vardı: 'Hizmete mecbur' birtakım insanlar, bu mecburiyetlerinden kaçmaya çalışıyorlardı.	123

SIFAT	AD	GEÇTİĞİ CÜMLE	SAYFA NO
(çok) hoş	sohbet	"Rahmetli çok hoş sohbet idi, gerek hikâye ve gerekse bir iş alanında yaptığı konuşmalar bir cazibe varmış gibi dinleyenleri hayran eder, sözleri ruh sıkıntısı vermez ve mütemadiyen sözleri büyük bir ilgi ile dinlenirdi."	209
hoş	sohbet	Hoş sohbet ve ölçülü Mustafa Bey, bir kere, neden hislerini hüküm altına almak istesin?	135
hoş	sohbet	Ve büyük çoğunluk için geriye kalan, 'kalplerde aynı ateşle yaşamakla' birlikte, hoş sohbet ve fıkralarıyla ünlü ve görünüşü etkili ve hafızası yaman bir hayaldi.	204
hoş	konu	Mektep arkadaşlarına göre yemeyi içmeyi, güzel fıkralar anlatıp hoş konulardan söz etmeyi seven bir insandı.	234
(çok) hoş sohbet	rahmetli	"Rahmetli çok hoş sohbet idi, gerek hikâye ve gerekse bir iş alanında yaptığı konuşmalar bir cazibe varmış gibi dinleyenleri hayran eder, sözleri ruh sıkıntısı vermez ve mütemadiyen sözleri büyük bir ilgi ile dinlenirdi."	209
hoş sohbet	[kişi]	Hoş sohbet ve ölçülü Mustafa Bey, bir kere, neden hislerini hüküm altına almak istesin?	135
hoş sohbet	[kişi]	Ve büyük çoğunluk için geriye kalan, 'kalplerde aynı ateşle yaşamakla' birlikte, hoş sohbet ve fıkralarıyla ünlü ve görünüşü etkili ve hafızası yaman bir hayaldi.	204
huzursuz	yüksek öğrenim kurumları	Üniversitelerde bozuk düzene karşı bir tepki başlamıştı; yüksek öğrenim kurumları, hocasıyla, öğrencisiyle huzursuzdu.	222
hüzünlü	tören	Oysa insanımız henüz, hüzünlü anma törenlerine ve sadece gözyaşlarına dayanan bir dönemi yaşamaktadırlar.	203
hüzünlü	roman	Bütün romanlar da, uyumadan önce okuduğumuz kitaplar gibi acıklı ya da dehşet verici olmaz ya; ama, sonunun hüzünlü olduğunu söyleyebileceğimiz bu roman da, onlar kadar sürükleyici olabilir.	269
ılımlı	insan	"Görünüşte ihtirassız, başkalarına bir şey kabul ettirme çabasında olmayan ılımlı bir insandı Mustafa."	137
ıstıraplı	on sekiz gün	Hayatının çoğu tren istasyonları arasında geçen posta seyyarı Hüseyin Avni Bey, çok ıstıraplı on sekiz gün yaşadıktan sonra ölmüştü.	59
ışksız	çalışma salonları	Yoksa soğuk yatakhanelere, kötü yemeklere, ışksız çalışma salonlarına katlanılır mıydı?	122
iç	mücadele	Buna göre böyle kişilerin iç mücadelelerinin yayınlanması o umutların boşa çıkmayacağını göstermek ve bir sonraki nesillere o iç mücadelenin neler olabileceklerine örnek vermek bakımından çok yararlı olabileceği görüşündeydim.	8
iç	örgüt	Kendisine toplum koşullarımızın, Mustafa İnan'ın iç örgütüne yansımalarının oluşturduğu gerilimleri çoğu kez yenmekle beraber, bazen de doğal olarak yenik düşebildiğini ve duyduğunu sandığım mutluluk ve acılarını anladığım ve becerebildiğim kadarı ile ilettilim.	8
iç	yönetmelik	Bazıları hayatları boyunca yürürlükte kalan bir 'iç yönetmelik' yaparlar kendileri için.	113
iç	yönetmelik	Belki de kendilerine güvendikleri için, böyle bir 'iç yönetmelik' gereksizdir onlar için.	113

SIFAT	AD	GEÇTİĞİ CÜMLE	SAYFA NO
İÇ	kuvvet	Bu bir 'Mukavemet' meselesiydi; 'Dış Kuvvetler' ve 'İç Kuvvetler' problemiydi.	130
İÇ	kuvvet	Mustafa İnan, sistemde bir 'Denge' olduğuna inanıyordu; ona göre bütün problem, bu dengeyi yaratan iç ve dış kuvvetlerin 'Analiz'i ile, nefis kontrolü sisteminin işleyiş prensiplerini bulmaktı...	131
İÇ	kuvvet	İyi bir 'Mukavemet' hocası olarak Mustafa İnan, dış kuvvetler kadar, iç kuvvetleri de hesaba katıyordu.	132
İÇ	ahenk	Hikmet, bu âlemin olaylarına, onun üstüne çıkarak mütevazı bir şekilde bakmak, aralarındaki iç ahengi sezme, aşk ile realitenin derinliğine nüfuz etmektir.	159
İÇ	olay	İşte bu iç olaylar da 'İç Kuvvet' ile meydana gelir.	192
İÇ	kuvvet	İşte bu iç olaylar da 'İç Kuvvet' ile meydana gelir.	192
İÇ	kuvvet	Bu 'İç Kuvvetler' cismin iç yüzeyine düzgün olarak yayılmıştır.	192
İÇ	yüzey	Bu 'İç Kuvvetler' cismin iç yüzeyine düzgün olarak yayılmıştır.	192
İÇ	gerilmeler	Acaba Belçika'daki köprünün çökmesine sebep olan iç gerilmeleri görebilecek miydi?	194
İÇ	dünya	Fakat onların çoğu, Mustafa gibi, iç dünyalarını başkalarından tecrit etmek isterler, bu dünyalarını adeta başkalarından kıskanırlar.	233
İÇ	dünya	İnsanların iç dünyasına ancak ayrıntıları bilerek girebileceğimizi bir öğrenebilsek.	260
İÇE DÖNÜK	[kişi]	Gururlu olduğu için ve bana kalırsa içe dönük olduğu için kimseye durumunu belli etmiyordu.	233
İÇE DÖNÜK	adam	Evet, bence de içe dönük bir adamdı Mustafa; belirli bir seviyeyi aşan insanların içe dönük olduğuna inanıyorum ben.	233
İÇE DÖNÜK	arkadaş	Bir de bizim gibi içe dönük arkadaşları vardı.	233
İÇE DÖNÜK	adam	"Mustafa, yalnız ve içe dönük bir adam da değildi sadece; bu kadar da değildi.	234
İÇLİ	[kişi]	Öyle muayyen bir şey yoktu, yalnız daima içli idim.	115
İÇLİ	köfte	Bunlardan öğrendiğimize göre, merhum çok güzel içli köfte yaparmış.	204
İĞNELEYİCİ	fıkralar	Mustafa Hoca iğneleyici fıkralar anlatırmış ve durmadan nükte yaparmış.	147
İHTİRASSIZ	[kişi]	"Görünüşte ihtirassız, başkalarına bir şey kabul ettirme çabasında olmayan ılımlı bir insandı Mustafa."	137
İHTİYAR	yetkili	Genç adam başını kaldırdı: koyu renk giyinmiş olmakla birlikte bu ihtiyar bir yetkiliye hiç benzemiyordu; gene de "Giriş imtihanı," dedi, sustu.	12
İKİ AYRI	millet	... "Herkes kendi toplumunda yaşar iki ayrı millet gibi."	49
İKİ HECELİ	kelime	... "Meselâ Türkçede 1000 kelimelik bir metinde ortalama olarak 188 kelime tek heceli, 378 kelime iki heceli, 121 kelime dört heceli, 38 kelime beş heceli, 6 kelime de altı heceli olmakta ve altı heceden fazla kelimelerin oranı ancak binde bir oranında bulunmaktadır."	156
İKİ SAYFALIK	hesap	İki sayfalık hesapla evrenin önemli sırlarından birini daha kavramışlardı.	39

SIFAT	AD	GEÇTİĞİ CÜMLE	SAYFA NO
iki tekerlekli	araba	İki tekerlekli camız, yani manda arabalarına rastlanırdı şehrin dar sokaklarında.	40
ikili	kelime	...Bu deftere, yan yana kullanılan ikili kelimeleri yazdım...	150
ikinci	sınıf	Birinciler, yani bahriye yakalı, kısa pantolonlu olanlar, muhallebi çocuklarıydı; şalvarlılar da ikinci sınıf vatandaş.	136
ikinci	tür	Gerek Mustafa İnan'ın, gerekse Cavit Erginsoy'un yaşamları sırasında bu ikinci tür mutluluklara erişebildiklerini sanıyorum.	8
ikinci	derece	Siz daha neleri çözüyorsunuz şimdi, şu ikinci dereceden basit denklemin de sözü mü olur?	38
ikinci derece(den)	denklem	Siz daha neleri çözüyorsunuz şimdi, şu ikinci dereceden basit denklemin de sözü mü olur?	38
ikinci sınıf	vatandaş	Birinciler, yani bahriye yakalı, kısa pantolonlu olanlar, muhallebi çocuklarıydı; şalvarlılar da ikinci sınıf vatandaş.	136
ikinci tür	mutluluk	Gerek Mustafa İnan'ın, gerekse Cavit Erginsoy'un yaşamları sırasında bu ikinci tür mutluluklara erişebildiklerini sanıyorum.	8
ileri	[derece]	Sacit İpekçioğlu, Adana Lisesi ile hep öğünürdü: "Yalnız izcilikte değil sporda da çok ileriydik..."	61
ileri	düzyey	Belki 'çağdaş uygarlık düzeyi'ne artık ulaştığımız için, millî gelirimiz arttığı için, daha iyi şartlarda yaşadığımız için bu bakımdan da 'ileri bir düzey'e geldik.	95
ileri	hamle	Daima ileri hamlelerle doludur.	157
ileri	ölçü tekniği	Her şeyi bilmek mümkün değildi, ölçü tekniği ne kadar ileri olursa olsun, her büyüklüğü istenilen duyarlılıkta ölçmek mümkün değildir.	164
ileri	seviye	"Bir ülkenin bütün doğal, sosyal ve mali gücünü etkili bir biçimde harekete geçirerek, yurdu ve toplumu daha ileri seviyeye getirmektir."	173
ileri	seviye	'İleri seviye' olarak vasıflandırdığımız ve 'hedef' olarak alınacak bu husus nasıl ölçülecektir?	173
ileri	kitap	1944 yılının şartlarına göre, değil ders notu, ileri bir kitap niteliğini taşıyor.	210
ileri	görüş	Müdür Nahit Cemal de ileri görüşlü bir adamdı.	42
ileri gelen	aydın	Ülkenin 'ileri gelen aydınlan' da böyle konularda beylik görüşlerden yanaydı.	135
ileri gelen	[kişi]	Bir gün taşra şehirlerinden birinde, bir gezide sanıyorum, şehrin ileri gelenleriyle yemek yeniyormuş.	219
ileri görüşlü	adam	Müdür Nahit Cemal de ileri görüşlü bir adamdı.	42
ilgi çekici	ortalama değer	"Türkçe metinlerdeki bu ortalama değer, dünya dilleri arasında benzer ortalamaların üst seviyesini göstermesi bakımından çok ilgi çekicidir."	156
ilgi çekici	nokta	Bu ilgi çekici noktayı bir misalle canlandırmak kabildir: Deniz teknelerine 'safra' adı verilen yükler konulur.	169
ilgi çekici	örnek	Çünkü şiirler okur, fıkralar anlatırdı, bildiği konulardan ilgi çekici örnekler verirdi.	205
ilgi çekici	isim	"Bu insanların anlam bakımından ne ilgi çekici isimleri var," diye seviniyordu.	244

SIFAT	AD	GEÇTİĞİ CÜMLE	SAYFA NO
ilginç	an	...Eski Mezapotamya'da başlayıp Newton'da gerçekleşen bu gelişimi ondan dinlerken muhakkak ki ömrümün en ilginç ve heyecanlı anlarından birini yaşamışım.	37
ilginç	teklifler	Belki böylece hayata dinç ve yıpranmamış bir kafayla atılırsın ve elektrik üretiminin artırılması konusunda ilginç tekliflerde bulunarak memleketinden milletvekili adayı olursun.	67
ilginç	özellik	Mühendis Mektebi'nin yatılı öğrencileri de bu kara kaşlı,kara gözlü delikanlının ilginç özelliklerinin öğrendiler hemen: Mustafa İnan hemen herkesle arkadaş oluyordu, hemen herkesin derdiyle ilgileniyordu kendisinin ders çalıştığı pek görülmediği halde, herkese ders veriyordu.	71
ilginç	karşılık	Fakat cebir hocası (p-I) neden (p-I) ile kabili taksimdir diye sorunca en ilginç karşılığı Mustafa vermişti.	100
ilginç	öğrenci	Bu ev, çocukluğunu ve ilk gençliğini yatılı okulların sıkıcı ortamında geçiren genç öğrenci için çok ilginçti	108
ilginç	Sandviç'in tarihi	Sandviç'in tarihi de ilginçti;18. yüzyılda yaşayan İngiliz lordu Earl of Sandwich, kumarbazın biriydi.	166
ilginç	konu	Bu, hocanın üzerinde çalıştığı en ilginç konulardan biriydi.	175
ilginç	taraf	Erdal İnönü'ye göre Mustafa İnan'ın en ilginç tarafı, bir bilim adamı olarak sanatçı yönünün bulunmasıymış: "Özellikle araştırmacı olan bir üniversite hocası için sanatçı ruh gerekli bir şeydir."	232
ilgisiz	çocuk	Özellikle riyaziyeci Kerim Bey (profesör Kerim Bey) Mustafa'nın bu tutumuna biraz içerlemişti; bu çocuk neden bu kadar ilgisiz, diye düşünmüştü.	73
ilişkilerine bağlı	insan	Aile çevresinde düzenli, ilişkilerine bağlı bir insandı, Mustafa.	234
ilk	engel	İlk engeli aştı kalabalıktan yararlanarak.	12
ilk	yıl	İlk Yıllar	22
ilk	ışık	Sabahın ilk ışıklarıyla birlikte yerinden kalktı, uyku sersemi biraz dolaşmak istedi.	24
ilk	devre	İnsanların ilk devrelerine ait içgüdülerinin çoğu bugün iz olarak mevcuttur.	158
ilk	acemilik yılları	Eren Omay haklıydı; belki asistanlar, ilk acemilik yıllarında biraz gülümserlerdi.	171
ilk	hazırlık	Mustafa İnan plastik köprü modelinin üstüne madeni ağırlıkları koyarak ilk deneylerini yapmakla, üniversite anlayışına geçişin ilk hazırlıklarını yapıyordu.	194
ilk	kuruluş yılları	Oysa, bir çalışma arkadaşı da, "Son yıllarda çevresine biraz güvenmişti," diyor, "üniversitenin ilk kuruluş yıllarından beri bilimsel çalışma ve araştırmanın ne olduğunu göstermeye çalışan Mustafa İnan, gerektiği kadar etkili olmadığını düşünerek son yıllarda biraz ümitsizliğe kapılmıştı."	251
ilk düşen	kağıt	... kürsünün üst katına çıkıyormuş,oradan kağıtları bırakıyormuş, ilk düşen kağıtlar sınıfta kalıyormuş, hayır ilk düşenler geçiyormuş.	180
ilkel	korku	Onları tedirgin etmeden, onlara yeni olan karşısındaki ilkel korkuyu hissettirmeden düşünmeye alıştırmak gerekiyordu.	88

SIFAT	AD	GEÇTİĞİ CÜMLE	SAYFA NO
ilkel	ölçme araçları	Bu yıllarda kullanılan deney malzemeleri duyarlı olmadığı gibi, ölçme araçları da bugünküne oranla oldukça ilkelidi.	196
ilmî	izah	Hiçbir ilmî izahı olmayan ve yalnız milleti soy ve sopundan uzaklaştırıcı bir nitelik taşıyan...	23
ilmî	araştırma	Düşünmek, ilmî araştırmalar sonunda sabit olmuştur ki, en çok enerji (kalori) sarf edilmesi icap eden fiziki bir olaydır.	143
ilmî	tarih	İlmî tarih daima zafer ve saadettir.	157
ilmî	çalışma	Anlaşılmaz gibi görünen ilmî, daha doğrusu var olduğu bile bilinmeyen ilmî çalışmalarımızı tanıtmak lâzımdır.	161
ilmî	saha	Zaten ilmî ve teknik sahada hizmet edebilecek kimselerin, ilmî başka işlerde kendilerine basamak yapmalarına çok kızardı.	231
ilmî	durum	Tabii bu öncülerin durumu 'Memleketin ilmî durumuna göre bir hayli ileri, fakat garp anlayışına nazaran çok mütevazı' imiş.	197
inanılır	bilim adamı	Bu milletin gerçek, inanılır bilim adamlarına ihtiyacı vardı.	77
(en) inanılmaz	olay	Aram Manavyan'a göre 'dünyanın en heyecan verici ve en inanılmaz olayı' Çolak Salim Bey yerine bir yıl Mustafa İnan'ın ders vermesiymiş.	72
inanılmaz	hafıza	Mustafa İnan hayatla ve tabiatla ilgiliydi: savaş yıllarının 'kaç-kaç' gezisini Malatya'ya ve İstanbul'a yaptığı yolculukları, inanılmaz hafızasında yardımıyla, olduğu gibi hatırlıyordu; gördüklerini matematik bir soğukkanlılıkla yorumluyordu.	70
inatçı	baş ağrısı	"Bütün lise hayatında inatçı bir baş ağrısı onu rahatsız ederdi. Buna rağmen başkalarının yardımına koşardı."	60
ince	düşünce	Mustafa İnan da âletlere meraklıymış; yalnız inceliği olan, yani yapılışında ince bir düşünce olan âletleri severmiş: "Avrupa'daki gezilerinde böyle 'elegant' yani bir hoşluğu olan şeyleri satan mağazalara uğramadan edemezdi..."	152
ince	buluş	Bu âletlerde muhakkak ince bir buluş, bir 'espri' olmalıydı.	152
ince	ruh	Annesi de ince ruhlu sanatçı bir kadıymış.	214
ince ruhlu	sanatçı	Annesi de ince ruhlu sanatçı bir kadıymış.	214
inek	[kişi]	"Canım bilirsin, sanıyorum lisede 'inek' derler böylelerine.	49
İngiliz	profesör	Bir de İngiliz Profesör masalı vardı: yüksek mühendis bir İngiliz profesör ithal edilmişti.	76
İngiliz	profesör	Mustafa Bey, profesörün vermiş olduğu dersleri üstelik fazlasıyla anlatınca, İngiliz Profesör hemen dersten çıkarak mektep müdürüne gitmiş ve bir istifa dilekçesi yazarak hemen o anda istifa etmiş.	77
İngiliz	[kişi]	Okulda ilk olarak Almanca kursu açıldığı zaman Mustafa da devam etmeye başladı, sonra İngilizce kursuna yazıldı; kısa bir süre sonra 'Uzun Boylu İngiliz Mr.Pitch'in örnek öğrencisi oldu.	84
İngiliz	şair ve hikayeci	Mustafa İnan'ın çok sevdiği İngiliz şairi ve hikayecisi Rudyard Kipling, 'Doğu doğudur,' der, 'Batı da batı. İkisi hiçbir zaman yaklaşamaz.'	89
İngiliz	lord	Sandviç'in tarihi de ilginçti; 18. yüzyılda yaşayan İngiliz lordu Earl of Sandwich, kumarbazın biriydi.	166

SIFAT	AD	GEÇTİĞİ CÜMLE	SAYFA NO
İngiliz lord	[kişi]	Sandviç'in tarihi de ilginçti;18. yüzyılda yaşayan İngiliz lordu Earl of Sandwich, kumarbazın biriydi.	166
insafsız	köylüler	Köylüler de insafsız, yirmi kuruşa bir soğan istedik de vermediler.	31
insani	yön	Mustafa İnan'ın insani yönü de kuvvetliydi; dil ile bu kadar ilgilenen, doğru ve güzel ifadeye önem veren başka bir insan da belki onun kadar iyi ders anlatabilirdi.	232
integral	hesap	Diferansiyel ve integral hesap henüz bilinmiyordu.	38
integral	problem	Sizin yarım saatte çözebileceğiniz bir integral problemi için Newton yirmi yıl uğraşmak zorunda kaldı.	38
integral	hesap	Sonunda Genel Çekim Kanunu'nu bulmak için diferansiyel ve integral hesabı da icat etmek zorunda kaldı: Başka çaresi yoktu.	38
integral	hesap	Galiba bu yıllarda memleketimizde bu matematikçilerin isimlerini bile duyan yokmuş; diferansiyel ve integral hesabın esamesi okunmuyor.	197
intiutif	metot	O tarihe kadar büyük başarılar gösteren intiutif (sezgisel) metodun şaşkırtıcı ve yanlış neticeler vermesi yüzünden terk edilmesi icap ediyordu.	199
ipek	bez	...harici ayağa kalkar, rehberler geliyor ve onun gözlerini mavi ipek bir bezle bağlıyorlar...	186
iri	gövde	İri gövdesini tahtaya yapıştırarak sanki karatahtayı ve bildiklerini onlardan saklıyordu.	85
iriyarı	adam	Mustafa, böyle koca bir adam, iriyarı, ölüyorum diye yatağa yatınca doğrusu ne yapacağımı bilemezdim.	141
istanbul beşinci noteri	[kişi]	İstanbul beşinci noteri Vecdi Yarman üzülecekti.	249
İstanbullu	[kişi]	Yanıdaki genç gülümsedi, hayır İstanbulluyum.	64
İstanbullu	öğrenci	"Mustafa Hoca, İstanbullu öğrenciyi mat etti," diye sevincini belirtti delikanlı.	64
İstanbullu	[kişi]	Profesör kaşlarını çattı: "Sen de İstanbullu gibi bölgecilik yapma bakalım. Mustafa İnan millî maç yapmak için girmemişti imtihana. Deneyip başaracağım göstermek istemişti sadece; sözünün eri olduğunu göstermek istemişti."	64
istibdatçı	zihniyet	Her şeye el uzatan istibdatçı zihniyet, buna da el atmıştı.	224
İsviçreli	hoca	Orada kalsaydı, İsviçreli hocalarının da inandığı gibi, dünyanın bir iki büyük mekanikçisi arasında yer alabilirdi.	91
İtalyan	[kişi]	'Piyango'da İstanbul'da yaşayan bir İtalyandı: Beyoğlu'nda talih oyunlarının imtiyazını 'Bianco' adlı bir dükkân sahibi almıştı.	166
ithal	mal	Kapıdan girer girmez hemen, 'İthal malı bilim olmaz,' demişti.	69
ithal	mal	Bu,ithal malı kafa olmaz demekti aynı zamanda.	69
ithal	mal	Sonunda, mesela 1933 yılında Darülfünun'un adı Üniversite olarak değiştirilince gene ithal malı bilime ihtiyaç duyuldu: yeni üniversitenin temellerini atmak yabancı hocalara düştü.	76

SIFAT	AD	GEÇTİĞİ CÜMLE	SAYFA NO
ithal	mal	Bugün Batı'nın ulaşmış olduğu bilim seviyesine hayran olmak, onların birçok şeyi bize oranla daha kolay çözdüğünü görerek bu bakımdan hayranlık duymak 'ithal malı bilim' yapmak için yeterli bir sebep değildi.	89
ithal	mal	Kitap, Mustafa İnan'ın 'ilim nakilciliği' ya da 'ithal malı ilim' yerine 'telif ilim' getirme çabasının elle tutulur bir örneği.	211
ithal	mal	Bazı hocalar da herhalde kendilerini, daha doğrusu Mustafa İnan'ın deyimiyle 'ithal malı bilimlerini' tekrarlamaktan usanmışlardı, isteksiz görünüyorlardı.	87
ithal	mal	Matematiğin de, mühendisliğin de, kurulacak bir bilim geleneği içinde gerçek yerini alacağına inanıyordu	93
ithal	mal	Ne var ki, belki her şeyin biraz görünüşü değişiyordu; ama ithal malı bir gelenek kurma çabaları çoğu zaman hazin sonuçlar veriyordu.	93
ithal	mal	İthal malı insan değil, bizim insanımız...	260
ithal	mal	...ithal malı bilim değil, bizim bilimimiz...	260
ithal	mal	...ithal malı düşünce yerine bizim düşüncemiz.	260
ithal malı	bilim	Kapıdan girer girmez hemen, 'İthal malı bilim olmaz,' demişti.	69
ithal malı	kafa	Bu, ithal malı kafa olmaz demekti aynı zamanda.	69
ithal malı	bilim	Bazı hocalar da herhalde kendilerini, daha doğrusu Mustafa İnan'ın deyimiyle 'ithal malı bilimlerini' tekrarlamaktan usanmışlardı, isteksiz görünüyorlardı.	87
ithal malı	bilim	Bugün Batı'nın ulaşmış olduğu bilim seviyesine hayran olmak, onların birçok şeyi bize oranla daha kolay çözdüğünü görerek bu bakımdan hayranlık duymak 'ithal malı bilim' yapmak için yeterli bir sebep değildi.	89
ithal malı	bilim	Matematiğin de, mühendisliğin de, kurulacak bir bilim geleneği içinde gerçek yerini alacağına inanıyordu	93
ithal malı	gelenek	Ne var ki, belki her şeyin biraz görünüşü değişiyordu; ama ithal malı bir gelenek kurma çabaları çoğu zaman hazin sonuçlar veriyordu.	93
ithal malı	ilim	Kitap, Mustafa İnan'ın 'ilim nakilciliği' ya da 'ithal malı ilim' yerine 'telif ilim' getirme çabasının elle tutulur bir örneği.	211
ithal malı	insan	İthal malı insan değil, bizim insanımız...	260
ithal malı	bilim	...ithal malı bilim değil, bizim bilimimiz...	260
ithal malı	düşünce	...ithal malı düşünce yerine bizim düşüncemiz.	260
ithal malı	bilim	Sonunda, meselâ 1933 yılında Darülfünun'un adı Üniversite olarak değiştirilince gene ithal malı bilime ihtiyaç duyuldu: yeni üniversitenin temellerini atmak yabancı hocalara düştü.	76
(daha) iyi	Fransızların durumu	Fransızların durumu daha iyiydi.	27
(en) iyi	matematik kitabı	Öğretmen ertesi gün Gauss'a, bulabildiği en iyi matematik kitabını satın alarak hediye etti.	70
(en) iyi	netice	Mukavemette kesit hesaplarında da en iyi neticeyi veriyormuş bu oran; kirişlerde filan.	98

SIFAT	AD	GEÇTİĞİ CÜMLE	SAYFA NO
(en) iyi	genç	Tatbiki Mekanik dalında en iyi gençleri çevresine toplamak istiyordu ve iyi olmayanlardan hemen kurtulmak istiyordu.	137
(pek) iyi	...para durumu	Asistanların da para durumu pek iyi değil.	126
iyi	öğretici	..."Mustafa İnan o sırada ölseydi," dedi, belki de uzun yıllar, mekanik kolunda iyi bir öğreticiden yoksun kalacaktık.	25
iyi	kuyumcu	Kuyumculuğu da kısa zamanda kavradı, harçlığını da çıkarıyor, inşallah ilerde iyi bir kuyumcu olur, anasını babasını rahat ettirir.	34
iyi	[davranış]	"Bu sıcak yaz günlerinde çektiğimiz sıkıntılar ilerde nasıl işimize yarayacak acaba?" sorusuna gene kendi karşılık verdi:"Böyle şeyleri de daha işin başında merak etmek iyi değildir bence..."	35
iyi	görünüş	Delikanlının oturuşuna baktı: Görünüşümüz iyi.	36
iyi	azar	"Nöbetçi hemşireye talimat vermezseniz, yarın doktordan iyi bir azar işitirsiniz."	46
iyi	hayat	Ne demiş adamın biri: İyi bir hayat hikayesi yazmak, bir hayat yaşamak kadar zordur.	48
iyi	göz	Böyle garip kuşlara iyi gözle bakılmaz; hele bir de ders kitaplarının dışında bir şeyler okumaya kalkarlarsa...	49
iyi	yemek	İyi bir yemek nasıl olmalıdır'diye söze başladığı zaman onu merak ve hatta inanmayacaksınız ama heyecanla dinleyen akrabaları biliyordu.	54
iyi	yoğurt	Jale İnan'la birlikte gittiği Side kazılarında tanıdığı ve onun 'iyi yoğurt nasıl yapılır' tarifini dinleyen köylüler biliyordu, hatta Side'nin balıkçıları biliyordu.	55
iyi	yaşamak	İyi yaşamak için neler yapmalı?	55
iyi	yaşamak	Çünkü iyi yaşamak da 'bilgi'ye dayanır.	55
iyi	iş	1927 yılları heyecanlı zamanlardı, herkes iyi işler başaracağına güveniyordu.	61
iyi	niyet	Riyaziye dersinin Mustafa ile rahmetli Çolak Salim arasında bir sohbet şeklinde geçmesi, Mustafa'nın bütün iyi niyetine ve öğretme yeteneğine rağmen acaba ne derece yararlı olmuştu?	80
iyi	ders	Ayrıca hocanın iyi ders 'takrir ettiği' söylenemezdi.	80
iyi	mühendis	Doğrusu,sadece Mustafa'nın verdiği derslerle iyi bir mühendis olmak kolay değildi.	81
iyi	niyet	Hepsi de Mustafa'yı seviyorlardı,hepsi de iyi niyetliydi: hocalar da,öğrenciler de.	87
iyi	eser	Fakat hepsi bu kadardı ve iyi niyetlerle iyi eserler verilemiyordu.	87
iyi	duygu	Milletini sevmek, iyi bir duygu olarak tanımlanıyordu; bu kavramlar henüz gerçek anlamlarında kullanılıyordu.	95
iyi	niyet	Bazı kavramlar kötüye kullanıldı diye, şimdi iyi niyetli kimseler bile bu kavramlara dokunmaktan korkuyorlar.	95
iyi	şart	Belki 'çağdaş uygarlık düzeyi'ne artık ulaştığımız için, millî gelirimiz arttığı için, daha iyi şartlarda yaşadığımız için bu bakımdan da 'ileri bir düzey'e geldik.	95

SIFAT	AD	GEÇTİĞİ CÜMLE	SAYFA NO
iyi	oyuncu	Fakat iyi bir oyuncu olan ve bu nedenle takıma giremeyen Şevket (Aral) Mustafa'ya, doğru öğütler veriyordu: Mustafa'nın, ayağına gelen topla ne yapacağını bilmez bir durumda kaldığını görünce.	100
iyi	öğretmen	Mustafa İnan kendini bildi bileli öğretmenlik yapıyordu, çocukluğundan beri iyi bir öğretmen olarak ün yapmıştı; onu tanıyanlar ya da duyanlar, 'Aman Adanalı Mustafa'dan ders alsın çocuğumuz,' diyorlardı.	107
iyi	öğretmen	Arkadaşları kıskanmakta haklıymış doğrusu: Jale Oğan iyi bir öğretmen bulmuş.	112
iyi	yemek	"Evet," dedi profesör, "Meselâ yemek yerken de iyi bir yemek nasıl olmalı diye düşünürdü Mustafa..."	113
iyi	[kişi]	Sen çok iyisin, açıklsın... dünyada bundan daha mesut bir şey tasavvur edemiyorum..	115
iyi	nafiz kontrol	Ve iyi nafiz kontrol nasıl yapılır?	130
iyi	insan	Bununla beraber şunu da ifade etmek yerinde olur ki, iyi ve kâmil bir insandan beklenen davranışı basit ve umumî bir formüle sokmak da kolay değildir.	130
iyi	kontrol	Her an bu yapılmadıkça iyi bir kontrol yapmak kabil değildir.	131
iyi	şart	"Benden daha iyi şartlar altında yetişiyorlar: bir kere, on sekiz yaşında üniversiteye giriyorlar."	144
iyi	taraf	Toplantılara devamlı olarak katılan bir profesörün anlattığına göre, 'mazinin ve tarihimizin iyi ve güzel taraflarını sevmek ve mazi ile tarihi mümkün olduğu kadar devam ettirmek' istiyorlardı.	146
iyi	hoca	Profesör, genç adama baktı: "İşte bunun için Mustafa iyi bir hocaydı.	154
iyi	yoğurt	Side'deki köylüye iyi yoğurt nasıl yapılır, onu tarif ediyor; ona sabit ismin bu problemde önemli bir etken olduğunu söylüyor.	158
iyi	niyet	Fakat şairimizin niyeti iyi...	205
iyi	insan	Bu şantiyenin şefi çok iyi bir insanmış, işine sabahları çok erken gelirmiş, çünkü akşamları erken yatarmış.	207
iyi	İtalyanca	İyi İtalyanca bilen bir bayandan cevabın metnini ve şivesini ezberlemiştim.	208
iyi	hoca	İyi hocaların kendileri gibi çok esaslı öğrencileri olmalı ki, Mustafa Hoca efsaneleri hiç unutulmasın.	208
iyi	yön	Mustafa hoca, Timoshenko'nun iyi yönlerini, geniş öğrenci kütlesine konuyu nasıl sevdirebileceğini hemen gördü ve onun etkisinde kalmadığı halde, hemen kitabın çevrilmesine önyak olarak arkadaşı Fahri Sönmez ile birlikte bu işi başardı, Timoshenko'yu tanıttı.	211
iyi	durum	Geçenlerde bir eski öğrencim uğradı: Amerika'ya gidecekmiş, benden 'iyi durum belgesi' istedi.	214
iyi	öğrenci	Mustafa İnan da bir gün dayanamadı, çünkü en iyi öğrencisi, bu dersten 20 üzerinden 9 alarak kalmıştı.	221
iyi	ders	Mustafa İnan'ın insani yönü de kuvvetliydi; dil ile bu kadar ilgilenen, doğru ve güzel ifadeye önem veren başka bir insan da belki onun kadar iyi ders anlatabilirdi.	232

SIFAT	AD	GEÇTİĞİ CÜMLE	SAYFA NO
iyi	öğrenci	İstanbul Teknik Üniversitesi'ne en iyi öğrencilerin girmesi de Mustafa Hoca'nın kurduğu ekolde kendisine çok yarar sağlamıştır.	232
iyi	idareci	Bu bakımdan iyi bir idareciydi.	234
iyi	hoca	Üniversite çevresinden iyi bir hoca, dürüst bir bilim adamı ve kimsenin hatırını kırmayan bir idareciydi.	234
iyi	bakan	"Mustafa İnan, hoca olarak memlekete daha fazla hizmeti dokunacağı, hem de profesörlerin mutlaka iyi birer bakan olmalarının gerekmediği şekilde bir cevapla görevi kabul etmemiştir."	254
iyi	bakan	Doğruydum, her profesör iyi bakan olamazdı.	254
iyi	mühendis	Namık Sılay da çok eski arkadaşımı Türkiye Mühendislik Dergisi için yazdığı yazıyla andı, 36 yıllık arkadaşlıklarını anlattı: Üniversitede, 'Mustafa'dan okumuş bir mühendis, Mustafa'dan okunmamış bir mühendisten daha iyi bir mühendistir,' diye yadı: Anladık profesörsün, fakat sen ne iş yaparsın? diye Mustafa'ya takılırdık," dedi.	255
iyi	şey	Bu açıklık iyi bir şey değil.	261
iyi	çare	Böyle bozuk seslilere karşı en iyi çare, onları sesleriyle baş başa bırakmaktır.	267
iyi	ifade	Ne anladığımızı çok iyi ifade edemiyorsak da gene başkalarına anlatmaya çalışacağız.	268
iyi	niyet	Ben henüz dünyada bazı iyi niyetlerin olduğuna inanacak kadar gencim.	269
iyi niyetli	kimse	Bazı kavramlar kötüye kullanıldı diye, şimdi iyi niyetli kimseler bile bu kavramlara dokunmaktan korkuyorlar.	95
iyimser	herkes	Herkes iyimserdi.	68
kaba	insan	Bu kaba insanların ilgisi çok dokundu Mustafa'ya; onu Malatya'ya varmadan iyileştirdiler.	44
kabadayı	[kişi]	Yaşar biraz kabadayı imiş.	99
kaçamak	yol	Biliyorsunuz kadınlar evet demezmiş; fakat artık kaçamak yolu kalmamıştı.	111
kaçık	[kişi]	Adam, yanımda duran bizim Kaçık Muammer'i gösterdi, bana vuran işte bu dedi.	99
kadife	koltuk	Artık 'kadife koltuklar'da seyahat ediyorlardı.	31
kadife	koltuk	Tren memurları onları kadife koltuklara yayılmış görünce "Muhacirler kara vagona!" diye bağıyorlardı.	31
kadife	koltuk	Mustafa da zenginler gibi, kadife koltukların tadını çıkarıyordu; üstelik ona bir 'imtiyaz' daha tanınmıştı: Posta vagonunda babasının yatağında yatıyordu.	31
kafiyeli	[metin]	Şiirleri de çok kolay ezberlerdi; ama, birader tren tarifesi de kafiyeli değildi ya...	47
kahraman	[kişi]	Bu kahraman muhakkak 'yeri doldurulamayacak bir kayıp'tır ve bu nedenle, yani yerini dolduramayacağımızı bildiğimizden, onunla ilgili bir araştırma yapmak bizim gibi ciddi kimseler için söz konusu olamaz.	204
kahverengi	ceket	Evde verilen bir ziyafette, 'kahverengi ceketli adam'ın Jale ile çok ilgilendiğini sezmişti...'	109

SIFAT	AD	GEÇTİĞİ CÜMLE	SAYFA NO
kahverengi ceketli	adam	Evde verilen bir ziyafette, 'kahverengi ceketli adam'ın Jale ile çok ilgilendiğini sezmişti...'	109
kalabalık	[liste başı]	Listelerin başı kalabalıktı, karanlık koridorda hafifçe itişen insanların arasına karışmak istemedi; biraz yürüdü, bir köşeyi döndü, yaylı bir kapıyı itip geçti omzuyla, gürültüden ve kazanılan puanlar üzerine yürütülen tahminlerden, sayılardan ve virgüllerden uzaklaştı.	11
kalabalık	[bina kapısı]	Yakında bir bina daha vardı. Kapısı kalabalık.	12
kalabalık	aile	Rabia Hanım da erken kalkmıştı, bu kalabalık ailenin işlerine yetişmek için sabah karanlığından akşam karanlığına kadar çalışmak gerekiyordu.	24
kalabalık	[kişi]	Böyle ukalâlara hemen haddini bildirir kalabalık: Bu kuşlar arkadaşlık yuvasından atılır.	49
kalabalık	kayıt bürosunun önü	Kayıt bürosunun önü kalabalıktı.	62
kalabalık	bölüm	Ne yazık ki insanların kalabalık bölümü, olanları biraz büyütmezsen pek etkilenmiyor.	79
kalabalık	oda	Oda kalabalıktı.	134
kalabalık	sınıf	Olsun, Mustafa İnan kalabalık sınıflardan da hoşlanırdı.	134
kalabalık	çevre	..."Kalabalık bir çevre içinde yaşadığını söylemediniz mi?"	134
kalabalık	[kişi]	Taçtan gelen topun ofsayt olmadığını bilen kalabalıklar biraz böyle şeyleri de öğrenmeli.	239
kalabalık	karşılıyıcı topluluğu	Meydanda kalabalık bir karşılıyıcı topluluğu birikmişti.	250
kalıcı	şey	İşte ülkemiz meydanda: Öteki dünya ile ilgili yapılar dışında, kalıcı bir şey bırakmamaya dikkat etmişiz.	259
kalın	kaş	Erkek kardeş Mengü de bu kalın kaşlı ağabeyden hoşlanmıştı:	108
kalın	kaş	Kalın kaşlı olduğu için beni çok etkilemişti.	108
kalın kaşlı	ağabey	Erkek kardeş Mengü de bu kalın kaşlı ağabeyden hoşlanmıştı.	108
kalıp	söz	Kalıp sözler, moda sözler, hazır nükteler, hep düşünce zorluğuna dayanır.	157
kaloriferli	ev	O zaman bütün kapılar açılacak, bekâr öğrencilere oda kiralamaktan çekinen anlayışsız ev sahipleri önlerinde yerlere kadar eğilecek, garsonlar onları kapılardan karşılayacak, güzel kızlar uzun kirpiklerinin arasından onlara hayranlıkla bakacaktı; güzel bir akşamın sonunda kaloriferli evlerin sıcak yatakları onları bekleyecekti.	122
kaloriferli	ev	Umumiyetle kara ekmek devirlerini yaşadım, kaloriferli evi kırk yaşımdan sonra gördüm.	238
kamalı	çocuk	Mustafa İnan'ın ortaokuldan sınıf arkadaşı Seniha Hanım (Müridoğlu) da bu kamalı çocukları hatırlıyor; hatta bir keresinde bunlardan biri okul müdürünü yaralamış.	41
kâmil	insan	'Kâmil bir insan' olmaya çalışıyordu...	129
kâmil	insan	"Ekseriya, kâmil bir insan olmak için nefis kontrolüne lüzum olduğundan bahsedilir," diyor bir makalesinde.	129
kâmil	insan	Kâmil bir insandan ne anlıyoruz, evvelâ bunun tarifi gerekir.	130

SIFAT	AD	GEÇTİĞİ CÜMLE	SAYFA NO
kâmil	insan	'Nefis Kontrolü' adlı makalesinde 'Kâmil İnsan'ı şöyle tanımlıyordu...	130
kâmil	insan	Bununla beraber şunu da ifade etmek yerinde olur ki, iyi ve kâmil bir insandan beklenen davranışı basit ve umumî bir formüle sokmak da kolay değildir.	130
Kamusu Riyazi yazarı	[kişi]	'Kamusu Riyazi' yazarı Salih Zeki vardı.	196
kapalı	kapı	Henüz kapalı kapıları vuracak kadar cesaretli değildi.	12
kapalı	toplum	Doğu'nun bireye önem vermediği ileri sürülen 'kapalı toplum' anlayışı en ağır biçimlerde eleştiriliyordu.	93
kapalı	kapı	Bazıları yeni bir şey öğrenince hemen kapalı kapılar ardında kendilerine ün kazandıracak ayrıntılı araştırmalara girişir.	128
kapalı	sistem	Türk toplumunun da, 'kapalı bir sistem' içinde kaldıkça kendisiyle hesaplaşmaya girişemeyeceğini biliyordu.	131
kapalı	sistem	Kontrol usullerinden biri olan ve 'Kapalı Sistem' adıyla anılan bu usulde esas takip edilen yol, saptırıcı tesirleri sisteme ulaşmadan bloke etmektir; diğer bir deyimle sistemin tecridi demektir.	131
kapalı	sistem	Hayat şartlarının böyle kapalı sistemleri yaşatmayacağını biliyordu.	132
kapalı	eczane	Baktığım her eczane kapalı, vakit geç olmuş.	141
kapalı	yaşantı	Teknik Üniversite öğrencileri kapalı bir yaşantı içinde yetişiyorlardı; okul bitirdikten sonra onları çevreye yabancılaşmaktan kurtarmak gerekiyordu.	149
kapalı	sistem	Kapalı sistem içinde yetişen öğrenciler de efsaneyi büyütme için ellerinden geleni yapıyorlardı.	170
kapalı	formül	Bu stabilite hadisesi burada diferansiyel denklem yoluyla incelenmiş ve kritik eğilme momenti için kapalı bir formül verilmiştir.	174
kapalı	göz	Mustafa İnan koltuğunda, gözleri kapalı düşünüyordu, bu işle ilgili olanların yüzlerini görür gibi oluyordu; bu hayaller onu rahatsız etti gene, yüzünü buruşturdu: "Sana güveniyorum Jale, sen yaparsın," dedi.	237
kapalı	sistem	'Kapalı sistemler'in yararsızlığını sizinle konuşmamış mıydık?	268
kapalı	kapı	Yalnız sizin bizi bağışlamanızı istiyoruz; yoksa, kapalı kapılar ardında bize karşı homurdanacak olanların 'tolerans'ına ihtiyacımız yok; bu 'sakim ve ucuz şark âdeti'ni ben de sevmiyorum efendim.	268
kara	battaniye	...lohusa yatağıma serdiğim kara battaniye bile fayda vermedi.	25
kara	vagon	Evin erkeği onları derledi, toparladı, bir kara vagona bindirdi:"Kırk kişilik vagon..."	31
kara	vagon	Tren memurları onları kadife koltuklara yayılmış görünce "Muhacirler kara vagona!" diye bağırıyorlardı.	31
kara	kaş	Mühendis Mektebi'nin yatılı öğrencileri de bu kara kaşlı, kara gözlü delikanlının ilginç özelliklerinin öğrendiler...	71
kara	göz	Mühendis Mektebi'nin yatılı öğrencileri de bu kara kaşlı,kara gözlü delikanlının ilginç özelliklerinin öğrendiler...	71

SIFAT	AD	GEÇTİĞİ CÜMLE	SAYFA NO
kara	vagon	İki kere dünya savaşı yaşadım, kara vagonlar içinde düşmandan kaçtım.	238
kara	ekmek	Umumiyetle kara ekmek devirlerini yaşadım, kaloriferli evi kırk yaşımdan sonra gördüm.	238
kara	haber	Bu kara haberi duyunca Türkiye'de birçok insan üzülecekti: Side'nin emekli müze memuru Halim Cen üzülecekti.	249
kara gözlü	delikanlı	Mühendis Mektebi'nin yatılı öğrencileri de bu kara kaşlı,kara gözlü delikanlının ilginç özelliklerinin öğrendiler...	71
karakteristik	taraf	İkinci devre adını verdiğimiz bu zamanın en karakteristik tarafı, Garptan 'İlim nakilciliği' ve bunun yayımıdır.	198
karanlık	koridor	Listelerin başı kalabalıktı, karanlık koridorda hafifçe itişen insanların arasına karışmak istemedi; biraz yürüdü, bir köşeyi döndü, yaylı bir kapıyı itip geçti omzuyla, gürültüden ve kazanılan puanlar üzerine yürütülen tahminlerden,sayılardan ve virgüllerden uzaklaştı.	11
karanlık	durum	Durum karanlıktı.	59
karanlık	gün	Bu arada, II. Dünya Savaşı'nın karanlık günlerinde, iki ay süreyle tekrar askere alınmıştı.	114
karanlık	yol	Şimdi düşünüyorum: o karanlık yola girdiğim vakit adam peşimi bırakmazsa ne olacak?	141
karanlık	hücre	Ağır bir kapı önünde üçü de duruyor, rehberlerden biri kapıyı üç defa vuruyor ve adamı karanlık hücreye sokuyor; duvarda tabut, iskelet, titrek mum ışığı...	186
karanlık	çocukluk	Belki onlar, sana oranla daha karanlık bir çocukluk yaşadılar.	263
kararsız	devir	"Dost aldırırsız, felek acımasız, devir kararsız / Dert çok, dert ortağı yok, düşman zorlu, talih güçsüz."	29
kararsız	denge	İşte bununla ilgilenmişti hoca: "Eğriliği çok az olan silindirik şeritler, eğilmeye maruz kaldıkları zaman moment, belirli bir değerden küçük kaldıkça, elastik denge kararlı olur; fakat dış moment belirli bir kritik değere erişince denge kararsız olur ve şerit anî olarak katlanır.	174
(en) karışık	mesele	Çünkü en karışık meseleleri , en güç problemleri kolayca anlarmış ve herkesin anlayacağı şekilde anlatmış.	205
karışık	düzen	Belki de bütün hayatınca uyguladığı 'düzenli yaşama' ilkesini, küçük yaşta onu ürküten bu karışık düzene karşı bir tepki olarak benimsemişti, kim bilir?	24
karışık	durum	Mustafa'nın annesinin yıllar sonra anlattığı gibi karışık durum...	29
karışık	duygu	Mustafa İnan 1931 yılında liseyi bitirdiği zaman karışık duygular içindeydi.	59
karışık	savaş	Tanzimat'tan beri bu ülkede biraz karışık ve belirsiz bir savaş veriliyordu.	75
karışık	fikir	İlim tarihi bize göstermiştir ki, basit ve sarıh fikir, daima muğlak ve karışık fikre galip gelmiştir...	155
karışık	bağıntı	Olayı etkileyen çok sayıda faktörün arasındaki bağıntılar çok defa karışık ve bazen belirsizdir.	173

SIFAT	AD	GEÇTİĞİ CÜMLE	SAYFA NO
karışık	problem	Problem bu kadar karışık olunca çözümünü için mutlaka bir "ekip çalışması" gerekecek ve uzun hesaplar için de zamandan kazanmak için behemehal elektronik makinaların kullanılması icap edecektir.	173
(çok) karışık	durum	Ekonomik ve sosyal problemler, çok karışık ve girift durumlar arzeder; eğer matematik bir terimle ifade etmek istersek, bu problemler çok parametrelidir.	173
karmaşık	problem	Yıllarca sonra Teknik Üniversite'de mekanik derslerini verirken de en karmaşık problemleri bile sanki çok basit konularmış gibi anlatırken, öğrencilerini heyecanlandırmasını da biliyordu.	37
karmaşık	cahillik	Evet, karmaşık cahillikler de vardı.	157
karşılıklı	etkileşme	Benimsediğim temel bir doğal yasaya göre, doğadaki bireyler karşılıklı etkileşmelerinde kendi iç örgütlenmelerini korumak yönünde güçlü bir direniş içindedirler.	7
karşıt	anlayış	Eski ve yeni her konuda yan yana yaşıyor, karşıt anlayışlar birbirlerini yok etmeye çalışıyorlardı.	74
kayıp	[kişi]	Bu kahraman muhakkak 'yeri doldurulamayacak bir kayıp'tır ve bu nedenle, yani yerini dolduramayacağımızı bildiğimizden, onunla ilgili bir araştırma yapmak bizim gibi ciddi kimseler için sözkonusu olamaz.	204
kaynar	su	Kız kardeşi Güzide, çaydanlıktan dökülen kaynar suyla ayağını yaktığı zaman acısından ne yapacağını bilemeyerek bahçedeki havuza koştuğu zaman onu bileğinden yakalamıştı Mustafa İnan ve "Bana biraz un getir," diye seslenmişti annesine.	55
kazançlı	[iş]	Yani hangisi daha kazançlı?	13
kederli	yüz	Ben hep kederli yüzlü Jale'yi düşünüyorum.	117
kederli yüzlü	[kişi]	Ben hep kederli yüzlü Jale'yi düşünüyorum.	117
kendine özgü	yol	Bilim adamı olaylara bakarken nasıl kendine özgü bir yol izliyorsa, bilimsel ilkelerle açıklayamadığı olgulara da kendine özgü bir biçimde bakar.	185
kendine özgü	biçim	Bilim adamı olaylara bakarken nasıl kendine özgü bir yol izliyorsa, bilimsel ilkelerle açıklayamadığı olgulara da kendine özgü bir biçimde bakar.	185
kendine özgü	din	Bilim adamının dini, hatta bütün kültürlü insanların dini, belirli bir çerçeve ile sınırlı inançlar olamaz, bilim adamının dini korkuya dayanamaz, kendine özgü bir dindir onun dini.	185
kerpiç	ev	Genç adam küçük kasabasını, kerpiç evini, çevresini, yaşadığı bölgeyi ve bütün kültürünü bir anda açığa vuran bir sesle, "Böyle şeyleri biz nerden bilek?" dedi.	13
kesik	su	Çocuğun bezleri de yıkanmadı: sular kesik çünkü.	124
kesin	tarih	Mustafa İnan'ın doktorasında kesin bir tarih kullanılmaması da, nüfus kağıtlarımızın ciddi bir şekilde doldurulmadığını gizlemek içinmiş.	22
kesin	sonuç	Bu savaşın, Kurtuluş Savaşı gibi başarıyla sonuçlandığını, ya da Başkumandanlık Meydan Muharebesi gibi kesin bir sonuca ulaştığını söylemek güçtü.	74

SIFAT	AD	GEÇTİĞİ CÜMLE	SAYFA NO
kesin	soru	Altında kesin bir soru vardı...	111
kesin	kanun	Bundan sonra,19.yüzyıla kadar pozitif bilimlerde olayların 'belirli' ve 'kesin' kanunlara...	164
kesin	cevap	Kesin cevaplar galiba 'Evrenin Büyük Yaratıcısı' tarafından titizlikle korunuyor.	190
kesin	biçim	Kerim Erim, ünlü eserlerin çoğunda karşımıza çıkan ispatları kesin bir biçimde açıklardı, kolay ve açık yollar gösterirdi bize.	200
kesin	düşünce	Modern matematiğe uyarak daha kesin düşünce yolları mı arayalım?	200
kesin	görüş	"Kerim Erim'i kesin görüş ve hadî (sezgisel) yoldan ayrılma bakımından Weierstrass Mektebi'ne mensup addettiğimiz gibi, modern matematik dallarının kuruluşunun ancak aksiyomatik yolla mümkün olacağını kabul etmesi, dolayısıyla da Hilbert ekolünün Türkiye'deki öncüsü olarak görmekteyiz."	201
kesin	tedavi	Doktorlar Mustafa İnan'a kesin bir tedavi uygulamıyorlardı.	240
keskin	ihtar	"Benim sert ve keskin ihtarım üzerine," diyor Bedri Ölçer...	81
keskin	gölge	Ama bu bazen böyle olmuyordu: bir cismin kenarı, perdede keskin bir gölge olarak belirmiyordu bazen.	192
ketum	insan	Ketum bir insandı.	42
kevn (ü) fesad	sanii	Aşıkârdır ki bu programlı ve maksatlı gidişin 'kevnî fesad' (olduran ve öldüren) bir saniini (yaratıcısını) ve bir nâzımını (düzenleyicisini) tasavvur etmek isteriz, zira bu da hayatta diğer misalleriyle bol bol alıştığımız bir düşünce tarzıdır.	183
keyifli	sabahlar	Artık sabahları çok keyifliydi hoca.	244
kılıksız	genç	Yakasını gevşeten bu kılıksız gencin, büyük kapısının gerisindeki serinliğe sığınmak istediğini sezen ve çatık kaşlarıyla koyu renk elbisesinden görevli olduğu anlaşılan biri yolu kapadı.	11
Kınca	[kişi]	Mustafa bir gün 'imam nikah kıyınca,' yerine 'imam nikah kınca' diye okuyunca sınıfın elebaşları bunu fırsat bilerek ona Kınca Mustafa diye ad taktılar.	51
kırık	numara	Bunda da en kırık numarayı ben aldım: Heyecanlı olduğum için.	48
kırk	bilim adamı	Oyunda gözlüklü, bıyıklı, kırk yaşlarında bir bilim adamını canlandırdı.	61
kırk kişilik	vagon	Evin erkeği onları derledi, toplardı, bir kara vagona bindirdi: "Kırk kişilik vagon..."	31
kısa	zaman	Kuyumculuğu da kısa zamanda kavradı...	34
kısa	süre	Bu kısa süre içinde problemi oğluna istediği gibi anlatamazsa üzülmüş.	45
kısa	süre	Mustafa yüzünü buruşturdu kendisini böyle çağırdıkları zaman ve dâhi olduğunu sınıfa kısa bir süre içinde unutturdu.	51
kısa	öğrenim	Bunun için de en kısa öğrenimi yapmalı.	59
kısa	yol	Akıllı olduğu için de çabuk büyümüş ve mektebini de kosa yoldan bitirerek kısa yoldan mühendis olmuş.	67
kısa	hesap	Bir gün gene bu eski ve akıllı öğrenci daha kısa bir hesap yolu sorunca hoca onun için rahatlatan bir tavırla karşılık vermiş: 'Şimdi sana gerçekten çok kısa bir yol göstereceğim.'	68

SIFAT	AD	GEÇTİĞİ CÜMLE	SAYFA NO
kısa	yol	Bir gün gene bu eski ve akıllı öğrenci daha kısa bir hesap yolu sorunca hoca onun için rahatlatan bir tavırla karşılık vermiş: 'Şimdi sana gerçekten çok kısa bir yol göstereceğim.'	68
kısa	yol	'Bir kısa yol daha var,' demiş Mustafa Hoca ciddiyetle: "O da bu hesabı sen yapmazsın oğlum."	68
kısa	süre	Okulda ilk olarak Almanca kursu açıldığı zaman Mustafa da devam etmeye başladı, sonra İngilizce kursuna yazıldı; kısa bir süre sonra 'Uzun Boylu İngiliz Mr.Pitch'in örnek öğrencisi oldu.	84
kısa	söz	Bu millet... diye başlayan kısa, anlamlı, uzun sözlerden yana da değildi	89
kısa	ayrılık	Sonra, kısa süren bir ayrılık oldu.	115
kısa	süre	Mustafa İnan da toplumun her katından dostlar edindi, aydın çevrelerin aranılır adamı oldu kısa süre içinde, birçok 'üstat' ile tanıştı.	133
kısa	pantolon	Şalvarlıların yanında, kısa pantolonlu bahriye yakalı memur çocukları vardı.	136
kısa	pantolon	Birinciler, yani bahriye yakalı, kısa pantolonlu olanlar, muhallebi çocuklarıydı; şalvarlılar da ikinci sınıf vatandaş.	136
kısa	pantolon	Cahit Arf gülüyor: "Şalvarla kısa pantolon arası bir şey: bir çeşit uzun pantolon giyerlerdi bu çocuklar:"	136
kısa	süre	Jale Hanım da onun çabuk yorulduğunu kısa bir süre sonra anlamış...	140
kısa	çözüm	"Babama göre uzun çözümler yerine, kısa ve 'şık' çözümlerin başka bir güzelliği vardı."	153
kısa	deyim	Alman fizikçi Heisenberg'in koyduğu prensibe (Belirsizlik Prensibi) göre meselâ bir elektronun hızını ne kadar kesin tayin etmek istersek, yerinin belirtilmesi de o kadar çok yaklaşık olur; kısa bir deyimle, elektronun hem hızı, hem de yeri aynı kesinlikle tayin edilemez, buna tabiat müsaade etmez.	165
kısa	zaman	Şunu da belirtmek yerinde olur ki, haberleşme tekniğinde, eğer sinyal sistemi kulak yerine göre hitap ederse, safrayı azaltarak bir kanaldan daha kısa zamanda daha çok haber göndermek kabil olur.	169
kısa	süre	Ama kısa bir süre sonra hepimize dördüncü hak verildi.	171
kısa	zaman	Çünkü 'Ders notları'nın çok kısa bir zamanda tükenmesi ve bütün bahisleri içine alan derli toplu bir 'Mukavemet' kitabına duyulan ihtiyaç, beni bir an önce eserin yayınlanmasına şevketti.	212
kısa	zaman	Kitap da kısa zamanda tükendi ve üç baskı yaparak 10.000 kadar sattı.	212
kısa	not	Mustafa İnan, okumakta olduğu kitaptan başını kaldırdı, önündeki kâğıda bilmece gibi kısa notlarını yazmaya başladı...	215
kısa	süre	Gülümsedi: "Yalnız bunların çoğu sözlü olacağı için eleştirmen bile unutacak kısa bir süre sonra."	259
kısa pantolonlu	memur çocukları	Şalvarlıların yanında, kısa pantolonlu bahriye yakalı memur çocukları vardı.	136

SIFAT	AD	GEÇTİĞİ CÜMLE	SAYFA NO
kısa pantolonlu	çocuk	Birinciler, yani bahriye yakalı, kısa pantolonlu olanlar, muhallebi çocuklarıydı; şalvarlılar da ikinci sınıf vatandaş.	136
kıskanç	tabiat	Tabiat kıskançtır.	178
kıymetli	mektep	Mustafa yanaşmamış buna: 'Benim mektebim, en az sizinkiler kadar kıymetli,' diyerek direktmiş.	98
kıymetli	maden	Üstat onu kaldırıyor, boynuna kıymetli madenden bir zincir takıyor...	186
kıymetli	eleman	Matematiğin yeni konuları tanıtılmış ve özellikle teorik fizik üzerine geniş yayın yapılmıştı: "Riyaziye sahasında bu periyotta birçok kıymetli eleman yetişmiştir..."	198
kızarmış	ekmek	"Evde en küçük şeylere bile dikkat ederdi," diyor Jale Hanım, "Çay bardağı daha önceden ısıtılmış olmalıdır, yumurta ve kızarmış ekmek öyle ayarlanmalıdır ki, ikisi de birlikte aynı sıcaklıkta sofraya getirilsin."	123
Kızılderili	[kişi]	Kızılderililer geniş bir kitle olmadıkları için henüz 'problem' ortada değildi; meselâ durum, bir zenci meselesi gibi çözülmeyen bir mesele değildi.	165
Kızılderili	[kişi]	Haksızlık bunlara verilen isimde başlıyordu: Biz Kızılderili diyorduk, halbuki derileri san-siyah renkteydi.	165
Kızılderili	[kişi]	Kızılderililer ve Arya - Dharma gibi konulardaki çalışmalarını bunların dışında.	175
Kızılderili	[kişi]	...Kızılderililerin uğradığı haksızlıklardan, din ve ilimden, idare ve matematikten, fizik ve kronolojiden, nefis kontrolünden, yurdu terk eden kabiliyetlerden, müzik ve matematikten, tolerans ve tabiattan, soyadı alınırken takip edilen yollardan...	188
kibar	adam	Kibar bir adam olmalı ki, kendisine omuz vurulmamış da sanki bir soru sorulmuş gibi açıkladı.	12
kibar	hanım	Bir toplantıda kibar bir hanım, "Siz uzun müddet Avrupa'da bulunduğunuz halde, neden dans etmiyorsunuz?" diye sorunca, "Ben Avrupa'ya dans öğrenmek için gitmedim," demişti.	136
kirli	çamaşır	Annesi bütün kirli çamaşırları bulmak için evin altını üstüne getirirdi, ortalık kirli çamaşırdan geçilmezdi.	24
klasik	görüş	"Son zamanlarda ilimdeki terakki bizi bu klasik görüş tarzında bir revizyon yapmaya zorlamıştır."	164
klasik	konu	Cisimlerin Mukavemeti gibi çok sayıda eserin bulunduğu klasik bir konuda yeni görüşler ileriye sürmek kolay olmasa gerektir.	211
koca	bina	Koca binanın çevresini dolaşıp küçük demir kapıyı arayacaktı yeniden.	12
koca	konak	Koca konakta tek başına sıkılmıştı komutanın küçük oğlu, mahalledeki çocuklara yaklaşmıştı oynamak için.	28
koca	sınıf	Ne var ki koca bir sınıf kendini mahvolmuş sayıyordu.	54
koca	mühendis mektebi	Ne var ki bu millet gerçek bilim adamlarını efsaneleştirmeden yapamıyordu: Adanalı Mustafa hiç ders çalışmadan koca Mühendis Mektebi'ni bitirebiliyordu, hem de her dersten tam yirmi not alarak, yani tam not alarak bitiriyordu.	77

SIFAT	AD	GEÇTİĞİ CÜMLE	SAYFA NO
koca	[kişi]	Bir gün aynı asistana, "Yalçın Bey bana yüz lira borç verebilir misin?" demişti; koca Mustafa İnan, bir asistanından borç istemişti, hem de yüz lira.	133
koca	adam	Mustafa, böyle koca bir adam, iri yan, ölüyorum diye yatağa yatınca doğrusu ne yapacağımı bilemezdim.	141
koca	sigara	Mustafa paltosunu çıkarırken baktım koca bir sigara, ceketinin üst cebinden yukarıya bakıyor.	142
koca	Türkiye	Mustafa'nın yabancı ülkelere yerleşen arkadaşları, değil Mustafa'yı, Türkiye'yi bile hayal meyal hatırlıyorlar: onlar için koca Türkiye bile uzak bir hayal olmuş...	207
koca	[kişi]	Öyle ya, notları okumak koca Mustafa İnan'a mı kalmıştı?	221
koca	[kişi]	Koca Mustafa İnan bütün efsanesi ve gerçeğiyle onları etkileyememişse bizim birkaç satırın ne değeri olur?	259
kocaman	delik	Pantolonunun arkasında kocaman bir delik...	82
kocaman	başlık	Oysa bir futbolcunun bileği incinse gazetelere kocaman başlık oluyor bu haber.	239
kokteyl	parti	Sonra da gittiği kokteyl partide problemi düşünmeye devam edermiş.	45
kokusuz	kalabalık	Erdal İnönü'nün dediği gibi, her şeyden önce sanatçı olması gereken bilim adamları eski korkuları yüzünden renksiz kokusuz bir kalabalık haline geliyorlar	261
kolay	formül	Orta yaşlı profesör itiraz etti. "Bunlar kolay formüllerdir.	89
kolay	ömür	İnsanı, rahat ve kolay bir ömür sürmeye özendiriyorlardı.	133
kolay	karşılık	Yok, sormadım; çünkü öyle kolay bir karşılık bulmak mümkün değil bu soruya.	189
kolay	iş	Camdan daha duyarlı ve daha kolay işlenebilen 'sellüloid' bulununca işler biraz daha kolaylaştı.	193
kolay	yol	Kerim Erim, ünlü eserlerin çoğunda karşımıza çıkan ispatları kesin bir biçimde açıklardı, kolay ve açık yollar gösterirdi bize.	200
kolay	...açılma	Bilim ufuklarının açılması öyle kolay değildi.	62
komik	olay	Başlarından geçen komik olayları anlattılar.	134
kompleks	iş	Kalkınma gibi çok kompleks olan bir işi yalnız objektif esaslara dayandırmak kabil değildir.	173
komşu	kürsüler	"Mustafa İnan kendi konusuna yakın komşu kürsülerde 1954'ten bu yana yetişen pek çok kimseye de yapıcı yardımlarda bulunmuştur," derken yanılıyor muydu İlhan Kayhan?	254
komünist	rejim	Komünist rejimin uygulandığı bedbaht rejim altında yaşanan memleketlerde uygulanan soyadı kanunu ile soyadlarımız değiştirilmiş ve sizin de malumunuz olan sözlük açılarak MÜMİN'in karşılığı olan İNAN soyadını almıştık.	23
...konularla ilgili	kitap	Mustafa İnan'ın ders kitabı yoktu; lise derslerinin ötesindeki konularla ilgili kitaplar okuyordu riyaziyeci Mustafa.	48
korkak	hâl	Kalıcı bir şey bırakmaktan korkak gibi bir hâlimiz var.	259
korkulu	rüya	Evet, bütün bunlar korkulu bir rüya olsaydı.	251

SIFAT	AD	GEÇTİĞİ CÜMLE	SAYFA NO
korkunç	silah	Sonra "Talebe anlamaz' adlı korkunç silahla dikilirlerdi karşısına.	127
korkusuz	hoca	Bu konularda bir dretnot (İngilizce, dread nought: korkusuz) gibi korkusuzdu Hoca.	167
koyu	renk	Yakasını gevşeten bu kılıksız gencin, büyük kapısının gerisindeki serinliğe sığınmak istediğini sezen ve çatık kaşlarıyla koyu renk elbisesinden görevli olduğu anlaşılan biri yolu kapadı.	11
koyu	renk	Kapıyı tutan koyu renkli engel, yetkili kolunu yana uzattı...	11
koyu	renk	Genç adam başını kaldırdı: koyu renk giyinmiş olmakla birlikte bu ihtiyar bir yetkiliye hiç benzemiyordu...	12
koyu	renk	Sözlerine devam edemedi; genç adamla ve kalabalığın bir kısmıyla birlikte koyu renk görevliler tarafından biraz kenara itildi.	13
koyu	renk	...üstelik gözlüklerim de var, sanki törene çağrılmışım gibi koyu renk de giyinmişim...	13
koyu	gölge	Önce koyu gölge, sonra yarı aydınlık ve sonra da aydınlık oluyordu.	192
koyu renk	elbise	Yakasını gevşeten bu kılıksız gencin, büyük kapısının gerisindeki serinliğe sığınmak istediğini sezen ve çatık kaşlarıyla koyu renk elbisesinden görevli olduğu anlaşılan biri yolu kapadı.	11
koyu renk	[elbise]	Genç adam başını kaldırdı: koyu renk giyinmiş olmakla birlikte bu ihtiyar bir yetkiliye hiç benzemiyordu...	12
koyu renk	[elbise]	Sözlerine devam edemedi; genç adamla ve kalabalığın bir kısmıyla birlikte koyu renk görevliler tarafından biraz kenara itildi.	13
koyu renk	elbise	...üstelik gözlüklerim de var, sanki törene çağrılmışım gibi koyu renk de giyinmişim...	13
koyu renkli	engel	Kapıyı tutan koyu renkli engel, yetkili kolunu yana uzattı...	11
kök	kelime	Biliyorsunuz Türkçede kök kelimeler tek hecelidir.	149
kötü	haber	Hep kötü haberler geliyordu.	31
kötü	durum	Ulan hepinizden kötü durumdayım ben;benim neden boynum bükük değil?	78
kötü	yemek	Yoksa soğuk yatakhanelere, kötü yemeklere, ışısız çalışma salonlarına katlanılır mıydı?	122
kötü	hatıra	Hüseyin başka türlü büyütülmeli, sonra kötü hatıraların izlerini taşır ömrü boyunca.	124
kötü	kondisyon	Futbolcuların 'kondisyon'u için bu kadar para harcanırken, bizleri neden kötü kondisyona mahkûm ediyorsunuz?	238
kötü	alışkanlık	İnsanlar bu anlattığım kötü alışkanlıkları kazanmasın diye övüyorlar.	263
kötü	şart	Yoksa sonunda sıradan bir insan durumuna gelersen, kimse senin kötü şartlar altında bu duruma düştüğünü düşünmez, kimse sana gençliğinde iyi beslenmedin diye, sırf bu yüzden itibar etmez.	264
kötü	niyet	Her karşı çıkamı da kötü niyetli bulmayın...	267

SIFAT	AD	GEÇTİĞİ CÜMLE	SAYFA NO
kötümser	[kişi]	Babası genellikle kötümserdi.	43
köylü	kılık	Bir 'köylü kılığı' vardı, 'taşralı kılığı' vardı.	136
kritik	eğilme momenti	Bu stabilite hadisesi burada diferansiyel denklem yoluyla incelenmiş ve kritik eğilme momenti için kapalı bir formül verilmiştir.	174
kulaktan dolma	bilgi	Çok şeyi tanıtmak gerekiyordu; kulaktan dolma bilgilerle kurum satan sözde bilginlere daha çok dersler vermek gerekiyordu.	127
kurşun	kalem	Tek bir sarı defteri ile kurşun kalem vardı; onu da matematik problemlerini çözmek için kullanırdı.	48
kuru	durum	Bütün derslerinde, bütün konferanslarında, Mustafa İnan bu safrayı azaltmaya çalıştı; ama bu safrayı sıfıra indirerek anlatılan konuyu kuru ve cansız duruma düşürmekten de kaçındı.	169
kuru	bilim adamı	Araştırmaya değer problemler bulabilmek ve bu problemleri sonuca götüren çalışmalar yapmak ve yaptırmak için kuru bir bilim adamı olmak yetmez; bunun için yaratıcı olmak, yani bir bakıma sanatçı olmak gerekir.	232
kurulu	düzen	...En azından kurulu düzen bozulur diye korkulduğu için hiç acınmaz bunlara.	49
kuruntulu	[kişi]	Biraz kuruntuluymuş Mustafa İnan.	141
kusursuz	matematik kafası	Kerim Erim, Mustafa Bey'in matematikçi olmasını istiyordu; ona göre Mustafa'da araştırmacı ve yaratıcı olarak kusursuz bir matematik kafası vardı.	82
kuş	[kişi]	Teknik Üniversite'de de 'kuş' diye çağırılmış çalışkan öğrencileri.	49
kutsal	kapı	...üniversitenin kutsal kapısından başını dışarıya uzatıp da insanların nasıl para kazanmaya çalıştıklarını merak etmeye başladın mı bu işin sonu iyi olmaz.	16
kutsal	kitap	...Kutsal kitap üstüne gizlilik yemini ettiriyor, üstadı kucaklar öper...	186
kuvvet(le) dolu	semt	Kuzeyin karanlıklarından kurtulmak isteyen gezgin güneyin kuvvet ve ümitle dolu semtine ilerler...	186
(çok) kuvvetli	hafıza	Ha, evet hafızası çok kuvvetliydi.	129
(çok) kuvvetli	hafıza	Aman unutmayalım; hafızası çok kuvvetliydi tabi.	234
(çok) kuvvetli	hafıza	...Hafızası çok kuvvetli deniliyor da.	180
kuvvetli	hafıza	Benim hafızam o kadar kuvvetli değil...	32
kuvvetli	espri	Esprisi de kuvvetliydi; sözlerini, tatlı şivesiyle renklendirmesini biliyordu.	86
kuvvetli	tedbir	Yalnız bu tarz kontrolün nazif olabilmesi için bozucu tesirlerin tenevvürü ve şiddetine eşdeğer nispette tedbirlerin çeşitli ve kuvvetli olmaları gerekir...	132
kuvvetli	hafıza	Onun olağanüstü yeteneklerinden birkaç kelimeyle söz ettiler; iyi yaşamayı, iyi yemek yemeyi seven kuvvetli bir hafızayı tanıttılar bana.	134
kuvvetli	hafıza	Oysa hafızam kuvvetlidir.	170

SIFAT	AD	GEÇTİĞİ CÜMLE	SAYFA NO
kuvvetli	öğrencinin hafızası	Öğrencinin hafızası -Mustafa İnan'ınki kadar olmasa da-kuvvetliydi ve unutmadı.	181
kuvvetli	adam	Hiç olmazsa 'Kuvvetli' bir adam görüyorlar da 'Kuvvet'i düşünebiliyorlar.	191
kuvvetli	insani yönü	Mustafa İnan'ın insani yönü de kuvvetliydi; dil ile bu kadar ilgilenen, doğru ve güzel ifadeye önem veren başka bir insan da belki onun kadar iyi ders anlatabilirdi.	232
kuvvetli	(hafıza)	Herkesin hafızası Mustafa kadar kuvvetli değildi.	80
(en) küçük	belge	Bunun için bize gülünç bile gelse, en küçük bir belgeyi bile kaldırıp atamıyoruz.	209
(çok) küçük	mesele	Sonra, bir süre sonra kürsüye gelen yabancı kitapları ve dergileri izleyerek bakalım ne var ne yok diye durumu izlemektir; sonra durumu kollamak ve çok küçük bir mesele seçmek ve bu küçük şeyi büyüterek onu bir doktora haline getirmektir ve bu doktora yapmaktır.	177
küçük	demir kapı	Orada, küçük demir kapı.	11
küçük	demir kapı	Koca binanın çevresini dolaşp küçük demir kapıyı arayacaktı yeniden.	12
küçük	kasaba	Genç adam küçük kasabasını, kerpiç evini, çevresini, yaşadığı bölgeyi ve bütün kültürünü bir anda açığa vuran bir sesle, "Böyle şeyleri biz nerden bilek ?" dedi.	13
küçük	çap	Mesela ben şimdi sana bilim adamı olmanın yararlarını açıklamaya çalışırken, belki de küçük çapta bir 'ekol' kurmaya çalışıyorum ne dersin?'	17
küçük	mekanik oda	Sonunda Mustafa İnan gerçek doçent oldu; ama şartları görünüşte pek değişmedi: asistanlarıyla birlikte oturduğu küçük 'Mekanik Odası'nda çalışmaya başladı.	18
küçük	oda	O zamanlar Mustafa belki 'ekol'ün ne olduğunu pek iyi bilmiyordu;ama belki de ilk 'ekol'ünü küçük mekanik odasında asistanlarıyla birlikte kurdu,Bekir Tekinalp ve İlhan Kayan'a araştırma yapmanın önemini aşıladı.	19
küçük	[kişi]	Hüseyin Avni Bey çok çocuklu bir ailenin en küçüğüydü.	22
küçük	yaş	1898'de evlenen Avni Bey'in, Mustafa İnan'dan önce doğan çocuklarının çoğu küçük yaşta öldü; Mustafa doğduğu zaman, sadece iki kız sağ kalmıştı.	23
küçük	[kişi]	Küçük Mustafa'nın da yaşaması bir mucizeydi; çünkü Anadolu'da çocukların yaşaması -hele o zamanlar-mucizeydi.	24
küçük	[kişi]	Nitekim küçük Mustafa'da dört yaşında damdan düştü.	24
küçük	[kişi]	Bu bez de sıkıntı veriyordu küçük Mustafa'ya.	24
küçük	yaş	Belki de bütün hayatınca uyguladığı 'düzenli yaşama ' ilkesini, küçük yaşta onu ürküten bu karışık düzene karşı bir tepki olarak benimsemişti, kim bilir?	24
küçük	[kişi]	Küçük Mustafa bir süre sonra iyileşti; ama düşüşün sarsıntısını uzun zaman çekti.	26
küçük	[kişi]	Belki de bu yüzden durgun ve mahzundu biraz küçük Mustafa.	27

SIFAT	AD	GEÇTİĞİ CÜMLE	SAYFA NO
küçük	vagon	Fransızların Adana'yı işgal ettiği gün de Hüseyin Avni Bey posta treninin arkasına takılmış küçük vagonuyla istasyon istasyon geziyordu.	27
küçük	ev	Mustafaların evinde Mustafa'dan başka erkek olarak kundaktaki Mehmet vardı ve küçük evde kimsenin beş parası yoktu.	27
küçük	oğul	Koca konakta tek başına sıkılmıştı komutanın küçük oğlu,mahalledeki çocuklara yaklaşmıştı oynamak için.	28
küçük	yaş	Bilimin küçük yaşta başına gelenleri görüyor musun?	28
küçük	çocuk	İşte bilimin anavatanı Batı, Adana'ya gelmişti; üstelik yalnız pasta ikram etmiyordu küçük çocuklara: Kuvayı Milliye çeteleri düşmana karşı direnişe başladığı için yolları, köyleri uçaklar bombalıyordu.	28
küçük	çocuk	Gauss da küçük bir çocukken, evlerinin önündeki kanala düşmüş; yoldan geçen bir çiftçi onu kurtarmasaymış, o zamanlar matematikle fiziğin hali ne olurdu?	28
küçük	[kişi]	...küçük Mustafa'nın Adana'dan, Fransızlardan kaçma telâşu içinde olduğu yaşta Leibniz, babasının kitaplığındaki Latince ve Yunanca şiirleri okuyordu; kendisi de Latince mısralar düzenliyordu.	28
küçük	[kişi]	Konya'da başka şeylerle de ilgilendi küçük Mustafa.	33
küçük	adam	Mustafa Efendi, olgun görünüşlü küçük bir adamdı artık, bazı işlerini artık kendisi halledebilirdi.	33
küçük	[kişi]	Mustafa İnan gibi zayıf bünyeli olan Newton da çocukluğunda arkadaşlarının oyunlarından uzak durmuştu: bir litrelik kavanoza sığacak kadar küçüktü doğduğu zaman; bu çocuğun yaşayacağını sanmıyorlardı.	38
küçük	dünya	"Şimdi bu kanunu arza tatbik edelim," dedi Mustafa İnan, yani bizim küçük dünyamıza.	38
küçük	kağıt	Üstelik Mustafa Hoca bütün hesabı, cebinden küçük bir kağıt parçası bile çıkarıp bakmadan, ya da kürsünün üstüne notları koyup da onları okumak gibi uyutucu bir yola başvurmadan yapmıştı.	39
küçük	yolcu	"Kervanın en küçük yolcusu olduğum için herkes beni gözetiyordu."	44
küçük	masa	Bazen paltosunu bile çıkarmadan küçük masanın başına çöker ve problemi benim anlayabileceğim bir biçimde nasıl ifade edeceğini düşünmeye başlardı.	45
küçük	hoca	Sinirleniyordu küçük hoca: Canım daha iki dakika önce tekrarladım neden dikkat etmiyorsunuz?	52
küçük	emekli aylığı	Küçük bir emekli aylığı kime yeter?	59
küçük	[kişi]	Küçük Gauss'un bulduğu yeni bir formüldü.	70
küçük	halk	Gelenek, hayranlıkla filan başlatılamazdı; gelenek, sabırla küçük halkaları birbirine ekleyerek yaratılabilirdi.	89
küçük	şekil	Sadece başlıklarını yazmıştı bahislerin, altlarına da bir iki küçük şekil çizmişti	103

SIFAT	AD	GEÇTİĞİ CÜMLE	SAYFA NO
küçük	kardeş	Jale Hanım'ın küçük kardeşi Türkan Hanım da Edebiyat Fakültesi'ne gittiği yıllarda Mustafa İnan'dan nasıl yararlandığını hatırlıyor...	108
küçük	apartman dairesi	Nişanlısını Salih Murat'a (Uzdilek) tanıştırdığı gün de odada bulunan bir tamdik aracılığıyla Şişli'de küçük bir apartman dairesi tutuldu.	119
küçük	şey	"Evde en küçük şeylere bile dikkat ederdi," diyor Jale Hanım, "Çay bardağı daha önceden ısıtılmış olmalıdır, yumurta ve kızarmış ekmek öyle ayarlanmalıdır ki, ikisi de birlikte aynı sıcaklıkta sofraya getirilsin."	123
küçük	[kişi]	Hastaneden çıkınca bebek için karyola alacak para olmadığı için, küçük Hüseyin bir sepette büyütülmeye başladı	124
küçük	kağıt	Mustafa Hoca evden getirdiği yemek tasını masasının gözüne yerleştirdi, çekmecesinden çıkardığı küçük kâğıt parçalarına yazılmış notlara bakarak düşünmeye başladı.	125
küçük	oda	Hoca, bu küçük odada, asistanlarına Teknik Üniversite'nin ilk doktoralarını yaptırıyordu.	125
küçük	hata	Bir keresinde Mustafa Hoca'yı çekemeyenler -böyleleri de vardı- bir doktorayı günlerce incelemişler ve birkaç küçük hata bulmuşlardı sonunda.	138
küçük	hastalık	"Mustafa Hoca hasta olmaktan çok korkardı," diye anlatıyor eski asistanı profesör Sacit Bey, "Çok küçük bir hastalığı büyütür, hemen morali bozulurdu."	140
küçük	bebek	Küçük Bebek'te Bayram'ın gazinosunda, İstinye'de Koço, Kalamış'ta İstavro, Tepebaşı'nda Şanzelize, Beyoğlu'nda Degüstasyon gibi meyhanelerde sohbet ediliyordu.	146
küçük	defter	Sonra başka konulara geçiliyor: Hoca, yazıhanesinin çekmecesinden küçük bir defter çıkarıyor: "Bu deftere, yan yana kullanılan ikili kelimeleri yazdım: Bet beniz, akıl fikir, abuk sabuk, yalan yanlış, apar topar, açık seçik..."	150
küçük	bahane	Babam isterdi ki mühendis küçük bahanelerle çözümünden kaçmasın, hiç olmazsa sonucun büyüklüğü hakkında bir kavram sahibi olsun.	153
küçük	aksaklık	İş pratiğe dökülünce yalnız bize emir verirdi ve bu emirlerin uygulanmasında küçük bir aksaklık olunca da sinirlenirdi.	159
küçük	defter	İşte küçük bir deftere Türkçedeki beş yüze yakın kelimenin nereden geldiğini yazmış.	166
küçük	şey	Sonra, bir süre sonra kürsüye gelen yabancı kitapları ve dergileri izleyerek bakalım ne var ne yok diye durumu izlemektir; sonra durumu kollamak ve çok küçük bir mesele seçmek ve bu küçük şeyi büyüterek onu bir doktora haline getirmektir ve bu doktorayı yapmaktır.	177
küçük	uç	Geleneğe inanmıyorsan, o zaman bakarsın Batılılar ne yapıyor, şöyle bir göz gezdirirsin; sonra da işin ucundan, küçük bir ucundan tutarsın ve başlarsın denklemleri yazmaya.	198
küçük	mesele	İnsan bu duruma gelince her küçük mesele artık küçük olmaktan çıkar ve gerçek mahiyetini kazanır.	200
küçük	hesap	Ah küçük hesaplarımız.	206

SIFAT	AD	GEÇTİĞİ CÜMLE	SAYFA NO
küçük	ışık	Kendilerini 'az gelişmiş' saymayan insanlarımızın gelişmesine küçük bir ışıkla katkıda bulunabiliriz.	209
küçük	kağıt parçası	bir aralık önümden küçük bir kâğıt parçası çektim ve üzerine bir şeyler yazarak uzattım.	230
küçük	kaza	İsviçre'deyken, doktora öğrenciliği günlerinde küçük bir kaza geçirmiş ve hastaneye kaldırılmış.	231
küçük	tay	Düşün ki onlar daha küçük birer tay oldukları sırada, ilkokul pistinde koşarlarken terbiyecilere teslim edildiler.	262
küçük	burs	Talimli olarak küçük bir burs bulsan bile yurt köşelerinde sürünebilirsin.	264
küçük	oda	Bu yıllarda yani Teknik Üniversite'nin ilk yıllarında, hocalar genellikle öğle yemeğinden sonra Mustafa İnan'ın küçük odasında toplanırlar ve mühendislik problemlerini tartışırlardı.	19
küçülür	Seyhan Irmağı	İlkbaharda şehri seller altında bırakan Seyhan Irmağı yazın küçülür,içinde birkaç yüz mandanın yüzdüğü bir dere olur.	24
külfetli	iş	Bir giriş hesabı, onlar için külfetli bir işti.	153
kültürlü	insan	Bilim adamının dini, hatta bütün kültürlü insanların dini, belirli bir çerçeve ile sınırlı inançlar olamaz, bilim adamının dini korkuya dayanamaz, kendine özgü bir dindir onun dini.	185
Latince	şiir	...küçük Mustafa'nın Adana'dan, Fransızlardan kaçma telâşu içinde olduğu yaşta Leibniz, babasının kitaplığındaki Latince ve Yunanca şiirleri okuyordu; kendisi de Latince mısralar düzenliyordu.	29
Latince	mısra	...küçük Mustafa'nın Adana'dan, Fransızlardan kaçma telâşu içinde olduğu yaşta Leibniz, babasının kitaplığındaki Latince ve Yunanca şiirleri okuyordu; kendisi de Latince mısralar düzenliyordu.	29
leyli	mektep	Sık sık hastalandım, leylî mekteplerin soğuk yatakhanelerinde gençliğimi yaşadım.	238
leyli[-yi] meccanî	[kişi]	İrmağın kıyısında oturmuş düşünüyordu: leylî meccanilerden Rasim yaklaştı yanına; "Mustafa ağabey," dedi, "Cebirle gene başım dertte."	44
leyli[-yi] meccanî	aile	Leyli meccani aile olarak yaşıyoruz.	59
leyli[-yi] meccanî	[kişi]	Bu okulun da leylî meccanisi varmış.	63
leyli[-yi] meccanî	[kurum]	İnan ailesinin temel desteği idi 'leyli meccani'.	63
leyli[-yi] meccanî	[kurum]	Leyli Meccani, sen olmasan ne yapardık?	63
leyli[-yi] meccanî	[kurum]	Eniştesi Nedim Bey de leylî meccaniden geri kalanları, Sami'yi, Mehmet'i ve annesini düşünecekti.	63
leyli[-yi] meccanî	[kişi]	Yüksek öğrenime de leylî meccani olarak başladı tabii.	71
leyli[-yi] meccanî	kader	Üstelik Mustafa, Anadolu'nun garip ve leylî meccanî kaderinin içinde yetişmişti.	94
leyli[-yi] meccanî	yaşantı	Artık bu leylî meccanî yaşantı bitmeliydi; artık, herkesin kendi başına bir evi olmalıydı; artık kendi odalarında uyumak gibi masum bir ihtirasın peşindeydiler.	94
leyli[-yi] meccanî	[öğrenci]	İkinci sınıfta leylî meccanilere bir de ekose paltolar verilince, "Yirmi beş otuz kişi birden çıkardık Beyoğlu'na."	96

SIFAT	AD	GEÇTİĞİ CÜMLE	SAYFA NO
leylî[-yi] meccanî	[kişi]	Fakat ev işleri zordu, leylî meccanî Mustafa Bey'in elinden pek iş gelmiyordu.	119
leylî[-yi] meccanî	kader	Öğrencilerinin çoğu, Mustafa İnan'ın leylî meccanî kaderini yaşıyordu.	122
leylî[-yi] meccanî	okul	Leylî meccanîler okulu bitirdikten sonra yıllarca devlete ucuza satıyorlardı emeklerini.	122
leylî[-yi] meccanî	[kişi]	Eski leylî meccanî Mustafa Efendi'nin yumuşak bir koltuğu bile vardı.	194
litrelik	kavanoz	Mustafa İnan gibi zayıf bünyeli olan Newton da çocukluğunda arkadaşlarının oyunlarından uzak durmuştu: bir litrelik kavanoza sığacak kadar küçüktü doğduğu zaman; bu çocuğun yaşayacağını sanmıyorlardı.	38
Londrah	avukat	Mustafa'nın düşüncesi, herhalde insanların evrensel birliği gibi bir kavramla ilgiliydi; çünkü onun Londralı avukat gibi bir firması yoktu.	187
lüks	araç	Şehrin en lüks binek aracı da Kız Öğretmen Okulu'nun katırla çekilen yaylı arabasıydı.	40
lüks	lamba	Lüks lambaları makarayla tavana çekilirdi.	42
lüzumsuz	bilgi	Üstelik bende bu hafıza varken, bu lüzumsuz bilgileri istesem bile unutamam:	126
lüzumsuz	ağırlık	İlk bakışta bunlar lüzumsuz taşman ağırlıklar gibi gelirse de, rolleri teknenin devrilme emniyetini attırmaktadır.	169
lüzumsuz	bilgi	Faydasız ve lüzumsuz bilgilerle kafayı yükleme korkusu yersizdir.	209
maddesel	mutluluk	Diğer taraftan toplumlarda gerek maddesel gerekse yukarıda sözünü ettiğim anlamdaki mutlulukların yaygınlaşmasında, bırakacakları anılar umudu ile mutlu olabilen bilim adamlarının temel katkıları aşikârdır kanısındayım.	8
maddî	durum	Profesörlük takdim tezi'ni yazalı yıllar geçmiş, artık ne doktora, ne tez, ne de kitap yazma engeli var önünde; bundan sonra olsa olsa öğrencilere ders kitabı yazabilirsin, maddî durumunu düzeltirsin ve profesörler yapı kooperatifine girerek yıllardır yorulan kafanı dinleyebilirsin; tabii dekanlık, rektörlük gibi yeni bilimsel aşamalar seni beklemiyorsa.	177
maddî	sembol	Bu, ilmin ve tekniğin sesinin kesilmesi ve gençliği susturma gayretinin bir maddî sembolü idi.	223
maddî	yük	Canım kocacığım, seni böyle maddî manevî yükler altında bıraktığım için çok üzülüyorum."	244
madenî	ağırlık	Mustafa İnan plastik köprü modelinin üstüne madeni ağırlıkları koyarak ilk deneylerini yapmakla, üniversite anlayışına geçişin ilk hazırlıklarını yapıyordu.	194
mahalli	lig	Benim gibi mahallî ligde oynayanların da belli etmeden ülkenin görünüşünü müspet istikamette değiştirdiğinden de haberdar olmalı halkımız.	239
mahut	yol	Havanın sıcaklığı ve ayrıca da Bostancı'dan mahut yoldan yaya olarak size geldim.	118
mahzun	[kişi]	Belki de bu yüzden durgun ve mahzundu biraz küçük Mustafa.	27
mahzun	[kişi]	Mustafa Hoca biraz mahzunlaştı, bu aklına gelmemişti; ama ertesi sabah Doktor Düello ustasına müjdeyi verdi...	245

SIFAT	AD	GEÇTİĞİ CÜMLE	SAYFA NO
maksatlı	gidiş	Aşıkâdır ki bu programlı ve maksatlı gidişin 'kevnî fesad' (olduran ve öldüren) bir saniini (yaratıcısını) ve bir nâzımını (düzenleyicisini) tasavvur etmek isteriz, zira bu da hayatta diğer misalleriyle bol bol alıştığımız bir düşünce tarzıdır.	183
Malatyalı	[kişi]	Bir yıl sonra da (1937) Malatyalı Hacı Müminlerden 1327 (1911) doğumlu yüksek inşaat mühendisi Mustafa İnan, Zürih'in Eidgenössischen Technischen Hochschule'sinde bunları öğrenmeye başlamıştı.	194
malî	güç	"Bir ülkenin bütün doğal, sosyal ve mali gücünü etkili bir biçimde harekete geçirmek, yurdu ve toplumu daha ileri seviyeye getirmektir."	173
malî	kaynak	Kalkınma için diğer önemli bir nokta da yurdun 'doğal', 'sosyal' ve 'mali' kaynaklarını tanımaktır.	174
malûm	saatler	Bilsen, malûm ve muayyen saatlerden sonra senden ayrılmak bana ne kadar acı geliyor.	114
manevî	bilgi	Ne yazık ki benzer gelişme manevî bilgiler alanında beklenildiği kadar olmamıştır.	158
manevî	âlem	Manevî âlem için önemli olan bu dünya görüşünün canlı olmayan âlem için de benzer şekilde düşünülebileceğini göstermek ve bu suretle de toleransın evrensel bir anlayış tarzı olduğu sonucuna varmak istiyoruz.	164
manevî	yük	Canım kocacığım, seni böyle maddi manevî yükler altında bıraktığım için çok üzülüyorum."	244
marazî	ruh	Belki bunu marazi bir ruhun kararsızlıkları olarak telâkki edeceksin...	115
masum	ihtiras	Artık bu leyli meccanî yaşantı bitmeliydi; artık, herkesin kendi başına bir evi olmalıydı; artık kendi odalarında uyumak gibi masum bir ihtirasın peşindeydiler.	94
matematik	düzen	Tabiatta matematik bir düzen vardı; 'Riyaziyeci Mustafa'da bu düzenin sınırlarını çözebilmek için uzak Adana'nın tozlu ve sıcak yollarını geride bırakmıştı...'	71
matematik	metot	'Dil ve matematik' adlı makalesinde Mustafa Hoca, dilin asıl çetin tarafı olan anlam sorununda matematik metotların henüz kullanılmadığını açıklamıştı; fakat 'stil analizi' üzerinde durulduğunu da belirtiyordu.	168
matematik	kural	Matematik kurallara göre meydana getirilen yapma bir dil, yaşayan dillere göre çok az heceliydi; ama bu 'üslup' meselesi yüzünden, bu hece çokluğu bir israf değildi...	169
matematik	terim	Ekonomik ve sosyal problemler, çok karışık ve girift durumlar arz eder; eğer matematik bir terimle ifade etmek istersek, bu problemler çok parametrelidir.	173
matematik	yol	Hoca bu problemi, yani şeridin neresinden katlandığını matematik bir yolla incelemiş.	174
matematik	elbise	...'Matematik bir elbise' giydirmek istiyordu.	188
matematik	kavram	Kaç gündür tekrarlayıp duruyoruz: Mustafa İnan kendi konusuna matematik kavramlar getirmek isterdi..	191
matematik	anlam	Evet 'Kuvvet' fiziksel bir deyimdi; ama aynı zamanda matematik bir anlamı da vardı: Kuvvet bir vektördü, yani kuvvetin bir doğrultusu, bir yönü ve bir şiddeti -büyüklüğü- vardı.	191

SIFAT	AD	GEÇTİĞİ CÜMLE	SAYFA NO
matematik	atmosfer	Mustafa İnan yabancılardan çok, bizim insanlarımızın ne yaptıklarıyla ilgiliydi: "Vidinli Tefvik Paşa ile Salih Zeki ve Mehmet Emin Beylerin gayretiyle memlekette uyanan yeni matematik atmosferden bahsetmek lâzımdır."	198
matematik	ilim	Diğer taraftan matematik ilimler için en salim kuruluş esasının aksiyomatik yol olduğu neticesine varılmıştı.	199
matematik hocası	[kişi]	Belki de en çok, lisedeki matematik hocası Muhittin Erev üzülecekti: "Mustafa'yı doksan yıl yaşayacak sanıyordum. Ben kaldım o gitti. Başka bir şey söyleyemem."	250
matematikçi	[kişi]	Mustafa'nın en çok anlaştığı insandı bu matematikçi.	19
matematikçi	[kişi]	Doğu'ya da hayran olunabilirdi: Mustafa İnan'ın hayran olduğu Ömer Hayyam, aslında bir matematikçiydi.	89
matematikçi	yazarlar	Bütün yazarlar matematikçidir; çünkü dil bir matematiktir.	201
matematikçi	idareci	Bütün idareciler matematikçidir; çünkü, hele şu elektronik beyin denilen araç çıktıktan sonra idare bir matematik olmuştur.	201
matematikçi	... her insan	Düşünen ve yeni bir şeyler ortaya koymak isteyen her insan matematikçidir.	201
matematikçi	[kişi]	İşte Mustafa'yı etkileyen Kerim de bir matematikçidir	201
mavi	kinin	Sabahları kalkınca mavi kinin yutarmış öğrenciler.	41
mavi	bez	...harici ayağa kalkar, rehberler geliyor ve onun gözlerini mavi ipek bir bezle bağlıyorlar...	186
mekanik	[bilimsel] dal	...1987'de vefatına kadar tatbikî mekanik dalındaki bilimsel çalışmaları...	14
mekanik	oda	O zamanlar Mustafa belki 'ekol'ün ne olduğunu pek iyi bilmiyordu; ama belki de ilk 'ekol'ünü küçük mekanik odasında asistanlarıyla birlikte kurdu, Bekir Tekinalp ve İlhan Kayan'a araştırma yapmanın önemini aşıladı.	19
mekanik	konu	Matematikçilere gidip de 'Mekanikte lâzım oluyor, şu vektöriyel cebri anlatın' demedi; Teknik Mekanik konulan içine vektöriyel cebir de sıkıştırıldı.	127
mekanik	bilim	İşte Mustafa'nın mekanik bilimine katkıları.	209
meraklı	arkadaş	Mustafa'nın eski edebiyata meraklı bir arkadaşı olan Füzuni (Erteği) de aynı yıl, Nedim'in İstanbul kasidesine bir nazire yazmıştı...	71
meraklı	[kişi]	Meraklı biri, bazı bilgiler toplamış.	204
meraklı değilmiş	[kişi]	Bu arkadaş matematik öğrenmeye Jale Hanım kadar meraklı değilmiş.	112
merhum	[kişi]	Cumhurbaşkanı kürsüye yaklaştı bu sırada; merhum Mustafa Hoca'nın eşi 'Jale İnan'a ödülü verirken, "Bunu Mustafa İnan'ın kendisine vermek isterdim," dedi.	14
merhum	[kişi]	Yaptığınız bir konuşmada merhum kayınpederim Aziz Ogan hakkında yersiz sözler sarf ettiğinizi duydum.	182
merhum	[kişi]	Sonra her birikim sonucunda görüldüğü gibi, bir sıçrama yapılmış: "Son periyot olarak, içinde bulunduğumuz asrın ilk yarısında başlayan ve merhum Kerim Erim tarafından memleketimize getirilen modern matematik ruhundan bahsetmek isterim."	198

SIFAT	AD	GEÇTİĞİ CÜMLE	SAYFA NO
merhum	[kişi]	İşte bu yeni fikir ve konuları memleketimize ilk getiren merhum Kerim Erim olmuştur.	199
merhum	halk türküsü	Bir mecliste birlikte oturuyorduk ve merhum bir halk türküsünün çalınması üzerine kalkıp oynadı mı diyeceğim?	204
merhum	[kişi]	Bunlardan öğrendiğimize göre, merhum çok güzel içli köfte yaparmış.	204
merhum	şair	Merhum bir şair de 'edebiyattan hoşlanmayan ve çoğu zaman edebiyatı anlamayan riyaziyeciler' arasında Mustafa İnan gibi 'gerçek ve derin bir aydın' olmasına seviniyor.	207
merhum	şair	Herhalde riyaziyeciler bu merhum şairin yazdığı şiirleri gördükten sonra edebiyattan hoşlanmamaya karar vermişlerdir.	207
merhum	[kişi]	...Amerika'ya yerleşen Şenol Utku, bir arkadaşıyla birlikte yaptığı bir çalışmada "merhum Profesör Mustafa İnan"ın kendisine bilimsel araştırma ruhunu aşıladığını belirtiyor.	207
merhum	[kişi]	"Biz de Mustafa'yı barut gibi bilmeliyiz. İşte merhumun eserleri."	210
merhum	[kişi]	"Kendisi, rahmetli hocalarımızdan ve Yüksek Mühendis Mektebi'nin temel direklerinden biri olan merhum Fikri Santur Bey'den devir aldığı ağır emaneti, genç yaşına rağmen fevkalâde bir şekilde yürütmüş, Fakültemizde profesör olarak çalıştığı 22 yıl boyunca, Teknik Mekanik ve Genel Mukavemet Kürsüsü'nün, yalnız Fakültemizin değil, Üniversitemizin en gelişmiş bir kürsüsü haline gelmesi için üstün gayretler sarf etmiştir."	252
mesleki	inceleme	1 Eylül 1967 tarihinde ABD, İsviçre ve Almanya'da bilimsel ve mesleki inceleme için 6 ay süreyle görevlendirilmiş bulunan İnşaat Fakültesi Teknik Mekanik ve Genel Mukavemet Kürsüsü Profesörü Mustafa İnan, Almanya'nın Freiburg im Bresgau şehrinde 5 Ağustos 1967 günü vefat etmiştir.	257
(daha) mesut	şey	Sen çok iyisin, açıklsın... dünyada bundan daha mesut bir şey tasavvur edemiyorum..	115
mesut	hâl	Yolda hep bir gün evvelki mesut hâlimi -istersen hâlimizi-düşündüm.	118
meşhur	kaleci	Meşhur kaleci Bekir ve Memduh bizim okulun yetiştirdiği elemanlardı.	61
meşhur	futbolcu	864 Tahsin, "Bizim sınıftan üç rektör, üç de meşhur futbolcu çıkmıştır," diye öğreniyor, "Rektörlerin resmi var bende, yan yana: Mustafa İnan, Fikret Narter, Ahmet Özel.	99
meşhur	müşteri	Bu adam Londra'da bir avukatlık firmasının şefidir ve iki yıldan beri M... (mason) olmak istemektedir; zira firmanın meşhur müşterileri (endüstri ve denizcilik) firmaya karşı çekingen davranmaktadır...	187
meşhur	mukavemetçi	Meşhur Mukavemetçi	203
meşhur	mukavemetçi	Herkes de onu tanıyordu: Evet Mustafa İnan gerçekten meşhur mukavemetçiydi ülkesinde.	219
meşhur	mukavemetçi	"Peki insanlar meşhur bir mukavemetçinin ne işe yaradığını anlayabilirler mi?"	219

SIFAT	AD	GEÇTİĞİ CÜMLE	SAYFA NO
meşhur	fizikçi	Derler ki meşhur fizikçi Einstein, bir toplantıda Şarlo'ya 'Siz büyük bir adamsınız,' demiş, 'Herkes sizi anlıyor, herkes size hayran.'	219
meşhur	mukavemetçi	Sofrada oturanlardan biri yavaşça arkadaşına eğilmiş: 'Bak işte meşhur mukavemetçi Mustafa İnan' demiş.	219
meşhur	mukavemetçi	Arkadaşı sormuş: Meşhur mukavemetçi mi?	219
meşhur	mukavemetçi	Mustafa İnan olmaktan bıkmıştı artık; artık sadece meşhur mukavemetçi olmak istiyordu.	228
meşhur fizikçi	Einstein	Derler ki meşhur fizikçi Einstein, bir toplantıda Şarlo'ya 'Siz büyük bir adamsınız,' demiş, 'Herkes sizi anlıyor, herkes size hayran.'	219
meşhur mukavemetçi	[kişi]	Sofrada oturanlardan biri yavaşça arkadaşına eğilmiş: 'Bak işte meşhur mukavemetçi Mustafa İnan' demiş.	219
metal	eşya	Bu masa üzerinde metal eşyanın konulması evvelce silâhın terk edildiğini gösteren sembolik bir harektir.	186
millî	maç	Mustafa İnan millî maç yapmak için girmemişti imtihana.	65
millî	gelir	Belki 'çağdaş uygarlık düzeyi'ne artık ulaştığımız için, millî gelirimiz arttığı için,daha iyi şartlarda yaşadığımız için bu bakımdan da' ileri bir düzey'e geldik.	95
millî	gelir	Millî gelir kavramı ortalama bir değerdir.	173
millî	eğitim	Millî Eğitim Bakanının onayı da bilimde önemli bir yer tutar.	177
millî	bakanlık	Sonra İstanbul Teknik Üniversitesi Teknik Okulu'nda aynı dersler, dekanlık, rektörlük, üniversite senatörlüğü, bitmez tükenmez konferanslar, komisyonlar, Millî Savunma Bakanlığı Araştırma Geliştirme Kurulu üyeliği ve bu arada geçim derdi yüzünden bilirkişilik için mahkeme kapılarında koşuşmak...	225
milliyetçi	çocuk	İşte böyle 'milliyetçi' bir çocuktu Mustafa.	98
mistik	[kişi]	...Mustafa Hoca 'mistik' miydi yani ?	32
mistik	etki	Evet, Konya'nın mistik etkisini belki bütün hayatı boyunca hissetmiştir Mustafa...	33
mistik	(varlık)	Sen mistiklere inanır mısın Cahit ?	33
mistik	(varlık)	Ben mistiklere inanmıyorum Mustafa.	33
moda	söz	Kalıp sözler, moda sözler, hazır nükteler, hep düşünce zorluğuna dayanır.	157
model	testere	Model testere ile kesiliyor ve elde edilen dilimlerde, cismin her noktasındaki 'gerilme durumu' bulunabiliyordu.	193
modern	anlam	...1987'de vefatına kadar Tatbiki mekanik dalındaki bilimsel çalışmaları, eşsiz hocalığı ve çok sayıda genç araştırmacı ve bilim adamı yetiştirmek suretiyle modern anlamda bir ekol kurmuş...	14
modern	matematik	Sonra her birikim sonucunda görüldüğü gibi, bir sıçrama yapılmış: "Son periyot olarak, içinde bulunduğumuz asrın ilk yarısında başlayan ve merhum Kerim Erim tarafından memleketimize getirilen modern matematik ruhundan bahsetmek isterim."	198

SIFAT	AD	GEÇTİĞİ CÜMLE	SAYFA NO
modern	matematik	Kerim Erim öldüğü zaman hazırladığı inceleme yazısında modern matematiğin durumunu gözden geçiriyor...	199
modern	matematik	O, bu hususta çeşitli eserleriyle ve yorulmak bilmez tedrisatıyla modern matematik ruhunu aşlamaya ve yaymaya çalışmıştır.	199
modern	matematik	Modern matematik öğreilmeye başladı diye, günlük gazeteler bile feryat ediyorlar."	199
modern	felsefe	Modern felsefenin ne olduğunu mu merak edelim yani?	200
modern	matematik	Modern matematiğe uyarak daha kesin düşünce yolları mı arayalım?	200
modern	matematik	"Kerim Erim'i kesin görüş ve hadsi(sezgisel) yoldan ayrılma bakımından Weierstrass Mektebi'ne mensup addettiğimiz gibi, modern matematik dallarının kuruluşunun ancak aksiyomatik yolla mümkün olacağını kabul etmesi, dolayısıyla da Hilbert ekolünün Türkiye'deki öncüsü olarak görmekteyiz."	201
modern	anlam	Mustafa İnan'a, "İstanbul Teknik Üniversitesi'nde 1944'lerde başlayıp, 1967'deki vefatına kadar, tatbiki mekanik bilim dalındaki bilimsel çalışmaları, eşsiz hocalığı ve bilim adamı yetiştirmek suretiyle modern anlamda bir ekol kurmuş olması dikkate alınarak 1972 Yılı Hizmet Ödülü" verilmedi mi?	268
muayyen	saatler	Bilsen, malûm ve muayyen saatlerden sonra senden ayrılmak bana ne kadar acı geliyor.	114
muayyen	şey	Öyle muayyen bir şey yoktu, yalnız daima içli idim.	115
muayyen	inanç	Hakikî din, muayyen bir inanç ve muayyen bir insana sarılmak değildir beyler, deseydi, bu sözleri acaba nasıl karşılanırdı?	135
muayyen	insan	Hakikî din, muayyen bir inanç ve muayyen bir insana sarılmak değildir beyler, deseydi, bu sözleri acaba nasıl karşılanırdı?	135
muazzam	matematik	Kurulan muazzam matematik yapıda bazı üzücü çatlakların müşahadesi riyaizecileri korkutmuş, yapıyı daha fazla yükseltmeden temeli ıslah etmek lüzumu hasıl olmuştu.	199
muazzam matematik	yapı	Kurulan muazzam matematik yapıda bazı üzücü çatlakların müşahadesi riyaizecileri korkutmuş, yapıyı daha fazla yükseltmeden temeli ıslah etmek lüzumu hasıl olmuştu.	199
muğlak	fikir	İlim tarihi bize göstermiştir ki, basit ve sarıh fikir, daima muğlak ve karışık fikre galip gelmiştir...	155
muhacir	[kişi]	Hepsi muhacir.	31
muhacir	çocuk	...Hükümet bir sünnet düğünü düzenliyor, hem de Mustafa gibi muhacir çocukları için.	33
muhafazakâr	[kişi]	Mustafa İnan, birçok bilim adamı (özellikle matematikçilerin çoğu) gibi özel yaşantısında muhafazakârdı...	183
muhtelif	esnaf	...Çocukluğumda annem beni, boş gezmeyeyim diye, yaz ayları boyunca muhtelif esnafın yanına çırak yollardı.	46
muhtelif	müessese	Halbuki beyler, bir memleketin muhtelif müesseseleri bileşik kaplar gibidir.	161

SIFAT	AD	GEÇTİĞİ CÜMLE	SAYFA NO
mutaassıp	vatandaş	Oturduğumuz şehirler de binlerce yıllık tarihin ürünü: Edirne (Hadriana-polis), Konya (İkonion) -bu şehirde oturan mutaassıp vatandaşlar buna üzülür mü acaba?-	168
mutlak	değer	Zaten bu büyük âlemde kendimizi ayrı ayrı düşürecek olsak mutlak değerimiz sanki nedir...	115
mutlu	gün	Profesör içini çekti: "Bugün bile geriye dönmek, bakkal hesabının mutlu günlerini yeniden yaşamak isteyenler o kadar çok ki Mustafacağım..."	199
müderris	[kişi]	Darülfünun, üniversite olmuştu: müderrisler, profesör olarak dolaşıyorlardı artık İstanbul Üniversitesi'nde.	84
müdür	[kişi]	Müdür genç adamı 'mektelin içine alır mı?'	107
mühendis	arkadaş	Hemen yeni hesap metodunu mühendis arkadaşlarına anlatmaya başladı.	134
mühim	görev	Şimdi bütün aydınlara olduğu gibi biz Teknik Üniversitelilere düşen en mühim görev, bu necip hareketin vakarına yaraşan sükûnet ve huzuru temine çalışmak, aklın ve ilmin rehberliğinden ayrılmamak ve ATATÜRK'e layık olmaya gayret etmektir.	224
mühim	mesele	"Mühim bir mesele var Şevket," dedi sonra, "bana gelen bütün projeleri sana gönderiyorum; şimdi de senden bir proje için fikir sormaya geldim."	226
mühim	iş	Cemal Gürsel de, 'Şimdi daha mühim işler var burada Mustafa Bey,' demiş, 'Önce şu Bayındırlık Bakanlığı'nda bir temizlik yapmak icap ediyor.'	227
mükemmel	insan	Bunların ötesinde de mükemmel bir insandı.	8
mükemmel	[kişi]	Çok mükemmeldi, -Allahtan bunu unutmamışlar-tatlı tatlı gülümsüyor, gözleri uzaklara dalıyor.	128
mükemmel	mantık yapısı	Bence Mustafa'nın aynı zamanda, mükemmel bir mantık yapısı vardı; bu özelliği yüzünden onlarla birlikte olurken rahatsız olmamayı başarıyordu.	233
müktesep	cehalet	Yahya Kemal, 'Cehalet mükteseptir, yani tahsil ile olur,'derdi.	154
müktesep	düşünmek sanatı	Düşünmek sanatı da 'mükteseptir', yani sonradan öğrenilir.	154
müktesep	cehalet	Yeni fikir imal edememek, 'Müktesep Cehalet'i doğurur.	157
mümeyyiz	hoca	Saatine baktı mümeyyiz hoca: daha kırk beş dakika var.	63
mümeyyiz	[kişi]	Mümeyyiz toparlandı: "Dur bakalım bir dakika."	64
mümeyyiz	[kişi]	"Allah Allah," dedi mümeyyiz gene.	64
mümeyyiz	[kişi]	Mümeyyiz kâğıda bir daha baktı: Kim bu Adanalı Mustafa?	64
mümeyyiz	[kişi]	İmtihanda Fikri Santur mümeyyiz, bizim Naci (Yüngül) de tercüman.	101
mümtaz	kişilik	Biz, vakit kaybetmemek için, efsaneleşen kişileri 'minnetle' anarız, onun 'mümtaz' kişiliği önünden 'hürmetle' eğiliriz.	203
münevver	sınıf	Düşünmek genellikle uzun ve yorucu bir 'vetire' idi; insan da bu uzun zinciri bir yerinden koparıncı spekülasyona sapar ve dogmatik prensiplere sığıncırdı: "Maalesef münevver sınıfta buna çok rastlıyoruz..."	157
müspet	kavram	Çünkü yaşantı müspet bir kavramdır.	231

SIFAT	AD	GEÇTİĞİ CÜMLE	SAYFA NO
müspet	istikamet	Benim gibi mahallî ligde oynayanların da belli etmeden ülkenin görünüşünü müspet istikamette değiştirdiğinden de haberdar olmalı halkımız.	239
müstesna	arkadaş	Galatasaray ve ecnebi mekteplerden gelmiş arkadaşlar müstesna, hiçbirimiz doğru dürüst yabancı lisan bilmezdik.	84
müşkül	husus	Remzi Buldan bu hazin durumu hatırlıyor: "Mustafa, müşkül ve karara varılması gereken hususlarda sınıfın hakemi idi..."	84
mütebessim	çehre	Ay başlarında mütebessim bir çehre ile görünür ve büro şefini yan odaya çağırırdı.	151
mütekâmil	kontrol	Burada sistem her çeşit tesirlere açık bulunmakla beraber silâhlanmış bir vaziyettedir, gelecek bozucu tesirlere karşı koyacak tedbirleri vardır demektir, bu tarz kontrol daha elâstiki ve daha mütekâmildir.	132
mütesâviyen	münteşir	Eski hocaları gibi Tağyiri şekil' demiyordu, 'şekil değiştirme' diyordu; 'muvazene' demiyordu, 'denge' diyordu; 'mütesaviyen münteşir' demiyordu, 'düzgün yayılı' diyordu.	148
mütevazı	köşk	Oraya üç saatte giderek Atatürk'ün mütevazı köşkünde kendisini tekrar gördük.	60
mütevazı	tabir	Sonradan bu bozucu kuvvetlerin tesirlerini yok edecek veya daha mütevazı tabiriyle, hafifletecek tedbirler manzumesi mevcut olacaktır.	130
mütevazı	şekil	Hikmet, bu âlemin olaylarına, o nun üstüne çıkarak mütevazı bir şekilde bakmak, aralarındaki iç ahengi sezmek, aşk ile realitenin derinliğine nüfuz etmektir.	159
mütevazı	anlayış	Tabii bu öncülerin durumu 'Memleketin ilmi durumuna göre bir hayli ileri, fakat garp anlayışına nazaran çok mütevazı' imiş.	197
mütevazı	ruh	Mütevazı ruhunla yoksa kırılır mısınız?	205
mütevazı	uğraş	Belki bizim bu mütevazı uğraşımız bir işe yarar.	209
müthiş	lakap	Sonunda ona yaranmak için müthiş bir lakap bulundu: Dâhi Mustafa! Bu hiç tutmadı.	51
müthiş	mukavemet	Bende acı ve hasrete karşı müthiş bir mukavemet olduğunu tahmin ediyorum.	115
müthiş	şey	İşte, şimdi bana müthiş şeyler anlatacak diyorsun.	129
nadir	şahsiyet	Zekâsı ve hafızası, karakteriyle nadir şahsiyetlerdendi, memleket için büyük bir kayıptır.	207
nafiz	kontrol	Bu usul, nafiz bir kontrol usulü gibi görünürse de, basit olduğu kadar Tatbiki güç olan bir yoldur.	132
nafiz	kontrol	Ve iyi nafiz kontrol nasıl yapılır?	130
nahif	beden	Hele yaratıcı, araştırmacı düşünce için çok yorulmak gerekiyordu; belki sağlam kafa sağlam vücutta bulunuyordu, ama galiba sağlam vücutlar Mustafa Bey'in nahif bedeni kadar yorulmak istemiyordu ya da bu sözde bir eksiklik vardı; belki de bu söz, daha uzun bir cümlenin parçasıydı.	88
nazarî	hesap	"Ben ona nazarî hesap okutacağım."	82
nazlı	[kişi]	Biraz kuruntuluymuş Mustafa İnan.	141

SIFAT	AD	GEÇTİĞİ CÜMLE	SAYFA NO
necip	hareket	Şimdi bütün aydınlara olduğu gibi biz Teknik Üniversitelilere düşen en mühim görev, bu necip hareketin vakarına yaraşan sükûnet ve huzuru temine çalışmak, aklın ve ilmin rehberliğinden ayrılmamak ve ATATÜRK'e layık olmaya gayret etmektir.	224
neşeli	çehre	Hayatın bazı zorlukları altında bazen kendimi bu kadar yorgun hissederken, senin tatlı gülüşün neşeli ve sıhhatli çehren bunları bana hep unutturuyor.	115
neşeli	iş	Bir süre sonra kendine geldi Mustafa İnan, "Ne ağlıyorsun orada?" dedi, "gel seninle neşeli bir iş yapalım; bavulda bir şişe viski var, birlikte kafaları çekelim."	247
nevi şahsına münhasır	çocuk	Bu çocuklar da bu bakımdan 'nevi şahsına münhasır'dı.	95
nezih	topluluk	Yalnız, bir ilim çatısı altında ve nezih bir topluluk huzurunda bu yakışsız davranışınız dolayısıyla bilmeniz gereken bazı hususları açıklamak isterim...	182
niyeti bozuk	[kişi]	Aslında niyeti bozuktur: İster ki hoca ona, 'Duvarın yüksekliği şu kadar, eni boyu bu kadar olsun,' diye boyutları versin.	68
normal	etüt saatleri	İbrahim Batukan, Mustafa efendi'nin yolunu benimsemişti: "Bizler akşamları normal etüt saatleri sonunda yatakhanenin yolunu tutardık..."	78
normal	hâl	Normal hâllerde bile, diğer kategoriye dahil bulunan arkadaşlar proje hazırlama, oyun ve nadiren derslerle meşgul olurlar ve genellikle geç yatarlar ve o nispette de sabahları geç kalkarlardı ve hatta çok kere sabah sabah kahvaltısını kaçırdırlardı.	78
objektif	esas	Kalkınma gibi çok kompleks olan bir işi yalnız objektif esaslara dayandırmak kabil değildir.	174
olağanüstü	hafıza	Mustafa İnan'ın doğuştan olacak doğrudan doğruya algılanamayan şeyleri sezebilme hususunda olağanüstü bir hafızası vardı.	8
olağanüstü	hafıza	Evde sıkıntılı bir hava vardı, üstelik Mustafa da derslerine çalışmıyordu; onun olağanüstü hafızasından kimsenin haberi olmadığı için babası söyleniyordu: damdan düştüğü günden beri düzelemedi bu oğlan.	34
olağanüstü	yetenek	Onun olağanüstü yeteneklerinden birkaç kelimeyle söz ettiler; iyi yaşamayı, iyi yemek yemeyi seven kuvvetli bir hafızayı tanıttılar bana.	134
olgun	görünüş	Mustafa Efendi, olgun görünüşlü küçük bir adamdı artık, bazı işlerini artık kendisi halledebilirdi.	33
olgun	[kişi]	"Ben ondan bir yaş büyüktüm," diyor Cahit Arf, "Fakat, Mühendis Mektebinin daha üçüncü sınıfında Kerim Bey'in 'doçenti' olan Mustafa, benden olgundu."	136
olgun	fikir	Bilim adamlarımız da ona hayran, çünkü kurullarda yerinde müdahaleleri ve olgun fikirleriyle çalışmalarda etkili oluyordu.	205
olumlu	sonuç	Mustafa Hoca ile yaptığım bu sohbet olumlu sonuç verirse rahatlarım; çünkü herkes bilir ki hoca külyutmaz.	218
olup biten	[iş]	Herkes olup bitenleri heyecanla izliyordu.	15

SIFAT	AD	GEÇTİĞİ CÜMLE	SAYFA NO
on katlı	apartman	Mühendisliğin bu işlemler ötesinde bir şey olduğunu ve bilimin, beş katlı apartman yerine on katlı apartman yapmak olmadığını acaba onlara anlatabildim mi?	144
on üç yıllık	evlilik	Durumları elverişli de olsa böyle parlak bir tören yapmaya hiç yanaşmazlardı; çünkü on üç yıllık evlilik hayatlarında doğan erkek çocuklar yaşamıyordu.	15
onun küçüğü	[kişi]	Daha Mehmet ve onun küçüğü Sami var, annem var.	59
optik	yöntem	... 'Rijit düğüm noktalarındaki gerilmelerin optik yöntemlerle ölçülmesi' ni incelerken, Mustafa İnan'ın doktora çalışmasını ve 1943 yılında aynı konuda yayımladığı raporu, sık sık referans olarak gösterir.	196
organik	bağ	Bundan sonra konular, aralarındaki organik bağ her an göz önünde tutularak yavaş yavaş geliştirilir.	210
orijinal	kitap	Mustafa İnan'ın dediği gibi, orijinal bir kitap yazmak da ancak böyle olur.	211
orta	boy	Orta boylu, esmer ve ürkek bakışlı genç bir adam, üniversitenin büyük kapısı önünde durdu; ilk yazın sıcak günlerinden biriydi.	11
orta	boy	Orta, boylu, gözlüklü, yaşlıca bir adamı yana itti galiba.	12
orta	yaş	Orta yaşlı adam güldü.	12
orta	yaş	Orta yaşlı adam gülümsedi.	13
orta	yaş	"Cumhurbaşkanı geliyor," diye mırıldandı orta yaşlı adam; "bilim ödüllerini dağıtacak."	13
orta	yaş	Delikanlı ilk olarak biraz cesaretle konuştu: "Siz de bu Bilim'in içindesiniz galiba." "Olabilir," dedi orta yaşlı adam...	13
orta	yaş	Orta yaşlı adam mahzunlaştı...	14
orta	yaş	"İşte Mustafa'yı da parlak bir törenle andık," diyordu orta yaşlı profesör.	14
orta	yaş	Orta yaşlı adamın konuşmak, bir şeyler anlatmak istediği anlaşılıyordu.	15
orta	yaş	Orta yaşlı adam oturduğu sıradan kalktı; bir süre konuşmadan yürüdüler.	17
orta	yaş	Orta yaşlı profesör önündeki kağıtları karıştırdı; profesörün çalışma odasında oturuyorlardı.	22
orta	yaş	"Dediğim gibi" diye içini çekti orta yaşlı profesör...	27
orta	yaş	"Büyük bir matematikçi," diye mırıldandı orta yaşlı adam ;sonra öfkeleni: Bilmem neden böyle insanlardan söz etmezler okulda?	28
orta	yaş	"Vardı, vardı" dedi orta yaşlı adam, "Dinlediği vaazları anlamadığı halde, sözlerinin müziğini sevdiğinden olacak, ezberlemişti.	32
orta	yaş	"İnsan gördüğü bir şeyin esasını merak ederse, onun neden öyle olduğunu araştırırsa, günün birinde kendi işinde muhakkak yararlanır bundan," dedi orta yaşlı profesör, "Bunu neden söyledim dersin?"	35

SIFAT	AD	GEÇTİĞİ CÜMLE	SAYFA NO
orta	boy	Bir adam elinde orta boylu bir lavoba ile sahneye çıktı; Söyleyin bakalım, bu lavoba kaç damla suyla dolar?	46
orta	yaş	Orta yaşlı adam karşılık vermedi; masanın üzerindeki zarflardan birini açtı...	47
orta	kısım	Tedbir alınmıştı: Orta kısımdan Nevzat'ı, imtihanın yapıldığı salonun bir köşesine saklamışlardı.	53
orta	yaş	Sen erkeklerin içinde yaşıyorsun;onların arasında kendi yaşlılarından değil,orta yaşlı erkeklerden çekinmelisin .	56
orta	yaş	"Bizde sözün değeri çok kalmamıştır,"dedi orta yaşlı profesör.	58
orta	yaş	"Neden olmasın?" diye kaşlarını çattı orta yaşlı adam,"Çıkan tefrikalar çok mu daha iyi?	59
orta	yaş	"Nazire ne demek?" diye sordu genç adam. "Anlaşılan size edebiyat da öğretmemişler lisede," diye homurdandı orta yaşlı profesör.	72
orta	yaş	"Ben bu efsaneleştirmeye pek karşı değilim aslında," dedi orta yaşlı profesör.	79
orta	yaş	"Mesele ahlâk açısından ele alınırsa acaba tenkit edilebilir mi?" diye sordu orta yaşlı profesör.	85
orta	yaş	Orta yaşlı profesör itiraz etti. "Bunlar kolay formüllerdir.	89
orta	yaş	'Bununla birlikte,"diye sözlerine devam etti orta yaşlı profesör,"her şeye rağmen saf bir iyimserlikleri vardı.	94
orta	yaş	"Bazıları bu tutuma karşı çıkabilir," dedi orta yaşlı profesör.	127
orta	yaş	Cumhuriyetin ilanı sırasında orta yaşlı biri olsaydı, ne yaparsa yaparsın, bir caddeye filan adı verilirdi.	129
orta	yaş	Bunların çoğu, bana kalırsa, felsefe ya da edebiyat dairelerine tayin edilmiş memurlara benziyordu, dedi orta yaşlı profesör...	133
orta	sınıf	Mustafa İnan, günlük olayları yaşamakla yetinen orta sınıfın dışındaydı artık.	135
orta	doğu	Orta Doğu Teknik Üniversitesi'nde konuyu konferanslarla tanıttı.	176
orta	yaş	"Bütün bu makalelerin bilim dünyasını sarsacak nitelikte olduğu ileri sürülemez," dedi orta yaşlı profesör...	176
orta	yaş	"Ben de Mustafa gibi oldum," diye gülümsedi orta yaşlı profesör, "Herkes her şeyi öğretmek istiyorum."	191
orta	yaş	"Bak," dedi orta yaşlı profesör, "vakitsiz ölümüyle 'tam verimli çağından aramızdan ayrılan' Mustafa İnan için neler söylüyorlar..."	204
orta	yaş	"Eyvah", dedi orta yaşlı profesör, "seninle ben de böyle mi anlıyoruz acaba Mustafa'yı?"	205
orta	yaş	"Mustafa İnan, senin anlayacağın, uzlaşması mümkün olmayan birçok topluluğun birden adamı göründü," dedi orta yaşlı profesör.	234
orta	yer	Sonunda işi orta yerde bıraktı Mustafa İnan, her şey yarım kaldı.	236
orta	yer	Evet bu kadar amatör çalışmamız yeter; biz de artık profesyonelliğimizi ilân etmeliyiz, biz de orta yerde boy göstermeliyiz.	238

SIFAT	AD	GEÇTİĞİ CÜMLE	SAYFA NO
orta	sayfalar	Ama hiç belli olmaz; ilerde bu sahaya da ilgi artabilir, belki bizim oyuncuların resimleri de yüz binlerce satan dergilerin orta sayfalarına dört renkli olarak basılabilir.	239
orta	doğu	Mısır'ı, Orta Doğu'yu, Hindistan'ı gezmişti.	247
orta	yaş	"O günden bu yana kaç yıl geçti," dedi orta yaşlı profesör, "Mustafa'nın bu eseri yabancı bir dile çevrildi ve bu yabancı dilde basılmayı bekliyor yabancı ülkelerde.	253
orta	yaş	Önündeki kâğıtları karıştırdı orta yaşlı profesör: "Sonra sicil cüzdanına şöyle bir satır yazıldı Mustafa İnan'ın: 5.8. 1967 vefat etmiştir.	256
orta	yaş	Genç adam orta yaşlı adama baktı: "Ne düşüneceğiz?"	258
orta	yaş	Orta yaşlı profesör, genç adamın kolundan çekti.	270
orta boylu	genç bir adam	Orta boylu, esmer ve ürkek bakışlı genç bir adam, üniversitenin büyük kapısı önünde durdu; ilk yazın sıcak günlerinden biriydi.	11
orta boylu	adam	Orta, boylu, gözlüklü, yaşlıca bir adamı yana itti galiba.	12
orta boylu	lavabo	Bir adam elinde orta boylu bir lavoba ile sahneye çıktı; Söyleyin bakalım, bu lavoba kaç damla suyla dolar?	46
orta yaşlı	adam	Orta yaşlı adam güldü.	12
orta yaşlı	adam	Orta yaşlı adam gülümsedi.	13
orta yaşlı	adam	"Cumhurbaşkanı geliyor," diye mırıldandı orta yaşlı adam; "bilim ödüllerini dağıtacak."	13
orta yaşlı	adam	Delikanlı ilk olarak biraz cesaretle konuştu: "Siz de bu Bilim'in içindesiniz galiba." "Olabilir," dedi orta yaşlı adam...	13
orta yaşlı	adam	Orta yaşlı adam mahzunlaştı...	14
orta yaşlı	profesör	"İşte Mustafa'yı da parlak bir törenle andık," diyordu orta yaşlı profesör.	14
orta yaşlı	adam	Orta yaşlı adamın konuşmak, bir şeyler anlatmak istediği anlaşılıyordu.	15
orta yaşlı	adam	Orta yaşlı adam oturduğu sıradan kalktı; bir süre konuşmadan yürüdüler.	17
orta yaşlı	profesör	Orta yaşlı profesör önündeki kâğıtları karıştırdı; profesörün çalışma odasında oturuyorlardı.	22
orta yaşlı	profesör	"Dediğim gibi" diye içini çekti orta yaşlı profesör...	27
orta yaşlı	adam	"Büyük bir matematikçi," diye mırıldandı orta yaşlı adam; sonra öfkeleni: Bilmem neden böyle insanlardan söz etmezler okulda?	28
orta yaşlı	adam	"Vardı, vardı" dedi orta yaşlı adam, "Dinlediği vaazları anlamadığı halde, sözlerinin müziğini sevdiğinden olacak, ezberlemişti.	32
orta yaşlı	profesör	"İnsan gördüğü bir şeyin esasını merak ederse, onun neden öyle olduğunu araştırırsa, günün birinde kendi işinde muhakkak yararlanır bundan," dedi orta yaşlı profesör, "Bunu neden söyledim dersin?"	35
orta yaşlı	adam	Orta yaşlı adam karşılık vermedi; masanın üzerindeki zarflardan birini açtı...	47

SIFAT	AD	GEÇTİĞİ CÜMLE	SAYFA NO
orta yaşlı	erkekler	Sen erkeklerin içinde yaşıyorsun;onların arasında kendi yaşitlarından değil, orta yaşlı erkeklerden çekinmelisin .	56
orta yaşlı	profesör	"Bizde sözün değeri çok kalmamıştır,"dedi orta yaşlı profesör.	58
orta yaşlı	adam	"Neden olmasın?" diye kaşlarını çattı orta yaşlı adam,"Çıkan tefrikalar çok mu daha iyi?	59
orta yaşlı	profesör	"Nazire ne demek?" diye sordu genç adam. "Anlaşılan size edebiyat da öğretmemişler lisede," diye homurdandı orta yaşlı profesör.	72
orta yaşlı	profesör	"Ben bu efsaneleştirmeye pek karşı değilim aslında," dedi orta yaşlı profesör.	79
orta yaşlı	profesör	"Mesele ahlâk açısından ele alınırsa acaba tenkit edilebilir mi?" diye sordu orta yaşlı profesör.	85
orta yaşlı	profesör	Orta yaşlı profesör itiraz etti. "Bunlar kolay formüllerdir.	89
orta yaşlı	profesör	"Bununla birlikte,"diye sözlerine devam etti orta yaşlı profesör,"her şeye rağmen saf bir iyimserlikleri vardı.	94
orta yaşlı	profesör	"Bazıları bu tutuma karşı çıkabilir," dedi orta yaşlı profesör.	127
orta yaşlı	biri	Cumhuriyetin ilanı sırasında orta yaşlı biri olsaydı, ne yaparsa yapsın, bir caddeye filan adı verilirdi.	129
orta yaşlı	profesör	Bunların çoğu, bana kalırsa, felsefe ya da edebiyat dairelerine tayin edilmiş memurlara benziyordu,"dedi orta yaşlı profesör...	133
orta yaşlı	profesör	"Bütün bu makalelerin bilim dünyasını sarsacak nitelikte olduğu ileri sürülemez," dedi orta yaşlı profesör...	176
orta yaşlı	profesör	"Ben de Mustafa gibi oldum," diye gülümsedi orta yaşlı profesör, "Herkes her şeyi öğretmek istiyorum."	191
orta yaşlı	profesör	"Bak," dedi orta yaşlı profesör, "vakitsiz ölümüyle 'tam verimli çağından aramızdan ayrılan' Mustafa İnan için neler söylüyorlar..."	204
orta yaşlı	profesör	"Eyyvah", dedi orta yaşlı profesör, "seninle ben de böyle mi anlıyoruz acaba Mustafa'yı?"	205
orta yaşlı	profesör	"Mustafa İnan, senin anlayacağın, uzlaşması mümkün olmayan birçok topluluğun birden adamı göründü," dedi orta yaşlı profesör.	234
orta yaşlı	profesör	"O günden bu yana kaç yıl geçti," dedi orta yaşlı profesör, "Mustafa'nın bu eseri yabancı bir dile çevrildi ve bu yabancı dilde basılmayı bekliyor yabancı ülkelerde.	253
orta yaşlı	profesör	Önündeki kâğıtları karıştırdı orta yaşlı profesör: "Sonra sicil cüzdanına şöyle bir satır yazıldı Mustafa İnan'ın: 5.8. 1967 vefat etmiştir.	256
orta yaşlı	adam	Genç adam orta yaşlı adama baktı: "Ne düşüneceğiz?"	258
orta yaşlı	profesör	Orta yaşlı profesör, genç adamın kolundan çekti.	270
ortak	anlam	Birbirlerine benzeyen heceler acaba ortak bir anlam mı belirtiyor?	149
ortalama	değer	"Türkçe metinlerdeki bu ortalama değer, dünya dilleri arasında benzer ortalamaların üst seviyesini göstermesi bakımından çok ilgi çekicidir."	156
ortalama	uzunluk	... çünkü bütün ekler kelimeye yapışarak kelimelerin ortalama uzunluğunu artırmaktadır.	156

SIFAT	AD	GEÇTİĞİ CÜMLE	SAYFA NO
ortalama	hece sayısı	Dilleri kelimedeki ortalama hece sayısı yönünden, küçükten büyüğe doğru sıralarsak İngilizce, Almanca, Arapça, Yunanca, Japonca, Rusça, Lâtince ve Türkçe dillerini buluruz.	156
ortalama	seviye	Konular, ya günlük gazete okurunun ortalama seviyesinin çok üstünde tutulmakta veya yazı birçok bilimsel teknik terimi ihtiva etmesi bakımından anlaşılabilir bir durumda olmaktadır.	162
ortalama	değer	Millî gelir kavramı ortalama bir değerdir.	173
otelci	[kişi]	Büyükada'da otelci Gabi Vartanyan üzülecekti.	250
öğrenci	[kişi]	Düşünürdüm ki sen bir öğrencisin ve ben de bir profesörüm; ben bilim adamıyım, sen henüz bilime yabancıydın.	114
öğretim üyesi	[kişi]	Bugün Amerika'da öğretim üyesi olan Şenol Utku, "Hocanın bana en çok etki eden sözleri, 1950 - 1951 ders yılında Teknik Mekanik I dersi sırasında Genel Yerçekimi Kanunu ile ilgili konuşması olmuştur," diyor...	37
ölçülü	[kişi]	Hoş sohbet ve ölçülü Mustafa Bey, bir kere, neden hislerini hüküm altına almak istesin?	135
ön	sıra	"Herhalde ön sırada oturuyordun; onu göstereyim sana."	13
ön	sıra	Neyse bu uzun bacaklı talip de son günlerde fazla göze batmamak için ön sıraya oturmuyor.	125
ön	sıra	Profesör Doktor Mustafa İnan, siyah paltosunu giymiş olarak ön sırada bu yeni konuyu eski öğrencilerinden öğreniyordu.	21
(daha) önemli	problem	Şimdi bu meseleyle uğraşamazdı, daha önemli problemler vardı: Geçim durumu ne olacak? Eve kim bakacak?	63
önemli	yan	Divan edebiyatından söz etmezsek, onun önemli bir yanını ihmal etmiş oluruz bence.	32
önemli	sırlar	İki sayfalık hesapla evrenin önemli sırlarından birini daha kavramışlardı.	39
önemli	kapı	Batı'nın önemli, önemsiz bütün kapıları birden açılıvermişti: Her şey yeniydi, her şey ilk defa duyuluyordu.	76
önemli	sarsıntı	Oysa Tanzimatla birlikte varlığına inandığı 'büyük gelenek' önemli sarsıntılar geçirmeye başlamıştı.	93
önemli	mesele	...bir keresinde bütün Beyoğlu'nda Tahsin'i aramışlar önemli bir mesele için; bütün eğlence yerlerini, sinemaları altüst etmişler, bulamamışlar.	97
önemli	prensip	"Yukarıdaki tarifin içinde -sana yapılmasını istemediğin bir şeyi başkasına yapma- çok önemli prensipler olan tolerans, diğerkâmlık ve bir kelime ile insanlık yatar."	130
önemli	unsur	"Yalnız, bu iki önemli unsur birbirinden bağımsız değildir. Küçük de olsa birbirlerine tesir yaparlar."	155
önemli	etken	Side'deki köylüye iyi yoğurt nasıl yapılır, onu tarif ediyor; ona sabit ismin bu problemde önemli bir etken olduğunu söylüyor.	158
önemli	problem	Hocaya göre 'üslup', özellikle her konuda insanlara bir şeyler öğretmek isteyenler için çok önemli bir problemdi.	169
önemli	rol	Meselâ 'ahenk' gibi estetik bir faktörün mutlaka önemli bir rol oynaması icap eder.	169

SIFAT	AD	GEÇTİĞİ CÜMLE	SAYFA NO
önemli	ilke	...‘Düşünme Sanatı’ konferansını belki unutmuştu bu karşılaşmada; fakat Mustafa İnan, düşünmek için problemi doğru kurmak gerektiğini, bu ilkenin çok önemli olduğunu, bu vesileyle Eren’e gösterme fırsatını bulmuş...	170
önemli	dış etkilerin rolü	Ayrıca, tesadüfe bağlı dış etkilerin rolü de önemlidir.	173
önemli	nokta	Kalkınma için diğer önemli bir nokta da yurdun 'doğal', 'sosyal' ve 'mali' kaynaklarını tanımaktır.	174
önemli	yer	Millî Eğitim Bakanının onayı da bilimde önemli bir yer tutar.	177
önemli	çalışma	Yapı statiği konusunda önemli çalışmalarıyla tanınan Ernst Chwalla, Einführung in die Baustatik (Yapı Statiğine Giriş) adlı kitabında (1954), 'Rijit düğüm noktalarındaki gerilmelerin optik yöntemlerle ölçülmesi'ni incelerken, Mustafa İnan'ın doktora çalışmasını ve 1943 yılında aynı konuda yayımladığı raporu, sık sık referans olarak gösterir.	195
önemli	yer	Matematik tarihimizde çok önemli bir yer tutan bu zat, tefazulî ve temâmî hesaba ait telifatı ve buna ait terimlerin konulması işiyle meşgul olmuştur.	197
önemli	matematikçi	Görmüyor musun canım, ilk önemli matematikçilerimizin durumunu 'geri' ya da 'ilkel' gibi can sıkıcı bir sıfatla anmıyor; 'mütevazı' diyor.	197
önemli	iş	Yayım yapmak önemli bir işmiş aslında.	213
önemli	makale	"Bence," dedi profesör, "Mustafa, önemli makalelerinden birini yazmaya fırsat bulamadı: 'ilim ve İdare'.	220
önemli	espri	"Gene de yumuşak bir şekilde ifade etti endişesini," diyor Murat Dikmen: "Bakın çocuklar," demiş, "siyaset dünyasının ilk önemli esprisi."	223
önemli	hizmetler	"Kendisinden çok daha büyük ve önemli hizmetler ve eserler beklediğimiz sırada," dedi.	253
önemsiz	konu	Mustafa İnan için hiçbir konu önemsiz değildi;bence onun hiçbir merakı, gelip geçici bir heves değildi.	33
önemsiz	kapı	Batı'nın önemli,önemsiz bütün kapıları birden açılıvermişti: Her şey yeniydi, her şey ilk defa duyuluyordu.	76
örnek	okul	Adana Lisesi'nin ilk kız öğrencilerinden Seniha Müridoğlu, "Örnek bir okuldu," diyor.	42
örnek	öğrenci	Okulda ilk olarak Almanca kursu açıldığı zaman Mustafa da devam etmeye başladı, sonra İngilizce kursuna yazıldı; kısa bir süre sonra 'Uzun Boylu İngiliz Mr.Pitch'in örnek öğrencisi oldu.	84
örnek	insan	Bu yazdıklarımın hiçbir şey ifade etmeyeceğini çok iyi bildiğim halde, kendisine beslediğim saygıyı tekrarlamak ve örnek insan Mustafa'nın aziz hatırasını bir daha anmak için bu satırları yazmış bulunuyorum.	207
örnek insan	[kişi]	Bu yazdıklarımın hiçbir şey ifade etmeyeceğini çok iyi bildiğim halde, kendisine beslediğim saygıyı tekrarlamak ve örnek insan Mustafa'nın aziz hatırasını bir daha anmak için bu satırları yazmış bulunuyorum.	207
öteki	dünya	İşte ülkemiz meydana: Öteki dünya ile ilgili yapılar dışında, kalıcı bir şey bırakmamaya dikkat etmişiz.	259

SIFAT	AD	GEÇTİĞİ CÜMLE	SAYFA NO
öteki	insan	Öteki insanlarımız da, bu işi profesyonellerin tekelinde sanıyorlar galiba.	259
özel	klinik	Ne yapalım oğlum özel kliniklerin yanına yaklaşmak mümkün değildi ki.	17
özel	yaşantı	Özel yaşantısından pek söz etmeyi sevmeyen Mustafa İnan, hafta sonu derslerinin neden bu kadar uzun sürdüğünü anlatmıyordu.	103
özel	ders	Nişantaşı'ndaki evinden Bostancı'ya gidiyordu özel derslerini vermek için.	114
özel	ders	Bundan başka dört saat ders verdim (özel ders).	118
özel	klinik	Özel bir klinikte doğum yapmak mümkün değildi.	123
özel	yaşantı	Mustafa İnan, birçok bilim adamı (özellikle matematikçilerin çoğu) gibi özel yaşantısında muhafazakârdı...	183
özel	ders	Bir yandan enstitünün fotoelastisite laboratuvarında çalışırken, bir yandan da üniversitede 'bazı özel derslere' devam ediyordu.	194
özel	mesele	Bu konudaki eserler tarifler ve tasvirlerle doludur; hepsi özel meselelerin koleksiyonu mahiyetindedir.	196
özel	isim	Bana Alm. özel isimlerle ilgili bir lügat bulur musun?	244
özel	durum	"Biz biyografik bir iş yapmaya çalışıyoruz kendi özel durumumuzda; ama çok belge yok elimizde.	259
özel	dersaneler	Sonra özel dersanelerin yetiştirdiği yarış atlarını izlersin, aman ne hızlı koşuyorlar diye üzülürsün.	262
özenli	bakım	Doçent aylığı alamadığı için, özenli bakıma muhtaç olan hassas bünyesi yüzünden gene eskisi gibi çabuk yoruluyordu.	73
özentili	buluş	Efendim, 'safсата', 'sofisteia'dan gelir; özentili ve aldatıcı buluş, demektir.	168
özlem dolu	göz	Son dersini de bitirdikten sonra, vize notlarının okunmasını bekleyen özlem dolu gözlerle şöyle bir baktı: 'Merak etmeyin, asistan arkadaş biraz sonra gelecek.'	221
(çok) pahalı	sıvı	Ağzı bilyalı bu gazozu da herkes içemezdi; çocukların 'gazuz,gazuz!' diye bağırarak sattıkları bu bulanık renkli sıvı da çok pahalıydı çünkü: tam yüz paraydı şişesi.	40
pahalı	kitap	Ne yapayım,sizlere yük olmak istemiyorum; kitaplar da pahalı.	39
pahalı	taşıt	Tahıl taşıyan bu arabalardan başka bir de faytonlar vardı, ama fiyatları on ile yirmi beş kuruş arasında değiştiği için bunlar pahalı taşıtlardı; öyle herkes faytona binemezdi.	40
pahalı	çay	Fakat çay da pahalıydı, bardağı bir kuruştı.	41
pahalı	ilaç	Bir gün, "Yeni bir ilaç var," dediler doktorlar, "Ama çok pahalı. Kullanalım mı?"	246
pahalı-ucuz	kılık	Bu kılıklar pahalı-ucuz, zengin-fakir ayrımlarının da ötesindeydi.	136
parametrelili	problem	Ekonomik ve sosyal problemler, çok karışık ve girift durumlar arz eder; eğer matematik bir terimle ifade etmek istersek, bu problemler çok parametrelidir.	173
parasız	yatılı (okul)	Leyli meccanî,yani parasız yatılı imtihanını yeni kazanmıştı Mustafa Bey.	42

SIFAT	AD	GEÇTİĞİ CÜMLE	SAYFA NO
parasız	teknik müşavirlik	Akıllı olduğu için hayata atıldıktan sonra da, ikidebirde Hocaya uğrar ve şu hesap nasıl olacak, bu hesap nasıl yapılacak diye bedava akıl danışır, Mustafa'ya parasız teknik müşavirlik yaptırır.	67
parasız yatılı	(okul) imtihanı	Leylî meccanî, yani parasız yatılı imtihanını yeni kazanmıştı Mustafa Bey.	42
parlak	tören	"İşte Mustafa'yı da parlak bir törenle andık," diyordu orta yaşlı profesör.	14
parlak	dönüm noktaları	Bir bakıma onun hayatında parlak dönüm noktaları çoktur.	14
parlak	şekil	Mustafa İnan İsviçre'deki doktorasını da parlak bir şekilde yapmıştı.	15
parlak	[başlangıç]	"Her şeyin başlangıcı böyle parlak değildir," dedi profesör.	15
parlak	tören	Mustafa İnan parlak bir törenle anılıyordu.	15
parlak	tören	Durumları elverişli de olsa böyle parlak bir tören yapmaya hiç yanaşmazlardı; çünkü on üç yıllık evlilik hayatlarında doğan erkek çocuklar yaşamıyordu.	15
parlak	[geçim durumu]	Doğrusu geçim durumları da pek parlak değildi.	16
parlak	şart	Hüseyin de parlak şartlar altında doğmadı; babasından otuz dört yıl sonra dünyaya geldiği halde.	16
parlak	öğrenci	Herkesle birlikte aramaya başladı bu parlak öğrenciyi: "Kardeşim Adanalı Mustafa siz misiniz?"	64
parmaklıklılı	karyola	Bu yüzden, hiç istemediği halde kürsüye getirilen bir betonarme hesabını yaptı ve kazanılan parayla hemen bir parmaklıklılı karyola ve 'park' alındı Hüseyin için.	124
pekiyi	derece	Mustafa İnan Teknik Üniversite'yi birincilikte ve daha önemlisi pekiyi derece ile bitirmişti.	14
perişan	vaziyet	Neyse ben ilâcı buldum, perişan bir vaziyette.	141
pırl pırl	zekâ	Mustafa İnan, pırl pırl bir zekâyâ ve engin bir hafızaya malikmiş.	204
pırl pırl	zekâ	Peki neden zekâsı pırl pırlmış?	205
pısrık	insan	Asistan olanlara da hayattan korkan pısrık insanlar gözüyle bakılırdı.	82
pısrık	[kişi]	Pısrık mıydı yani?	83
plastik	köprü modeli	Mustafa İnan plastik köprü modelinin üstüne madeni ağırlıkları koyarak ilk deneylerini yapmakla, üniversite anlayışına geçişin ilk hazırlıklarını yapıyordu.	194
polarize	ışık	David Brewster 1816 yılında dış yükler altında bulunan bir cam levhaya 'polarize ışık' ile bakınca, renkli çizgiler görmüş; camın üzerindeki yük kaldırılınca bu çizgiler de kaybolmuş.	192
polarize	ışık	'Polarize Işık' nedir?	192
polarize	ışık	Huygens'in varsayımına göre bir ışık kaynağından çıkan ışık her doğrultuda rastgele titreşim yapar, bu titreşimler düzenli bir duruma getirilebilirse, bu yeni düzenli ışığa 'polarize ışık' denir.	193

SIFAT	AD	GEÇTİĞİ CÜMLE	SAYFA NO
polarize	ışık	1930 yıllarında düzgün olarak polarize ışık verebilen büyük polaroid levhaların bulunuşu, fotoelastisitenin de gelişimini sağladı.	193
polaroid	levha	1930 yıllarında düzgün olarak polarize ışık verebilen büyük polaroid levhaların bulunuşu, fotoelastisitenin de gelişimini sağladı.	193
politik	yön	İşin daima bir politik yönü vardır...	174
posta seyyarı	[kişi]	Böylece 1911 yılında doğan Mustafa İnan, on iki yaşına kadar posta seyyarı Hüseyin Avni'nin dar gelirli yoksulluğunun yanı sıra iki büyük savaşın sıkıntısında çekti.	34
posta seyyarı	[kişi]	Posta seyyarı Hüseyin Avni Bey kadınların da bir yeri olduğunu belirtmişti.	56
posta seyyarı	[kişi]	Hayatının çoğu tren istasyonları arasında geçen posta seyyarı Hüseyin Avni Bey, çok ıstıraplı on sekiz gün yaşadıkdan sonra ölmüştü.	59
posta seyyarı	[kişi]	Nedim Bey ya da Leyli Meccani gibi Hızırlar da yetişmeseydi 'adam olmak', rahmetli posta seyyarı Hüseyin Avni Efendi'nin yanıldığını göstermek çok zor olacaktı.	63
posta seyyarı	[kişi]	Posta seyyarı Hüseyin Avni Efendi'nin oğlu bu fırsatları iyi kullanmalıydı.	194
pozitif	düşünen	Pozitif düşünenler için daima bu husus hayal kırıklığı oluyor.	158
pozitif	bilim	Psikoloji ve sosyolojiye ait gelişmeler, diğer pozitif bilimler yanında çok geri durumdadır.	158
pozitif	bilim	Bilhassa pozitif bilimi ve teknik bilgiyi geniş halk tabakalarına yaymak ve bu sahada ilgi toplamak mecburiyetindeyiz.	161
pozitif	bilim	Bundan sonra,19.yüzyıla kadar pozitif bilimlerde olayların 'belirli' ve 'kesin' kanunlara...	164
pozitif	bilim	Pozitif bilimlerin metotlarıyla çalışan bu bilim dallarından "Harekât araştırması", "Strateji ve oyunlar teorisi", "Yöneltiliş sistemleri", "Kontrol teorisi", "Ekonomik plancılık" ve "Enformasyon teorisi" gibi birkaç tanesini sayabiliriz.	173
pozitif	ilim	Pozitif ilim anlayışına göre sanii azami kâinata böyle bir yoldan yaklaşmak kabildir, fakat bu yüksek varlığa muhakkak bu tarzda erişmek de şart değildir.	183
pratik	bilgi	Sonra o günlerde Orta Doğu Teknik Üniversitesi'nde çalışan eski öğrencileri (Şenol Utku ve Canap Oran) elektronik hesap makineleriyle ilgili pratik bilgileri öğretmek üzere İstanbul'a gelerek konferanslar verdikleri zaman, eski öğrencilerinin en heyecanlı öğrencisi gene Mustafa Hoca idi.	20
pratik	sorunlar	Bundan böyle pratik sorunlarla kendisi ilgilenecekti.	121
pratik	iş	Hüseyin kendi bildiği gibi çalışmayı seviyor: "Babamla aramızda pratik işlerde bir anlayış farkı vardı..."	152
pratik	bulgu	Kendi eli yatmasa da, pratik bulguları seviyordu babası.	153
pratik	sonuç	Mustafa İnan, dil konusunda da ayrı bir önem veriyor.çünkü dilin bir matematik olduğunu biliyor: "Matematik analiz metotlarının dilbilgisine Tatbikî, teorik olduğu kadar pratik sonuçlar vermektedir."	155

SIFAT	AD	GEÇTİĞİ CÜMLE	SAYFA NO
pratik	metot	...Mustafa Hoca'nın unutulmaması için böylece pratik bir 'anma enstitüsü' metodu bulmuş; neyse, ciddi bir enstitü de kurulabilirdi tabii.	206
pratik	dertler	Ne var ki Jale Hanım bu pratik dertleri unutturuyordu; Mustafa İnan da gene ona güvendi.	236
profesör	[kişi]	Kapılardaki yazılara baktı: sarı madenler üzerinde profesörler.	12
profesör	[kişi]	...Profesör Doktor Mustafa İnan'a İstanbul Teknik Üniversitesi'nde 1944'lerde başlayıp...	14
profesör	[kişi]	"İşte Mustafa'yı da parlak bir törenle andık," diyordu orta yaşlı profesör.	14
profesör	[kişi]	"Şu listelere bir bakmayacak mısınız?" dedi profesör.	15
profesör	[kişi]	"Bu kalabalığa bakıp da aldanma," dedi profesör.	15
profesör	[kişi]	"Her şeyin başlangıcı böyle parlak değildir," dedi profesör.	15
profesör	[kişi]	Profesör ayağa kalktı: "Nasılsınız?"	16
profesör	[kişi]	"Tabii," diye hemen karşılık verdi gözlüklü profesör.	16
profesör	[kişi]	Profesör güldü: "Bilim canım."	16
profesör	[kişi]	Pazartesi günü Doçent Doktor Mustafa İnan, Profesör Salih Murat Uzdilek'ten otuz beş lira borç alarak karısını hastaneden çıkardı.	17
profesör	[kişi]	"Belki de böyle yaşamının kendine göre bir güzelliği vardır," dedi profesör; "Belki de bir gün insana ödül verirler bilime hizmet ettiğin için."	17
profesör	[kişi]	"Çok sevindirir," diyerek genç adamın koluna girdi profesör.	17
profesör	[kişi]	"Korkma," dedi profesör.	18
profesör	[kişi]	Profesör güldü: " Bir de demek isteyecek miydin? "	18
profesör	[kişi]	"Mesele mühim," dedi profesör, "Seni hemen tedirgin etmemeliyim.	18
profesör	[kişi]	Profesör kaşlarını çattı: "Bundan daha ciddi bir iş olur mu?"	18
profesör	[kişi]	...Daha öğrencilik yıllarında üçüncü sınıfta olduğu sırada Mustafa'yı çok seven matematik profesörü Kerim Erim, onu 'doçentim' diye tanıtıyordu öğretmen arkadaşlarına.	18
profesör	[kişi]	"Sonrası yok," dedi profesör.	19
profesör	[kişi]	"Olur mu ama..." diye heyecanla itiraz etti delikanlı.	19
profesör	[kişi]	Profesör durdu.	20
profesör	[kişi]	Mustafa'nın eski öğrencilerinden Profesör Günay Özmen de bu seminerlerde çok şey öğrendiğini söylerken, 'Sonunda Mustafa Hoca da bir seminerin gerçekten öğrencisi oldu,' diye diye anlatırdı...	20
profesör	[kişi]	Profesör Doktor Mustafa İnan, siyah paltosunu giymiş olarak ön sırada bu yeni konuyu eski öğrencilerinden öğreniyordu.	21
profesör	[kişi]	"İşte bu heyecanı ve sevinci anlatabilirim," dedi profesör.	21
profesör	[kişi]	Genç adamın yüzüne baktı profesör.	21
profesör	[kişi]	Mustafa İnan, eşi arkeoloji profesörü Jale İnan'ın verdiği bilgiye göre, 24 Ağustos 1911'de Adana'da doğmuştu.	22

SIFAT	AD	GEÇTİĞİ CÜMLE	SAYFA NO
profesör	[kişi]	Orta yaşlı profesör önündeki kağıtları karıştırdı; profesörün çalışma odasında oturuyorlardı.	22
profesör	[kişi]	Delikanlıya Hacı Müminlerin soyağacını gösterdi profesör.	23
profesör	[kişi]	Profesör, gözlerini delikanlıya dikti...	25
profesör	[kişi]	Profesör mahzunlaştı...	25
profesör	[kişi]	"Dediğim gibi" diye içini çekti orta yaşlı profesör...	27
profesör	[kişi]	Biraz düşündü profesör.	28
profesör	[kişi]	Profesör güldü...	29
profesör	[kişi]	Benim hafızam o kadar kuvvetli değil, ama bir beyit hatırlıyorum Mevlâna'dan, dedi profesör...	32
profesör	[kişi]	Profesör güldü: "Neden çok garip bir yaratığın adını söyler gibi kullandın o kelimeyi ?..."	32
profesör	[kişi]	Bir gün de birlikte yolda yürürlerken birdenbire profesör Cahit Arfa sormuş: "Sen mistiklere inanır mısın Cahit?"	33
profesör	[kişi]	Profesör önündeki kâğıtları karıştırdı...	33
profesör	[kişi]	"İnsan gördüğü bir şeyin esasını merak ederse, onun neden öyle olduğunu araştırırsa, günün birinde kendi işinde muhakkak yararlanır bundan," dedi orta yaşlı profesör, "Bunu neden söyledim dersin?"	35
profesör	[kişi]	Profesör güldü: "Peki gizli emellerimi hiç merak etmiyor musun"?	35
profesör	[kişi]	"Şimdi sen benim öğrencim oldun," dedi profesör.	36
profesör	[kişi]	Yemekten yeni kalkmışlardı; profesörün çalışma odasına geçtiler.	36
profesör	[kişi]	Profesör büyük masanın başına geçti, genç adam da sehpanın önüne oturdu, kağıtlarını düzeltti.	36
profesör	[kişi]	Profesör içini çekti: "Neyin ne olduğu o kadar belli değil."	36
profesör	[kişi]	Mustafa Hoca'nın eski öğrencisi statik profesörü Günay Özmen, bu dersi dinlerken Kepler sanıyormuş...	38
profesör	[kişi]	Öğretmenleri de profesör çapındaydı.	41
profesör	[kişi]	"Mustafa ilk Malatya yolculuğunu hiç unutmadı," dedi profesör; "Galiba çocukluğunun tek güzel hatırası olduğu için bu yolculuğu uzun uzun anlatırdı..."	43
profesör	[kişi]	"Yüksek çevrelerde hafızaya çok önem verilmez," dedi profesör.	47
profesör	[kişi]	Genç adam önündeki notlara dalmıştı; neden sonra profesörün sesinin farklı çıktığını kavradı: "Efendim?"	47
profesör	[kişi]	"Böyle öğrencilere okulda bazı adlar takılır, değil mi?" diye sordu profesör.	49
profesör	[kişi]	"Okullarda her sınıf ikiye ayrılır böylece," dedi profesör; "Herkes kendi toplumunda yaşar: iki ayrı millet gibi."	49
profesör	[kişi]	"Şurada teypler var," dedi profesör; "Önce onları bir dinleyelim, sonra şu mektuplarla birleştiririz."	50
profesör	[kişi]	"Ne romanı?" Profesör güldü: "Mekanik romanı."	50
profesör	[kişi]	"Kopya çekmek kötü bir şeydir," dedi profesör; "Kopya vermek de kötüdür..."	54

SIFAT	AD	GEÇTİĞİ CÜMLE	SAYFA NO
profesör	[kişi]	Profesör içini çekti: "Hoca olmanın da bu mahzuru var," dedi,	55
profesör	[kişi]	"Bizde sözün değeri çok kalmamıştır," dedi orta yaşlı profesör.	58
profesör	[kişi]	"Tamam" diye bağırdı profesör, "Dur yahu, sen kaç gündür burada kalıyorsun fazladan?"	58
profesör	[kişi]	Profesör, "Sen gerçekten paraya kıymet vermiyorsun, memleketine dönmelisin artık."	58
profesör	[kişi]	Profesör bir süre düşündü, sonra içini çekti: "Türk gibi başladık ama İngiliz gibi bitiremeyecek miyiz yani?"	58
profesör	[kişi]	Profesör, "Olmaz," dedi, "hiçbir şey bedava olmaz. Sen bizde kalacaksın bugünden itibaren."	58
profesör	[kişi]	Sahneye bir profesör olarak nasıl yaklaşıyor, değil mi?	61
profesör	[kişi]	İşte, ilerinin hakikî profesörü Mustafa İnan'ı görüyorsunuz.	61
profesör	[kişi]	Profesör kaşlarını çattı	64
profesör	[kişi]	Profesör yüzünü buruşturdu: "Yok," dedi.	65
profesör	[kişi]	"Önemli değil," dedi profesör.	67
profesör	[kişi]	"Biliyor musun?" dedi profesör.	67
profesör	[kişi]	1933 yılında İstanbul'da Darülfünun üniversite olmuştu, müderrisler profesör olmuştu.	68
profesör	[kişi]	Profesör öfkeleni	69
profesör	[kişi]	'Bizim de sevimli hikayelerimiz var,' dedi profesör; Mustafa onları anlatmasını pek severdi .	69
profesör	[kişi]	Profesör, "Bu hikâyenin adı şöyle olmalı bence: Ülkemizde eksik olan sistem."	70
profesör	[kişi]	"Sistemi anlamak için," dedi profesör.	70
profesör	[kişi]	"Nazire ne demek?" diye sordu genç adam. "Anlaşılan size edebiyat da öğretmemişler lisede," diye homurdandı orta yaşlı profesör.	72
profesör	[kişi]	Özellikle riyaziyeci Kerim Bey (profesör Kerim Bey) Mustafa'nın bu tutumuna biraz içerlemişti; bu çocuk neden bu kadar ilgisiz, diye düşünmüştü.	73
profesör	[kişi]	Böyle bilginler de, biraz vakit geçince, artık olgunlaşmıştır düşüncesiyle hemen profesör yapılıyordu.	75
profesör	[kişi]	Cumhuriyetin ilk yıllarında, bu yorulmak bilmeyen 'her şey profesörleri' durmadan teoriler ortaya atıyorlardı.	75
profesör	[kişi]	1930 yıllarında ilk sarsıntı geçer gibi oldu; bütün sakallıların filozof, bütün gözlüklülerin profesör olmadığı anlaşılmaya başladı.	76
profesör	[kişi]	Bir de İngiliz Profesör masalı vardı: yüksek mühendis bir İngiliz profesör ithal edilmişti.	76
profesör	[kişi]	Efsaneye göre, Mustafa İnan bu profesörün dersinde hiç not tutmazmış.	76
profesör	[kişi]	Profesör merak etmiş.	77
profesör	[kişi]	Mustafa Bey, profesörün vermiş olduğu dersleri üstelik fazlasıyla anlatınca, İngiliz Profesör hemen dersten çıkarak mektep müdürüne gitmiş ve bir istifa dilekçesi yazarak hemen o anda istifa etmiş.	77

SIFAT	AD	GEÇTİĞİ CÜMLE	SAYFA NO
profesör	[kişi]	Profesörün istifa sebebi sorulmuş ise de verdiği cevapta, sınıfla bir talebe vardır; o talebe sınıfta oldukça ben ders veremem demiştir.	77
profesör	[kişi]	Bu yüzden profesörler, birbiri arkasından mektebi terk etmeye kalkıyordu.	77
profesör	[kişi]	"Ben bu efsaneleştirmeye pek karşı değilim aslında," dedi orta yaşlı profesör.	79
profesör	[kişi]	Buna inanan, bilim kahramanlarının efsanelerine özenen, sonunda olsa olsa profesör filan olur; hiç olmazsa insan kasabı olmaz.	79
profesör	[kişi]	Canım efendim, gerçekleri Mustafa İnan da görüyordu," diye sinirlendi profesör.	80
profesör	[kişi]	"Lisedeki çalışkan bir öğrenci bizde genellikle fen bölümüne ayrılır," dedi profesör.	82
profesör	[kişi]	Yani şu dalgın profesör fıkrası mıydı Mustafa İnan?	83
profesör	[kişi]	Bu çalışma Mustafa'nın 'müderris' olmamak için, doktora araştırması gibi zahmetli bir yoldan geçerek gerçek bir profesör olmak için ilk ciddi teşebbüsüydü.	84
profesör	[kişi]	Darülfünun, üniversite olmuştu: müderrisler, profesör olarak dolaşıyorlardı artık İstanbul Üniversitesi'nde.	84
profesör	[kişi]	"Mesele ahlâk açısından ele alınırsa acaba tenkit edilebilir mi?" diye sordu orta yaşlı profesör.	85
profesör	[kişi]	Yıllar sonra, Mustafa İnan'ın profesör olduğu yıllarda bile, hatta Mustafa İnan öldükten sonra bile hocalığını sürdüren bu hocanın da şu fıkrası yürürlükteydi:	86
profesör	[kişi]	Orta yaşlı profesör itiraz etti. "Bunlar kolay formüllerdir.	89
profesör	[kişi]	Profesör, "Dur bakalım," dedi, "Hemen bir karar verme."	91
profesör	[kişi]	"Görüyor musun?" diye gülümsedi profesör, "Dünya barışının korunması da bizim dertli omuzlarımıza yükleniyor."	93
profesör	[kişi]	"Mustafa İnan bu sarsıntılı dönemin ilk kahramanlarındandır," dedi profesör.	94
profesör	[kişi]	'Bununla birlikte," diye sözlerine devam etti orta yaşlı profesör, "her şeye rağmen saf bir iyimserlikleri vardı.	94
profesör	[kişi]	Profesör güldü: "Bana içinden kuşku duyuyorsun herhalde; her sözümden sonra, 'aman dikkat' diyorsun..."	95
profesör	[kişi]	"Bizim sınıf," derken yüzünü tatlı bir gülümseme kaplıyor profesör Rıfat Yazar'ın, "Bizim sınıf, liseyi bitirerek mektebe imtihanla giren ilk sınıftır."	96
profesör	[kişi]	864 Tahsin, "Mustafa, İsviçre'ye doktora için gidince, onun hemen doktora almasını profesör mahzurlu bulmuş," diye başlıyor bir efsaneye: "Önce matematikten, fizikten filan imtihan etmek istemiş..."	98
profesör	[kişi]	Profesör birden Mustafa'ya dönmüş, 'İşte senin doktora tezinin konusu,' demiş, 'bu köprüde malzemenin yorulmasını incele bakalım.'	98

SIFAT	AD	GEÇTİĞİ CÜMLE	SAYFA NO
profesör	[kişi]	Bir süre sonra, bulduğu ilk neticeleri göstermek ve çalışmalarının ilerlemesi bakımından fikrini almak için profesörün yanına gitmiş.	98
profesör	[kişi]	"Evet," dedi profesör, "Meselâ yemek yerken de iyi bir yemek nasıl olmalı diye düşünürdü Mustafa..."	113
profesör	[kişi]	Düşünürdüm ki sen bir öğrencisin ve ben de bir profesörüm; ben bilim adamıyım, sen henüz bilime yabancısın.	113
profesör	[kişi]	Profesör içini çekti: "Eve gidelim; sana Mustafa'nın o günlerde yazdığı mektuplardan parçalar okumak istiyorum."	114
profesör	[kişi]	Karısı da ona cesaret verdi ve genç adam müteahhit olmak yerine profesör olmayı seçti ve bu kararından bir yıl sonra, 1945 yılında profesörlüğe atandı.	119
profesör	[kişi]	Karısının uygulamasını yetersiz bulan genç profesör, bir pazar günü işe kendisi girişti.	120
profesör	[kişi]	Mühendis Mektebi'nde -daha doğrusu sadece adı değişerek müderrisleri profesör oluveren Teknik Üniversite'de-Einstein fiziğinin hatalı olduğunu ispat ettiklerini zanneden profesörler vardı.	127
profesör	[kişi]	"Bazıları bu tutuma karşı çıkabilir," dedi orta yaşlı profesör.	127
profesör	[kişi]	Profesör, "Üniversitede ilk doktorayı Mustafa yaptırdı," dedi...	128
profesör	[kişi]	Profesör düşündü; "Her şey birdenbire oldu," diyor şair.	128
profesör	[kişi]	Üniversitede profesör diye kapıya kart iliştiirmek bile yetmiyordu artık; doktora yaptırmak diye bir şey çıkmıştı; profesörler iki yabancı dil bilecek, diye bir söylenti dolaşıyordu.	129
profesör	[kişi]	Profesör, okuduğu yazıdan başını kaldırdı; "Görüyor musun?"	131
profesör	[kişi]	Bunların çoğu, bana kalırsa, felsefe ya da edebiyat dairelerine tayin edilmiş memurlara benziyordu, dedi orta yaşlı profesör...	133
profesör	[kişi]	"Bununla birlikte," diye sözlerine devam etti profesör, "Mustafa yalnızdı, kendini Fuzulî gibi hissediyordu..."	134
profesör	[kişi]	Profesör, "Galiba onu bulup çıkarmak da bizim işimiz," diye mırıldandı.	135
profesör	[kişi]	"Peki Mustafa İnan kimsenin işine karışmayan, kendi halinde bir bilim adamı mıydı?" diye sordu profesör.	137
profesör	[kişi]	1945 yılında profesör olunca, Teknik Mekanik kürsüsünün temelini attı.	137
profesör	[kişi]	Canım bir profesör bu kadar derse girer mi? deniliyordu.	137
profesör	[kişi]	Bir profesör Amerika'ya giderken derslerini ona bıraktı ve aynı durum bu profesör için söz konusu olunca, Mustafa İnan'ı kibarca atlatmasını bildi.	137
profesör	[kişi]	Eski öğrencisi profesör Murat Dikmen, "Mustafa Hoca akşamları çok içiyor galiba," diye bir sözün dolaştığını hatırlıyor.	139

SIFAT	AD	GEÇTİĞİ CÜMLE	SAYFA NO
profesör	[kişi]	"Mustafa Hoca hasta olmaktan çok korkardı," diye anlatıyor eski asistanı profesör Sacit Bey, "Çok küçük bir hastalığı büyütür, hemen morali bozulurdu."	140
profesör	[kişi]	Profesör Mustafa İnan'ın eşi arkeolog Jale Hanım gerçekten güç durumdaymış.	141
profesör	[kişi]	Toplantılara devamlı olarak katılan bir profesörün anlattığına göre, 'mazinin ve tarihimizin iyi ve güzel taraflarını sevmek ve mazi ile tarihi mümkün olduğu kadar devam ettirmek' istiyorlardı.	146
profesör	[kişi]	"Bu toplantılarda 'siyasetçilik' oynanırdı," dedi profesör ve genç adamın gülümsediğini görünce, "Gerçekten öyle," diyerek hemen bir örnek verdi...	147
profesör	[kişi]	"Ne var ki," diye sözlerine devam etti profesör...	148
profesör	arkadaş	Birkaç yıl önce (1947) profesör bir arkadaşıyla proje bürosu açmaya kalkmıştı Mustafa Hoca.	150
profesör	[kişi]	Profesör, genç adama baktı: "İşte bunun için Mustafa iyi bir hocaydı.	154
profesör	[kişi]	Mukavemet profesörü Mustafa İnan, bununla da yetinmiyor, bir dildeki kelimelerin hece sayısını da inceliyor...	156
profesör	[kişi]	Profesör güldü: "Ne yapalım?"	174
profesör	[kişi]	"Bütün bu makalelerin bilim dünyasını sarsacak nitelikte olduğu ileri sürülemez," dedi orta yaşlı profesör...	176
profesör	[kişi]	Onun için demişlerdir ki:"Gençliğine doyamadan profesör oldu."	177
profesör	[kişi]	Biz de zamanında profesörün çantasını taşımıştık,paltosunu tutmuştuk, kitaplarını, makalelerini temize çekmiştik.	178
profesör	[kişi]	"Mustafa, konferanslar için çok az not tutmuş," diye yakındı profesör.	179
profesör	[kişi]	... Profesör arkadaşlarıyla bir Avrupa gezisine çıkmışlar, trenle giderlerken yol üzerindeki bir şehir adı üzerinde tartışılmış; Mustafa İnan da bir isim söylemiş.	182
profesör	[kişi]	Profesör Abdullah Türkmen itiraz etmiş.	182
profesör	[kişi]	"Hürbanilerin Tarihi diye notlar tutmuş Mustafa," diye elindeki kâğıtları gösterdi profesör; "Kendisi de, bu notlarda 'gizli derneğin dünyayı saran ağı' olarak belirttiği bu topluluğa katıldı.	185
profesör	[kişi]	Profesör elinden kâğıtları bıraktı: Bir iki dostunun dışında onun geniş meraklarını anlayabilecek kimse yoktu.	187
profesör	[kişi]	"Şimdi sana da fotoelastisiteyi anlatmaya kalkarsam, belki bir bahane uydurur kaçarsın," dedi profesör...	189
profesör	[kişi]	Raftan bir kitap çekti profesör: "İşte fiziğin temelleri hakkında oldukça esaslı bir kitap; ama yüz sayfa kadar gayet dikkatli davranarak kuvveti tarif etmekten çekiniyor, başka şeyler anlatıyor.	190
profesör	[kişi]	Profesör güldü: "Bence akıllı bir öğrenci, temel kavramların tanımlanması bitinceye kadar derste hocaya bir şey sormamalıdır..."	190

SIFAT	AD	GEÇTİĞİ CÜMLE	SAYFA NO
profesör	[kişi]	"Ben de Mustafa gibi oldum," diye gülümsedi orta yaşlı profesör, "Herkese her şeyi öğretmek istiyorum."	191
profesör	[kişi]	Profesör derin bir nefes aldı: "Görüyor musun? Mustafa için her şeyin aslını, esasını merak ediyordu derken beylik bir söz ediyorduk sanki."	192
profesör	[kişi]	Görüyorsun Mustafa, ülkesinin insanlarını nasıl seviyor?" dedi profesör.	197
profesör	[kişi]	Profesör düşündü: "Şimdi anlıyorum, neden Mustafa 'geri kalmış', 'az gelişmiş' gibi sözleri hiç kullanmazdı?"	197
profesör	[kişi]	Bunlardan biri, statik profesörü Adnan Çakıroğlu bana anlatmıştı.	198
profesör	[kişi]	Profesör içini çekti: "Bugün bile geriye dönmek, bakkal hesabının mutlu günlerini yeniden yaşamak isteyenler o kadar çok ki Mustafacığım..."	199
profesör	[kişi]	"Bence Mustafa matematikçi olmalıydı," dedi profesör...	200
profesör	[kişi]	"Bak," dedi orta yaşlı profesör, "vakitsiz ölümüyle 'tam verimli çağından aramızdan ayrılan' Mustafa İnan için neler söylüyorlar..."	204
profesör	[kişi]	"Eyvah", dedi orta yaşlı profesör, "seninle ben de böyle mi anlıyoruz acaba Mustafa'yı?"	205
profesör	[kişi]	Profesör tekrar önündeki kâğıtlara eğildi	205
profesör	[kişi]	Profesör gözlüklerini çıkardı, "Dur yahu," dedi.	206
profesör	[kişi]	"Neyse," dedi profesör, "Biz işimize bakalım."	206
profesör	[kişi]	...Amerika'ya yerleşen Şenol Utku, bir arkadaşıyla birlikte yaptığı bir çalışmada "merhum Profesör Mustafa İnan"ın kendisine bilimsel araştırma ruhunu aşıladığını belirtiyor.	207
profesör	[kişi]	Profesör başını kaldırarak gülümsedi...	207
profesör	[kişi]	"Her şeyi incelemeli insan," dedi profesör.	208
profesör	[kişi]	Profesör elindeki kâğıtları bıraktı.	208
profesör	[kişi]	"Ben," dedi profesör,	209
profesör	[kişi]	Mekanik profesörü Sacit Tameroğlu'na göre, son çıkan mukavemet kitapları da yavaş yavaş Mustafa İnan'ın sistematiğini uygulamaya başlamışlar.	211
profesör	[kişi]	Profesör İlhan Kaya da, "Cisimlerin Mukavemeti, dünyadaki benzerlerinin en iyilerinden biri," diyor ve hemen ekliyor: "Bana göre en iyisi. Burkulmanın bir stabilite meselesi olarak bir mukavemet kitabında böyle anlatılması, ender rastlanan bir olay."	211
profesör	[kişi]	Profesör Haşan Özoklav'a göre de, Hocanın kitabı özellikle Türkiye'de birden ün kazanan Timoshenko'nun kitabından çok daha açık ve seçikmiş.	211
profesör	[kişi]	Profesör Murat Dikmen de aynı görüşte...	211
profesör	[kişi]	California Berkeley Üniversitesi'nde profesör.	215
profesör	[kişi]	"Mustafa'yı örnek alan oldu mu? diye bir soru gelmiştir belki aklına," dedi profesör.	218

SIFAT	AD	GEÇTİĞİ CÜMLE	SAYFA NO
profesör	[kişi]	Yalnız içlerinde beni çok etkileyen, gerçekten aklımda kalan sözler statik profesörü Günay Özmen'in: 'Bütün bilimsel çalışmalarımı kaleme alırken, bugün bile, Mustafa Hoca öleli bu kadar yıl olduğu halde, hep Mustafa İnan'a hitap ederim içimden.	218
profesör	[kişi]	Mustafa İnan otuz üç yaşında profesör olmuştu.	218
profesör	[kişi]	"Bence," dedi profesör, "Mustafa, önemli makalelerinden birini yazmaya fırsat bulamadı: 'ilim ve İdare'.	220
profesör	[kişi]	2 Haziran 1980 günü, Sayın Teknik Üniversite Profesörü Mustafa İnan...	223
profesör	[kişi]	Profesör olduğu yıl ek görev olarak Makine Fakültesi'nde mukavemet okutmaya başlamıştı.	225
profesör	[kişi]	Sonra Bilim Kurulu'ndan Nimet Özdaş'ı da yanlarına alarak üç profesör Avrupa gezisine çıktılar birlikte; Mustafa Hoca'ya birçok ülkedeki Bilimsel Araştırma Kurumlarını gezdirdiler: Bak üzölme dediler, hızlı gelişmeler de yürüyor...	228
profesör	[kişi]	"Mustafa Bey önceleri beni sevmezdi," diyor profesör Hikmet Binark, "Bir gün açıkça söyledi bana, 'Eskiden seni pek sevmiyordum,' dedi.	230
profesör	[kişi]	Profesör Erdal İnönü, Mustafa İnan'ı Kurucu Meclis çalışmaları sırasında bir öğle yemeğinde tanımış.	231
profesör	[kişi]	"Mustafa İnan, senin anlayacağın, uzlaşması mümkün olmayan birçok tolluluğun birden adamı göründü," dedi orta yaşlı profesör.	234
profesör	[kişi]	Bir Profesörün Ölümü	236
profesör	[kişi]	Bir profesör arkadaşımız, treni ilk defa ortaokul leylî meccani İmtihanına giderken görmüş.	238
profesör	[kişi]	Profesör Haşan Özoklav bir akşam tiyatrodta rastlamış Mustafa Hoca'ya: "Bitkindi, rengi sararmıştı."	241
profesör	[kişi]	Odaya gireceğim sırada doktor Sadi Berger ile rahmetli Profesör Mustafa İnan konuşarak çıktılar.	242
profesör	[kişi]	Eski rektör Profesör Doktor Mustafa İnan'ın, hastane parasını ödemededen mi kaçacağını sanmıştı Almanlar?	244
profesör	[kişi]	Rektör vekili profesör İzzet Gönenç, "Mustafa İnan bit bilim ekölü yarattı, bir devir açtı," diye konuştu	251
profesör	[kişi]	"Evet öyle," dedi profesör.	251
profesör	[kişi]	"Kendisi, rahmetli hocalarımızdan ve Yüksek Mühendis Mektebi'nin temel direklerinden biri olan merhum Fikri Santur Bey'den devir aldığı ağır emaneti, genç yaşına rağmen fevkalâde bir şekilde yürütmüş, Fakültemizde profesör olarak çalıştığı 22 yıl boyunca, Teknik Mekanik ve Genel Mukavemet Kürsüsü'nün, yalnız Fakültemizin değil, Üniversitemizin en gelişmiş bir kürsüsü haline gelmesi için üstün gayretler sarf etmiştir."	252

SIFAT	AD	GEÇTİĞİ CÜMLE	SAYFA NO
profesör	[kişi]	Böyle konuştu İnşaat Fakültesi Dekanı Profesör Cemil Ilgaz ve "Fakültemiz Mustafa İnan ile daima iftihar edecektir," dedi ve "Kendisi edebiyattan matematiğe kadar," dedi ve "Geniş bir sahaya yayılan genel kültürünü," dedi.	252
profesör	[kişi]	"Kürsünün kurulduğu 1945 yılında Mustafa İnan'ın asistanı olarak göreve başlayan" profesör İlhan Kayan da konuştu, fotoelastisiteden söz etti ve dedi ki: "Cisimlerin Mukavemeti adlı son eseri, konuları, aynı bir bütünün çeşitli bölümleri şeklinde, takdim ediş ve işleyiş bakımından bambaşka bir anlayışla kaleme alınmış bir eser olarak, kanımızca bütün dünyadaki benzerleri arasında hemen hemen birinci sıraya geçecek niteliktedir.	253
profesör	[kişi]	"O günden bu yana kaç yıl geçti," dedi orta yaşlı profesör, "Mustafa'nın bu eseri yabancı bir dile çevrildi ve bu yabancı dilde basılmayı bekliyor yabancı ülkelerde.	253
profesör	[kişi]	Doğruydı, her profesör iyi bakan olamazdı.	254
profesör	[kişi]	Eski öğrencisi Profesör Sacit Tameroglu, onun "anlatma ve öğretme yeteneğinden," "İstanbul Yüksek Mühendis Okulu'nda 'öğrenci' olduğu sırada 'öğreten' 199 Mustafa'dan, "1944 yılında tek odadan ibaret olan Teknik ve Mekanik Mukavemet Kürsüsü'nden", "altı yıl sonra asistan olduğu zaman gene, daha büyük olmakla birlikte tek bir odada oturduklarından", "odadaki masa, iki çelik dolap, bir masa lambası, telefon ve tabure üzerine yerleştirilmiş bir elektrik ocağından" ve hocanın evinden getirerek burada ısıttığı yemeğinden, hocanın 137 lira maaş aldığından ve daha birçok özelliklerinden söz etti.	255
profesör	[kişi]	Önündeki kâğıtları karıştırdı orta yaşlı profesör: "Sonra sicil cüzdanına şöyle bir satır yazıldı Mustafa İnan'ın: 5.8. 1967 vefat etmiştir.	256
profesör	[kişi]	İnşaat Fakültesi Teknik Mekanik ve Genel Mukavemet Kürsüsü Profesörü Dr. Mustafa İnan'ın 5.8.1967 günü saat 4.30'da Freiburg im Breisgau'da vefat ettiği Alman resmi makamlarınca tanzim edilen 7 Ağustos 1967 tarih ve 151811967 sayılı, fotokopisi ilişik ölüm ilmhaberinin tetkikinden anlaşılmıştır.	256
profesör	[kişi]	1 Eylül 1967 tarihinde ABD, İsviçre ve Almanya'da bilimsel ve mesleki inceleme için 6 ay süreyle görevlendirilmiş bulunan İnşaat Fakültesi Teknik Mekanik ve Genel Mukavemet Kürsüsü Profesörü Mustafa İnan, Almanya'nın Freiburg im Breisgau şehrinde 5 Ağustos 1967 günü vefat etmiştir.	257
profesör	[kişi]	"Düşüneceğiz", dedi profesör, "Mustafa da böyle isterdi."	258
profesör	[kişi]	Yani, bizi eleştirecekler mi?" Profesör içini çekti: "Ne iyi olurdu; ama bizde 'eleştiri', 'deneme' gibi türlerin geleneği olmadığı için, tozdan dumandan her şey sisli bir perde arkasında kaybolmuş gibi olacak.	258

SIFAT	AD	GEÇTİĞİ CÜMLE	SAYFA NO
profesör	[kişi]	"Aman ne iyi," diye sevindi profesör, "Zaten bütün mesele sensin."	259
profesör	[kişi]	Profesör içini çekti: "Bu huyumuzu da sevmiyorum desem yalan olmaz..."	260
profesör	[kişi]	Profesör sordu: "Peki ayrıntılar ne olacak?"	260
profesör	[kişi]	Profesör devam etti: "Bir ülkümüz olsa bile önce karnımız doymalı arkadaş gibi bir ucuz felsefeye başvuruyoruz hemen."	261
profesör	[kişi]	Profesör kızdı: "Kaç gündür boşuna mı nefes tüketiyorsunuz yani?"	261
profesör	[kişi]	Asistan olduğun zaman profesörün seni odasına bile yaklaştırmamış olabilir; sen bütün asistanlarını odana çağır, hatta evine çağır.	266
profesör	[kişi]	"Kaşlarını çatmış neler düşünüyorsun orada?" dedi profesör.	270
profesör	[kişi]	"Aldırma," dedi profesör: "Ayrıca herkese kendini beğendirmek de pek makbul değildir."	270
profesör	[kişi]	Orta yaşlı profesör, genç adamın kolundan çekti.	270
profesör	[kişi]	Eren Omay, Mustafa Hoca ile ilk defa, Profesör Doktor Mustafa İnan'ın rektörlüğü sırasında tanışmış...	170
programlı	gidiş	Aşıkardır ki bu programlı ve maksatlı gidişin 'kevnî fesad' (olduran ve öldüren) bir saniini (yaratıcısını) ve bir nâzımını (düzenleyicisini) tasavvur etmek isteriz, zira bu da hayatta diğer misalleriyle bol bol alıştığımız bir düşünce tarzıdır.	183
(çok daha) rahat	[kişi]	İstanbul'daki 'doçent' Mustafa'dan çok daha rahattı.	194
rahat	hayat	Hayatı, Erenköy'deki köşkte oturan insanların yaşantısı kadar gölgesiz ve rahat değildi.	109
rahat	ömür	İnsanı, rahat ve kolay bir ömür sürmeye özendiriyorlardı.	133
rahat	şekil	Dilde de fazla hece malzemesi tıpkı teknede safranın oynadığı hizmeti görür, kelimenin rahat bir şekilde anlaşılmasını sağlar.	169
rahmetli	[kişi]	Herhalde sadece rahmetli Mustafa İnan'ın hayatını öğreneyim diye anlatmıyorsunuz bütün bunları.	35
rahmetli	[kişi]	Rahmetli, 'Doğruyu söyle, nasıl oldu?' dedi. Anlattım meseleyi ben de.	48
rahmetli	[kişi]	Nedim Bey ya da Leyli Meccani gibi Hızırlar da yetişmeseydi 'adam olmak', rahmetli posta seyyarı Hüseyin Avni Efendi'nin yanıldığını göstermek çok zor olacaktı.	63
rahmetli	hoca	'Rahmetli 'mihanik-i riyazi' ve 'temami-tefazuli' hocamız Mustafa Salim Bey'in sağ eli çolaktı.	72
rahmetli	[kişi]	Yaşar (rahmetli) özür diledi.	99
rahmetli	[kişi]	"Rahmetlinin bende evinin temizlenmesi ve hazırlanması için bir mektubu vardır."	206
rahmetli	[kişi]	Rahmetlinin ortaokuldan beri arkadaşı olan başka biri de galiba onu pek iyi tanıyamamış: "Mustafa gayet güzel voleybol oynardı."	206
rahmetli	[kişi]	"Rahmetli çok hoş sohbet idi, gerek hikâye ve gerekse bir iş alanında yaptığı konuşmalar bir cazibe varmış gibi dinleyenleri hayran eder, sözleri ruh sıkıntısı vermez ve mütemadiyen sözleri büyük bir ilgi ile dinlenirdi."	209

SIFAT	AD	GEÇTİĞİ CÜMLE	SAYFA NO
rahmetli	[kişi]	Odaya gireceğim sırada doktor Sadi Berger ile rahmetli Profesör Mustafa İnan konuşarak çıktılar.	242
rahmetli	hoca	"Kendisi, rahmetli hocalarımızdan ve Yüksek Mühendis Mektebi'nin temel direklerinden biri olan merhum Fikri Santur Bey'den devir aldığı ağır emaneti, genç yaşına rağmen fevkalâde bir şekilde yürütmüş, Fakültemizde profesör olarak çalıştığı 22 yıl boyunca, Teknik Mekanik ve Genel Mukavemet Kürsüsü'nün, yalnız Fakültemizin değil, Üniversitemizin en gelişmiş bir kürsüsü haline gelmesi için üstün gayretler sarf etmiştir."	252
rahmetlik	anam	Rahmetlik anam gitti.	29
rahmetlik	anam	Rahmetlik anam suyun kenarına oturmuş, değnekle suyu karıştırıp ağlıyor.	31
rahmetlik	Mehmet	Rahmetlik Mehmet Efendi susuzluktan ölmüş yolda, şişman olduğundan.	32
rektör	[kişi]	Mustafa İnan rektör olmuştu.	15
rektör	[kişi]	...Bir meselemizi rektörle konuşacaktık.	170
rektör	[kişi]	Bir gün Mustafa İnan, Boğaz'da bir gazinoya gitmişti arkadaşlarıyla birlikte; gazinodan çıkarken, Teknik Üniversite'den iki öğrenci, Hoca'yı gördü; "Bak," dedi biri, arkadaşına, "Gazinodan çıkan şu adam bizim rektöre ne kadar benziyor, değil mi?"	171
rektör	[kişi]	Eski rektör Profesör Doktor Mustafa İnan'ın, hastane parasını ödemedi mi kaçacağını sanmıştı Almanlar?	244
rektör vekili	[kişi]	Rektör vekili profesör İzzet Gönenç, "Mustafa İnan bit bilim ekolü yarattı, bir devir açtı," diye konuştu	251
renkli	çizgiler	David Bewster 1816 yılında dış yükler altında bulunan bir cam levhaya 'polarize ışık' ile bakınca, renkli çizgiler görmüş; camın üzerindeki yük kaldırılınca bu çizgiler de kaybolmuş.	192
renkli	çizgiler	Polariskopla, üzerinde yük bulunan cam bir levhaya bakılınca renkli çizgiler görülür.	193
renksiz	kalabalık	Erdal İnönü'nün dediği gibi, her şeyden önce sanatçı olması gereken bilim adamları eski korkuları yüzünden renksiz kokusuz bir kalabalık haline geliyorlar	261
resimli	roman	Delikanlı atıldı:"Onların hayatlarından resimli roman da yapmalı."	65
resimli	roman	'Resimli roman okuyanları henüz kandıramayız bu işte.	65
resimsiz	roman	Biz biraz gerçekçi olalım: "Şimdilik resimsiz bir romanla yetinelim."	65
resmî	geçit	İnsanlar, henüz resmî geçitleri filan, ilgiyle izliyordu.	95
resmî	görünüş	Oysa Mustafa'nın duygularını yansıtmıyordu bu resmî görünüş: Mustafa Bey, ilk günlerden Jale Hanım'dan hoşlanmıştı	109
resmî	heyet	Hikmet Binark, bütün resmî heyetlere Mustafa Hoca'yı aldıklarını anlatıyor: Sözü çok geçiyordu.	230
resmî	makam	Gereksiz konuşmalar yüzünden yorulduğunu söylüyordu; resmî makamlardan yakınıyordu.	233
rijit	sistem	Mustafa Hoca, 'Elastik' sistemleri, 'Rijit' sistemlere tercih ediyordu.	132

SIFAT	AD	GEÇTİĞİ CÜMLE	SAYFA NO
rijit	düğüm	... 'Rijit düğüm noktalarındaki gerilmelerin optik yöntemlerle ölçülmesi'ni incelerken, Mustafa İnan'ın doktora çalışmasını ve 1943 yılında aynı konuda yayımladığı raporu, sık sık referans olarak gösterir.	196
riyaziye hocası	[kişi]	Daha ikinci sınıfta okurken hocalarıyla arkadaş olmuştü; teneffüslerde riyaziye hocası Kerim Erim'le sohbet ediyordu.	82
riyaziyeci	[kişi]	Riyaziyeci derse gelmediği zaman, tahtaya kalkıp onun yerine problemleri çözüyordu; yüzünün ifadesi bile hocanınki gibi ciddiydi.	43
riyaziyeci	[kişi]	'Riyaziyeci Mustafa' diyorlardı ona.	43
riyaziyeci	[kişi]	Mustafa İnan'nın ders kitabı yoktu; lise derslerinin ötesindeki konularla ilgili kitaplar okuyordu riyaziyeci Mustafa.	48
riyaziyeci	[kişi]	Herkes senin gibi riyaziyeci Mustafa olamaz ya.	53
riyaziyeci	[kişi]	Tabiatta matematik bir düzen vardı; 'Riyaziyeci Mustafa'da bu düzenin sırlarını çözebilmek için uzak Adana'nın tozlu ve sıcak yollarınıgeride bırakmıştı...'	71
riyaziyeci	[kişi]	Özellikle riyaziyeci Kerim Bey (profesör Kerim Bey) Mustafa'nın bu tutumuna biraz içerlemişti; bu çocuk neden bu kadar ilgisiz, diye düşünmüştü.	73
riyaziyeci	[kişi]	Riyaziyeci Mustafa'nın işi zordu.	88
riyaziyeci	[kişi]	Kurulan muazzam matematik yapıda bazı üzücü çatlakların müşahedesi riyaziyecileri korkutmuş, yapıyı daha fazla yükseltmeden temeli ıslah etmek lüzumu hasıl olmuştu.	199
riyaziyeci	[kişi]	Merhum bir şair de 'edebiyattan hoşlanmayan ve çoğu zaman edebiyatı anlamayan riyaziyeciler' arasında Mustafa İnan gibi 'gerçek ve derin bir aydın' olmasına seviniyor.	207
riyaziyeci	[kişi]	Herhalde riyaziyeciler bu merhum şairin yazdığı şiirleri gördükten sonra edebiyattan hoşlanmamaya karar vermişlerdir.	207
riyaziyeci	[kişi]	Riyaziyeci Mustafa, eczacı çıraklığından kalma bir alışkanlıkla şişelerin ne kadar dayanacağını ölçüyordu gözüyle ve hemşireyi azarlıyordu.	247
ruhsuz	deyim	Olmaz, elektronik hesap makinesi ruhsuz bir deyim.	188
ruhsuz	kalabalık	Durmadan satın almaktan, yani elde etmekten, yani biriktirmekten ve satın alınabilecek şeylerden söz eden ruhsuz bir kalabalık sarıyor çevremizi.	261
sabit	ısı	Side'deki köylüye iyi yoğurt nasıl yapılır, onu tarif ediyor; ona sabit ismin bu problemde önemli bir etken olduğunu söylüyor.	158
saçma	sonuç	Zorluk ve sebatsızlık yüzünden muhakeme duruyor ve saçma sonuçlara farkına varılmadan gidiliyor.	157
saf	iyimserlik	'Bununla birlikte,' diye sözlerine devam etti orta yaşlı profesör, "her şeye rağmen saf bir iyimserlikleri vardı.	94
saf	taşralı	Mustafa Bey, ne de olsa 'saf bir taşralı' heyecanı taşıyordu.	136
saf	taşralı	Çünkü sen de benim gibi saf bir taşralısın...	268
sağ	el	'Rahmetli 'mihanik-i riyazi' ve 'temami-tefazuli'hocamız Mustafa Salim Bey'in sağ eli çolaktı.	72

SIFAT	AD	GEÇTİĞİ CÜMLE	SAYFA NO
sağlam	kafa	Hele yaratıcı,araştırmacı düşünce için çok yorulmak gerekiyordu; belki sağlam kafa sağlam vücutta bulunuyordu, ama galiba sağlam vücutlar Mustafa Bey'in nahif bedeni kadar yorulmak istemiyordu ya da bu sözde bir eksiklik vardı;belki de bu söz,daha uzun bir cümlelerin parçasıydı.	88
sağlam	vücut	Hele yaratıcı,araştırmacı düşünce için çok yorulmak gerekiyordu;belki sağlam kafa sağlam vücutta bulunuyordu,ama galiba sağlam vücutlar Mustafa Bey'in nahif bedeni kadar yorulmak istemiyordu ya da bu sözde bir eksiklik vardı;belki de bu söz,daha uzun bir cümlelerin parçasıydı.	88
sağlam	taraf	Perde rayının bir tarafı sarkıyordu, öteki tarafı da neredeyse düşecekti.	121
sağlam	diş	"Bak Sacit, dişlerim nasıl sağlam ve beyaz."	140
sağlam	analiz	Kerim Erim öldüğü zaman hazırladığı inceleme yazısında modern matematiğin durumunu gözden geçiriyor: Sıhhatli ve sağlam bir analiz için, âdet mefhumunun presize edilmesine ihtiyaç vardı.	199
sağlam	kültür	Kerim Hoca sağlam bir matematik kültürü için muhakkak esasların kuvvetli olması gerektiğine inanmıştı.	199
sağlıklı	adam	Belki de bu yüzden tam sağlıklı bir adam olamamıştı.	25
sağlıklı	kafa	Her şeyi bilme hastalığı en sağlıklı kafalara bile bulaşmıştı.	76
sahte	bilim adamı	Böyle bir özentî sonunda sahte bir bilim adamı bile olsa, sahte kahraman olmaktan iyidir bence.	79
sahte	kahraman	Böyle bir özentî sonunda sahte bir bilim adamı bile olsa, sahte kahraman olmaktan iyidir bence.	79
sakîm	şark âdeti	Başkalarını zemmederek kendini güya yükseltmeye çalışmanın hiçbir zaman muteber olmayan sakîm ve ucuz bir 'şark' âdeti olduğunu belirtmek isterim.	183
sakîm	şark âdeti	Yalnız sizin bizi bağışlamanızı istiyoruz; yoksa, kapalı kapılar ardında bize karşı homurdanacak olanların 'tolerans'ına ihtiyacımız yok; bu sakîm ve ucuz şark âdeti'ni ben de sevmiyorum efendim.	268
sakin	biri	Tabîî Mustafa İnan'ın kaması filan yoktu:"Onun gibi sakin ve efendi biri böyle bir ortamda daha çok dikkati çekiyordu..."	41
sakin	hâl	Herhalde yorgunluğun tesirinden olacak, öyle sakin bir hâl takınmıştım.	118
sakin	toplantı	Mustafa İnan, bu sakin toplantıların büyük salonlarında dinleniyordu.	148
(en) salim	kuruluş	Diğer taraftan matematik ilimler için en salim kuruluş esasının aksiyomatik yol olduğu neticesine varılmıştı.	199
salim	kafa	Bazılarımız da yalnız akla güvenir, salim bir kafa ile her şey hakkında fikir yürütüleceğini zanneder.	154
salim	kafa	Birçoklarımız salim bir kafayla her şey hakkında fikir yürütülebileceğini zanneder.	210
samimi	[kişi]	Kapının önündeki sıkışıklık yüzünden çabuk samimi olmuşlardı galiba...	13
samimi	hâl	Seni samimi olarak temin ederim ki, hâlim tamamen samimî idi ve hiçbir şey ifade etmek için takınılmış sunî bir vaziyet değildi.	115

SIFAT	AD	GEÇTİĞİ CÜMLE	SAYFA NO
samimi	insan	Mustafa gibi samimi insanların meselesidir.	188
samimi	arkadaş	Samimî bir arkadaşmış.	207
samimi	[kişi]	Haklıydı: Samimi olmayanlara düşünme sanatından, dil ve matematikten, Büyük Arya- Dharma'dan, Kızıldere'lerin uğradığı haksızlıklardan, din ve ilimden, idare ve matematikten, fizik ve kronolojiden, nefis kontrolünden, yurdu terk eden kabiliyetlerden, müzik ve matematikten...	188
sanatçı	kadın	Annesi de ince ruhlu sanatçı bir kadıymış.	214
sanatçı	ruh	Erdal İnönü'ye göre Mustafa İnan'ın en ilginç tarafı, bir bilim adamı olarak sanatçı yönünün bulunmasıymış: "Özellikle araştırmacı olan bir üniversite hocası için sanatçı ruh gerekli bir şeydir.	232
sapsarı	renk	Rengi sapsarı filan.	140
saptırıcı	tesir	Saptırıcı tesirleri tartmak ve nefsin gayeden ne kadar ayrıldığını tespit etmek gerekir. Buna 'nefis muhasebesi' denir.	131
saptırıcı	kuvvet	Saptırıcı kuvvetlere karşı tedbir almadan önce, kontrolün ne şekilde tatbik edileceğinden, yani metodundan bahsetmek yerinde olur.	131
saptırıcı	tesir	Kontrol usullerinden biri olan ve 'Kapalı Sistem' adıyla anılan bu usulde esas takip edilen yol, saptırıcı tesirleri sisteme ulaşmadan bloke etmektir; diğer bir deyimle sistemin tecridi demektir.	131
saraylı	hanım	Bunları bize anlatan, bu taklitlerin nasıl olduğunu pek hatırlamıyor, ama galiba bir gün saraylı bir hanımın ağzından çok güzel konuşmuş.	204
sarı	maden	Kapılardaki yazılara baktı: sarı madenler üzerinde profesörler.	12
sarı	defter	Sadece sarı bir defteri vardı; onu da bir boru gibi büküyor ve kemerine sokuyordu bir düdüğü gibi.	39
sarı	defter	Tek bir sarı defteri ile kurşun kalemi vardı; onu da matematik problemlerini çözmek için kullanırdı.	48
sarı	beniz	Belki Adana'nın havası sarı benizli delikanlıya iyi gelmiyordu.	59
sarı	beniz	Sıra bekleyen gençler, bu sarı soluk benizli çekingen delikanlıyı görünce gülmüşler.	62
sarı	beniz	Benzim hep sarıydı.	144
sarı	renk	Haksızlık bunlara verilen isimde başlıyordu: Biz Kızıldere'li diyorduk, halbuki derileri sarı-siyah renkteydi.	165
sarı benizli	delikanlı	Belki Adana'nın havası sarı benizli delikanlıya iyi gelmiyordu.	59
sarih	fikir	İlim tarihi bize göstermiştir ki, basit ve sarih fikir, daima muğlak ve karışık fikre galip gelmiştir...	155
sarsıntılı	dönem	"Mustafa İnan bu sarsıntılı dönemin ilk kahramanlarından," dedi profesör.	93
saygılı	[kişi]	"Herkesine karşı saygılıydı, herkese iyi davranırdı; ama bilime saygısı daha büyüktü."	137
sayısal	hesap metotları	1962 yılında sayısal hesap metotlarıyla ilgili bir seminer düzenleyerek konunun esaslarını bize anlattı.	20

SIFAT	AD	GEÇTİĞİ CÜMLE	SAYFA NO
sedef	eşya	Jale Hanım da, babasının evindeki tavan arasında sedef kakmalı birkaç parça eşya bulmuştu.	119
sedef kakmalı	eşya	Jale Hanım da, babasının evindeki tavan arasında sedef kakmalı birkaç parça eşya bulmuştu.	119
sembolik	hareket	Bu masa üzerinde metal eşyanın konulması evvelce silâhın terk edildiğini gösteren sembolik bir harekettir.	186
semiz	erik	Mösyö Niçot da tütün Fransa'ya getirerek 'nikotin' denilen zehiri başımıza belâ etmiş, İranlılar 'şeftali'yi 'şeftalü' yani semiz erik sanıyorlarmış.	167
serbest	hayat	Peki, mühendis olunca serbest hayata atılsa, daha çok kazansa, evine daha çok yardım etse?	62
serbest	hayat	Elbette serbest hayata atılırdı, zengin olurdu.	82
serbest	piyasa	Mustafa İnan gibi, kendilerinden bir şeyler beklenen öğrencilerin çoğu, kısmetlerini serbest piyasada arıyorlardı.	122
(bir) seri	yazı	1943 -1944 yıllarında Teknik Üniversite Dergisi'nde, Mustafa Hoca'nın hocası Fikri Santur, bu alanda bir seri yazı yayımladı.	201
serin	hava	"Akşam seni çok merak ettim, hava serindi, üstün de pek ince."	243
sert	hoca	Bu sert hoca ancak Mustafa'nın ricasıyla cezayı affetti.	60
sert	hoca	Ne var ki hoca sertti, derste kimsenin bir şey sormak haddi değildi.	80
sert	bakanlık	Bakanlık sertti, hocalar sertti; ikisinin de pek yanına yaklaşılamıyordu.	81
sert	hoca	Bakanlık sertti,hocalar sertti;ikisinin de pek yanına yaklaşılamıyordu.	81
sert	ihtar	'Benim sert ve keskin ihtarım üzerine," diyor Bedri Ölçer...	81
sert	hoca	Sert ve disiplin sahibi olan bu hocamız törenden dönerken bir arkadaşımızı cezalandırmıştı.	60
sessiz	filmler	Adana'nın tek sineması olan Türk Ocağı Sineması'nda sessiz filmler oynatılırdı.	40
sevimli	hikayeler	'Bizim de sevimli hikayelerimiz var," dedi profesör; Mustafa onları anlatmasını pek severdi .	69
sevimli	[kişi]	Mustafa İnan 'antika' hocaların dünyasına yeni bir hava getirecekti, kendini kabul ettirecekti çünkü sevimliydi.	86
sevimli	kişilik	Sevimli kişiliği her toplantıda aranıyordu.	145
sevinçli	[kişi]	Hüseyin de bizimle ilk defa yemeğe çıkacağı için sevinçliydi.	142
seyyar	posta memuru	Ama altmış yıl önce 24 Ağustos 1911 Cuma günü Adana'da seyyar posta memuru Hüseyin Avni Bey'in evinde böyle gösterişli bir durum yoktu.	15
seyyar	posta memurluğu	Hüseyin Avni, askerlikte öğrendiği sanatından yaralanarak bir iş buldu: seyyar posta memurluğu.	23
sezgisel	metot	O tarihe kadar büyük başarılar gösteren intüitif (sezgisel) metodun şaşırtıcı ve yanlış neticeler vermesi yüzünden terk edilmesi icap ediyordu.	199

SIFAT	AD	GEÇTİĞİ CÜMLE	SAYFA NO
sezgisel	yol	"Kerim Erim'i kesin görüş ve hadsi(sezgisel) yoldan ayrılma bakımından Weierstrass Mektebi'ne mensup addettiğimiz gibi, modern matematik dallarının kuruluşunun ancak aksiyomatik yolla mümkün olacağını kabul etmesi, dolayısıyla da Hilbert ekolünün Türkiye'deki öncüsü olarak görmekteyiz."	201
sıcak	gün	Orta boylu, esmer ve ürkek bakışlı genç bir adam, üniversitenin büyük kapısı önünde durdu; ilk yazın sıcak günlerinden biriydi.	11
sıcak	güneş	Sonunda camlı ve aydınlık bir kapı; sıcak güneşin altında buldu gene kendini.	12
sıcak	yaz	"Bu sıcak yaz günlerinde çektiğimiz sıkıntılar ilerde nasıl işimize yarayacak acaba?" sorusuna gene kendi karşılık verdi:"Böyle şeyleri de daha işin başında merak etmek iyi değildir bence..."	35
sıcak	şehir	Altı kardeşinin Malatya'da bırakarak on altı yaşında bu sıcak şehre göç eden Hüseyin Avni Efendi, her zaman kendini gurbette hissediyordu.	43
sıcak	yol	Tabiiatta matematik bir düzen vardı;'Riyaziyeci Mustafa'da bu düzenin sınırlarını çözebilmek için uzak Adana'nın tozlu ve sıcak yollarını geride bırakmıştı...'	71
sıcak	yataklar	O zaman bütün kapılar açılacak, bekâr öğrencilere oda kiralamaktan çekinen anlayışsız ev sahipleri önlerinde yerlere kadar eğilecek, garsonlar onları kapılardan karşılayacak, güzel kızlar uzun kirpiklerinin arasından onlara hayranlıkla bakacaktı; güzel bir akşamın sonunda kaloriferli evlerin sıcak yatakları onları bekleyecekti.	122
sıcak	ağustos	Uçak, sıcak bir Ağustos akşamı Yeşilköy'e vardı.	250
sıcak	yaz günü	Sıcak bir yaz günüydü.	250
sıcak	yaz günü	Anneler babalar, sıcak yaz günlerinde İngilizce, Almanca, İtalyanca, Fransızca ve Paraca eğitim yapan okulların bahçelerinde, kibar olduklarını bile unutarak birbirlerini çiğnediler, aman çocuğumuz yabancı seyislerin nezaretinde yetişsin dediler.	262
sıhhatli	çehre	Hayatın bazı zorlukları altında bazen kendimi bu kadar yorgun hissederken, senin tatlı gülüşün neşeli ve sıhhatli çehren bunları bana hep unutturuyor.	115
sıhhatli	analiz	Kerim Erim öldüğü zaman hazırladığı inceleme yazısında modern matematiğin durumunu gözden geçiriyor: Sıhhatli ve sağlam bir analiz için, âdet mefhumunun presize edilmesine ihtiyaç vardı.	199
sık	saç	Alnını kaplayan sık saçlarını karıştırdı...	13
sık sık	hasta	Belki de sık sık hastalanması, zayıf bünyeli olması,hemen yorulması bu yüzdendi.	25
sıkı	sınırlar	Memleketler arasındaki sıkı sınırlar gevşedi.	92
sıkıcı	ortam	Bu ev, çocukluğunu ve ilk gençliğini yatılı okulların sıkıcı ortamında geçiren genç öğrenci için çok ilginçti	108

SIFAT	AD	GEÇTİĞİ CÜMLE	SAYFA NO
sıkılğan	çocuk	Anadolu'nun sıkılğan çocuğu Mustafa İnan, Almanca'ya sığınmıştı.	111
sıkılğan çocuk	Mustafa İnan	Anadolu'nun sıkılğan çocuğu Mustafa İnan, Almanca'ya sığınmıştı.	111
sıkıntılı	gün	Mahalle mektebinin sıkıntılı günleri uzun sürmedi; yeni sıkıntılar yüzünden hoca korkusunu unuttu Mustafa.	26
sıkıntılı	hava	Evde sıkıntılı bir hava vardı, üstelik Mustafa da derslerine çalışmıyordu; onun olağanüstü hafızasından kimsenin haberi olmadığı için babası söyleniyordu: damdan düştüğü gündən beri düzelemedi bu oğlan.	34
sıkıntılı	dünya	Yemekhanelerin ve yatakhanelerin sıkıntılı dünyasında yaşamaktan usanmışlardı, yeni bir hayata yorgun başlıyorlardı.	94
sıkıntılı	durum	... 'Şimdi gerçekten durumumuz öyle sıkıntılı ki.'	142
sıkışık	durum	Durumları çok sıkışık.	142
sınıfın hakemi	[kişi]	Remzi Buldan bu hazin durumu hatırlıyor: "Mustafa, müşkül ve karara varılması gereken hususlarda sınıfın hakemi idi..."	84
sınırlı	imkan	Sınırlı imkanlardan uzaklaşmak istiyordu.	71
sınırlı	yol	Bu okula hoca olunca bir kenara çekilerek sadece bilimsel çalışmalarla uğraşarak sınırlı bir yol mu çizmeli?	81
sınırlı	tolerans	"Canlı, cansız bütün âlemdeki olaylar sınırlı bir toleransla ele alınmalıdır. Tolerans evrensel bir düşünce tarzıdır."	165
sınırlı	inanç	Bilim adamının dini, hatta bütün kültürlü insanların dini, belirli bir çerçeve ile sınırlı inançlar olamaz, bilim adamının dini korkuya dayanamaz, kendine özgü bir dindir onun dini.	185
sıra bekleyen	genç	Sıra bekleyen gençler, bu sarı soluk benizli çekingen delikanlıyı görünce gülümsediler.	62
sıradan	insan	Yoksa sonunda sıradan bir insan durumuna gelersen, kimse senin kötü şartlar altında bu duruma düştüğünü düşünmez, kimse sana gençliğinde iyi beslenmedin diye, sırf bu yüzden itibar etmez.	264
silâhlanmış	sistem	Burada sistem her çeşit tesirlere açık bulunmakla beraber silâhlanmış bir vaziyettedir, gelecek bozucu tesirlere karşı koyacak tedbirleri vardır demektir, bu tarz kontrol daha elâstiki ve daha müttekâmildir.	132
silindirik	şerit	Eğriliği çok az olan silindirik şeritler, eğilmeye maruz kaldıkları zaman moment, belirli bir değerden küçük kaldıkça, elastik denge kararlı olur...	174
sisli	perde	Ne iyi olurdu; ama bizde 'eleştiri', 'deneme' gibi türlerin geleneği olmadığı için, tozdan dumandan her şey sisi bir perde arkasında kaybolmuş gibi olacak.	258
sistematik	biçim	Her konu sistematik biçimde ele alınabilirdi: Amerika Birleşik Devletlerinde bugün Kızılderililerin durumu bile incelenebilirdi.	149
sistematik	tarz	Fakat eserin bu alana getirmek istediği yeniliği biz daha çok onun tümünde görüyoruz; çünkü kitap telif edilirken konunun bir 'bütün' olarak sistematik tarzda işlenmesi esas amacımızı teşkil etmektedir.	211
siyah	battaniye	Rabia Hanım da lohusa yatağına sadece bir battaniye örttü, hem de siyah bir battaniye.	16

SIFAT	AD	GEÇTİĞİ CÜMLE	SAYFA NO
siyah	palto	Profesör Doktor Mustafa İnan,siyah paltosunu giymiş olarak ön sırada bu yeni konuyu eski öğrencilerinden öğreniyordu.	21
siyah	renk	Haksızlık bunlara verilen isimde başlıyordu: Biz Kızılderili diyorduk, halbuki derileri sarı-siyah renkteydi.	165
siyasî	tarih	Halbuki siyasî tarih bize harpler, cinayetler, sefalet gibi yıkıntıları gösteriyor.	157
siyasî	parti	Buna rağmen, İstanbul Teknik Üniversitesi'nin Taşkışla binasında yapılacak töreni haber alankoştı, büyük bir kalabalık toplandı; Mustafa Hoca'nın arkadaşları, öğrencileri, tanıdıkları törende bir araya geldiler; bunların arasında bayındırlık bakanı vardı, siyasî parti temsilcileri vardı, belediye başkanı vardı, başbakan Demirel'in çelengi vardı, yüzden fazla çelenk daha vardı.	250
soğuk	salon	Üniversitenin soğuk bir salonunda veriliyordu bu konferanslar.	21
soğuk	yatakhane	Yoksa soğuk yatakhanelere, kötü yemeklere, ışsız çalışma salonlarına katlanılır mıydı?	122
soğuk	harp	"Arkadaşlar! Zaferi kazandık ama, soğuk harbi önleyemedik; bu bakımdan Birleşmiş Milletler fikri büyük bir başarıdır," desem, üniversitedekiler bu adama da ne oluyor? diye yüzüme bakarlar.	216
soğuk	yatakhane	Sık sık hastalandım, leylî mekteplerin soğuk yatakhanelerinde gençliğimi yaşadım.	238
soğuk	ev	Ben gene kendimi kurtardım doktor; binlerce Mustafa İnan damdan düştükten sonra öldü, binlerce Mustafa İnan hâlâ kuyumcu yanında, eczacı yanında çalışıyor, birçok Mustafa İnan da soğuk evlerde, sefertasıyla ısıtılan yemeklerde istediği tadı bulamadığı için bilimden ayrıldı.	238
soğuk	yıl	Ama çoğunlukla eski günlerin, soğuk öğrencilik yıllarının hayali içimize yerleşip kalıyor.	261
soğuk	banyo	Bin bir güçle soğuk bir banyoda yıkandıktan sonra, arkadaşlarından utanarak havlular içinde büzülerek, yurdun tek sıcak yeri olan okuma salonunda çalışan arkadaşlarının arasında kurumak zorunda kalabilirsin.	264
sohbeti tatlı	[kişi]	Onlar da, sadece iyi giyinen, her mevzuda sohbeti tatlı olan, kadınlara kibar davranan salon adamı Mustafa İnan'la ilgiliydiler.	135
soluk	ceket	...Mustafa'nın kulağına, okula gidinceye kadar küpe taktılar, asker elbiselerinden bozma ve boynuna kadar düğmeli soluk ceketler giydirdiler.	16
soluk	yüz	Mustafa duygularını pek belli etmezdi; soluk yüzünden ne hissettiği kolayca anlaşılmazdı.	34
soluk	yüz	Soluk yüzlü Mustafa İnan'nın canı sıkılıyordu.	41
soluk	yüz	Hemşire hayretle bu soluk yüzlü adama bakıyordu.	46
soluk	beniz	Mustafendi'nin soluk benzi gene kızarmadı, kendisine 'Mustafendi' diye seslenenlere dönüp beyaz dişlerini göstererek gülüyordu.	51
soluk	beniz	Soluk benizliydi.	51
soluk	beniz	Bu soluk benizli çekingen insanda işte bu merak fazlasıyla vardı, bazen kendi esas meselesini unutacak kadar vardı.	55

SIFAT	AD	GEÇTİĞİ CÜMLE	SAYFA NO
soluk	beniz	Sıra bekleyen gençler, bu sarı soluk benizli çekingen delikanlıyı görünce gülümsediler.	62
soluk	yüz	Öğrencileri de bu durumu anlamış gibi ona, ‘soluk yüzlü hoca’ diyorlardı aralarında.	139
soluk	beniz	Seefeld Strasse 60'ta oturan soluk benizli doktora öğrencisi çok düzenli yaşıyordu...	194
soluk benizli	delikanlı	Sıra bekleyen gençler, bu sarı soluk benizli çekingen delikanlıyı görünce gülümsediler.	62
soluk benizli	doktora öğrencisi	Seefeld Strasse 60'ta oturan soluk benizli doktora öğrencisi çok düzenli yaşıyordu...	194
soluk yüzlü	[kişi]	Solu yüzlü Mustafa İnan'ın canı sıkılıyordu.	41
soluk yüzlü	adam	Hemşire hayretle bu soluk yüzlü adama bakıyordu.	46
soluk yüzlü	hoca	Öğrencileri de bu durumu anlamış gibi ona, ‘soluk yüzlü hoca’ diyorlardı aralarında.	139
son	had	Salonda heyecan son haddine varmıştı.	15
son	yıl	Öğrencilerin son yılları.	96
son	gün	Neyse bu uzun bacaklı talip de son günlerde fazla göze batmamak için ön sıraya oturmuyor.	125
son	zaman	Zaten son zamanlarda çeşitli şeyler deniyordu kendini avutmak için.	142
son	sınıf	Babam makinelerle uğraştığımı görünce beni eleştirirken, aslında matematikle filan uğraşmamı; ortaokulda okurken kendisi gibi lise son sınıf matematiği ile ilgilenmemi istiyordu.	152
son	zaman	"Son zamanlarda ilimdeki terakki bizi bu klasik görüş tarzında bir revizyon yapmaya zorlamıştır."	164
son	araştırma	Son araştırmalar ve çalışmalar tabiat kanunlardaki belirli ve kesin olma niteliğinden kuşkuya düşürmüştü bizleri.	164
son	çalışma	Son araştırmalar ve çalışmalar tabiat kanunlardaki belirli ve kesin olma niteliğinden kuşkuya düşürmüştü bizleri.	164
son	sınıf	Öğrenci de dekanın kapısını vurup giriyordu içeri: Bir gün de bir son sınıf öğrencisi (Oğuz Atay) girdi odaya.	180
son	görev	Türkiye Bilimsel ve Teknik Araştırma Kurumu'nun ortaya çıkmasından etkili olmuş, bu kurumun yönetim kurulunda çalışmış ve ölmeden dört ay önce başkanlığına da getirilmişse de, artık bu son görevi yapacak gücü kalmamıştı.	213
son	ders	Yılın son dersine kadar durum böyle devam etti; Hoca son derslerini dinletmenin yolunu bulmuştu.	221
son	ders	Son dersini de bitirdikten sonra, vize notlarının okunmasını bekleyen özlem dolu gözlerle şöyle bir baktı: ‘Merak etmeyin, asistan arkadaş biraz sonra gelecek.’	221
son	yıl	Ömrünün son yıllarında Mustafa İnan bir kat sahibi olmak istedi.	236
son	gezi	Biraz sonra ateşi yükseldi ve Mustafa İnan'ın Fransız köylerini dolaşması, bu dünyadaki son gezisi oldu: Bir daha hastaneden çıkmadı.	246
son	defa	Mustafa İnan, üniversiteden mezun olduktan otuz yıl sonra, bütün çalışma hayatını geçirdiği yere son defa getirildi.	251
son	konuşmalar	Sonra Mustafa Hoca için son konuşmalar yapıldı.	251

SIFAT	AD	GEÇTİĞİ CÜMLE	SAYFA NO
son	yıl	Oysa, bir çalışma arkadaşı da, "Son yıllarda çevresine biraz güvenmişti," diyor...	251
son	eser	"Cisimlerin Mukavemeti adlı son eseri, konuları, aynı bir bütünün çeşitli bölümleri şeklinde, takdim ediş ve işleyiş bakımından bambaşka bir anlayışla kaleme alınmış bir eser olarak, kanımızca bütün dünyadaki benzerleri arasında hemen hemen birinci sıraya geçecek niteliktedir."	253
sonsuz	konu	Merak ettiği sonsuz konuda sürekli notlar almış.	163
sonsuz	vakit	Hele sizin gibi bilim adamı olmak isteyenlere yol göstermek için sonsuz vaktiniz vardır.	217
sosyal	hayat	"Sosyal hayatın her türlüüne iştirak edecek kadar vakit bulurdu Mustafa," diyor...	83
sosyal	problem	Bu arada II. Dünya Savaşı'nda sırf askeri gayeler uğruna ele alınan yeni bilim dallarının, sonraları ekonomik ve sosyal problemlere de başarılı bir şekilde uygulanabileceği görüldü.	172
sosyal	problem	Bu, hemen her çeşit ekonomik ve sosyal problemde başarılı sonuçlar veriyordu.	173
sosyal	problem	Ekonomik ve sosyal problemler, çok karışık ve girift durumlar arz eder; eğer matematik bir terimle ifade etmek istersek, bu problemler çok parametrelidir.	173
sosyal	güç	"Bir ülkenin bütün doğal, sosyal ve mali gücünü etkili bir biçimde harekete geçirerek, yurdu ve toplumu daha ileri seviyeye getirmektedir."	173
sosyal	kaynak	Kalkınma için diğer önemli bir nokta da yurdun 'doğal', 'sosyal' ve 'mali' kaynaklarını tanımaktır.	174
soyut	kavram	Öğrenciler durumdan çok memnun değildi; onlara göre hoca, projelerinde yararlı olacak bir uzay ve hesap bilgisi yerine, kendini tatmin etmek için soyut kavramları öğretmeye çalışıyordu.	113
soyut	kavram	Bir de şeyi unuttum; insanlarımızın henüz soyut kavramlardan hoşlanmadığını unuttum.	191
söğüş	et	Bir yandan kumar oynuyor, bir yandan da ekmek dilimlerinin arasına koydurduğu söğüş etleri yiyordu.	166
sözde	bilgin	Çok şeyi tanıtmak gerekiyordu; kulaktan dolma bilgilerle kurum satan sözde bilginlere daha çok dersler vermek gerekiyordu.	127
sözünün eri	[kişi]	Evet, sözünün eriydi Mustafa.	60
statik	hesap	"Mustafa, statik hesapta 'Cross' diye bir metot çıkmış," dediler.	134
statik profesörü	[kişi]	Bunlardan biri, statik profesörü Adnan Çakıroğlu bana anlatmıştı.	198
sunî	vaziyet	Seni samimi olarak temin ederim ki, hâlim tamamen samimî idi ve hiçbir şey ifade etmek için takınılmış sunî bir vaziyet değildi.	115
sunî	peykler	On bir makalelik dizi, 'Suni peyklerin yörünge hesaplarına dair bazı sonuçlar' ile başlıyor.	175
sunî	peykler	Uzaya yapma uydular, yani hocanın suni peykler dediği şeyler fırlatıldığı sıralarda yazılmış.	175
sürekli	not	Merak ettiği sonsuz konuda sürekli notlar almış.	163

SIFAT	AD	GEÇTİĞİ CÜMLE	SAYFA NO
sürükleyici	konu	Uzun sofraların çevresinde hafif ve sürükleyici konulardan söz etmeyi severlerdi.	133
sürükleyici	roman	Bütün romanlar da, uyumadan önce okuduğumuz kitaplar gibi acıklı ya da dehşet verici olmaz ya; ama, sonunun hüznü olduğunu söyleyebileceğimiz bu roman da, onlar kadar sürükleyici olabilir.	269
şair	[kişi]	Mustafa İnan'ın çok sevdiği İngiliz şairi ve hikayecisi Rudyard Kipling, 'Doğu doğudur,' der, 'Batı da batı. İkisi hiçbir zaman yaklaşamaz.'	89
şair	arkadaş	Önündeki şiire baktı: "Zarar yok şair arkadaşım, zarar yok."	206
şair	[kişi]	Şair Behçet Kemal Çağlar üzülecekti.	249
şalvarlı	[kişi]	Şalvarlıların yanında, kısa pantolonlu bahriye yakalı memur çocukları vardı.	136
şalvarlı	[kişi]	Birinciler, yani bahriye yakalı, kısa pantolonlu olanlar, muhallebi çocuklarıydı; şalvarlılar da ikinci sınıf vatandaş.	136
şaşırtıcı	netice	O tarihe kadar büyük başarılar gösteren intüitif (sezgisel) metodun şaşırtıcı ve yanlış neticeler vermesi yüzünden terk edilmesi icap ediyordu.	199
şaşkın	vaziyet	Doğrusu dün şaşkın vaziyeteydim.	117
şaşkın	adam	Garson gelmiş bekliyor, biz böyle aile faciası gibi bir durumun içinde, adam şaşkın bakıyor bize.	143
şayanı dikkat	mesele	Mustafa, 'basit ve basit olduğu kadar şayanı dikkat' meselelerin özünü çok iyi kavramıştı bence.	131
şehirli	[kişi]	Bu şehirlielerin de ne yapacakları belli olmuyor hiç.	64
şekil değiştiren	cisim	Mukavemet ile, yani 'şekil değiştiren hareketsiz cisimler mekaniği' ile uğraşmıştı.	190
şık	çözüm	"Babama göre uzun çözümler yerine, kısa ve 'şık' çözümlerin başka bir güzelliği vardı."	153
şiddetli	sancı	Sonra şiddetli bir sancı başladı, doktoru çağırdı.	247
(çok) şikayetçi	doğulular	"Siz Doğulular da çok şikâyetçisiniz," dedi doktor hanım, "Bir yeriniz ağrıyınca hemen şikâyete başlıyorsunuz."	247
şişman	[kişi]	Rahmetlik Mehmet Efendi susuzluktan ölmüş yolda, şişman olduğundan.	32
şişman	[kişi]	Bir de Fatma diye bir kız vardı, o da susuzluktan ölmüş şişman olduğu için.	32
tabii	yaşama	Mustafa gibi, daha tabii yaşamayı, eğilimlerine uygun yaşamayı seçenler için böyle bir yönetmeliğe göre yaşamak oldukça zordur.	113
tabii	dil	"Bu basit araştırmaya dayanarak, tabii dillerin kelime teşkilinde 'rasyonel' davranmadıklarına hükmetmek pek acele bir karar olur."	155
tabii	selam	Selâm tabiidir.	183
tağyiri	şekil	Eski hocaları gibi Tağyiri 'şekil' demiyordu, 'şekil değiştirme' diyordu; 'muvazene' demiyordu, 'denge' diyordu; 'mütesaviyen münteşir' demiyordu, 'düzgün yayılı' diyordu.	148
takkelik	kumaş	Poplin: Papaya mahsus takkeli bir kumaş ismi, 'papalino' İtalyanca.	166

SIFAT	AD	GEÇTİĞİ CÜMLE	SAYFA NO
takma	ad	Bu takma ad birkaç ay tuttu, fakat Mustafa böyle şeylere kızmadığı için ona Kınca diye seslenmenin tadı kalmadı,vazgeçildi bu lakaptan.	51
talihli	[kişi]	Gene talihliymişiz.	31
talihsiz	arkadaş	Öğrenciyi, bu talihsiz arkadaşımız gibi, bir düşman olarak karşısına alanlar için öğrenci gerçekten ürkütücü bir devdir.	265
tam	başarı	Mustafa bu rolü tam bir başarıyla canlandırdı.	61
tam	not	Ne var ki bu millet gerçek bilim adamlarını efsaneleştirmeden yapamıyordu: Adanalı Mustafa hiç ders çalışmadan koca Mühendis Mektebi'ni bitirebiliyordu, hem de her dersten tam yirmi not alarak,yani tam not alarak bitiriyordu.	77
tam	numara	Hocalar Mustafa'ya sorulan 'usulen' soruyor ve ne karşılık alırlarsa alsınlar, tam numara veriyorlardı.	77
tam	karanlık	Tam karanlıktan tam aydınlığa birdenbire geçilmiyordu.	192
tam	aydınlık	Tam karanlıktan tam aydınlığa birdenbire geçilmiyordu.	192
tam	tersi	Yalnız, aklımda kaldığına göre bir başkası da tam tersini söylemişti, değil mi?	208
tamam	muameleler	Sonunda, muameleleri tamam, denildi; artık gidebilir.	250
tamtakır	ev	Cumhuriyetin ilânından sonra Adana'ya döndükleri zaman evlerini tamtakır buldular.	34
tanıdık	doktor	Bu devlet hastanesiydi,tanıdık bir doktor da bulmuştuk.	17
tarafsız	karşılık	'Bir öğrenci olarak bu konuda tarafsız bir karşılık vereceğimi sanmıyorum," diye içini çekti genç adam...	85
tarih öncesi	duygu	Neyse bizim bu bakımdan korkumuz olmasın; biz geçmişte bugünü inceliyoruz,bir zamanlar da böyleymiş diyoruz; bir zamanlar böyle tarih öncesi duygularla kendini mutlu hissedenler varmış,diyoruz.	95
taş	kışla	Öğrenciler sokaklara dökülürken, mühendis adayları henüz 'Taş Kışla'larından çıkmayı akıl edemiyorlardı.	222
taşra	şehir	Bir gün taşra şehirlerinden birinde, bir gezide sanıyorum, şehrin ileri gelenleriyle yemek yeniyormuş.	219
taşralı	[kişi]	İşte gene taşralı olduğumu yüzüme vuracak?	64
taşralı	[kişi]	Mustafa Bey, ne de olsa 'saf bir taşralı' heyecanı taşıyordu.	136
taşralı	kılık	Bir 'köylü kılığı' vardı, 'taşralı kılığı' vardı.	136
taşralı	safiyet	Senin anlayacağın Mustafa hayati boyunca taşralı safiyetini ve çocuksu heyecanını kaybetmedi.	187
tatbikî	kısım	İlerde bu dersin Tatbikî kısımları da gelecektir.	81
tatbikî	mekanik	Tatbikî Mekanik dalında en iyi gençleri çevresine toplamak istiyordu ve iyi olmayanlardan hemen kurtulmak istiyordu.	137
tatbikî	mekanik	1953 yılında İstanbul'da toplanan 'Sekizinci Teorik ve Tatbikî Mekanik Kongresi'ne sunduğu tebliğde, yeni bir konuyu,'Basit eğilmeye maruz şeritlerin vurgu stabilitesi'ni inceliyordu.	174

SIFAT	AD	GEÇTİĞİ CÜMLE	SAYFA NO
tatbikî	mekanik	Oysa, İlhan Kayan'ın da belirttiği gibi, "Mustafa İnan'ın kürsüsünde meşgul olduğu 'Tatbikî mekanik' bilimi, bir ana mühendislik bilimi olduğu için, hoca yalnız İnşaat Fakültesi öğrencilerine değil, fakat bu arada Makine, Elektrik ve Maden Fakülteleri öğrencilerine de ders vermiştir.	253
tatbikî	güç	Bu usul, nazif bir kontrol usulü gibi görünürse de, basit olduğu kadar tatbikî güç olan bir yoldur.	132
tatlı	şive	Esprisi de kuvvetliydi; sözlerini, tatlı şivesiyle renklendirmesini biliyordu.	86
tatlı	gülümseme	"Bizim sınıf," derken yüzünü tatlı bir gülümseme kaplıyor profesör Rıfat Yazar'ın, "Bizim sınıf, liseyi bitirerek mektebe imtihanla giren ilk sınıftır."	96
tatlı	gülüş	Hayatın bazı zorlukları altında bazen kendimi bu kadar yorgun hissederken, senin tatlı gülüşün neşeli ve sıhhatli çehren bunları bana hep unutturuyor.	115
tatlı	acı	O kadar tatlı acılar çektim ki tarif edemem.	117
tatlı	sohbet	Onlar da, sadece iyi giyinen, her mevzuda sohbeti tatlı olan, kadınlara kibar davranan salon adamı Mustafa İnan'la ilgiliydiler.	135
tatlı	sohbet	Tatlı sohbeti, her toplantının vazgeçilmez üyesi yapmıştı Mustafa İnan'ı.	145
tatlı	yaşantı	Sohbetlerde genellikle mazi yaşıyordu, eski saltanat günleri ve Avrupa'da geçirilen tatlı yaşantılar anılıyordu.	147
taze	soru	Böylece sürekli işleyen bir düzen kurulmuştu: imtihana her giren bayat soruyu anlatıyor, taze soruyu alıp götürüyordu.	101
tebdil	hava	Bu çocuk adam olmaz sözleriyle büyüdüm, gene de adam olayım diye en çok şekeri benim çayıma koydular, tebdil hava için İstanbullara gönderdiler beni.	238
tebdil	hava	Yazlan beni 'tebdil hava'ya gönderirlerdi ve ben bir türlü düzelemezdim	144
technische	hochschule	E.T.H.'nın (Eidgenössische Technische Hochschule) imkânları, Mühendis Mektebi ile ölçülmeyecek kadar genişti.	91
technischen	hochschule	Bir yıl sonra da (1937) Malatyalı Hacı Müminlerden 1327 (1911) doğumlu yüksek inşaat mühendisi Mustafa İnan, Zürich'in Eidgenössischen Technischen Hochschule'sinde bunları öğrenmeye başlamıştı.	194
tefazulî	hesap	Mühendishaneyi Beri Hümayun baş hocalarından İshak Efendi var: 'İlk olarak Mühendishane baş hocalarından İshak Efendi tarafından tefazulî ve tamamî hesabın mektep programları çerçevesine alınmasını zikretmek icap eder (1834)...'	197
tehlikeli	oyun	Arkadaşımızın denemiş olduğu oyun, gerçekten tehlikeli bir oyundur.	265
tek	amaç	Sayıların ve Eski Yunanca harflerin gerisinde canlı ilişkiler olduğunu sezemezseniz, sayılarla hayatın arasındaki ilişkiyi göremezseniz, matematik ve dolayısıyla fizik çalışmanın tek amacı sınıfı geçmek olur.	70

SIFAT	AD	GEÇTİĞİ CÜMLE	SAYFA NO
tek	baş	Tek başına elli kişiyi birden kılıçtan geçirdiğini anlatmazsan kahraman olamıyorsun.	79
tek	parti	Tek parti dönemi yaşıyordu; öğrenci kısmına pek yüz vermeye gelmezdi.	81
tek	tarafı	..."Yalnız bana kalırsa sonuç tek taraflı olarak biz öğrencileri perişan ediyor..."	85
tek	baş	Esat Fuat Bey, yirmiden fazla odada tek başına yaşıyordu.	148
tek	hece	Biliyorsunuz Türkçede kök kelimeler tek hecelidir.	149
tek	hece	..."Meselâ Türkçede 1000 kelimelik bir metinde ortalama olarak 188 kelime tek heceli, 378 kelime iki heceli, 121 kelime dört heceli, 38 kelime beş heceli, 6 kelime de altı heceli olmakta ve altı heceden fazla kelimelerin oranı ancak binde bir oranında bulunmaktadır."	156
tek	rehber	Bir makalesinde Mustafa İnan soruyor:"Akıl hareketlerimizin tek rehberi olabilir mi?..."	158
tek	yer	Bin bir güçlkle soğuk bir banyoda yıkandıktan sonra, arkadaşlarından utanarak havlular içinde büzülerek, yurdun tek sıcak yeri olan okuma salonunda çalışan arkadaşlarının arasında kurumak zorunda kalabilirsin.	264
tek	hatıra	"Mustafa ilk Malatya yolculuğunu hiç unutmadı," dedi profesör; "Galiba çocukluğunun tek güzel hatırası olduğu için bu yolculuğu uzun uzun anlatırdı..."	43
tek heceli	kelime	Biliyorsunuz Türkçede kök kelimeler tek hecelidir.	149
tek heceli	kelime	..."Meselâ Türkçede 1000 kelimelik bir metinde ortalama olarak 188 kelime tek heceli, 378 kelime iki heceli, 121 kelime dört heceli, 38 kelime beş heceli, 6 kelime de altı heceli olmakta ve altı heceden fazla kelimelerin oranı ancak binde bir oranında bulunmaktadır."	156
tek sıcak	yer	Bin bir güçlkle soğuk bir banyoda yıkandıktan sonra, arkadaşlarından utanarak havlular içinde büzülerek, yurdun tek sıcak yeri olan okuma salonunda çalışan arkadaşlarının arasında kurumak zorunda kalabilirsin.	264
teknik	araştırma	Türkiye Bilimsel ve Teknik Araştırma Kurumu'nun ödülleri dağıtılıyor.	12
teknik	araştırma	Türkiye Bilimsel ve Teknik Araştırma Kurumu Bilim Kurulu...	14
teknik	üniversite	...Profesör Doktor Mustafa İnan'a İstanbul Teknik Üniversitesi'nde 1944'lerde başlayıp...	14
teknik	üniversite	Mustafa İnan Teknik Üniversite'yi birincilikte ve daha önemlisi pekiyi derece ile bitirmişti.	14
teknik	mekanik	Mustafa İnan doktorasını yaparak İsviçre'den döndüğü zaman Yüksek Mühendis Mektebi'nde Teknik Mekanik ve Mukavemet muallim muavinliğine tayin edilmişti.	18
teknik	üniversite	Aynı yıl, yani 1944'te Yüksek Mühendis Mektebi'nin İstanbul Teknik Üniversitesi olması üzerine doçentliğe getirildi.	18
teknik	üniversite	Zürich Teknik Üniversitesinin geniş laboratuvarlarında yıllarca deney yaparak geliştirmişti doktorasını.	18

SIFAT	AD	GEÇTİĞİ CÜMLE	SAYFA NO
teknik	üniversite	Oysa Mustafa İnan yeni bir hava getirmek istiyordu: mektebin Teknik Üniversite olmasını istiyordu, kürsüler kurulsun, araştırmalar yapılsın istiyordu.	19
teknik	üniversite	Bu yıllarda, yani Teknik Üniversite'nin ilk yıllarında, hocalar genellikle öğle yemeğinden sonra Mustafa İnan'ın küçük odasında toplanırlar ve mühendislik problemlerini tartışırlardı.	19
teknik	üniversite	Sonra o günlerde Orta Doğu Teknik Üniversitesi'nde çalışan eski öğrencileri(Şenol Utku ve Canap Oran)elektronik hesap makineleriyle ilgili pratik bilgileri öğretmek üzere İstanbul'a gelerek konferanslar verdikleri zaman,e ski öğrencilerinin en heyecanlı öğrencisi gene Mustafa Hoca idi.	20
teknik	üniversite	Yıllarca sonra Teknik Üniversite'de mekanik derslerini verirken de en karmaşık problemleri bile sanki çok basit konularmış gibi anlatırken,öğrencilerini heyecanlandırmasını da biliyordu.	37
teknik	üniversite	Teknik Üniversite'de mekanik dersini Mustafa Hoca'dan dinleyenler özellikle bu konuyu hiç unutamazlar.	37
teknik	üniversite	Teknik Üniversite'de de 'kuş' diye çağırılmış çalışkan öğrencileri.	49
teknik	mekanik	Belki o sırada geç kalmış bir öğrenci sınıfa girmeye kalksa, almazdı onu içeri, tıpkı yıllar sonra Teknik Üniversite'de Teknik Mekanik dersini verirken yapacağı gibi.	52
teknik	üniversite	Belki o sırada geç kalmış bir öğrenci sınıfa girmeye kalksa, almazdı onu içeri, tıpkı yıllar sonra Teknik Üniversite'de Teknik Mekanik dersini verirken yapacağı gibi.	52
teknik	üniversite	Onun bu sırada erdiğini bütün Teknik Üniversite biliyordu.	54
teknik	müşavirlik	Manifaturacılar Çarşısı inşaatında teknik müşavirlik yaptığı sırada tanıştığı tüccarlar bile biliyordu.	54
teknik	müşavirlik	Akıllı olduğu için hayata atıldıktan sonra da, ikide birde Hocaya uğrar ve şu hesap nasıl olacak, bu hesap nasıl yapılacak diye bedava akıl danışır, Mustafa'ya parasız teknik müşavirlik yaptırır.	68
teknik	bilim	Yüzyıllar boyunca ihmal edilmiş bu insanın kaderini yenmesi gerekiyordu; hem de emekleme çağını yaşayan teknik bilimlerde, birçok şeyi kendi başına bulup çıkarması gerekiyordu.	94
teknik	üniversite	Onlar 1938 yılında yedi asistan ve yedi hoca ile bugünkü Teknik Üniversite'nin çekirdeğini meydana getiriyorlarmış.	101
teknik	mekanik	Gümüşsuyu'ndaki binanın bir odasında Teknik Mekanik Kürsüsü'nün profesörleri ve asistanları hep birlikte oturuyorlardı.	125
teknik	üniversite	Hoca, bu küçük odada, asistanlarına Teknik Üniversite'nin ilk doktoralarını yaptırıyordu	125
teknik	üniversite	Mühendis Mektebi'nde -daha doğrusu sadece adı değişerek müderrisleri profesör oluveren Teknik Üniversite'de- Einstein fiziğinin hatalı olduğunu ispat ettiklerini zanneden profesörler vardı.	127

SIFAT	AD	GEÇTİĞİ CÜMLE	SAYFA NO
teknik	konu	Matematikçilere gidip de ‘Mekanikte lâzım oluyor, şu vektöriyel cebri anlatın’ demedi; Teknik Mekanik konularının içine vektöriyel cebir de sıkıştırıldı.	127
teknik	mekanik	Şu Teknik Mekanik’ten biraz fırsat bulsaydı, birçok yazarımıza,sonradan unutsalar da, oldukça esaslı şeyler öğretebilirdi...	131
teknik	üniversite	1954 yılı Haziranında İstanbul Teknik Üniversitesi İnşaat Fakültesi Dekanlığı’na seçildiği zaman kırk üç yaşındaydı.	145
teknik	deyim	Teknik deyimleri bile öğrencilerin anlayacağı kelimelerle ifade ediyordu.	148
teknik	üniversite	Bu toplantılara Teknik Üniversite çevresinden kimseleri çağırıyordu.	148
teknik	mekanik	Her şeyden önce de kendi yakın çevresinden Teknik Mekanik ve Genel Mukavemet Kürsüsü’nde olanları seçiyordu.	148
teknik	üniversite	Teknik Üniversite öğrencileri kapalı bir yaşantı içinde yetişiyorlardı; okul bitirdikten sonra onları çevreye yabancılaşmaktan kurtarmak gerekiyordu.	149
teknik	buluş	Teknik buluşlar, iki yönlü, insanlık hayrına veyazararına kullanılabilir.	150
teknik	adam	Ayrıca kendi konusunda, bütün mühendislik ve matematik konularında teknik adamın pratikliği vardı Mustafa İnan’da.	153
teknik	bilgi	Bilhassa pozitif bilimi ve teknik bilgiyi geniş halk tabakalarına yaymak ve bu sahada ilgi toplamak mecburiyetindeyiz.	161
teknik	terim	Konular, ya günlük gazete okurunun ortalama seviyesinin çok üstünde tutulmakta veya yazı birçok bilimsel teknik terimi ihtiva etmesi bakımından anlaşılabilir bir durumda olmaktadır.	162
teknik	üniversite	Bir gün Mustafa İnan, Boğaz’da bir gazinoya gitmişti arkadaşlarıyla birlikte; gazinodan çıkarken, Teknik Üniversite’den iki öğrenci, Hoca’yı gördü; "Bak," dedi biri, arkadaşına, "Gazinodan çıkan şu adam bizim rektöre ne kadar benziyor, değil mi?"	171
teknik	üniversite	1957-1959 yılları arasında da İstanbul Teknik Üniversitesi rektörlüğü yapıyordu.	175
teknik	üniversite	Orta Doğu Teknik Üniversitesi’nde konuyu konferanslarla tanıttı.	176
teknik	mekanik	Mustafa da Teknik Mekanik ve Genel Mukavemet Kürsüsü’nde yirmi üç yıl başkanlık etmişti, 1944 yılından ölümüne kadar bu kürsünün başındaydı.	190
teknik	üniversite	Belçika’daki köprüyü çökerten ‘gerilmeler’in ilk resmini çektiği yıl, Yüksek Mühendis Mektebi’nin Teknik Üniversite olmasına daha yedi yıl vardı.	194
teknik	üniversite	1943 -1944 yıllarında Teknik Üniversite Dergisi’nde, Mustafa Hoca’nın hocası Fikri Santur, bu alanda bir seri yazı yayımladı.	201
teknik	üniversite	Amerikalılar (Amerikan Hava Kuvvetleri), Türkiye’deki çalışmalarıyla ilgili bir proje için foto elastik deneyler yaptırmışlardı Teknik Üniversite’de.	201
teknik	üniversite	Böylece Teknik Üniversite ilk polariskopa kavuştu.	202

SIFAT	AD	GEÇTİĞİ CÜMLE	SAYFA NO
teknik	üniversite	Sahiden Mustafa için Teknik Üniversite’de neler neler yapılacaktı.	206
teknik	üniversite	"Cisimlerin Mukavemeti adıyla yayınlanan bu eser İstanbul Teknik Üniversitesinde 25 yılı aşan bir süre içinde vermiş olduğum derslerin not ve tecrübelerine dayanır."	210
teknik	araştırma	Kürsü başkanı, dekan, rektör olmuştu; Türkiye Bilimsel ve Teknik Araştırma Kurumu’nun ortaya çıkmasında etkili olmuş, bu kurumun yönetim kurulunda çalışmış ve ölmeden dört ay önce Başkanlığına da getirilmişse de, artık bu son görevi yapacak gücü kalmamıştı.	213
teknik	üniversite	Bir Teknik Üniversite mezunundan daha iyisini mi bulacaklar?	214
teknik	üniversite	Teknik Üniversite öğrencileri, üzerlerine çöken vize imtihanı - yoklama - proje - yıl sonu imtihanı çemberinin içinde havasız kaldıkları için, bu huzursuzluğun henüz farkında olmamışlardı.	222
teknik	üniversite	İhtilâlden birkaç gün önce, zamanın başvekili, ‘Bu, bütün üniversite gençlerine mal edilecek bir hareket değildir; nitekim Teknik Üniversite’den böyle bir hareket sâdır olmadı,’ demiş.	223
teknik	üniversite	Sonra bir gün Teknik Üniversite Radyosu da susturuldu ve Mustafa Hoca bu olaydan birkaç hafta sonra Türkiye radyolarında millete seslenen subayların sesini duyunca bunca sıkıntısını ağlayarak gidermeye çalıştı.	223
teknik	üniversite	2 Haziran 1980 günü, "Sayın Teknik Üniversite profesörü Mustafa İnan..."	223
teknik	üniversite	Sayın dinleyenlerim, İstanbul Teknik Üniversite Radyosu, bir aydan fazla susturulmaya müteakip, bugün tekrar yayınlarına başlıyor.	223
teknik	üniversite	Teknik Üniversite olarak bizler ve bütün Türk gençliği buna ne kadar sevinse ve ne kadar iftihar etse azdır.	223
teknik	üniversite	Şimdi bütün aydınlara olduğu gibi biz Teknik Üniversitelilere düşen en mühim görev, bu necip hareketin vakarına yaraşan sükûnet ve huzuru temine çalışmak, aklın ve ilmin rehberliğinden ayrılmamak ve ATATÜRK’e layık olmaya gayret etmektir.	224
teknik	üniversite	Hüseyin İnan o günleri çok iyi hatırlıyor; olaylar, sonunda Teknik Üniversite öğrencisini de heyecanlandırmış...	224
teknik	üniversite	Sonra İstanbul Teknik Üniversitesi Teknik Okulu’nda aynı dersler, dekanlık, rektörlük, üniversite senatörlüğü, bitmez tükenmez konferanslar, komisyonlar, Millî Savunma Bakanlığı Araştırma Geliştirme Kurulu üyeliği ve bu arada geçim derdi yüzünden bilirkişilik için mahkeme kapılarında koşuşmak...	225
teknik	okul	Sonra İstanbul Teknik Üniversitesi Teknik Okulu’nda aynı dersler, dekanlık, rektörlük, üniversite senatörlüğü, bitmez tükenmez konferanslar, komisyonlar, Millî Savunma Bakanlığı Araştırma Geliştirme Kurulu üyeliği ve bu arada geçim derdi yüzünden bilirkişilik için mahkeme kapılarında koşuşmak...	225

SIFAT	AD	GEÇTİĞİ CÜMLE	SAYFA NO
teknik	öğretim	Millî birlik hükümeti kurulunca da hemen Millî Eğitim Bakanlığı'na çağrıldı.Teknik Öğretim müsteşarı olması teklif edildi.	226
teknik	araştırma	Hikmet Binark anlatıyor: 1961 seçimlerinden sonra da Türkiye Bilimsel ve Teknik Araştırma Kurumu'nun kanunu çıkarıldı.	228
teknik	üniversite	Teknik Üniversite için yeni bir arazi temini maksadıyla İsmet Paşa'ya giden heyete de Mustafa Bey katılmıştı.	230
teknik	mukavemet	Teknik Mekanik ve Genel Mukavemet dese İsmet Paşa anlar mı?	230
teknik	saha	Zaten ilmî ve teknik sahada hizmet edebilecek kimselerin, ilmî başka işlerde kendilerine basamak yapmalarına çok kızardı.	231
teknik	üniversite	İstanbul Teknik Üniversitesi'ne en iyi öğrencilerin girmesi de Mustafa Hoca'nın kurduğu ekolde kendisine çok yarar sağlamıştır.	232
teknik	adam	Meselâ elektronik hesap makineleri yurda girmeye başlayınca bir söylenti yayılmıştı: Teknik adamları artık işsiz kalacak, makine onların işlerini de yapacak, kimseye yapacak iş kalmayacak.	235
teknik	üniversite	Bir gece toplantısında Teknik Üniversite Rektörü Bedri Karafakioğlu, Jale Hanım'la görüştü; Jale Hanım rektörden rica etti; Mustafa'yı tedirgin etmeden Avrupa'ya göndermek için bir yol bulun, dedi.	241
teknik	üniversite	Bütün ülke Mustafa Hoca'nın ölümünü, Türkiye radyolarının, "İstanbul Teknik Üniversitesi İnşaat Fakültesi profesörlerinden doktor Mustafa İnan, tedavi edilmekte olduğu Almanya'nın Freiburg şehrinde dün gece saat dörtte vefat etmiştir," haberiyle öğrendi.	250
teknik	üniversite	Teknik Üniversite tatildeydi.	250
teknik	üniversite	Buna rağmen, İstanbul Teknik Üniversitesi'nin Taşkışla binasında yapılacak töreni haber alan koştular...	250
teknik	mekanik	"Kendisi, rahmetli hocalarımızdan ve Yüksek Mühendis Mektebi'nin temel direklerinden biri olan merhum Fikri Santur Bey'den devir aldığı ağır emaneti, genç yaşına rağmen fevkalâde bir şekilde yürütmüş, Fakültemizde profesör olarak çalıştığı 22 yıl boyunca, Teknik Mekanik ve Genel Mukavemet Kürsüsü'nün, yalnız Fakültemizin değil, Üniversitemizin en gelişmiş bir kürsüsü haline gelmesi için üstün gayretler sarf etmiştir."	252
teknik	üniversite	Bu bilim dalında açtığı derslerle Teknik Üniversite, bu alanda çağdaş dünya üniversiteleriyle beraber gelişmiş ve dış ülkelerde başarı kazanan Teknik Üniversite öğrencilerinin pek çoğu bu bilim dalından olmuşlar ve üniversitemize çok haklı bir itibar kazandırmışlardır.	253
teknik	üniversite	Bu bilim dalında açtığı derslerle Teknik Üniversite, bu alanda çağdaş dünya üniversiteleriyle beraber gelişmiş ve dış ülkelerde başarı kazanan Teknik Üniversite öğrencilerinin pek çoğu bu bilim dalından olmuşlar ve üniversitemize çok haklı bir itibar kazandırmışlardır.	254

SIFAT	AD	GEÇTİĞİ CÜMLE	SAYFA NO
teknik	üniversite	Hayır yanılmıyordu: "1948'lerde "Tatbikî Mekanik Semineri" adı ile Teknik Üniversitede ilk semineri kurmuş ve bugüne kadar tekrarlanan bu seminer, bu konuda adeta bir okul olmuştur.	254
teknik	üniversite	İlhan Kayan, "Mustafa İnan'ın hoca olarak yaptığı görevi daha önemli bulmasında ne kadar haklı olduğunu, 1945'ten bu yana Teknik Üniversite'den mezun olan bütün nesillerin bulunduğu cenaze töreninde" bir kere daha anladığını belirtti son olarak.	254
teknik	mukavemet	..."1944 yılında tek odadan ibaret olan Teknik ve Mekanik Mukavemet Kürsüsü'nden", "altı yıl sonra asistan olduğu zaman gene, daha büyük olmakla birlikte tek bir odada oturduklarından", "odadaki masa, iki çelik dolap, bir masa lambası, telefon ve tabure üzerine yerleştirilmiş bir elektrik ocağından" ve hocanın evinden getirerek burada ısıttığı yemeğinden, hocanın 137 lira maaş aldığından ve daha birçok özelliklerinden söz etti.	255
teknik	üniversite	İstanbul Teknik Üniversitesi sicil kaydına uygundur.	256
teknik	mekanik	İnşaat Fakültesi Teknik Mekanik ve Genel Mukavemet Kürsüsü...	256
teknik	mekanik	1 Eylül 1967 tarihinde ABD, İsviçre ve Almanya'da bilimsel ve mesleki inceleme için 6 ay süreyle görevlendirilmiş bulunan İnşaat Fakültesi Teknik Mekanik ve Genel Mukavemet Kürsüsü Profesörü Mustafa İnan, Almanya'nın Freiburg im Bresgau şehrinde 5 Ağustos 1967 günü vefat etmiştir.	257
teknik	üniversite	Mustafa İnan'a, "İstanbul Teknik Üniversitesi'nde 1944'lerde başlayıp, 1967'deki vefatına kadar, Tatbikî mekanik bilim dalındaki bilimsel çalışmaları, eşsiz hocalığı ve bilim adamı yetiştirmek suretiyle modern anlamda bir ekol kurmuş olması dikkate alınarak 1972 Yılı Hizmet Ödülü" verilmedi mi?	268
teknik	araştırma	Türkiye Bilimsel ve Teknik Araştırma Kurumu'nun Bilim Kurulu, bu ödülün Mustafa Hoca'ya verilmesi gerektiği kararına hemen varmadı mı?	268
teknik	araştırma	Çünkü Türkiye Bilimsel ve Teknik Araştırma Kurumu bilim adamı yetiştirmek istiyordu, bu adı taşıyan bir kuruluşu bile vardı.	269
teknik	öğretim	O zamanlar yüksek teknik öğretimin önemi pek bilinmiyormuş demek.	96
telaşlı	hareket	Sonra gene sıvı damlalarını izledi ve telaşlı bir hareketle zile basarak hemşireyi çağırdı.	46
telaşlı	suç ortağı	Mustafa İnan, telaşlı suç ortağını yatıştırıyor.	54
telaşlı	hoca	Bir hocanın öğrencilerini imtihan ederken, belki öğrencilerinden bile daha heyecanlı, daha telâşlı olması demektir...	132
teelif	ilim	Kitap, Mustafa İnan'ın 'ilim nakilciliği' ya da 'ithal malı ilim' yerine 'teelif ilim' getirme çabasının elle tutulur bir örneği idi.	211
telsiz	telgraf	Nitekim İstanbul'da Selimiye'de askerliğini yaparken telsiz telgrafta çalışmış ve bu gâvur icadını iyice öğrenmiş; telgraf maniplesinin yanında üniformasıyla bir de "fotoğraf" çekirmiş.	23

SIFAT	AD	GEÇTİĞİ CÜMLE	SAYFA NO
temamî	hesap	... 'İlk olarak Mühendishane baş hocalarından İshak Efendi tarafından tefazulî ve tamamî hesabın mektep programları çerçevesine alınmasını zikretmek icap eder (1834)...'	197
temel	yasa	Benimsediğim temel bir doğal yasaya göre, doğadaki bireyler karşılıklı etkileşmelerinde kendi iç örgütlenmelerini korumak yönünde güçlü bir direniş içindedirler.	7
temel	katkı	Diğer taraftan toplumlarda gerek maddesel gerekse yukarda sözünü ettiğim anlamdaki mutlulukların yaygınlaşmasında, bırakacakları anılar umudu ile mutlu olabilen bilim adamlarının temel katkıları aşikârdır kanısındayım.	8
temel	kanun	İşte evrenin temel kanunlarından biri de basit bir diferansiyel hesaba dayanır.	38
temel	destek	İnan ailesinin temel desteğiydi 'leyli meccani'.	63
temel	ilke	Aceleden temel ilkeler unutulmuştu.	69
temel	kavram	Önce temel kavramlar, bütün açıklığıyla verilmeliydi.	128
temel	yenilik	Kimsenin, mekanikte temel yenilikleri kim yapmış diye ilgilenecek hâli yoktu.	129
temel	kavram	Profesör güldü: "Bence akıllı bir öğrenci, temel kavramların tanımlanması bitinceye kadar derste hocaya bir şey sormamalıdır..."	190
temel	esas	Temel ve esaslara geri dönmenin sebebini izah ederken Henri Poincaré şöyle der...	199
temel	kavram	Bu plana göre önce mukavemet biliminin temel kavram ve ilkeleri veriliyor, yani kitap temel aksiyomlardan yola çıkıyordu.	210
temel	ilke	Bu plana göre önce mukavemet biliminin temel kavram ve ilkeleri veriliyor, yani kitap temel aksiyomlardan yola çıkıyordu.	210
temel	aksiyomlar	Bu plana göre önce mukavemet biliminin temel kavram ve ilkeleri veriliyor, yani kitap temel aksiyomlardan yola çıkıyordu.	210
temel	aksiyomlar	Önce, öğrencinin mukavemetteki temel aksiyomları tanınması istenir; önce, mukavemet biliminin altı aksiyoma dayandığı bilinmelidir.	210
temiz	gömlek	Elbiseleri ütülü, gömleği temiz olmalıydı.	123
tenha	sınıf	Ama mukavemet dersinde ders yılının sonuna doğru sınıfı oldukça تنها görmüş olmalı ki, öğrencilerine , 'Gelecek derste vize notlarını okuyacağım,' dedi.	220
tenkitçi	zekâ	"Çok alaycı ve tenkitçi bir zekâsı vardı," diyorlar.	147
tenkitçi	zekâ	Bu arada 'tenkitçi ve kusurları gören zekâsı' ile, ihtiyarların nasıl bir millet olduğunu inceliyordu.	148
teorik	matematik	Mühendis Mektebi'ne hoca olunca da teorik matematiğe önem vermişti derslerinde.	113
teorik	ders	Sabahları sobayı yakan Jale Hanım'a 'soba nasıl yakılır?' konulu teorik bir ders verildi; fakat soba tütmeye devam etti.	120
teorik	görüş	Mustafa İnan da bu sorunlar hakkında sadece teorik görüşlerini bildirmekle yetiniyordu.	121
teorik	esas	Babam sadece bütün işlerin nasıl yapılacağını anlatırdı, bütün teorik esasları izah ederdi.	159

SIFAT	AD	GEÇTİĞİ CÜMLE	SAYFA NO
teorik	mekanik	1953 yılında İstanbul'da toplanan 'Sekizinci Teorik ve Tatbikî Mekanik Kongresi'ne sunduğu tebliğde, yeni bir konuyu, 'Basit eğilmeye maruz şeritlerin vurgu stabilitesi'ni inceliyordu.	174
teorik	fizik	Matematiğin yeni konuları tanıtılmış ve özellikle teorik fizik üzerine geniş yayın yapılmıştı: "Riyaziye sahasında bu periyotta birçok kıymetli eleman yetişmiştir..."	198
teorik	esas	Yetkili bilim adamlarına göre, "Teorik esaslara büyük önem ve yer verdiği halde, uzun yıllar mukavemet öğretiminin kazandırdığı tecrübe, Profesör Mustafa İnan'a kitabını kolaylıkla okunup anlaşılabilen bir tarzda yazabilme olanağını kazandırmıştır."	212
teorik	temel	... Mustafa İnan, Mukavemet'in teorik temelleriyle ilgilenen 'Elastisite'yi ülkeye tanıtarak, inşaat Fakültesi'nde anlatmaya başladığı zaman yaptığı gibi, konuyu önce seminerlerle bilimsel kadroya öğretmişti.	213
teorik	konu	Mustafa Hoca, Mukavemet kitabının dışında yazdığı üç eserinde teorik konulara eğildi.	213
teorik	dal	Uygulamalı bilimlerden mineralojiden filan hoşlanmadığı için teorik dallara merak salmış.	215
tercüman	[kişi]	İmtihanda Fikri Santur mümeyyiz, bizim Naci (Yüngül) de tercüman.	101
tercüme	kitap	Tercüme birkaç kitapla ve derste anlama telaşı içinde tutulan notlarla ve her yıl tekrarlanan 'beylik' konularla ve her yıl tekrarlanan basmakalıp örneklerle mühendislik gibi ağır bir öğrenimi yürütmek çok zordu.	87
ters	talih	İnsan ters talihi için olsa olsa bir 'Şikayetname' yazardı, o kadar.	52
titrek	ses	Mustafa Efendi'nin lisedeki hocalarından Muhittin Bey(Erev), "Talebelerim içinde Mustafa başka idi," diyor titrek sesiyle, yetmiş altı yaşındaki eski hoca, "Benimle teoriler konuşurdu." diye anlatıyor.	90
titrek	mum ışığı	Ağır bir kapı önünde üçü de duruyor, rehberlerden biri kapıyı üç defa vuruyor ve adamı karanlık hücreye sokuyor; duvarda tabut, iskelet, titrek mum ışığı...	186
toplular	çalışma	Eski öğrencileriyle birlikte toplu çalışmalar yapıyorlar; aman öğrencilerimiz bizi geçmesin diye bir korkuya kapılmıyorlar.	198
toplular	bakış	Bütün meselelere üstten görüşle toplu bakış yeteneğinin insanı felsefeye götürdüğünü Kerim Erim'de gördüm.	200
tozlu	ayakkabı	Gözlerini yere dikti, tören için parlatılmış döşemenin üstünde eski ve tozlu ayakkabılarını gördü.	12
tozlu	yol	Tabiatta matematik bir düzen vardı; 'Riyaziyeci Mustafa'da bu düzenin sırlarını çözebilmek için uzak Adana'nın tozlu ve sıcak yollarını geride bırakmıştı...'	71
tozlu	yol	Erenköy'ün tozlu yollarını ve orada yaşayan Jale Oğan'ı düşünüyordu.	116
tozlu	ayakkabı	Mustafa Bey'in annesi de, oğlunun tozlu ayakkabılarına bakarak, 'Gene Jale'ye gelmiş,' diyerek endişeleniyordu	116
tozlu	zaman perdesi	Şimdi ne yazık ki -bir şairin dediği gibi- 'İzlenimler tozlu bir zaman perdesi arkasında kaybolmuş gibi...'	205

SIFAT	AD	GEÇTİĞİ CÜMLE	SAYFA NO
tuhaf	hava	Hava çok tuhaf.	116
tutucu	gelenek	Annesi vardı, okuyan iki kardeşi vardı, taşranın tutucu gelenekleri vardı.	114
türk	mekanikçi	Evet,Türk mekanikçileri görmüşlerdi ki, yabancı mekanikçiler uzaydan gelen üstün yaratıklar değildir, onlar da bizim gibi insanlardır.	175
türk	okurlar	İlk makalesini (Kayma Merkezi) 1943'te yazan Mustafa İnan, Türk okurlarına sürekli olarak yeni kavramlar tanıttı.	175
türk	öğrenci	Şehirde yaşayan bazı Türk arkadaşları gibi kendini bırakmamıştı: Ay sonunu getiremeyen Türk öğrencilere borç para veriyordu ve annesine de her ay biraz para gönderiyordu.	194
türk	bilgin	1940 yıllarında, bir Türk bilgin adayının bu başarısı, sabırlı ve titiz bir çalışmanın sonucudur.	196
türkçe	kitap	Hemen hiçbir konuda Türkçe kitap yoktu.	80
türkçe	yayın	Ne var ki, denildiğine göre Türkçe yayınlara, bazı bilim adamlarımız iltifat etmiyorlarmış; bilimi yabancı dilden öğrendikleri için olacak.	198
türlü	biçim	Her kelime türlü biçimlerde okunuyordu.	50
türlü	zulüm	Bilmiyordu ki insanların çeşitli faaliyetlerine türlü zulüm ve tedbirlerle bağ vurabilirler, yalnız düşünme kudretine ve hürriyet sevgisine asla.	224
tüylü	kumaş	Deyimler de ne kadar değişmiş: Şimdi 'elinin körü' diyoruz: aslı, 'ölünün körü', yani 'ölünün mezarı' demek. Kadayfın 'ketaif' yani tüylü kumaşlar anlamına geldiğini bilseydiniz, bu tatlıyı yiyebilir miydiniz?	167
ucuz	sigara	Koridorların bittiği bir yerde, güneş gören camlı bir çıkıntıda, tütünleri hep ceketinin dibine dökülen ucuz sigarasını içti.	12
ucuz	hastane	Hastane ucuzdu.	17
ucuz	hastane	Devlet Hastanesi ne de olsa ucuz.	17
ucuz	meyhane	Onlar da sinemaların hep duhuliyesine gidiyorlar, ucuz meyhanelerde bir iki kadeh içebiliyorlardı.	122
ucuz	şark âdeti	Başkalarını zemmederek kendini güya yükseltmeye çalışmanın hiçbir zaman muteber olmayan sakım ve ucuz bir 'şark' âdeti olduğunu belirtmek isterim.	183
ucuz	felsefe	Profesör devam etti: "Bir ülkümüz olsa bile önce karnımız doymalı arkadaş gibi bir ucuz felsefeye başvuruyoruz hemen."	261
ucuz	oyun	Öğrencilerim beni geçmesin, piyasadan aldığım işleri elimden kapmasın diye böyle ucuz oyunlar düzenlemek bile sonuç vermez.	263
ucuz	şark âdeti	Yalnız sizin bizi bağışlamanızı istiyoruz; yoksa, kapalı kapılar ardında bize karşı homurdanacak olanların 'tolerans'ına ihtiyacımız yok; bu 'sakım ve ucuz şark âdeti'ni ben de sevmiyorum efendim.	268
ufak	fitne fücurluk	Ufak bir fitne fücurluktan sonra bu işte muvaffak oldum.	103
ufak tefek	[kişi]	Nevzat ufak tefek olduğu için seçilmişti bu göreve.	53

SIFAT	AD	GEÇTİĞİ CÜMLE	SAYFA NO
ufukları geniş	hoca	Mustafa Bey hoca olacaktı,ufukları geniş bir hoca olacaktı; sinema ve tiyatro ve şiir ve içki ve arkadaşlık ve arkadaşlara yardımdan vakit kalıyor muydu öğrenim ufuklarını genişletmek için ?	84
ukala	[kişi]	Böyle ukalâlara hemen haddini bildirir kalabalık: Bu kuşlar arkadaşlık yuvasından atılır.	49
ulusal	gelir düzeyi	Bunun için de düzenle birlikte ağır sanayi de kurulmalı ve ulusal gelir düzeyi yükselmeli.	66
ulusal	Sü Bakanı	Gazetenin bir köşesinde de Ulusal Sü Bakanı'nın (millî savunma bakanı) resmi vardı.	74
umumî	formül	Bununla beraber şunu da ifade etmek yerinde olur ki, iyi ve kâmil bir insandan beklenen davranışı basit ve umumî bir formüle sokmak da kolay değildir.	130
uslu	çocuk	Mustafa uslu çocuktu, neden dövsün onu hocası?	26
uslu akıllı	[kişi]	Çocukluğunun ilk yıllarında bile uslu akıllı bir 'Mustafa Bey' miş.	27
uygulamalı	mekanik	Ülkesine dönünce de 'Tatbikî' yani uygulamalı Mekanik Kürsüsü'nü kurdu.	113
uygulamalı	hayalgücü	Uygulamalı Hayal gücü'nden söz ediyordu.	158
uygulamalı	bilim	Uygulamalı bilimlerden mineralojiden filan hoşlanmadığı için teorik dallara merak salmış.	215
uygun	ad	Ona, 'Riyaziyeci Mustafa'dan başka takılabilecek uygun bir ad yoktu.	51
uygun	yaşantı	Hayatları boyunca bu yönetmeliğe uygun bir yaşantı sürdürürler.	113
uygun	yaşama	Mustafa gibi, daha tabii yaşamayı, eğilimlerine uygun yaşamayı seçenler için böyle bir yönetmeliğe göre yaşamak oldukça zordur.	113
uygun	fırsat	Memleketteki cari seremonileri yerine getirmek için uygun fırsat kolluyorum.	118
uygun	metot	Mühendislere, yetişme disiplinlerine uygun metotlarla açıklardı konuları.	149
uygun	kaşık	Kahvaltı sofrasındaki titizliğine bu kaşık çok uygundu.	153
uygun	kelime	Uygun kelimeleri seçtiği için derdini iyi anlatabiliyordu; bunun dışında bir düşünce olayının varlığını kabul edemiyordu.	154
uygun	deyim	Henri Poincaré, 'Kelimelerin ve uygun deyimlerin fiziğe çok şey kazandırdığı ve kaybettirdiği muhakkaktır,' der.	155
uygun	yön	Mustafa İnan, bilimin geliştikçe kesinliğe varacak yerde, Heisenberg'in belirsizlik ilkesine uygun bir yöne doğru gittiğini görüyordu.	184
uygun	biçim	Mukavemet konularının planı, Mustafa İnan'ın matematik anlayışına uygun bir biçimde tasarlanmış.	210
uykulu	göz	"Bu serum yetişmeyecek sabaha kadar," dedi uykulu gözlerle kendine bakan kadına.	46
uykulu	göz	Talebeden biri uykulu gözlerle bakarsa söylerim hemen: oğlum sular mı kesik?	124

SIFAT	AD	GEÇTİĞİ CÜMLE	SAYFA NO
uyuşuk	felsefe	Birey olarak ortaya çıkmadıkça, uyuşuk felsefemizden vazgeçmedikçe ve tek tek katkılarımızı insanlarımızdan esirgedikçe bizi kim değiştirebilir?	67
uyutucu	yol	Üstelik Mustafa Hoca bütün hesabı, cebinden küçük bir kağıt parçası bile çıkarıp bakmadan, ya da kürsünün üstüne notları koyup da onları okumak gibi uyutucu bir yola başvurmadan yapmıştı.	39
(...den) uzak	[konum]	Puvan derdinden uzak oldukları yüzlerinden belli kimseler giriyorlar içeri.	12
uzak	gelecek	Çok uzak ve düşünülmesi zor bir gelecek.	12
uzak	diyar	Uzak diyarlardan gelmiş bu "hemşerim" ile biraz eğlenmek istiyordu anlaşılın.	62
uzak	yol	Yol uzak olduğu için de gece yurda dönmüyormuş	104
uzak	ev	Biz de o zaman Pangaltı'da oturuyoruz, ucuz olsun diye pazara çarşıya uzak bir ev tutmuşuz.	140
uzak	hayal	Mustafa'nın yabancı ülkelere yerleşen arkadaşları, değil Mustafa'yı, Türkiye'yi bile hayal meyal hatırlıyorlar: onlar için koca Türkiye bile uzak bir hayal olmuş...	207
uzaklaştırıcı	nitelik	Hiçbir ilmî zahı olmayan ve yalnız milleti soy ve sopundan uzaklaştırıcı bir nitelik taşıyan...	23
uzun	iş	Bu uzun bir iştir, belki de seni ilgilendirmez.	19
uzun	yıl	..."Mustafa İnan o sırada ölseydi," dedi, belki de uzun yıllar, mekanik kolunda iyi bir öğreticiden yoksun kalacaktık.	25
uzun	zaman	Küçük Mustafa bir süre sonra iyileşti; ama düşüşün sarsıntısını uzun zaman çekti.	26
uzun	yolculuk	Annesi,ertesi gün başlayacak uzun yolculuk için mutfakta hamur yoğururken, Mustafa İnan'ın ne yaptığını bilmiyoruz.	29
uzun	süre	Adana'ya uzun süre dönemediler.	34
uzun	yolculuk	Uzun bir yolculuktan bu.	43
uzun	boy	Ben, boyum uzun olduğu için, bayrak taşırdım.	60
uzun	hesap	'Biliyorum, ama bu uzun bir hesap yolu hocam,' demiş öteki.	68
uzun	hesap	Eski öğrenci gider, bir hafta sonra gelir: 'Hocam bu hesap yine uzun oluyor.'	68
uzun	işlemler	Matematiği birtakım uzun ve yorucu işlemlerden ibaret gördüğümüz için de bilim çekici gelmiyor size.	70
uzun	saçı-sakalı	Saçı ve sakalı uzun olan -biraz uzun tabii- şairler filozof sanılıyordu: tarih, dil, sosyoloji gibi konularda biraz fikri olanlar -ya da fikri varmış gibi görünenler- bilgin olarak saygı görüyordu.	75
uzun	boy	...kısa bir süre sonra 'Uzun Boylu İngiliz Mr.Pitch'in örnek öğrencisi oldu.	84
uzun	cümle	Hele yaratıcı,araştırmacı düşünce için çok yorulmak gerekiyordu; belki sağlam kafa sağlam vücutta bulunuyordu, ama galiba sağlam vücutlar Mustafa Bey'in nahif bedeni kadar yorulmak istemiyordu ya da bu sözde bir eksiklik vardı; belki de bu söz, daha uzun bir cümlenin parçasıydı.	88

SIFAT	AD	GEÇTİĞİ CÜMLE	SAYFA NO
uzun	söz	Bu millet...'diye başlayan kısa, anlamlı, uzun sözlerden yana da değildi	89
uzun	vade	Uzun vadeli planında belki bir bakıma yanılmıştı.	90
uzun	zaman	Bu düşünceyi, Mühendis Mektebi'ni bitirinceye kadar sürdürdü ve İsviçre'de doktora yaparken de, meselenin daha büyük bir ciddiyet kazandığını anladı: yani bu konuda uzun zaman 'imal-i fikir' etmişti Mustafa Bey.	104
uzun	yük	İkimiz de sanki uzun ve ağır bir yükten kurtulmuş gibiydik.	111
uzun	parmak	Uzun ve güzel parmakları vardır.	112
uzun	süre	Yapı Malzemesi Laboratuvarı'nı uzun süre yönetti.	113
uzun	zaman	Ben bunu anlıyorum; meselâ benim de bu çeşit bir yönetmeliğim olsaydı, oturup seninle bu kadar uzun zamanı birlikte geçirmezdim.	113
uzun	kirpik	O zaman bütün kapılar açılacak, bekâr öğrencilere oda kiralamaktan çekinen anlayışsız ev sahipleri önlerinde yerlere kadar eğilecek, garsonlar onları kapılardan karşılayacak, güzel kızlar uzun kirpiklerinin arasından onlara hayranlıkla bakacaktı; güzel bir akşamın sonunda kaloriferli evlerin sıcak yatakları onları bekleyecekti.	122
uzun	bacak	Ön sırada oturan uzun bacaklı 'talip' hiç istekli görünmüyor da.	125
uzun	bacak	Neyse bu uzun bacaklı talip de son günlerde fazla göze batmamak için ön sıraya oturmuyor.	125
uzun	zaman	...Sobamız iyi yansın, çocuğumuza iyi bakılsın, ayın sonunu getirecek paramız olsun, duraklarda uzun zaman tramvay beklemeyelim, suyumuzu soğuk içebilmek için bakkalda buz bulabilelim belki bir gün buzdolabımız bile olurbütün bunları düşünmekten vakit kalırsa memleketimize yeni bir mekanik anlayışı getirebiliriz herhalde; 'fotoelastisite'yi bile öğretebiliriz.	126
uzun	yol	'Nefis muhasebesi' uzun bir yoldu...	132
uzun	yol	Nefis muhasebesi' uzun bir yoldu, hayat kadar uzun bir yol.	132
uzun	sofra	Uzun sofraların çevresinde hafif ve sürükleyici konulardan söz etmeyi severlerdi.	133
uzun	müddet	Bir toplantıda kibar bir hanım, "Siz uzun müddet Avrupa'da bulunduğunuz halde, neden dans etmiyorsunuz?" diye sorunca, "Ben Avrupa'ya dans öğrenmek için gitmedim," demişti.	136
uzun	pantolon	Cahit Arf gülüyor: "Şalvarla kısa pantolon arası bir şey: bir çeşit uzun pantolon giyerlerdi bu çocuklar:"	136
uzun	pantolon	Mustafa inan herhalde uzun pantolon giymişti.	136
uzun	şiir	Bir de sohbetlere katılıp, kimsenin adını bile aklında tutamadığı uzun şiirleri ezbere okuyor.	139
uzun	çözüm	"Babama göre uzun çözümler yerine, kısa ve 'şık' çözümlerin başka bir güzelliği vardı."	153

SIFAT	AD	GEÇTİĞİ CÜMLE	SAYFA NO
uzun	vetire	Düşünmek genellikle uzun ve yorucu bir 'vetire' idi; insan da bu uzun zinciri bir yerinden koparınca spekülasyona sapar ve dogmatik prensiplere sığınır: "Maalesef münevver sınıfta buna çok rastlıyoruz..."	157
uzun	zincir	Düşünmek genellikle uzun ve yorucu bir 'vetire' idi; insan da bu uzun zinciri bir yerinden koparınca spekülasyona sapar ve dogmatik prensiplere sığınır: "Maalesef münevver sınıfta buna çok rastlıyoruz..."	157
uzun	hesap	Problem bu kadar karışık olunca çözümü için mutlaka bir "ekip çalışması" gerekecek ve uzun hesaplar için de zamandan kazanmak için behemehal elektronik makinelerin kullanılması icap edecektir.	173
uzun	sonuç	Peki şimdi bir an için bütün şu yüksek denklemleri ve uzun sonuçları bırak da bana söyle.	176
uzun	yol	Görülüyor ki arkadaşlar, bilim uzun ve çetin bir yoldur.	178
uzun	ömür	Hepimize uzun ömürler.	179
uzun	salon	1956 Aralık ayı, Londra'da M... locasının beyaz mermer merdivenleri fraklı bir kimse tarafından çıkılmaktadır, yanında iki karşılayıcı; her üçü uzun bir salona giriyor.	185
uzun	yazı	İnşaat Mühendisleri Odası'nın dergisi , Türkiye Mühendislik Haberleri, Mustafa İnan'ın ölümü dolayısıyla yayımladığı uzun yazıya şöyle başlamıştı: "Türk mühendislik âlemi, zaman geçtikçe efsane haline gelecek aziz bir varlığını kaybetti."	203
uzun	yıl	Bu soruların cevabı uzun yıllar Türk mühendislik ve bilim adamları tarafından aranacaktır."	203
uzun	yıl	Yetkili bilim adamlarına göre, "Teorik esaslara büyük önem ve yer verdiği halde, uzun yıllar mukavemet öğretiminin kazandırdığı tecrübe, Profesör Mustafa İnan'a kitabını kolaylıkla okunup anlaşılabilen bir tarzda yazabilme olanağını kazandırmıştır."	212
uzun	yol	Bilim uzun ve ince bir yoldur çocuklar.	216
uzun	yöneticilik	27 Mayıs 1960'ta Mustafa İnan çeşitli görevlerde geçen uzun bir yöneticilik dönemini geride bırakmıştı.	225
uzun	boylu	"Öyle uzun boylu yatacak kadar hasta değilsiniz," dediler, "İstedığınız zaman kalkar dolaşırsınız; hastane dışında bile gezintiler yapabilirsiniz."	243
uzun bacaklı	talip	Ön sırada oturan uzun bacaklı 'talip' hiç istekli görünmüyor.	125
uzun bacaklı	talip	Neyse bu uzun bacaklı talip de son günlerde fazla göze batmamak için ön sıraya oturmuyor.	125
uzun boylu	[kişi]	Okulda ilk olarak Almanca kursu açıldığı zaman Mustafa da devam etmeye başladı, sonra İngilizce kursuna yazıldı; kısa bir süre sonra 'Uzun Boylu İngiliz Mr.Pitch'in örnek öğrencisi oldu.	84
uzun vadeli	plan	Uzun vadeli planında belki bir bakıma yanılmıştı.	90
Üç Kulak	Baha	"Üç Kulak Baha ile Osman beni zorlamıştı," derken ,biraz da eski günlerin korkusunu yaşıyor Doktor Nevzat Arman.	53
Üç Kulak	Baha	Muhakkak birinden aldı cevapları bu Üç Kulak Baha.	53

SIFAT	AD	GEÇTİĞİ CÜMLE	SAYFA NO
Üç Kulak	Baha	Üç Kulak Baha'ya bile kozmografya öğretebilecek bir Mustafa İnan olamazlarsa bu meseleye çözüm getiremeyeceklerini söylüyorum.	54
ümitle dolu	semt	Kuzeyin karanlıklarından kurtulmak isteyen gezgin güneyin kuvvet ve ümitle dolu semtine ilerler...	186
ünlü	mekanikçi	Okullar tatil olunca Mustafa'yı, geleceğin ünlü mekanikçisini, belki biraz adam olur diye bir kuyumcunun yanına çırak olarak verdiler.	34
ünlü	kaside	Nedim'in bu çok ünlü kasidesi herhalde sen adını bile duymadın .	72
ünlü	öğretmen	Mustafa Bey, Müzeler Müdürü Aziz Oğan'ın kızı Jale Hanım' ı da 'ünlü' bir öğretmen oluşu yüzünden tanıdı...	107
ünlü	mekanikçi	Bu inceleme kongrede başarı kazanmış ve efsaneye göre, hoca tebliği okuduktan sonra kürsüden inerken ünlü mekanikçi Timoshenko onu sarılarak tebrik etmiş.	175
ünlü	eser	Kerim Erim, ünlü eserlerin çoğunda karşımıza çıkan ispatları kesin bir biçimde açıklardı, kolay ve açık yollar gösterirdi bize.	200
ünlü	matematikçi	Ünlü matematikçi Cahit Arf da bu toplantılarda bulunurdu.	19
ünlü matematikçi	[kişi]	Ünlü matematikçi Cahit Arf da bu toplantılarda bulunurdu.	19
ürkek	bakış	Orta boylu, esmer ve ürkek bakışlı genç bir adam, üniversitenin büyük kapısı önünde durdu; ilk yazın sıcak günlerinden biriydi.	11
ürkek bakışlı	genç bir adam	Orta boylu, esmer ve ürkek bakışlı genç bir adam, üniversitenin büyük kapısı önünde durdu; ilk yazın sıcak günlerinden biriydi.	11
ürkütücü	şey	Kelimenin anlamında bile ürkütücü bir şey vardı...	123
ürkütücü	yarış	Sen hiç olmazsa, bu ürkütücü yarışı yaşamadın bir süre.	263
ürkütücü	dev	Öğrenciyi, bu talihsiz arkadaşımız gibi, bir düşman olarak karşısına alanlar için öğrenci gerçekten ürkütücü bir devdir.	265
üst	sınıf	Konular gibi, imtihanda sorulan sorular da beylik olduğu için ve Mustafa Bey de kendilerine yardım ettiği için öğrenciler fire vermeden üst sınıflara geçiyorlardı.	87
üst	cep	Mustafa paltosunu çıkarırken baktım koca bir sigara, ceketinin üst cebinden yukarıya bakıyor.	142
üst	seviye	"Türkçe metinlerdeki bu ortalama değer, dünya dilleri arasında benzer ortalamaların üst seviyesini göstermesi bakımından çok ilgi çekicidir."	156
üst	kat	... kürsünün üst katına çıkıyormuş, oradan kağıtları bırakıyormuş, ilk düşen kağıtlar sınıfta kalıyormuş, hayır ilk düşenler geçiyormuş.	180
üstat	[kişi]	Ben üstat oldum, hayat romanları üstadı.	36
(en) üstün	sanat	Bu araçlarda matematik vardı ve matematik, bir bakıma tembelliğin en üstün sanatıydı.	153
(en) üstün	sanat	Öyle ya, bilim ve hele matematik insan tembelliğinin en üstün sanatı değil miydi?	235
üstün	insan	Üstün insana alışık olmadığımız için, Mustafa gibi insanların gerçek üstünlüklerini de belki efsane sanıyoruz çoğu zaman.	79
üstün	adam	"Çok akıllı, çok bilgili bir adam, üstün bir adam."	110

SIFAT	AD	GEÇTİĞİ CÜMLE	SAYFA NO
üstün	hafıza	Özellikle üstün hafızası hayranlık uyandırıyor.	145
üstün	yaratık	Evet, Türk mekanikçileri görmüşlerdi ki, yabancı mekanikçiler uzaydan gelen üstün yaratıklar değildir, onlar da bizim gibi insanlardır.	175
üstün	kudret	Ne var ki insanların çoğu, olayları açıklayamadıkları oranda, bu üstün kudrete hayranlık besleyecekleri yerde korku duymuşlardır.	185
üstün	gayret	Bu arada onun 'üstün gayretlerini', 'hasletlerini' anarız; 'senin yerine ben gitseydim' diyerek, hiçbir zaman niyetli olmadığımız davranışlardan söz ederiz.	204
üstün	haslet	Bu arada onun 'üstün gayretlerini', 'hasletlerini' anarız; 'senin yerine ben gitseydim' diyerek, hiçbir zaman niyetli olmadığımız davranışlardan söz ederiz.	204
üstün	meziyet	Üstün meziyetlerinin biyolojik olduğunu da böylece öğrenmiş oluyoruz.	205
üstün	gayret	"Kendisi, rahmetli hocalarımızdan ve Yüksek Mühendis Mektebi'nin temel direklerinden biri olan merhum Fikri Santur Bey'den devir aldığı ağır emaneti, genç yaşına rağmen fevkalâde bir şekilde yürütmüş, Fakültemizde profesör olarak çalıştığı 22 yıl boyunca, Teknik Mekanik ve Genel Mukavemet Kürsüsü'nün, yalnız Fakültemizin değil, Üniversitemizin en gelişmiş bir kürsüsü haline gelmesi için üstün gayretler sarf etmiştir."	252
üstün	öğrencilik	Onlar gibi olmadığını, nasıl üstün bir öğrencilik dönemi geçirmiş olduğunu anlattı durdu.	265
ütülü	elbise	Elbiseleri ütülü, gömleği temiz olmalıydı.	123
üvey	evlat	Devlet hizmetinin bu üvey evlatları, yorgunluk ve yoksullukla geçen öğrencilik yıllarının hesabını neden böyle ağır bir şekilde vermek gerektiğini anlayamıyorlardı.	123
(en çok) üzen	olay	Mustafa İnan'ı, hayatında en çok üzen olaylardan biriydi bu.	138
üzgün	[kişi]	Velhasıl çok üzgündüm.	117
üzgün	mektup	Mustafa Bey de üzgün mektuplar yazıyordu nişanlısına.	118
üzücü	çatlaklar	Kurulan muazzam matematik yapıda bazı üzücü çatlakların müşahedesini riyaziyecileri korkutmuş, yapıyı daha fazla yükseltmeden temeli ıslah etmek lüzumu hasıl olmuştu.	199
vakitsiz	ölüm	...vakitsiz ölümüyle 'tam verimli çağından aramızdan ayrılan Mustafa İnan için neler söylüyorlar...	204
vefalı	[kişi]	Futbolcular da, millî takımda oynayan Fenerbahçeli Yaşar (Alp), Galatasaraylı Suavi (Atasagun), bir de Vefalı Ragıp (Balçioğlu).	99
vektöriyel	cebir	Matematikçilere gidip de 'Mekanikte lâzım oluyor, şu vektöriyel cebri anlatın' demedi...	127
vektöriyel	cebir	...Teknik Mekanik konulan içine vektöriyel cebir de sıkıştırıldı.	127
verimli	çağ	Hayatının en verimli çağının başlangıcına kadar neler yapmıştır?	203

SIFAT	AD	GEÇTİĞİ CÜMLE	SAYFA NO
verimli	çağ	"Bak," dedi orta yaşlı profesör, "vakitsiz ölümüyle 'tam verimli çağından aramızdan ayrılan' Mustafa İnan için neler söylüyorlar..."	204
vidinli	[kişi]	Mustafa İnan yabancılardan çok, bizim insanlarımızın ne yaptıklarıyla ilgiliydi: "Vidinli Tevfik Paşa ile Salih Zeki ve Mehmet Emin Beylerin gayretiyle memlekette uyanan yeni matematik atmosferden bahsetmek lâzımdır.!"	198
virgüllü	puvan	Virgüllü puvanın peşinden ayrılmamalı: üç yüz elliyi geçtik mi ne?	12
yabancı	dil	Arkadaşları ders notlarını çalışırken, Mustafa Salih Zeki'nin 'Kamus-u Niyazi'sini okuyordu, henüz yabancı dil bilmediği için Salih Zeki'nin Henri Poincaré'den çevirdiği İlim ve Faraziye, İlmün Kıymeti gibi kitaplar okuyordu.	71
yabancı	hoca	Sonunda, mesela 1933 yılında Darülfünun'un adı Üniversite olarak değiştirilince gene ithal malı bilime ihtiyaç duyuldu: yeni üniversitenin temellerini atmak yabancı hocalara düştü.	76
yabancı	dil	Mustafa Bey bilim ufuklarını genişletmek için yabancı dil öğrenmeye kararlıydı.	84
yabancı	lisan	Galatasaray ve ecnebi mekteplerden gelmiş arkadaşlar müstesna, hiçbirimiz doğru dürüst yabancı lisan bilmezdik.	84
yabancı	kavram	'Laboratuar', 'tatbikat' henüz, bazı hocalara yabancı kavramlardı.	84
yabancı	tesir	1937 mezunları, talebe oldukları sıralarda bile yabancı tesirlere karşı çıkmışlar.	98
yabancı	[kişi]	Düşünürdüm ki sen bir öğrencisin ve ben de bir profesörüm; ben bilim adamıyım, sen henüz bilime yabancısın.	114
yabancı	ülke	Böyleleri, bütün bildiklerini Batı'da, yabancı ülkelerde öğrendiklerini sanıyorlar.	128
yabancı	ülke	Yabancı ülkelerde gözlerinin açıldığını düşünüyorlar.	128
yabancı	dil	Üniversitede profesör diye kapıya kart iliştiirmek bile yetmiyordu artık; doktora yaptırmak diye bir şey çıkmıştı; profesörler iki yabancı dil bilecek, diye bir söylenti dolaşıyordu.	129
yabancı	deyim	Doçentlik tezi, kollokiyum, bilimsel araştırma ve daha bir sürü yabancı deyimden söz ediliyordu.	129
yabancı	dil	Çocuklarımıza durmadan tekrarlıyoruz: Muhakkak yabancı dil öğren! 'Düşünmeyi öğren!' dersiniz bir hakaret oluyor.	154
yabancı	fikir	Bu arada yabancı ve hazır fikirleri tekrarlamak tehlikesi de vardır.	157
yabancı	mekanikçi	Evet, Türk mekanikçileri görmüşlerdi ki, yabancı mekanikçiler uzaydan gelen üstün yaratıklar değildir, onlar da bizim gibi insanlardır.	175
yabancı	dergi	Mustafa, bu makalelerini yabancı dergilere göndermeyi düşünmüyordu.	176
yabancı	dergi	...buldukları sonuçları hemen Almanca'ya, İngilizce'ye çevirerek yabancı dergilere göndermek ve başkalarının kitaplarında bu makalelerden bahsedilmesini temin etmek.	176

SIFAT	AD	GEÇTİĞİ CÜMLE	SAYFA NO
yabancı	dil	Bilim, her şeyden önce, üniversiteyi bitirdikten sonra 'bilim yoklaması' ve 'yabancı dil sınavı' gibi engelleri aşarak doktora öğrencisi olmaya hak kazanabilmek için gerekli bir şeydir.	177
yabancı	kitap	Sonra, bir süre sonra kürsüye gelen yabancı kitapları ve dergileri izleyerek bakalım ne var ne yok diye durumu izlemektir...	177
yabancı	dergi	Sonra, bir süre sonra kürsüye gelen yabancı kitapları ve dergileri izleyerek bakalım ne var ne yok diye durumu izlemektir...	177
yabancı	dil	Yalnız yabancı dilden yazmalısın ki yabancı bir dergide yayımlansın çalışman, emeklerin boşa gitmesin.	198
yabancı	dergi	Yalnız yabancı dilden yazmalısın ki yabancı bir dergide yayımlansın çalışman, emeklerin boşa gitmesin.	198
yabancı	dil	Ne var ki, denildiğine göre Türkçe yayımlara, bazı bilim adamlarımız iltifat etmiyorlarmış; bilimi yabancı dilden öğrendikleri için olacak.	198
yabancı	[kişi]	Mustafa inan yabancılardan çok, bizim insanlarımızın ne yaptıklarıyla ilgiliydi: "Vidinli Tefik Paşa ile Salih Zeki ve Mehmet Emin Beylerin gayretiyle memlekette uyanan yeni matematik atmosferden bahsetmek lâzımdır.!"	198
yabancı	dergi	Herkesin, özellikle 'Türk mühendislik ve bilim âlemi'nin işi gücü vardır; kimsenin, yabancı bir dergide yayımlanması mümkün bir 'araştırma' için kaybedecek zamanı yoktur.	203
yabancı	ülke	Mustafa'nın yabancı ülkelere yerleşen arkadaşları, değil Mustafa'yı, Türkiye'yi bile hayal meyal hatırlıyorlar...	207
yabancı	dil	Durmadan yabancı dil öğreniyor: Almanca, İtalyanca, Eski Yunanca, Latince. Bu Alman Yahudi göçmeninin oğlu, ırkının evrensel özelliklerini sezmiş olmalı.	215
yabancı	ülke	Ekol kurabilmek için yabancı ülkelerin bilim hayatını incelemenin de gerekli olduğunu düşünüyor Erdal İnönü.	232
yabancı	ülke	Mustafa İnan yabancı ülkelere 'bilgisini ve görgüsünü arttırmak için' giderken, gerçekten de bu işleri ve özellikle genel görgüsünü artırma işini gerçekleştirmeye çalışmış.	232
yabancı	mesele	Kalfalar, ortaklar, ruhsat işleri gibi yorucu ve yabancı meseleler ortaya çıktı.	236
yabancı	temas	...Bizim de sahaya, antrenöre, yabancı temasa ihtiyacımız var.	239
yabancı	saha	Türk bilimi durmadan ilerliyor, bunu duyurmalıyız herkese; yabancı sahalarda aldığımız göğüs kabartıcı sonuçları herkese iftiharla ilan etmeliyiz.	239
yabancı	takımlar	Yabancı takımlarda oynayan bilim adamlarımızın dış ülkelerde yüzümüzü güldürdüğünü, benim öğrencilerimin en birinci üniversitelerde birinci takımlarda oynadığını insanlarımız artık duymalıdır.	239
yabancı	takımlar	Önce yabancı takımların resmi çıkarı tabii: Mizah dergilerinde Gauss'un, Newton'un fıkraları yayımlanır.	239
yabancı	teknisyenler	Yabancı teknisyenler bizim projelerimizi hazırlıyor diye, bizde hiç mühendis yok mu diye kıyamet koparmıyor muyuz?	240
yabancı	ülke	Bu sırada onları ziyarete gelen Kurt Bittel, yabancı ülkede her zaman lâzım olur diye istediklerinden fazla borç verdi.	246

SIFAT	AD	GEÇTİĞİ CÜMLE	SAYFA NO
yabancı	dil	Mustafa'nın bu eseri yabancı bir dile çevrildi...	253
yabancı	dil	Mustafa'nın bu eseri yabancı bir dile çevrildi ve bu yabancı dilde basılmayı bekliyor yabancı ülkelerde.	253
yabancı	ülke	Mustafa'nın bu eseri yabancı bir dile çevrildi ve bu yabancı dilde basılmayı bekliyor yabancı ülkelerde.	253
yabancı	ülke	Herkes Mustafa gibi, başkaları yabancı ülkelere gidince onların yerine ders verecek kadar hesapsız değildi.	253
yabancı	ülke	Önce 'yabancı ülkelerin ülkemizdeki okulları' denilen garip yaratığın bin bir özenle yetiştirdiği gençlere gider, onlar bu kadar puanı nasıl tutturdu diye hüzünlenirsin.	262
yabancı	seyisler	Anneler babalar, sıcak yaz günlerinde İngilizce, Almanca, İtalyanca, Fransızca ve Paraca eğitim yapan okulların bahçelerinde, kibar olduklarını bile unutarak birbirlerini çiğnediler, aman çocuğumuz yabancı seyislerin nezaretinde yetişsin dediler.	262
yağlı	boya	Bu salona bir perdeden geçilmekte, duvarlarda hazretlerin (Hazreti Windsor, Hazreti Connaught) mason önlüğüyle resimleri, önlerinde mumlar yakılmış, yağlı boya tablolar parlıyor...	186
yağlı boya	tablolar	Bu salona bir perdeden geçilmekte, duvarlarda hazretlerin (Hazreti Windsor, Hazreti Connaught) mason önlüğüyle resimleri, önlerinde mumlar yakılmış, yağlı boya tablolar parlıyor...	186
yakın	arkadaş	Mustafa İnan, yakın arkadaşı yüksek mühendis Kemal Ölçügil'e olayı yıllar sonra şöyle anlatmıştı...	46
yakın	arkadaş	"Birlikte çalışmak deyimi de sözün gelişi," diyor Şevket Arat, en yakın arkadaşlarından biri olan Mustafa İnan'ı anlatırken...	71
yakın	arkadaş	Lisede olduğu gibi yine en yakın arkadaşları hocalardı.	82
yakın	arkadaş	"Mustafa'nın mektepte sevmediği tek iş proje çizmekti," diyor yakın arkadaşı Şevket Arat...	82
yakın	arkadaş	"Üçüncü sınıftan itibaren hafta sonlarında Mustafa, ortadan kaybolmaya başladı," diye anlatıyor en yakın arkadaşlarından Namık Sılay, "Birçok Mühendis Mektebi talebesi gibi, liselilere matematik dersi verdiğini söylüyordu."	103
yakın	yol	Kerim Bey'in 'doçenti' Mustafa, hocasına hayran olmakla birlikte, öğrencinin gerçeklerine daha yakın bir yolu seçti; doktorasını, uygulama alanıyla ilgili bir konuda yaptı.	113
yakın	arkadaş	Mustafa'nın en yakın arkadaşlarına soruyorsun...	128
yakın	çevre	Her şeyden önce de kendi yakın çevresinden Teknik Mekanik ve Genel Mukavemet Kürsüsü'nde olanları seçiyordu.	148
yakın	dil	Metinde çok heceli kelime kullanmak bakımından Latince, Türkçeye en yakın dildir.	156
yakın	çevre	Profesör, "Mustafa, önce yakın çevresinden başlayarak herkese her şeyi anlatmaya, herkesi aydınlatmaya başladı," diyerek yeni bir konuyla uğraşacaklarını haber verdi genç adama.	163
yakın	arkadaş	Mustafa İnan'ın yakın arkadaşı Sadi Berger'i görecektim.	242
yakın	şehir	Neyse, yakın bir şehirde oturan bir Alman dostları Brommer'ler yetişti ve üç bin mark ödedi.	244

SIFAT	AD	GEÇTİĞİ CÜMLE	SAYFA NO
yakışıklı	futbolcu	Mustafa Hoca'yı görseydin, onun resmini de yakışıklı futbolcuların yanına hiç çekinmeden asabilirdin.	65
yakışiksız	davranış	Yalnız, bir ilim çatısı altında ve nezih bir topluluk huzurunda bu yakışiksız davranışınız dolayısıyla bilmeniz gereken bazı hususları açıklamak isterim...	182
yalan	[şey]	Hayır, yalandı: Mustafa İnan çalışıyordu.	77
yalnız	baş	Tek başına sünnet düğünü için yazılmaya gitti; kayıt memuru da bu ağırbaşlı efendinin yalnız başına gelmesini yadırgamadı, "Nerde annen baban senin?" diye sormadı.	33
yalnız	[kişi]	Gece uyandığı zaman odada yalnızdı, serum şişesine takıldı gözü: düzenli damlalarla akıyordu sıvı.	46
yalnız	[kişi]	Buna mukabil o gün yollarda pek yalnızdım.	118
yalnız	[kişi]	..."Mustafa yalnızdı, kendini Fuzulî gibi hissediyordu..."	134
yalnız	insan	Yani bir yerde, derinliklerinde yalnız bir insandı.	234
yalnız	adam	"Mustafa, yalnız ve içe dönük bir adam da değildi sadece; bu kadar da değildi.	234
yaman	[kişi]	Bu sınıfın çalışkan olmayanları bile yamandı.	100
yaman	buluş	Bazı imtihanlar da yaman buluşlarla ortaya çıkarlardı.	100
yaman	[kişi]	Salih Murat yamandır, muhakkak bir espri bulur her dersinde.	124
yaman	ruhbilimci	Öğretme konusunda yaman bir ruhbilimciydi.	127
yaman	hafıza	Ve büyük çoğunluk için geriye kalan, 'kalplerde aynı ateşle yaşamakla' birlikte, hoş sohbet ve fıkralarıyla ünlü ve görünüşü etkili ve hafızası yaman bir hayaldi.	204
yanlış	önsezi	Bununla birlikte Mustafa'ya savaşın ağırlığını duyurmamaya çalıştılar; belki de onu çok zayıf bünyeli gördüklerinden, belki de babanın yanlış önsezisine rağmen 'adam'olacağını anladıklarından, Mustafa'nın hiçbir şeyi eksik olmasın diye çırpındılar.	26
yanlış	[şey]	Amerikalılarda Indian (Hintli) diyorlardı. Bu da yanlıştı, Kristof Kolomb'un hatasıydı.	165
yanlış	netice	O tarihe kadar büyük başarılar gösteren intuitif (sezgisel) metodun şaşırtıcı ve yanlış neticeler vermesi yüzünden terk edilmesi icap ediyordu.	199
yanlış	sonuç	Halbuki bilgi eksikliği ekseriya yanlış sonuçlar verebilir.	210
yanlış	kapı	"İş arıyorsan yanlış kapı çaldın; burada kayıt var."	62
yapıcı	yardımlar	"Mustafa İnan kendi konusuna yakın komşu kürsülerde 1954'ten bu yana yetişen pek çok kimseye de yapıcı yardımlarda bulunmuştur," derken yanılıyor muydu İlhan Kayhan?	254
yapma	dil	Matematik kurallara göre meydana getirilen yapma bir dil, yaşayan dillere göre çok az heceliydi; ama bu 'üslup' meselesi yüzünden, bu hece çokluğu bir israf değildi...	169
yapma	uydular	Uzaya yapma uydular, yani hocanın suni peykler dediği şeyler fırlatıldığı sıralarda yazılmış.	175
yararlı	biri	Onların arasında ülkeye yararlı birinin çıktığı görülmedi.	263
yararlı	şey	İstiyorum ki ondan yararlı bir şeyler çıkar.	267

SIFAT	AD	GEÇTİĞİ CÜMLE	SAYFA NO
yaratıcı	düşünce	Hele yaratıcı, araştırmacı düşünce için çok yorulmak gerekiyordu; belki sağlam kafa sağlam vücutta bulunuyordu, ama galiba sağlam vücutlar Mustafa Bey'in nahif bedeni kadar yorulmak istemiyordu ya da bu sözde bir eksiklik vardı; belki de bu söz, daha uzun bir cümlenin parçasıydı.	88
yarı	tanrı	O yıllarda bile (1958), hocalar üniversitede henüz yarı tanrı biçiminde dolaşıyorlardı.	170
yarı	tanrı	Yarı-tanrılar genellikle asık suratlı olurdu; hele o tanrılar mekanik, matematik gibi çok zor şeyleri de bilirlerse.	171
yarı	aydınlık	Önce koyu gölge, sonra yarı aydınlık ve sonra da aydınlık oluyordu.	192
yarı	yol	Bilimi yarı yolda bırakmayım, olur mu çocuklar?	216
yarı aç	yıl	Düşük aylıklı işlere tayin ediliyorlardı; yarı aç yarı tok geçirdikleri öğrencilik yıllarını çok pahalı ödüyorlardı.	122
yarı tanrı	hoca	O yıllarda bile (1958), hocalar üniversitede henüz yarı tanrı biçiminde dolaşıyorlardı.	170
yarı tok	yıl	Düşük aylıklı işlere tayin ediliyorlardı; yarı aç yarı tok geçirdikleri öğrencilik yıllarını çok pahalı ödüyorlardı.	122
yarım yüzyıllık	aksilik	Hoca da yarım yüzyıllık aksiliğiyle karşılık verdi...	86
yasal	görev	Toplumumuzun bilimsel düzeyini yükseltmek ve gelecek nesillere de mutluluklarını bilimsel anılar bırakmakta arayan insanlarımızın çoğalmasını sağlamak, TÜBİTAK'ın başlıca yasal görevi idi.	8
yaşatıcı	kaynak	Fena tesirlere karşı bloke edilen sistem, yaşatıcı kaynaklardan da mahrum kaldığı için boğulur.	132
yaşayan	dil	Matematik kurallara göre meydana getirilen yapma bir dil, yaşayan dillere göre çok az heceliydi; ama bu 'üslup' meselesi yüzünden, bu hece çokluğu bir israf değildi...	169
yaşlı	adam	Orta boylu, gözlüklü, yaşlıca bir adamı yana itti galiba.	12
yaşlı	hoca	Hoca çok yaşlıydı.	48
yaşlı	kadın	Bu yaşlı kadının bana ne yararı dokunur giriş imtihanlarında ? diye düşündün herhalde.	72
yaşlıca	adam	Yaşlıca adam, "Ama görüyorsun bilim, büyük insanları bile ayağına getiriyor."	13
yatılı	öğrenci	Onun için sabah erkenden kalkıyordu Mustafa ve herkesten önce mektebe giderek yatılı öğrenciler kahvaltılarını bitirinceye kadar onlardan aldığı kitapları okuyordu.	39
yatılı	lise	Bölgenin (Gaziantep,Mardin,Maraş,Silifke,Mersin vs.) tek yatılı lisesiydi.	41
yatılı	öğrenci	Mühendis Mektebi'nin yatılı öğrencileri de bu kara kaşlı, kara gözlü delikanlının ilginç özelliklerinin öğrendiler...	71
yatılı	okul	Bu ev, çocukluğunu ve ilk gençliğini yatılı okulların sıkıcı ortamında geçiren genç öğrenci için çok ilginçti	108
yaygın	his	Köşe dönme hissini çok yaygın olduğu bu günlerde daha da ısrarla aynı görüştüyüm.	8

SIFAT	AD	GEÇTİĞİ CÜMLE	SAYFA NO
yaylı	kapı	Listelerin başı kalabalıktı, karanlık koridorda hafifçe itişen insanların arasına karışmak istemedi; biraz yürüdü, bir köşeyi döndü, yaylı bir kapıyı itip geçti omzuyla, gürültüden ve kazanılan puanlar üzerine yürütülen tahminlerden, sayılardan ve virgüllerden uzaklaştı.	11
yazar	[kişi]	Yazar Burhan Felek üzülecekti.	250
yazılı	imtihan	Doçent Mustafa, yazılı imtihanlardan önce hocalarla öğrenciler arasında hakemlik yapardı.	84
yazılı	imtihan	Mesela biraz gevşek ve nazımızın geçtiği hocaların yazılı imtihanında sordukları sorular, o anda Mustafa'nın süzgecinden geçirilirdi.	85
yazılı	belge	Bize gelince... henüz yazılı belgelerle Mustafa'nın değerini ölçebilecek kaynaklardan yoksunuz.	208
yazılı	müktesebat	...Mustafa Hoca'yı anlatamazsak, herkes de hocayı bu yazılı 'müktesebat' ile değerlendirmeye kalkarsa yandık.	209
yeni	koridor	Sonra yeni bir koridor buldu aynı sessizlikte.	12
yeni	hava	Oysa Mustafa İnan yeni bir hava getirmek istiyordu: mektebin Teknik Üniversite olmasını olmasını istiyordu kürsüler kurulsun, araştırmalar yapılsın istiyordu.	19
yeni	konu	Profesör Doktor Mustafa İnan, siyah paltosunu giymiş olarak ön sırada bu yeni konuyu eski öğrencilerinden öğreniyordu.	21
yeni	sıkıntı	Mahalle mektebinin sıkıntılı günleri uzun sürmedi; yeni sıkıntılar yüzünden hoca korkusunu unuttu Mustafa.	26
yeni	elbise	Yeni elbise alınca da pek sevinmezdi Mustafa ağabeyim.	27
yeni	şey	Yeni bir şey öğrenmişti lise öğrencisi Mustafa.	56
yeni	engel	Bilim ufuklarının açılması öyle kolay değildi; Mustafa İnan kayıt için Mühendis Mektebi'ne gittiği gün yeni bir engelle karşılaştı: Giriş İmtihani.	62
yeni	[kişi]	Yeni bir Gauss'un ortaya çıkacağı günler yakındı.	68
yeni	formül	Küçük Gauss'un bulduğu yeni bir formüldü.	70
yeni	konu	Eski ve yeni her konuda yan yana yaşıyor, karşıt anlayışlar birbirlerini yok etmeye çalışıyorlardı.	74
yeni	harfler	Aydınlık, yeni harflerle basılan kitapları okuyorlar ve kitaplar üzerindeki düşüncelerini eski harflerle bir kenara yazıyorlardı.	74
yeni	kelime	Her gün yüzlerce yeni kelime ortaya atılıyor, bir gün önce ortaya atılmış olan yüzlerce kelime siliniyordu.	74
yeni	kelime	Cepheye durmadan yeni kelimeler sürülüyordu.	74
yeni	yabancılar	Bu adamlar ülkeye yeni ayak basan yabancılar gibiydi.	75
yeni	kılık	Aceleden, yeni kılıklar Batı'dan ithal edilirken, kafaların ithali unutulmuştu; ya da gümrüklerden çekilmemişti.	75
yeni	her şey	Batı'nın önemli, önemsiz bütün kapıları birden açılıvermişti: Her şey yeniydi, her şey ilk defa duyuluyordu.	76
yeni	üniversite	Sonunda, mesela 1933 yılında Darülfünun'un adı Üniversite olarak değiştirilince gene ithal malı bilime ihtiyaç duyuldu: yeni üniversitenin temellerini atmak yabancı hocalara düştü.	76

SIFAT	AD	GEÇTİĞİ CÜMLE	SAYFA NO
yeni	kahraman	Bununla birlikte bu arada, bilim masallarının kahramanlarına özenerek yeni kahramanlar arasında yer almayı isteyenler çıkıyorsa, Mustafa'nın payı büyüktür bu işte.	79
yeni	kahraman	Bu masalların yeni kahramanlara zararı olur mu?	79
yeni	Melek Sineması	Bugünkü Yeni Melek Sinemasının sokağındaki 'Özcan' meyhanesinde,haftada bir iki kere,mezesiyle birlikte kadehi yirmi beş kuruş olan rakılarını içmeden edemiyorlardı artık.	83
yeni	soru	Mustafa'da ustalıkla yeni sorular düzenledi.	85
yeni	hava	Mustafa İnan 'antika' hocaların dünyasına yeni bir hava getirecekti, kendini kabul ettirecekti; çünkü sevimliydi.	86
yeni	hayat	Yemekhanelerin ve yatakhanelerin sıkıntılı dünyasında yaşamaktan usanmışlardı, yeni bir hayata yorgun başlıyorlardı.	94
yeni	düzen	Belki, daha yeni kurulan bir düzenin heyecanı içindeydiler; millet olmanın heyecanını daha yeni yeni öğreniyorlardı.	94
yeni	melek	O zamanlar Yeni Melek Sokağındaki Özcan'a gidilmiş; kırk dokuzluk rakı, mezesiyle birlikte bir liraymış.	97
yeni	ortam	Bu kısa süre içinde Mustafa Bey, yeni ortamını çok benimsemişti.	108
yeni	dünya	Bu ev yeni bir dünyaya açılıyordu: Evin çocukları piyano, keman çalıyordu.	109
yeni	problem	Köprü hesaplarında ortaya çıkan yeni problemleri çözebilmek amacıyla, köprü modelleri üzerinde deneyler yaptı.	113
yeni	yaşantı	İşte Jale Hanımla ilişki kurduğu zaman, ona evlenme teklif ettiği zamanda yeni bir yaşantıya kaptırmıştı kendini.	114
yeni	alışkanlık	Adanalı Mustafa yeni alışkanlıkların ve yeni bir düzenin insanı oluyordu bundan sonra.	118
yeni	düzen	Adanalı Mustafa yeni alışkanlıkların ve yeni bir düzenin insanı oluyordu bundan sonra.	118
yeni	evli	Ne var ki bu düzen,yeni evliler için kolay olmadı...	118
yeni	mesele	Sonra perdelerin takılması yeni meseleler çıkardı.	121
yeni	(mekanik) anlayış	Evet, Allah yardımcımız olsun, diye düşündü Mustafa İnan: Sobamız iyi yansın, çocuğumuza iyi bakılsın, ayın sonunu getirecek paramız olsun, duraklarda uzun zaman tramvay beklemeyelim, suyumuzu soğuk içebilmek için bakkalda buz bulabilelim belki bir gün buzdolabımız bile olurbütün bunları düşünmekten vakit kalırsa memleketimize yeni bir mekanik anlayışı getirebiliriz herhalde; 'fotoelastisite'yi bile öğretebiliriz.	126
yeni	şey	Bazıları yeni bir şey öğrenince hemen kapalı kapılar ardında kendilerine ün kazandıracak ayrıntılı araştırmalara girişir.	128
yeni	hesap	Hemen yeni hesap metodunu mühendis arkadaşlarına anlatmaya başladı.	134
yeni	ufuklar	Şurâ-yi Osmanî,hocaya yeni ufuklar açamazdı.	148
yeni	hava	Bilim dünyasının dışında da Mustafa Hoca gibi, ülkeye yeni bir hava getirmek isteyenler, yeni bir şeyler yapmaya çabalayanlar yok muydu?	148

SIFAT	AD	GEÇTİĞİ CÜMLE	SAYFA NO
yeni	şey	Bilim dünyasının dışında da Mustafa Hoca gibi, ülkeye yeni bir hava getirmek isteyenler, yeni bir şeyler yapmaya çabalayanlar yok muydu?	148
yeni	hece	Onlardan da böyle yeni heceler bulmalarını, ya da yeni örnekler düşünmelerini istiyordu.	149
yeni	örnek	Onlardan da böyle yeni heceler bulmalarını, ya da yeni örnekler düşünmelerini istiyordu.	149
yeni	şey	Ben yeni şeyler yapmak istiyordum.	152
yeni	fikir	Yeni fikir imal edememek, 'Müktesep Cehalet'i doğurur.	157
yeni	konu	Profesör, "Mustafa, önce yakın çevresinden başlayarak herkese her şeyi anlatmaya, herkesi aydınlatmaya başladı," diyerek yeni bir konuyla uğraşacaklarını haber verdi genç adama.	163
yeni	bilim	Bu arada II. Dünya Savaşı'nda sırf askeri gayeler uğruna ele alınan yeni bilim dallarının, sonraları ekonomik ve sosyal problemlere de başarılı bir şekilde uygulanabileceği görüldü.	172
yeni	konu	1953 yılında İstanbul'da toplanan 'Sekizinci Teorik ve Tatbiki Mekanik Kongresi'ne sunduğu tebliğde, yeni bir konuyu, 'Basit eğilmeye maruz şeritlerin vurgu stabilitesi'ni inceliyordu.	174
yeni	kavram	İlk makalesini (Kayma Merkezi) 1943'te yazan Mustafa İnan, Türk okurlarına sürekli olarak yeni kavramlar tanıttı.	175
yeni	konu	İki yıl sonra, 1961'de mekanikçilerimize yeni bir konuyu tanıtmayı Mustafa İnan gene kendisine görev saydı...	175
yeni	katkı	Mustafa İnan, çözüm metotlarına yeni bir katkıda bulunuyordu.	176
yeni	bilimsel aşama	Profesörlük takdim tezi'ni yazalı yıllar geçmiş, artık ne doktora, ne tez, ne de kitap yazma engeli var önünde; bundan sonra olsa olsa öğrencilere ders kitabı yazabilirsin, maddi durumunu düzeltirsin ve profesörler yapı kooperatifine girerek yıllardır yorulan kafanı dinleyebilirsin; tabii dekanlık, rektörlük gibi yeni bilimsel aşamalar seni beklemiyorsa.	178
yeni	metot	Alaturkacılara matematikten bahsederim, bizim Jale'nin arkeolojisinde yeni bir metot bulmuşlar: Karbon On Dört.	178
yeni	soru	Sonunda şu açıklamayı yaparak yeni sorular çıkıyor...	190
yeni	ışık	Huygens'in varsayımına göre bir ışık kaynağından çıkan ışık her doğrultuda rastgele titreşim yapar, bu titreşimler düzenli bir duruma getirilebilirse, bu yeni düzenli ışığa 'polarize ışık' denir.	193
yeni	matematik	Mustafa İnan yabancılardan çok, bizim insanlarımızın ne yaptıklarıyla ilgiliydi: "Vidinli Tefik Paşa ile Salih Zeki ve Mehmet Emin Beylerin gayretiyle memlekette uyanan yeni matematik atmosferden bahsetmek lâzımdır."	198
yeni	konu	Matematiğin yeni konuları tanıtılmış ve özellikle teorik fizik üzerine geniş yayın yapılmıştı: "Riyaziye sahasında bu periyotta birçok kıymetli eleman yetişmiştir..."	198
yeni	kollar	Bütün bunlardan başka matematiğe bir sürü yeni kollar katılmıştı.	199

SIFAT	AD	GEÇTİĞİ CÜMLE	SAYFA NO
yeni	fikir	İşte bu yeni fikir ve konuları memleketimize ilk getiren merhum Kerim Erim olmuştur.	199
yeni	konu	İşte bu yeni fikir ve konuları memleketimize ilk getiren merhum Kerim Erim olmuştur.	199
yeni	pencere	Hocaların 'ufkumuza daima yeni pencereler açması' gerektiğini de Kerim Hoca'dan öğrendim.	200
yeni	şey	Düşünen ve yeni bir şeyler ortaya koymak isteyen her insan matematikçidir.	201
yeni	baştan	Genç adama parmağını salladı: "Biz efsaneyi yeni baştan kurmak istiyoruz, anladın mı?"	209
yeni	görüş	Cisimlerin Mukavemeti gibi çok sayıda eserin bulunduğu klasik bir konuda yeni görüşler ileriye sürmek kolay olmasa gerektir.	211
yeni	katma	Bir yayın denemesi mahiyetinde olan bu ilk baskı (ofset notları) üzerinde yaptığım düzeltme ve yeni katmalardan sonra gördüğümüz eser ortaya çıktı.	212
yeni	baskı	Bu yüzden önsözdeki bir dileği de gerçekleştirmedi: "İleride kitabın yeni baskıları yapılabilirse, metni tekrar gözden geçirmek ve gerekli değişiklikleri yapmak kabil olur, diye düşündüm."	212
yeni	şey	Belki yeni bir şey yapan herkes, meselâ bir romancı da böyle yazar gibi geliyor bana.	218
yeni	yetişen	Hocası Kerim Erim gibi, bilim alanında yeni yetişenleri elinden geldiği kadar dış ülkelerde tanıtmaya çalıştı.	218
yeni	çözüm	Bir gün de öğrencinin biri, anlamadığı bir konuyu sormak için girmiş odaya; hoca problemin üzerinden düşünüyor, yeni ve 'elegant' bir çözüm buluyor: "Çocuk sevindi ve hocanın üzerinde problemi çözdüğü kâğıtları toplayıp gitti.	221
yeni	yönetmelik	Ne var ki kanunlar ve yönetmelikler işlerin düzene girmesine yetmiyordu artık; hocaları üniversiteye bağlamak, öğrencilerin dertlerine çare bulmak için değişiklikler gerekiyordu ve bu nedenle durmadan yeni yönetmelikler yayımlanıyor, sonra bunlar da değiştiriliyordu.	222
yeni	ses	Kurulların toplantılarında her kafadan bir ses çıkıyor ve her yeni sese göre bir yönetmelik hazırlanıyordu.	222
yeni	düzen	Evet, Mustafa İnan'ın konuşmasında da söylediği gibi, hürriyetle birlikte akıl da gelmeliydi, huzur da gelmeliydi, bilim de gelmeliydi; evet çalışma gelmeliydi, yeni ve aydınlık bir düzen gelmeliydi.	225
yeni	arazi	Teknik Üniversite için yeni bir arazi temini maksadıyla İsmet Paşa'ya giden heyete de Mustafa Bey katılmıştı.	230
yeni	ev	Şimdi yeni bir ev vardı, zavallı karısı kim bilir nasıl çalışmış, yorulmuştu.	237
yeni	ev	Fakat yeni evde ilk hastalanan Mustafa İnan oldu.	237
yeni	doktor	Bir akrabası da yeni bir doktor getirmişti.	242
yeni	kitap	Yeni yazdığı kitabı (Mukavemet'in ikinci cildi) bitirmek istiyordu.	246
yeni	ilaç	Bir gün, "Yeni bir ilaç var," dediler doktorlar, "Ama çok pahalı. Kullanalım mı?"	246

SIFAT	AD	GEÇTİĞİ CÜMLE	SAYFA NO
yeni	öğrenci	"Hocanın eski ve yeni öğrencileri bunun pek farkına varmayabilirler; zira hoca bu dersi kitaptan çok evvel de aynı orijinallikte vermekte idi."	253
yeni	yayın	Ne de olsa herkesin işi gücü vardı, yeni yayınları izlemek diye bir dert vardı her gün.	253
yeni ayak basan	yabancılar	Bu adamlar ülkeye yeni ayak basan yabancılar gibiydi.	75
yeni hesap	metot	Hemen yeni hesap metodunu mühendis arkadaşlarına anlatmaya başladı.	134
yeni yeni	borçlar	Ödemelerin bir türlü sonu gelmedi; yeni yeni borçlar çıkarıldı durmadan.	236
yenir yutulur	durum	Elde ettiğimiz bütün bilgileri roman kazanı içinde kaynatarak yenir yutulur duruma getirmeye çalışacağız.	50
yepyeni	yazı	Önce harfler değişmişti, yepyeni bir yazı çıkmıştı.	74
yerinde	müdahale	Bilim adamlarımız da ona hayran, çünkü 'kurullarda yerinde müdahaleleri ve olgun fikirleriyle çalışmalarda etkili oluyordu.	205
yerli	mal	Bilim için de bir 'Yerli Mallar Haftası' düzenlemek gerekliydi.	69
yerli	halk	Bir de, bu iki zümrenin, daha doğrusu milletin arasında bağlayıcı bir sınıf vardı: Yerli halktan memurluk yapanların çocukları.	136
yersiz	söz	Yaptığınız bir konuşmada merhum kayınpederim Aziz Ogan hakkında yersiz sözler sarf ettiğinizi duydum.	182
yeşil	vadi	Hocayı daha duyarlı benzetmelerle ananlar da var: 'Yeşil bir vadi gibi huzur verirdi.'	208
yetenekli	öğrenci	İşte belki de bu yüzden en yetenekli öğrencileri Mustafa İnan'ın çevresinde toplandı...	21
yetenekli	arkadaş	Mustafa İnan'ın öğrencileri efendi çocuklardı: Mustafa Bey gibi yetenekli bir arkadaştan bir şeyler öğrenebileceklerini sezdikleri için yıllardır onun peşini bırakmıyorlardı.	87
yeteneksiz	yazarlar	Herkes ansiklopedilerde dördüncü sınıf şairlere rastlıyor; yeteneksiz yazarlarla sık sık karşılaşılıyor, ama mekanik bilgini deyince suratlar asılıyor.	69
yeterli	sebep	Bugün Batı'nın ulaştığı bilim seviyesine hayran olmak, onların birçok şeyi bize oranla daha kolay çözdüğünü görerek bu bakımdan hayranlık duymak 'ithal malı bilim' yapmak için yeterli bir sebep değildi.	89
Yetimzade	[kişi]	Mustafa'yı iktisattan imtihan eden Yetimzade Tevfik Bey, "Kürsümü hemen bu çocuğa terke hazırım," demişti.	77
yetkili	[kişi]	Kapıyı tutan koyu renkli engel, yetkili kolunu yana uzattı...	11
yetkili	[kişi]	Çok sayıda yetkili.	12
yetkili	bilim adamı	Yetkili bilim adamlarına göre, "Teorik esaslara büyük önem ve yer verdiği halde, uzun yıllar mukavemet öğretiminin kazandırdığı tecrübe, Profesör Mustafa İnan'a kitabını kolaylıkla okunup anlaşılabilen bir tarzda yazabilme olanağını kazandırmıştır."	212
yıldırıcı	tempo	Bilim dünyasının yıldırıcı temposuna yetişme telâşi içinde Mustafa Hoca ile ilgili birçok mesele gibi, bu mesele de unutuldu.	253

SIFAT	AD	GEÇTİĞİ CÜMLE	SAYFA NO
yıpranmamış	kafa	Belki böylece hayata dinç ve yıpranmamış bir kafayla atılırsın ve elektrik üretiminin artırılması konusunda ilginç tekliflerde bulunarak memleketinden milletvekili adayı olursun.	67
yoksul	ev	Rabia Hanım yoksul evinde erkeksiz ve parasız kalmıştı.	27
yolu bozuk	şehir	Adana o zamanlar elektriksiz, yolu bozuk bir şehirdi.	40
yorgun	[kişi]	Trenden yorgun argın inen Hüseyin Avni,oğlunu yalandan paylardı...	27
yorgun	[kişi]	Beş parasızdı ve yorgundu.	27
yorgun	[kişi]	Bundan evvel, yani 3 numaralı mektupta anlattığım gibi zihnen çok yorgundum.	118
yorgun	göz	Gözlerim bu suretle pek yorgun görünüyordu.	118
yorgun	yüz	Artık zor yıllar geride kalmaya başlamıştı ve Mustafa Hoca'nın yüzü yorgun görünüyordu.	139
yorgun	[kişi]	Ben hep böyle yorgundum, geceleri erkenden uyuyakalırdım bugünkü gibi.	144
yorgun	adam	Mustafa İnan da yorgun adamdı artık; yoksa, Kafka'yı okuyan bir Mustafa İnan, Behçet Kemal'in şiirlerine dayanabilir miydi, Ümit Yaşar'ın şiirlerini defterine geçirebilir miydi?"	148
yorgun	[kişi]	Çok yorgundu ve birçok konuda eskisi kadar ümitli değildi, diyor.	233
yorgun	ses	Arabaya binince, 'Hemen hastaneye dönelim,' dedi yorgun bir sesle, 'canım hiçbir şey yapmak istemiyor artık'"	245
yorgun argın	[kişi]	Trenden yorgun argın inen Hüseyin Avni, oğlunu yalandan paylardı:"Gene mi uykusuz kaldın? Sen adam olmayacaksın."	27
yorucu	işlemler	Matematiği birtakım uzun ve yorucu işlemlerden ibaret gördüğümüz için de bilim çekici gelmiyor size.	70
yorucu	iş	Elli altı yaşında ve bütün yorucu günlük işlerden tam olarak kurtulduğu sırada hesabının doğru çıkmadığını görmüştü.	90
yorucu	iş	Mustafa İnan, koşuşmak kadar düşünmek de yorucu bir iştir, diye düşünüyordu.	143
yorucu	vetire	Düşünmek genellikle uzun ve yorucu bir 'vetire' idi; insan da bu uzun zinciri bir yerinden koparınca spekülasyona sapar ve dogmatik prensiplere sığınır: "Maalesef münevver sınıfta buna çok rastlıyoruz..."	157
yorucu	mesele	Kalfalar, ortaklar, ruhsat işleri gibi yorucu ve yabancı meseleler ortaya çıktı.	236
yukarı	sınıf	Yukarı sınıflarda okuyanlara da boş zamanlarında ders veriyordu.	43
yumuşak	yüz	Gene de yüzü yumuşak olduğu için, aradan sızanlar oluyordu.	138
yumuşak	ses	Üstat, hocaya şiirlerini okuturken, onun yumuşak ve güzel sesini dinlermiş sohbetçiler.	147
yumuşak	koltuk	Eski leyli meccanî Mustafa Efendi'nin yumuşak bir koltuğu bile vardı.	194
yumuşak	koltuk	Yumuşak koltuğuna gömülerek Jale Hanım'ın Almanya'dan gönderdiği ve 'Sayın hocam' diye başlayan mektubu okurken düşünüyordu: Bu fırsatı iyi kullanmalısın oğlum Mustafa: Madem ki dört yaşında damdan düşünce ölmedin, yaşamayı hak ettiğini göstermelisin.	194

SIFAT	AD	GEÇTİĞİ CÜMLE	SAYFA NO
yumuşak	şekil	"Gene de yumuşak bir şekilde ifade etti endişesini," diyor Murat Dikmen: "Bakın çocuklar," demiş, "siyaset dünyasının ilk önemli esprisi."	223
Yunan	[kişi]	Yunan bir yaklaştı, bir uzaklaştı	34
Yunanca	şiir	...küçük Mustafa'nın Adana'dan, Fransızlardan kaçma telâşi içinde olduğu yaşta Leibniz, babasının kitaplığındaki Latince ve Yunanca şiirleri okuyordu; kendisi de Latince mısralar düzenliyordu.	29
yuvarlak	tanım	Mustafa İnan 'yuvarlak tanımları' pek sevmezdi.	173
(bilgi) yüklü	[kişi]	Çok ders veriyordu yani, bazı hocaları şaşırtacak kadar yüklüydü bu bakımdan.	137
yüksek	mühendis	Mustafa İnan doktorasını yaparak İsviçre'den döndüğü zaman Yüksek Mühendis Mektebi'nde Teknik Mekanik ve Mukavemet muallim muavinliğine tayin edilmişti.	18
yüksek	mühendis mektebi	Aynı yıl, yani 1944'te Yüksek Mühendis Mektebi'nin İstanbul Teknik Üniversitesi olması üzerine doçentliğe getirildi.	18
yüksek	mühendis	Mustafa İnan, yakın arkadaşı yüksek mühendis Kemal Ölçügil'e olayı yıllar sonra şöyle anlatmıştı...	46
yüksek	ses	Coğrafyacı Sabri Bey de imtihandan çıktıktan sonra kâğıdın üstüne şöyle yazmıştı: (yazarken de bütün sınıfa yüksek sesle okumuştur) "Kâğıda sıfır, Mustafa'ya on."	61
yüksek	tahsil	Olmaz, daha yüksek tahsile başlamadan böyle bir şeyi düşünemem.	62
yüksek	öğrenim	Yüksek öğrenime de leylî meccani olarak başladı tabî.	71
yüksek	duvar	Yetişmiş ya da yetiştikleri söylenen aydınlar bile yüksek duvarların tepesinde kalıyorlardı, ne tarafa atlayacaklarını bilmedikleri için.	74
yüksek	mühendis	Bir de İngiliz Profesör masalı vardı: yüksek mühendis bir İngiliz profesör ithal edilmişti.	76
yüksek	tahsil	"Ben yirmi yaşında üniversiteye girebildim, yani sizin dördüncü sınıfa geçtiğiniz yaşta yüksek tahsile başladım..."	144
yüksek	bilgi	Aklın yanında hikmet dediğimiz yüksek bilgi kabiliyetine de yer vermek lâzımdır.	159
yüksek	okul	Çok defa üniversite ve yüksek okullarda çalışan öğretim elemanları tarafından hazırlanan bilimsel yazılar da beklenen vasıfla değildir.	161
yüksek	matematik	Yüksek matematikten, birçok öğrenci üçüncü hakkında da kalmıştı.	170
yüksek	denklem	Peki şimdi bir an için bütün şu yüksek denklemleri ve uzun sonuçları bırak da bana söyle.	176
yüksek	varlık	Pozitif ilim anlayışına göre Sani Azamı Kâinata böyle bir yoldan yaklaşmak kabildir, fakat bu yüksek varlığa muhakkak bu tarzda erişmek de şart değildir.	183
yüksek	mefkûre	Şu muhakkaktır ki erişmenin muayyen bir yolu yoktur, eskilerin dediklerine göre o yüksek 'mefkûre'ye erişmenin yolu dünyada mevcut insanların sayısı kadar olmak...	183

SIFAT	AD	GEÇTİĞİ CÜMLE	SAYFA NO
yüksek	mühendis	Belçika'daki köprüyü çökerten 'gerilmeler'in ilk resmini çektiği yıl, Yüksek Mühendis Mektebi'nin Teknik Üniversite olmasına daha yedi yıl vardı.	194
yüksek	mühendis mektebi	Belçika'daki köprüyü çökerten 'gerilmeler'in ilk resmini çektiği yıl, Yüksek Mühendis Mektebi'nin Teknik Üniversite olmasına daha yedi yıl vardı.	194
yüksek	inşaat mühendisi	Bir yıl sonra da (1937) Malatyalı Hacı Müminlerden 1327 (1911) doğumlu yüksek inşaat mühendisi Mustafa İnan, Zürich'in Eidgenössischen Technischen Hochschule'sinde bunları öğrenmeye başlamıştı.	194
yüksek	mühendis	Türkiye'de yüksek mühendis yetiştiren bir mektep olduğunu duymamış olan şu yabancılar takımını utandırmalısın.	195
yüksek	duyarlılık	1938 yılında fotoelastisite, deney araçlarının yetersizliği bakımından, henüz başlangıç dönemindeydi; duyarlılığı yüksek olan plastik maddeler henüz bulunmamıştı.	195
yüksek	mühendis	Genç doktor yüksek mühendis böyle düşünmüyordu.	196
yüksek	bina	Oppenheimer gibi hissediyorsanız, bırakın yüksek binaları başkaları yapsın, büyük barajlarda başkaları çalışsın.	216
yüksek	yapı	Bazılarına, çok uzaklardan bile görünen yüksek yapılar kurmak çok çekici gelecektir.	217
yüksek	öğrenim	Üniversitelerde bozuk düzene karşı bir tepki başlamıştı; yüksek öğrenim kurumları, hocasıyla, öğrencisiyle huzursuzdu.	222
yüksek	Palas	Remzi Buldan, "27 Mayıs Devrimi'nden sonraydı," diye bu sohbeti anlatıyor, "Ankara'da Yüksek Palas'ta konuştuk.	222
yüksek	mühendis	Türkiye başbakanı yüksek inşaat mühendisi Süleyman Demirel üzülecekti.	249
yüksek	inşaat mühendisi	Türkiye başbakanı yüksek inşaat mühendisi Süleyman Demirel üzülecekti.	249
yüksek	mühendis	"Kendisi, rahmetli hocalarımızdan ve Yüksek Mühendis Mektebi'nin temel direklerinden biri olan merhum Fikri Santur Bey'den devir aldığı ağır emaneti, genç yaşına rağmen fevkalâde bir şekilde yürütmüş, Fakültemizde profesör olarak çalıştığı 22 yıl boyunca, Teknik Mekanik ve Genel Mukavemet Kürsüsü'nün, yalnız Fakültemizin değil, Üniversitemizin en gelişmiş bir kürsüsü haline gelmesi için üstün gayretler sarf etmiştir."	252
yüksek	mühendis okulu	Eski öğrencisi Profesör Sacit Tameroğlu, onun "anlatma ve öğretme yeteneğinden," "İstanbul Yüksek Mühendis Okulu'nda 'öğrenci' olduğu sırada 'öğreten' 199 Musatafa'dan, "1944 yılında tek odadan ibaret olan Teknik ve Mekanik Mukavemet Kürsüsü'nden", "altı yıl sonra asistan olduğu zaman gene, daha büyük olmakla birlikte tek bir odada oturduklarından", "odadaki masa, iki çelik dolap, bir masa lambası, telefon ve tabure üzerine yerleştirilmiş bir elektrik ocağından" ve hocanın evinden getirerek burada ısıttığı yemeğinden, hocanın 137 lira maaş aldığından ve daha birçok özelliklerinden söz etti.	255
yüksek	teknik öğretim	O zamanlar yüksek teknik öğretimin önemi pek bilinmiyormuş demek.	96

SIFAT	AD	GEÇTİĞİ CÜMLE	SAYFA NO
yüksek inşaat mühendisi	[kişi]	Bir yıl sonra da (1937) Malatyalı Hacı Müminlerden 1327 (1911) doğumlu yüksek inşaat mühendisi Mustafa İnan, Zürich'in Eidgenössischen Technischen Hochschule'sinde bunları öğrenmeye başlamıştı.	194
yüksek inşaat mühendisi	[kişi]	Türkiye Başbakanı yüksek inşaat mühendisi Süleyman Demirel üzülecekti.	249
yüksek mühendis	[kişi]	Mustafa İnan, yakın arkadaşı yüksek mühendis Kemal Ölçügil'e olayı yıllar sonra şöyle anlatmıştı...	46
yüksek mühendis	[kişi]	Mustafa İnan, yakın arkadaşı yüksek mühendis Kemal Ölçügil'e olayı yıllar sonra şöyle anlatmıştı...	46
zahmetli	yol	...zahmetli bir yoldan geçerek gerçek bir profesör olmak için ilk ciddi teşebbüsüydü.	84
zararsız	bilim masalları	Üstelik bilim masalları da zararsız.	79
zararsız	şey	Bu söz dinlemeyen zararsız şeyleri, kendi deyimiyle 'kaldırıp atmak' gerekiyordu.	159
zarif	nükte	Zarif nükteler yapıyordu.	148
zavallı	baba	Zavallı babam kangren olmuştu ve damdan düşen oğlunun adam olamayacağına inanmıştı ve adam olduğunu göremeden ölmüştü.	144
zavallı	karısı	Şimdi yeni bir ev vardı, zavallı karısı kim bilir nasıl çalışmış, yorulmuştu.	237
zayıf	bünye	Belki de sık sık hastalanması, zayıf bünyeli olması, hemen yorulması bu yüzdendi.	25
zayıf	bünye	Zayıf bünyeli bir çocuk olmuştu artık.	26
zayıf	bünye	Bununla birlikte Mustafa'ya savaşın ağırlığını duyurmamaya çalıştılar; belki de onu çok zayıf bünyeli gördüklerinden...	26
zayıf	bünye	Mustafa İnan gibi zayıf bünyeli olan Newton da çocukluğunda arkadaşlarının oyunlarından uzak durmuştu:bir litrelik kavanoza sığacak kadar küçüktü doğduğu zaman;bu çocuğun yaşayacağını sanmıyorlardı.	38
zayıf	ses	"Adanalıyım," diye karşılık verdi zayıf bir sesle, "Tebrik ederim;" dedi hoca.	64
zayıf	oyuncu	Her seçiminde de elbette en zayıf oyuncuları veriyordu karşı takıma	100
zayıf	hafıza	"Herkes hafızasından, hafızasının zayıf olduğundan kolaylıkla şikâyet eder, fakat asla zekâsından yakınmaz..."	154
zayıf	hafıza	Anlaşılan hafızalar biraz zayıf; ama Mustafa'nın hafızası öyle değilmiş: 'Bir kompüter gibi hassas hafızasına hayrandım.'	208
zayıf	bilimsel sınıflama	Fakat bana kalırsa Timoshenko'nun bilimsel sınıflaması zayıftır.	211
zayıf	bünye	Mustafa İnan, ben kalıbımın adamı değilim, bünyem ne kadar zayıf diye üzülyordu.	237
zayıf bünyeli	çocuk	Zayıf bünyeli bir çocuk olmuştu artık.	26
zayıf bünyeli	[kişi]	Mustafa İnan gibi zayıf bünyeli olan Newton da çocukluğunda arkadaşlarının oyunlarından uzak durmuştu: bir litrelik kavanoza sığacak kadar küçüktü doğduğu zaman; bu çocuğun yaşayacağını sanmıyorlardı.	38

SIFAT	AD	GEÇTİĞİ CÜMLE	SAYFA NO
zehirli	[yiyecek]	Fransız komutanının karısı bir kutu pastayla yolladı ertesi gün oğlunu; onu da yiyemediler; çocuğa ayıp olmasın diye aldılar kutuyu; ama düşman bu, demişlerdi onlara, zehirlidir verdikleri.	28
zekice	buluş	Bunların bazılarında çok güzel ve zekice buluşlar vardı gerçekten.	153
zengin	insan	Zenginler serinlemek için yaylaya kaçarlardı.	24
zengin	baba	Babam da zengin değil ki.	33
zengin	isviçre	Meselâ İsviçre’de... Evet ama, İsviçre başka, onlar zengin.	126
zengin	müteahhit	Hepsi başka bir akıntıya kaptırmıştı kendini: kimi zengin bir müteahhit olup paraya hükmetmek istiyordu, kimi de büyük bir masanın gerisine kurulup oradan herkese emir vermek sevdasındaydı.	134
zengin	baba	Babası da çok zenginmiş.	214
zengin-fakir	kılık	Bu kılıklar pahalı-ucuz, zengin-fakir ayrımlarının da ötesindeydi.	136
zihni	faaliyet	İnsanların zihni faaliyetleri geliştiği nispette içgüdüleri bir daralmaya uğramış, daha doğrusu geri itilmiştir.	158
(en) zor	şart	Bilimin, birinci ve en zor şartı budur.	177
zor	hayat	Bu yüzden zor bir hayatı oldu, hep geçim sıkıntısı çekti; gene de Malatya'daki ailesinin yanına dönmedi.	23
zor	durum	Rabia Hanım çok zor durumdaydı: kocasının giderken bıraktığı birkaç kuruşu da, Fransızlarla birlikte kıtlık gelir korkusuyla yiyeceğe bağlamıştı ve Hüseyin Avni Bey'in henüz görmediği ikinci oğlu Mehmet'i yeni doğurmuştu.	27
zor	durum	On bir numara Mustafa İnan'ın durumu zordu 1931 yılında: "Mustafa liseyi birincilikle bitirmişti."	61
zor	hareket	Bazen hafta içinde, okulun duvarından atlayarak -Mustafa için zor bir hareket- sinemaya gidiyorlardı.	83
zor	olanlar	Soruları hemen Mustafa'ya gösterdiler: "Mustafa," dediler, "bunların zor olanlarını sileceksin, yerine bizim çözebileceğimiz gibi olanlarımızı tertip ederek yazacaksın."	85
zor	iş	Riyaziyeci Mustafa'nın işi zordu.	88
zor	problem	İnsan böylece, farkına varmadan en zor problemleri kavriyordu.	112
zor	ev işleri	Fakat ev işleri zordu, leylî meccanî Mustafa Bey'in elinden pek iş gelmiyordu.	119
zor	yıl	Zor Yıllar	121
zor	zaman	Zor zamanlar nasıl geçirildi?	128
zor	yıl	Artık zor yıllar yaşanıyor.	129
zor	yıl	Mustafa İnan, kendisiyle hesaplaşmasını zor yıllarda bile sürdürdü.	131
zor	yıl	Artık zor yıllar geride kalmaya başlamıştı ve Mustafa Hoca'nın yüzü yorgun görünüyordu.	139
zor	bilgi	Zor gördüğü bilgi alanlarında yorulan aklın kurtuluşu ve ümidi basit olan prensiplerdir.	159
zor	şey	Yarı-tanrılar genellikle asık suratlı olurdu; hele o tanrılar mekanik, matematik gibi çok zor şeyleri de bilirlerse.	171

SIFAT	AD	GEÇTİĞİ CÜMLE	SAYFA NO
zor	spor	Düşünmek çok zor bir spordur.	238
zor	şart	Bizler bir çöl ya da kutup bitkisi gibi en zor şartlar altında bile yetişebiliyoruz anlaşılan.	239
zorlu	düşman	"Dost aldırışsız, felek acımasız, devir kararsız / Dert çok, dert ortağı yok, düşman zorlu, talih güçsüz."	29

3.2. Geçiş Sıklığına Göre Niteleme Sıfatları

İncelenen eserlerde en sık kullanılan niteleme sıfatları, bu sıfatların kullanım sıklıkları ve oranları şöyledir:

Tablo 3.2 En Sık Kullanılan Niteleme Sıfatları, Kullanım Sayıları ve Oranları

Sıfat	Geçiş Sayısı	Geçiş Oranı
profesör	198	0,0613
genç	113	0,035
(çok) büyük	98	0,0303
teknik	80	0,0247
yeni	78	0,0241
eski	76	0,0235
(çok) küçük	58	0,0179
(pek) iyi	55	0,017
delikanlı	47	0,0145
uzun	45	0,0139
orta	44	0,0136
yabancı	41	0,0127
doktor	36	0,0111
orta yaşlı	34	0,0105
bilimsel	32	0,0099
yüksek	30	0,0092
(bütünüyle) güzel	25	0,0077
dış	24	0,0074
kısa	24	0,0074
(daha) önemli	22	0,0068
elektronik	19	0,0058
gerçek	19	0,0058
adanalı	18	0,0055
geniş	18	0,0055
son	18	0,0055

(en) zor	18	0,0055
(çok daha) basit	17	0,0052
genel	16	0,0049
iç	15	0,0046
leyli[-yi] meccanî	14	0,0043
belirli	13	0,004
evrensel	13	0,004
kapalı	13	0,004
temel	13	0,004
aynı	12	0,0037
(çok)kuvvetli	12	0,0037
(en) üstün	12	0,0037
yakın	12	0,0037
ağır	11	0,0034
akıllı	11	0,0034
(çok) ciddi	11	0,0034
ithal	11	0,0034
ithal malı	11	0,0034
kalabalık	11	0,0034
merhum	11	0,0034
özel	11	0,0034
riyaziyeci	11	0,0034
açık	10	0,003
koca	10	0,003
matematik	10	0,003
meşhur	10	0,003

rahmetli	10	0,003
soluk	10	0,003
tek	10	0,003
teorik	10	0,003
uygun	10	0,003
zayıf	10	0,003
(en) karışık	9	0,0027
kesin	9	0,0027
modern	9	0,0027
parlak	9	0,0027
sıcak	9	0,0027
yorgun	9	0,0027
bozuk	8	0,0024
çeşitli	8	0,0024
(çok) esaslı	8	0,0024
ileri	8	0,0024
ilginç	8	0,0024
kara	8	0,0024
kötü	8	0,0024
ucuz	8	0,0024
asıl	7	0,0021
beyaz	7	0,0021
boş	7	0,0021
düzenli	7	0,0021
gandi	7	0,0021
günlük	7	0,0021
(çok) hasta	7	0,0021
(en) heyecanlı	7	0,0021
ilk	7	0,0021
pratik	7	0,0021
sarı	7	0,0021
soğuk	7	0,0021
tatlı	7	0,0021
acıklı	6	0,0018
aziz	6	0,0018
bozucu	6	0,0018
çalışkan	6	0,0018
derin	6	0,0018
diferansiyel	6	0,0018

doçent	6	0,0018
doğru	6	0,0018
elastik	6	0,0018
fakir	6	0,0018
gizli	6	0,0018
gözlüklü	6	0,0018
ilmî	6	0,0018
karanlık	6	0,0018
kolay	6	0,0018
koyu	6	0,0018
matematikçi	6	0,0018
mütevazı	6	0,0018
pozitif	6	0,0018
sağlam	6	0,0018
sert	6	0,0018
sosyal	6	0,0018
tam	6	0,0018
(...den) uzak	6	0,0018
ünlü	6	0,0018
yalnız	6	0,0018
cansız	5	0,0015
değişik	5	0,0015
esmer	5	0,0015
garip	5	0,0015
hayran	5	0,0015
ingiliz	5	0,0015
kâmil	5	0,0015
kızılderili	5	0,0015
millî	5	0,0015
mümeyyiz	5	0,0015
ortalama	5	0,0015
(çok) pahalı	5	0,0015
posta seyyarı	5	0,0015
samimi	5	0,0015
tatbikî	5	0,0015
tozlu	5	0,0015
yaman	5	0,0015
yanlış	5	0,0015
yorucu	5	0,0015

yumuşak	5	0,0015
zengin	5	0,0015
beylik	4	0,0012
cebirci	4	0,0012
çelik	4	0,0012
çetin	4	0,0012
dalgın	4	0,0012
doğru dürüst	4	0,0012
durgun	4	0,0012
duyarlı	4	0,0012
efsane	4	0,0012
ekonomik	4	0,0012
elegant	4	0,0012
eşsiz	4	0,0012
görevli	4	0,0012
(en) güç	4	0,0012
(çok) hoş	4	0,0012
içe dönük	4	0,0012
ilgi çekici	4	0,0012
integral	4	0,0012
koyu renk	4	0,0012
mekanik	4	0,0012
mistik	4	0,0012
muayyen	4	0,0012
polarize	4	0,0012
(çok daha) rahat	4	0,0012
rektör	4	0,0012
resmî	4	0,0012
sıkıntılı	4	0,0012
sınırlı	4	0,0012
taşralı	4	0,0012
türk	4	0,0012
üst	4	0,0012
yarı	4	0,0012
yatılı	4	0,0012
yazılı	4	0,0012
ağırbaşlı	3	0,0009
alaycı	3	0,0009
antika	3	0,0009

arkeolog	3	0,0009
asık	3	0,0009
asık suratlı	3	0,0009
aydınlık	3	0,0009
ayrı	3	0,0009
(çok) az	3	0,0009
baş	3	0,0009
belirsiz	3	0,0009
bileşik	3	0,0009
(en) birinci	3	0,0009
bitkin	3	0,0009
bulanık	3	0,0009
canlı	3	0,0009
(en) çok	3	0,0009
(en) çok heceli	3	0,0009
çolak	3	0,0009
demir	3	0,0009
doğal	3	0,0009
düzgün	3	0,0009
efendi	3	0,0009
ek	3	0,0009
ender	3	0,0009
eşit	3	0,0009
etkili	3	0,0009
faydasız	3	0,0009
fransız	3	0,0009
gerekli	3	0,0009
gereksiz	3	0,0009
hafif	3	0,0009
haklı	3	0,0009
(çok) hoş sohbet	3	0,0009
ikinci	3	0,0009
ince	3	0,0009
istanbullu	3	0,0009
kadife	3	0,0009
kendine özgü	3	0,0009
kıymetli	3	0,0009
lüzumsuz	3	0,0009
maddî	3	0,0009

manevî	3	0,0009
mühim	3	0,0009
mükemmel	3	0,0009
müktesep	3	0,0009
müthiş	3	0,0009
olağanüstü	3	0,0009
olgun	3	0,0009
orta boylu	3	0,0009
ön	3	0,0009
örnek	3	0,0009
rahmetlik	3	0,0009
saf	3	0,0009
sakin	3	0,0009
(en) salim	3	0,0009
saptırıcı	3	0,0009
serbest	3	0,0009
sevimli	3	0,0009
siyah	3	0,0009
soluk yüzlü	3	0,0009
sunî	3	0,0009
şair	3	0,0009
tabî	3	0,0009
telaşlı	3	0,0009
uygulamalı	3	0,0009
üç kulak	3	0,0009
ürkütücü	3	0,0009
yaşlı	3	0,0009
yetkili	3	0,0009
acele	2	0,0006
açık seçik	2	0,0006
aksiyomatik	2	0,0006
aldatıcı	2	0,0006
araştırmacı	2	0,0006
arka	2	0,0006
ayrıntılı	2	0,0006
başarılı	2	0,0006
batıl	2	0,0006
batılı	2	0,0006
bencil	2	0,0006

benzer	2	0,0006
beş	2	0,0006
birleşmiş	2	0,0006
bunaltıcı	2	0,0006
cam	2	0,0006
camlı	2	0,0006
coğrafyacı	2	0,0006
çağdaş	2	0,0006
çekingen	2	0,0006
çocuksu	2	0,0006
çok yönlü	2	0,0006
dar	2	0,0006
dertli	2	0,0006
dev	2	0,0006
dürüst	2	0,0006
düşük	2	0,0006
düz	2	0,0006
eksik	2	0,0006
engin	2	0,0006
erken	2	0,0006
esas	2	0,0006
eski asistan	2	0,0006
eski dost	2	0,0006
eski kafalı	2	0,0006
eski öğrenci	2	0,0006
eyyamcı	2	0,0006
(çok) farklı	2	0,0006
fizik	2	0,0006
fiziksel	2	0,0006
fransızca	2	0,0006
futbolcu	2	0,0006
geçici	2	0,0006
gelip geçici	2	0,0006
gösterişli	2	0,0006
gülünç	2	0,0006
hakikî	2	0,0006
halsiz	2	0,0006
hassas	2	0,0006
hazır	2	0,0006

hazin	2	0,0006
hüzünlü	2	0,0006
içli	2	0,0006
ileri gelen	2	0,0006
ilkel	2	0,0006
(en) inanılmaz	2	0,0006
kalm	2	0,0006
kaloriferli	2	0,0006
kararsız	2	0,0006
karmaşık	2	0,0006
keskin	2	0,0006
kısa pantolonlu	2	0,0006
kibar	2	0,0006
klasik	2	0,0006
kocaman	2	0,0006
kuru	2	0,0006
kutsal	2	0,0006
latince	2	0,0006
lüks	2	0,0006
mahzun	2	0,0006
malî	2	0,0006
mavi	2	0,0006
meraklı	2	0,0006
(daha) mesut	2	0,0006
muhacir	2	0,0006
muhtelif	2	0,0006
müspet	2	0,0006
nafiz	2	0,0006
neşeli	2	0,0006
normal	2	0,0006
önemsiz	2	0,0006
öteki	2	0,0006
parasız	2	0,0006
pırl pırl	2	0,0006
pısırik	2	0,0006
renkli	2	0,0006
resimli	2	0,0006
rijit	2	0,0006
ruhsuz	2	0,0006

sağlıklı	2	0,0006
sahte	2	0,0006
sakîm	2	0,0006
sanatçı	2	0,0006
seyyar	2	0,0006
sezgisel	2	0,0006
sıhhatli	2	0,0006
sistematik	2	0,0006
siyasî	2	0,0006
soluk benizli	2	0,0006
sonsuz	2	0,0006
soyut	2	0,0006
sürükleyici	2	0,0006
şalvarlı	2	0,0006
şaşkın	2	0,0006
şişman	2	0,0006
tebdil	2	0,0006
tek heceli	2	0,0006
tenkitçi	2	0,0006
titrek	2	0,0006
toplu	2	0,0006
türkçe	2	0,0006
türlü	2	0,0006
ulusal	2	0,0006
uykulu	2	0,0006
uzun bacaklı	2	0,0006
üzgün	2	0,0006
vektöriyel	2	0,0006
verimli	2	0,0006
yapma	2	0,0006
yararlı	2	0,0006
yerli	2	0,0006
yetenekli	2	0,0006
yüksek inşaat mühendisi	2	0,0006
yüksek mühendis	2	0,0006
zararsız	2	0,0006
zavallı	2	0,0006
zayıf bünyeli	2	0,0006

aceleci	1	0,0003
acımasız	1	0,0003
açgözlü	1	0,0003
açık sözlü	1	0,0003
adaletli	1	0,0003
ağır hareketli	1	0,0003
ağır yağlı	1	0,0003
ağzı bilyalı	1	0,0003
akademik	1	0,0003
akıllı uslu	1	0,0003
aklı selim	1	0,0003
aksi	1	0,0003
alaturkacı	1	0,0003
alçak	1	0,0003
aldırışsız	1	0,0003
alelâde	1	0,0003
alışılmadık	1	0,0003
alışılmadık kılıklı	1	0,0003
alman	1	0,0003
alman dost	1	0,0003
almanca	1	0,0003
(en) alt	1	0,0003
altı	1	0,0003
altı köşeli	1	0,0003
altın	1	0,0003
anlamlı	1	0,0003
artist	1	0,0003
asil	1	0,0003
astronomik	1	0,0003
aşağı	1	0,0003
aşikâr	1	0,0003
ateşli	1	0,0003
avrupalı	1	0,0003
ayaklı	1	0,0003
aydın	1	0,0003
az gelişmiş	1	0,0003
azınlık	1	0,0003
bağlayıcı	1	0,0003
bahriye	1	0,0003

bahriye yakalı	1	0,0003
bahriyeli	1	0,0003
bambaşka	1	0,0003
barışçı	1	0,0003
basitleştirici	1	0,0003
basmakalıp	1	0,0003
baş döndürücü	1	0,0003
bayat	1	0,0003
baygın	1	0,0003
becerikli	1	0,0003
bedava	1	0,0003
bedbaht	1	0,0003
bekâr	1	0,0003
(...den) belli	1	0,0003
belirli düzeyde(ki)	1	0,0003
beş katlı	1	0,0003
beş yüze yakın	1	0,0003
bet	1	0,0003
beton	1	0,0003
beyaz mermer	1	0,0003
beynelmilel	1	0,0003
bıyıklı	1	0,0003
bilgili	1	0,0003
bilim adamı	1	0,0003
bilime yakışır	1	0,0003
bilinen	1	0,0003
binlerce yıllık	1	0,0003
biraz	1	0,0003
birbirine bağlı	1	0,0003
birleşik	1	0,0003
boğaz tokluğuna	1	0,0003
boğucu	1	0,0003
boynu bükük	1	0,0003
bulanık renkli	1	0,0003
buruşuk	1	0,0003
büyük boy	1	0,0003
can sıkıcı	1	0,0003
can(ını) sıkın	1	0,0003

canım	1	0,0003
cari	1	0,0003
cazibeli	1	0,0003
cennet	1	0,0003
cesaretli	1	0,0003
cilasız	1	0,0003
çamurlu	1	0,0003
çatık	1	0,0003
çekici	1	0,0003
çelişkili	1	0,0003
çift	1	0,0003
çile çekmiş	1	0,0003
çizgili	1	0,0003
çocukça	1	0,0003
çocuklu	1	0,0003
çok az heceli	1	0,0003
çok cepheli	1	0,0003
çömez	1	0,0003
dâhi	1	0,0003
daima hazır	1	0,0003
Dalai Lama	1	0,0003
dar gelirli	1	0,0003
değerli	1	0,0003
dehşet verici	1	0,0003
(evrensel bir) deha	1	0,0003
dekan	1	0,0003
delikli	1	0,0003
derli toplu	1	0,0003
dışa dönük	1	0,0003
dinamik	1	0,0003
dinç	1	0,0003
(çok) dindar	1	0,0003
dinî	1	0,0003
disiplin sahibi	1	0,0003
dişli	1	0,0003
dogmatik	1	0,0003
doğulu	1	0,0003
doğululara has	1	0,0003

doktora hocası	1	0,0003
dokuzluk	1	0,0003
dönen	1	0,0003
dördüncü sınıf	1	0,0003
dört heceli	1	0,0003
duygulu	1	0,0003
düello hocası	1	0,0003
düğmeli	1	0,0003
düşman	1	0,0003
düşük aylıklı	1	0,0003
düşüncesiz	1	0,0003
düşünen	1	0,0003
düşünülmesi zor	1	0,0003
ecnebi	1	0,0003
eczacı	1	0,0003
efsaneleşen	1	0,0003
eğlenceli	1	0,0003
ekose	1	0,0003
eksiksiz	1	0,0003
el yakması	1	0,0003
elastiki	1	0,0003
elektriksiz	1	0,0003
eleştirici	1	0,0003
eli yüzü düzgün	1	0,0003
elverişli	1	0,0003
emekli	1	0,0003
erişilmesi güç	1	0,0003
ermenice	1	0,0003
ertesi	1	0,0003
eski asker	1	0,0003
eski bakan	1	0,0003
eski hariciyecisi	1	0,0003
eski okul	1	0,0003
esrarlı	1	0,0003
estetik	1	0,0003
eş değer	1	0,0003
etki eden	1	0,0003
eylemli	1	0,0003
eylemsiz	1	0,0003

ezen	1	0,0003
fâni	1	0,0003
farsça	1	0,0003
fazla	1	0,0003
felsefe profesörü	1	0,0003
fena	1	0,0003
fenerbahçeli	1	0,0003
fevkalade	1	0,0003
fıkralarıyla ünlü	1	0,0003
fizik profesörü	1	0,0003
fizikî	1	0,0003
galatasaraylı	1	0,0003
gâvur	1	0,0003
gazozcu	1	0,0003
geç	1	0,0003
geleneklere uygun	1	0,0003
geleneklerine bağlı	1	0,0003
geleneksel	1	0,0003
geniş kapsamlı	1	0,0003
gerçeğe en yakın	1	0,0003
gerçekçi	1	0,0003
gerdan misali	1	0,0003
geri kalmış	1	0,0003
gevşek	1	0,0003
girift	1	0,0003
giritli	1	0,0003
göğüs kabartıcı	1	0,0003
gölgesiz	1	0,0003
gönüllü	1	0,0003
görünüşü etkili	1	0,0003
gururlu	1	0,0003
güçlü	1	0,0003
güçsüz	1	0,0003
güdümlü	1	0,0003
gümüş	1	0,0003
hafızalı	1	0,0003
hafızası yaman	1	0,0003
hâli vakti yerinde(ki)	1	0,0003

hareketsiz	1	0,0003
hatalı	1	0,0003
hayal(in)deki	1	0,0003
hayata küskün	1	0,0003
haydut	1	0,0003
hazırakonucu	1	0,0003
hemşeri	1	0,0003
herkesin dostu	1	0,0003
hevesli	1	0,0003
(en) heyecan verici	1	0,0003
(en) heyecanlı öğrenci	1	0,0003
hırslı	1	0,0003
hızlı	1	0,0003
hikayeci	1	0,0003
hintli	1	0,0003
hizmete mecburi	1	0,0003
huzursuz	1	0,0003
ılımlı	1	0,0003
ıstıraplı	1	0,0003
ışksız	1	0,0003
iğneleyici	1	0,0003
ihtirassız	1	0,0003
ihtiyar	1	0,0003
iki ayrı	1	0,0003
iki heceli	1	0,0003
iki sayfalık	1	0,0003
iki tekerlekli	1	0,0003
ikili	1	0,0003
ikinci derece(den)	1	0,0003
ikinci sınıf	1	0,0003
ikinci tür	1	0,0003
ileri görüşlü	1	0,0003
ilgisiz	1	0,0003
ilişkilerine bağlı	1	0,0003
ilk düşen	1	0,0003
inanılır	1	0,0003
inatçı	1	0,0003
ince ruhlu	1	0,0003

inek	1	0,0003
ingiliz lord	1	0,0003
insafsız	1	0,0003
insani	1	0,0003
intiutif	1	0,0003
ipek	1	0,0003
iri	1	0,0003
iriyarı	1	0,0003
istanbul beşinci noteri	1	0,0003
istibdatçı	1	0,0003
isviçreli	1	0,0003
italyan	1	0,0003
iyi niyetli	1	0,0003
iyimser	1	0,0003
kaba	1	0,0003
kabadayı	1	0,0003
kaçamak	1	0,0003
kaçık	1	0,0003
kafiyeli	1	0,0003
kahraman	1	0,0003
kahverengi	1	0,0003
kahverengi ceketli	1	0,0003
kalıcı	1	0,0003
kalın kaşlı	1	0,0003
kalıp	1	0,0003
kamalı	1	0,0003
Kamusu Riyazi yazarı	1	0,0003
kara gözlü	1	0,0003
karakteristik	1	0,0003
karşılıklı	1	0,0003
karşıt	1	0,0003
kayıp	1	0,0003
kaynar	1	0,0003
kazançlı	1	0,0003
kederli	1	0,0003
kederli yüzlü	1	0,0003
kerpiç	1	0,0003
kesik	1	0,0003

ketum	1	0,0003
kevn (ü) fesad	1	0,0003
keyifli	1	0,0003
kılıksız	1	0,0003
kınca	1	0,0003
kırık	1	0,0003
kırk	1	0,0003
kırk kişilik	1	0,0003
kıskanç	1	0,0003
kızarmış	1	0,0003
kirli	1	0,0003
kokteyl	1	0,0003
kokusuz	1	0,0003
komik	1	0,0003
kompleks	1	0,0003
komşu	1	0,0003
komünist	1	0,0003
...konularla ilgili	1	0,0003
korkak	1	0,0003
korkulu	1	0,0003
korkunç	1	0,0003
korkusuz	1	0,0003
koyu renkli	1	0,0003
kök	1	0,0003
kötümser	1	0,0003
köylü	1	0,0003
kritik	1	0,0003
kulaktan dolma	1	0,0003
kurşun	1	0,0003
kurulu	1	0,0003
kuruntulu	1	0,0003
kusursuz	1	0,0003
kuş	1	0,0003
kuvvet(le) dolu	1	0,0003
küçülür	1	0,0003
külfetli	1	0,0003
kültürlü	1	0,0003
leyfî	1	0,0003
litrelik	1	0,0003

londralı	1	0,0003
maddesel	1	0,0003
madenî	1	0,0003
mahalli	1	0,0003
mahut	1	0,0003
maksatlı	1	0,0003
malatyalı	1	0,0003
malûm	1	0,0003
marazî	1	0,0003
masum	1	0,0003
matematik hocası	1	0,0003
meraklı değilmiş	1	0,0003
mesleki	1	0,0003
meşhur fizikçi	1	0,0003
meşhur mukavemetçi	1	0,0003
metal	1	0,0003
milliyetçi	1	0,0003
moda	1	0,0003
model	1	0,0003
muazzam	1	0,0003
muazzam matematik	1	0,0003
muğlak	1	0,0003
muhafazakâr	1	0,0003
mutaassıp	1	0,0003
mutlak	1	0,0003
mutlu	1	0,0003
müderris	1	0,0003
müdür	1	0,0003
mühendis	1	0,0003
mümtaz	1	0,0003
münevver	1	0,0003
müstesna	1	0,0003
müşkül	1	0,0003
mütebessim	1	0,0003
mütekâmil	1	0,0003
mütesâviyen	1	0,0003
nadir	1	0,0003
nahif	1	0,0003

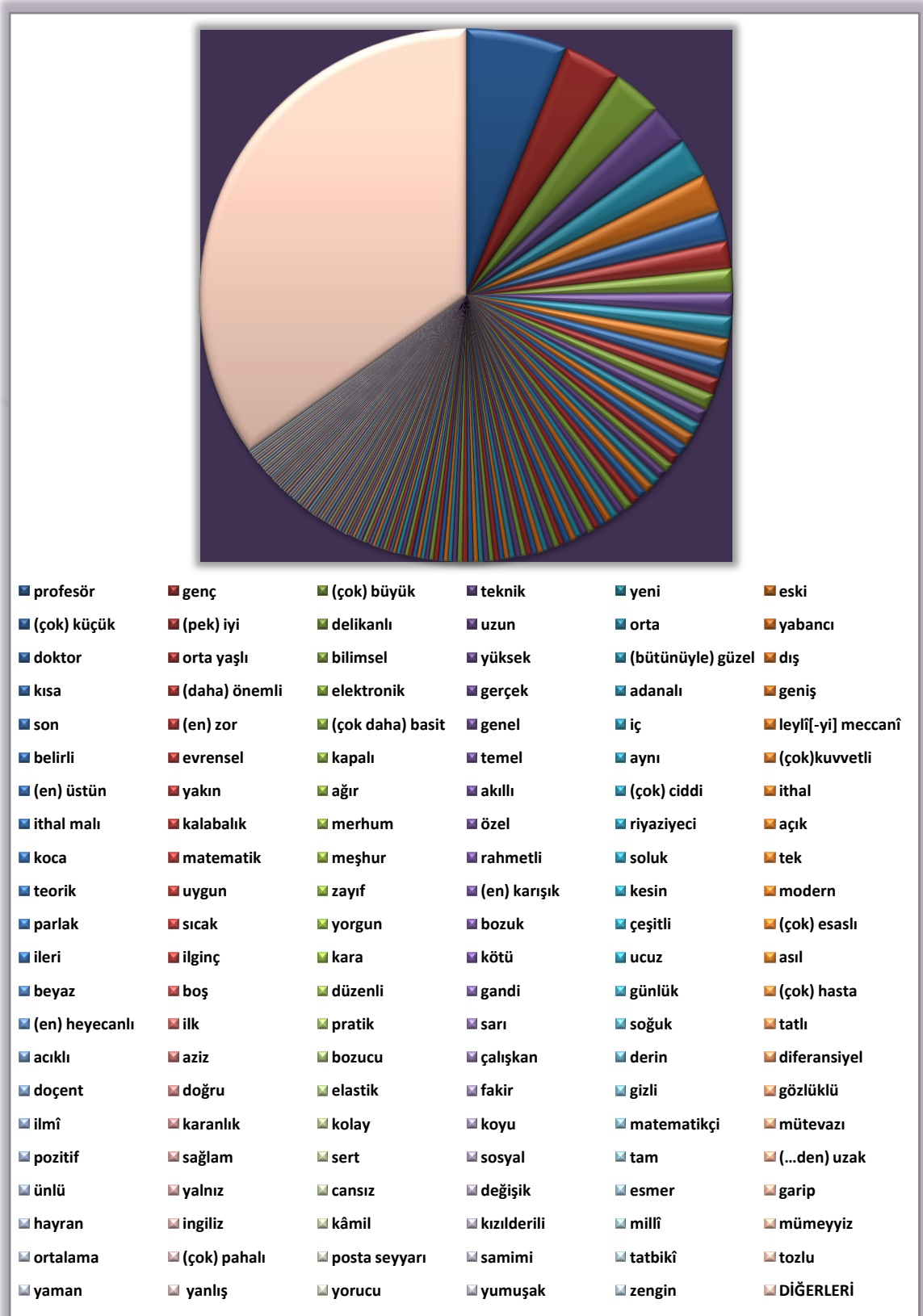
nazarî	1	0,0003
nazlı	1	0,0003
necip	1	0,0003
Nevi şahsına münhasır	1	0,0003
nezih	1	0,0003
niyeti bozuk	1	0,0003
objektif	1	0,0003
olumlu	1	0,0003
olup biten	1	0,0003
on katlı	1	0,0003
on üç yıllık	1	0,0003
onun küçüğü	1	0,0003
optik	1	0,0003
organik	1	0,0003
orijinal	1	0,0003
ortak	1	0,0003
otelci	1	0,0003
öğrenci	1	0,0003
öğretim üyesi	1	0,0003
ölçülü	1	0,0003
örnek insan	1	0,0003
özenli	1	0,0003
özentili	1	0,0003
özlem dolu	1	0,0003
pahalı-ucuz	1	0,0003
parametrelili	1	0,0003
parasız yatılı	1	0,0003
parmaklıklılı	1	0,0003
pekiyi	1	0,0003
perişan	1	0,0003
plastik	1	0,0003
polaroid	1	0,0003
politik	1	0,0003
programlı	1	0,0003
rektör vekili	1	0,0003
renksiz	1	0,0003
resimsiz	1	0,0003
riyaziye hocası	1	0,0003

sabit	1	0,0003
saçma	1	0,0003
sağ	1	0,0003
sapsarı	1	0,0003
saraylı	1	0,0003
sarı benizli	1	0,0003
sarih	1	0,0003
sarsıntılı	1	0,0003
saygılı	1	0,0003
sayısal	1	0,0003
sedef	1	0,0003
sedef kakmalı	1	0,0003
sembolik	1	0,0003
semiz	1	0,0003
(bir) seri	1	0,0003
serin	1	0,0003
sessiz	1	0,0003
sevinçli	1	0,0003
sık	1	0,0003
sık sık	1	0,0003
sıkı	1	0,0003
sıkıcı	1	0,0003
sıkılğan	1	0,0003
sıkılğan çocuk	1	0,0003
sıkışık	1	0,0003
sınıfın hakemi	1	0,0003
sıra bekleyen	1	0,0003
sıradan	1	0,0003
silâhlanmış	1	0,0003
silindirik	1	0,0003
sisli	1	0,0003
sohbeti tatlı	1	0,0003
söğüş	1	0,0003
sözde	1	0,0003
sözünün eri	1	0,0003
statik	1	0,0003
statik profesörü	1	0,0003
sürekli	1	0,0003
şaşırtıcı	1	0,0003

şayanı dikkat	1	0,0003
şehirli	1	0,0003
şekil değiştiren	1	0,0003
şık	1	0,0003
şiddetli	1	0,0003
(çok) şikayetçi	1	0,0003
tağyiri	1	0,0003
takkelik	1	0,0003
takma	1	0,0003
talihli	1	0,0003
talihsiz	1	0,0003
tamam	1	0,0003
tamtakır	1	0,0003
tanıdık	1	0,0003
tarafsız	1	0,0003
tarih öncesi	1	0,0003
taş	1	0,0003
taşra	1	0,0003
taze	1	0,0003
technische	1	0,0003
technischen	1	0,0003
tefazulî	1	0,0003
tehlikeli	1	0,0003
tek sıcak	1	0,0003
telif	1	0,0003
telsiz	1	0,0003
temamî	1	0,0003
temiz	1	0,0003
tenha	1	0,0003
tercüman	1	0,0003
tercüme	1	0,0003
ters	1	0,0003
tuhaf	1	0,0003
tutucu	1	0,0003
tüylü	1	0,0003
ufak	1	0,0003
ufak tefek	1	0,0003
ufukları geniş	1	0,0003
ukala	1	0,0003

umumî	1	0,0003
uslu	1	0,0003
uslu akıllı	1	0,0003
uyuşuk	1	0,0003
uyutucu	1	0,0003
uzaklaştırıcı	1	0,0003
uzun boylu	1	0,0003
uzun vadeli	1	0,0003
ümitle dolu	1	0,0003
ünlü matematikçi	1	0,0003
ürkek	1	0,0003
ürkek bakışlı	1	0,0003
üstat	1	0,0003
ütülü	1	0,0003
üvey	1	0,0003
(en çok) üzen	1	0,0003
üzücü	1	0,0003
vakitsiz	1	0,0003
vefah	1	0,0003
vidinli	1	0,0003
virgüllü	1	0,0003
yağlı	1	0,0003
yağlı boya	1	0,0003
yakışıklı	1	0,0003
yakışiksiz	1	0,0003
yalan	1	0,0003
yapıcı	1	0,0003
yaratıcı	1	0,0003
yarı aç	1	0,0003
yarı tanrı	1	0,0003
yarı tok	1	0,0003
yarım yüzyıllık	1	0,0003
yasal	1	0,0003
yaşatıcı	1	0,0003

yaşayan	1	0,0003
yaşlıca	1	0,0003
yaygın	1	0,0003
yaylı	1	0,0003
yazar	1	0,0003
yeni ayak basan	1	0,0003
yeni hesap	1	0,0003
yeni yeni	1	0,0003
yenir yutulur	1	0,0003
yepyeni	1	0,0003
yerinde	1	0,0003
yersiz	1	0,0003
yeşil	1	0,0003
yeteneksiz	1	0,0003
yeterli	1	0,0003
yetimzade	1	0,0003
yıldırıcı	1	0,0003
yıpranmamış	1	0,0003
yoksul	1	0,0003
yolu bozuk	1	0,0003
yorgun argın	1	0,0003
yukarı	1	0,0003
yunan	1	0,0003
yunanca	1	0,0003
yuvarlak	1	0,0003
(bilgi) yüklü	1	0,0003
zarif	1	0,0003
zehirli	1	0,0003
zekice	1	0,0003
zengin-fakir	1	0,0003
zihnî	1	0,0003
zorlu	1	0,0003
TOPLAM	3228	1.000

Şekil 3.2. Niteleme Sıfatları Geçiş Sıklığı Grafiği

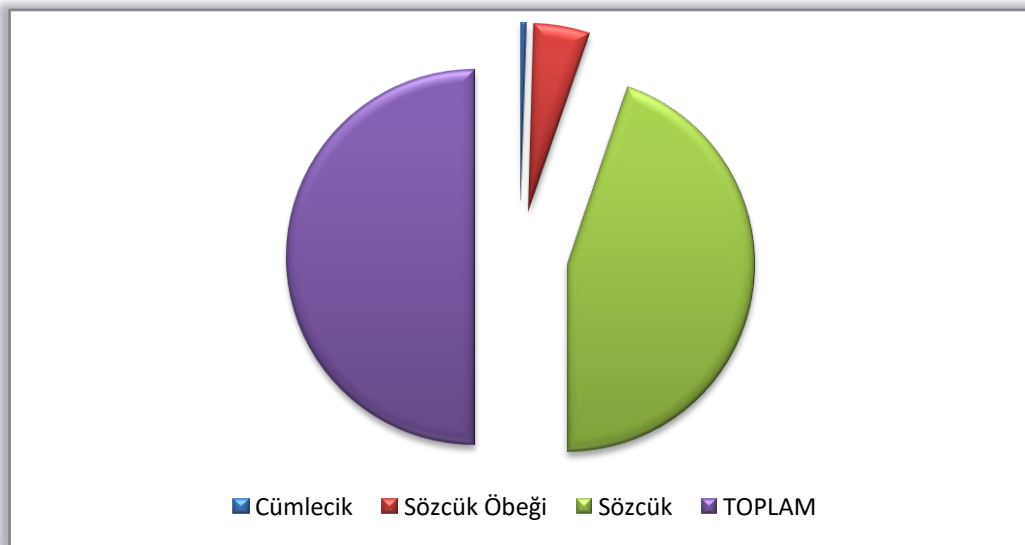
Yukarıdaki grafikte de gösterildiği üzere, incelediğimiz eserde geçen niteleme sıfatlarının kullanım sayıları ve kullanım oranları tespit edilmiştir. Kullanım sayıları dikkate alındığında en sık kullanılan niteleme sıfatının 198 kullanımla “profesör” olduğu görülmüştür. “Profesör” 198 yerde insanları nitelemek için kullanılmıştır. İkinci en sık kullanılan niteleme sıfatıysa 113 tekrarla “genç” sıfatıdır. “Genç” sıfatı kişiyi nitelemek görevinde kullanılmıştır. “Genç” sıfatını 98 kullanımla “büyük” sıfatı takip etmektedir. “Büyük” sıfatının en sık nitelediği isimler ise mekân isimleri ve soyut isimler olarak belirlenmiştir.

3.3. Yapılarına Göre Niteleme Sıfatları

Niteleme sıfatlarının yapısı ile ilgili inceleme sözcük, sözcük öbeği ve cümlecik olmak üzere üç grupta ele alınmıştır. İncelediğimiz niteleme sıfatlarının, kullanım sayıları sayısı ve kullanım oranları aşağıda gösterilmiştir:

Tablo 3.3.Yapılarına Göre Niteleme Sıfatları, Kullanım Sayıları ve Oranları

Yapı	Geçiş Sayısı	Geçiş Oranı
Sözcük	2892	0,896
SÖ	308	0,095
Cc	28	0,009
TOPLAM	3228	1.000

Şekil 3.3. Yapılarına Göre Niteleme Sıfatları Grafiği

Niteleme sıfatları yapıları bakımından ele alındığında 2892 geçiş sayısı ile sözcük biçimindeki sıfatların en çok kullanıma sahip olduğu belirlenmiştir. Sözcük öbeği şeklindeki niteleme sıfatları 308 kullanımla ikinci sırada yer almış ve en az cümlecik halinde niteleme sıfatı kullanıldığı tespit edilmiştir.

3.3.1. Sözcük Halindeki Niteleme Sıfatları

Sıfatları yapı bakımından incelerken türetildikleri eklere göre ele aldık. 1555 sıfatın eksiz kullanıldığını, /+II/ addan sıfat yapma ekinin 526 kullanımla ikinci sırada olduğunu, eylemden sıfat yapan /-k/ ekininse en çok kullanılan üçüncü ek olduğunu tespit ettik. İnceleme sonucunda sözcük halindeki sıfatlar türetilirken addan sıfat yapma ekinin 1144, eylemden sıfat yapma ekininse 529 kez kullanıldığını belirledik.

Tablo 3.3.1. Sözcük Halindeki Niteleme Sıfatları, Kullanım Sayıları ve Oranları

Sıfat Yapan Ekler	Geçiş Sayısı	Geçiş Oranı
/+Ø/	1555	0,4817
/+II/	526	0,1629
/-k/	228	0,0706
/+ik/	154	0,0477
/+CI/	92	0,0285
/+î/	77	0,0238
/+sIz/	64	0,0198
/-Ik/	60	0,0185
/+Al/	57	0,0176
/-IcI/	56	0,0173
/+sAl/	52	0,0161
/-GIn/	48	0,0148
/+IIk/	45	0,0139
/-An/	43	0,0133
/-n/	21	0,0065
/+iş/	18	0,0055
/-I/	16	0,0049
/+l/	13	0,004
/-In/	9	0,0027
/+nç/	8	0,0024
/-mİş/	8	0,0024
/-Gan/	7	0,0021

/+İz/	6	0,0018
/-İş/	5	0,0015
/+İncİ/	4	0,0012
/+mAn/	4	0,0012
/+t/	4	0,0012
/-ç/	4	0,0012
/-İ/.../+Ø/	4	0,0012
/+DAki/	3	0,0009
/+sİ/	3	0,0009
/-İr/	3	0,0009
/-u/	3	0,0009
/+CA/	2	0,0006
/+Cİİ/	2	0,0006
/+İİ/.../+İİ/	2	0,0006
/+msAr/	2	0,0006
/-Ak/	1	0,0006
/-Ar/	2	0,0006
/-Dİk/	2	0,0006
/-mAn/	2	0,0006
/-z/	2	0,0006
/+Daş/	1	0,0003
/+if/	1	0,0003
/+ishce/	1	0,0003
/+ishcen/	1	0,0003
/+k/	1	0,0003
/+İİ/.../İcİ/	1	0,0003
/+sİİ/	1	0,0003
/-İ/.../-İ/	1	0,0003
/-İk/.../+İİ/	1	0,0003
/-m/	1	0,0003
/-r/	1	0,0003
TOPLAM	3228	99,83

İncelediğimiz kitaptan örnekler:

3.3.1.01 /+Ø/:

az	esmer	saçma
aziz	genç	saf
basit	güç	sağ
bedava	hassas	sarı
benzer	hasta	sert
biraz	hazin	sık
boş	ilk	son
ciddi	ince	soyut
çömez	iyi	şık
dar	kaba	tam
derin	kalın	temiz
dış	kalıp	tenha
dürüst	kara	ters
düz	müthiş	ucuz
efsane	nadir	üst
ek	örnek	yarı
ender	öteki	yeni
esas	rahat	zor
eski	sabit	

3.3.1.02 /+II/:

düğmeli	ileri görüşlü	mutlu
düşük aylıklı	ince ruhlu	nazlı
düzenli	iyi niyetli	neşeli
elverişli	kafiyeli	olumlu
esaslı	kalın kaşlı	verimli
eski kafalı	kamalı	yaşlı
esrarlı	kapalı	yaylı
etkili	kara gözlü	yazılı
iki tekerlekli	maksatlı	yerli
ikili	meraklı	yeşil

yetenekli	yetkili	zorlu
yeterli	zayıf bünyeli	yaşlı

3.3.1.03. /-k/:

açık	kaçık	ufak
(çok) büyük	(en) küçük	uzak
(daha) büyük	parlak	yumuşak
eksik	soğuk	yuvarlak
gevşek	titrek	yüksek

3.3.1.04. /+ik/:

akademik	karakteristik	pratik
astronomik	klasik	sembolik
dinamik	komik	silindirik
dogmatik	kritik	plastik
ekonomik	mekanik	sistematik
elastik	optik	statik
elektronik	organik	teknik
estetik	plastik	teorik
fizik	politik	

3.3.1.05. /+CI/:

aceleci	eleştirici	meşhur fizikçi
alaturkacı	eyyamcı	meşhur mukavemetçi
alaycı	futbolcu	milliyetçi
alaycı	gazozcu	otelci
alaycı	gerçekçi	riyaziyeci
barışçı	hikayeci	sanatçı
cebirci	iğneleyici	(çok) şikayetçi
coğrafyacı	inatçı	tenkitçi
eczacı	istibdatçı	yabancı

3.3.01.06 /+î/:

cari	madenî	siyasî
dinî	malî	sunî
ecnebi	manevî	tabî
elastiki	marazî	tağyirî
fizikî	millî	tatbikî
hakikî	mütevazı	tefazulî
ilmî	nazarî	temamî
insani	resmî	umumî
maddî	samimi	zihnî

3.3.01.07. /+sIz/:

acımasız	halsiz	parasız
aldırışsız	hareketsiz	renksiz
belirsiz	huzursuz	resimsiz
cansız	ışksız	ruhsuz
cilasız	ihtirassız	sessiz
düşüncesiz	ilgisiz	sonsuz
eksiksiz	insafsız	talihsiz
elektriksiz	kararsız	tarafsız
eşsiz	kılıksız	telsiz
eylemsiz	kokusuz	vakitsiz
faydasız	korkusuz	yakışksız
gereksiz	kusursuz	yersiz
gölgesiz	lüzumsuz	yeteneksiz
güçsüz	önemsiz	zararsız

3.3.01.08. /-Ik/:

açık	buruşuk	kırık
açık seçik	çatık	niyeti bozuk
asık	değişik	pısrık
bileşik	dışa dönük	sıkışık
birleşik	düşük	soluk
boynu bükük	içe dönük	uyuşuk
bozuk	karışık	yolu bozuk
bulanık	karmaşık	

3.3.01.9. /+Al/:

(bütünüyle) güzel	genel	normal
(en) güzel	ilkel	orijinal
diferansiyel	integral	ulusal

3.3.01.10. /-IcI/:

heyecan verici	dehşet verici	şaşırtıcı
aldatıcı	geçici	tutucu
araştırmacı	gelip geçici	uyutucu
bağlayıcı	göğüs kabartıcı	uzaklaştırıcı
basitleştirici	hazıra konucu	ürkütücü
boğucu	ilgi çekici	yapıcı
bozucu	kalıcı	yaratıcı
bunaltıcı	öğrenci	yaşatıcı
can sıkıcı	saptırıcı	yıldırıcı
çekici	sıkıcı	yorucu

3.3.01.11. /+sAl/:

bilimsel	fiziksel	maddesel
evrensel	geleneksel	sayısal

3.3.01.12. /-GIn/:

baygın	geleneklere uygun	üzgün
bitkin	hayata küskün	yaygın
dalgın	keskin	yorgun
durgun	olgun	yorgun argın
düzgün	şaşkın	
eli yüzü düzgün	uygun	

3.3.01.13. /+IIk/:

aydınlık	günlük	litrelik
azınlık	iki sayfalık	on üç yıllık
beylik	kalabalık	rahmetlik
binlerce yıllık	karanlık	takkelik
dokuzluk	kırk kişilik	yarım yüzyıllık

3.3.01.14. /-An/:

can(ını) sıkın	etki eden	olup biten
dönen	ezen	sıra bekleyen
düşünen	ileri gelen	şekil değiştiren
efsaneleşen	ilk düşen	yaşayan

3.3.01.15. /-n/: uzun

3.3.01.16. /+iş/: geniş

3.3.01.17. /-I/: iki ayrı, sıkı, yatılı

3.3.01.18. /+I/: yasal

3.3.01.19./-In/: kesin

3.3.01.20. /+nç/: ilginç

3.3.01.21. /-mİş/:az gelişmiş, birleşmiş, çile çekmiş, geri kalmış, kızarmış

3.3.01.22. /-Gan/: çekingen, erken, sıkılğan

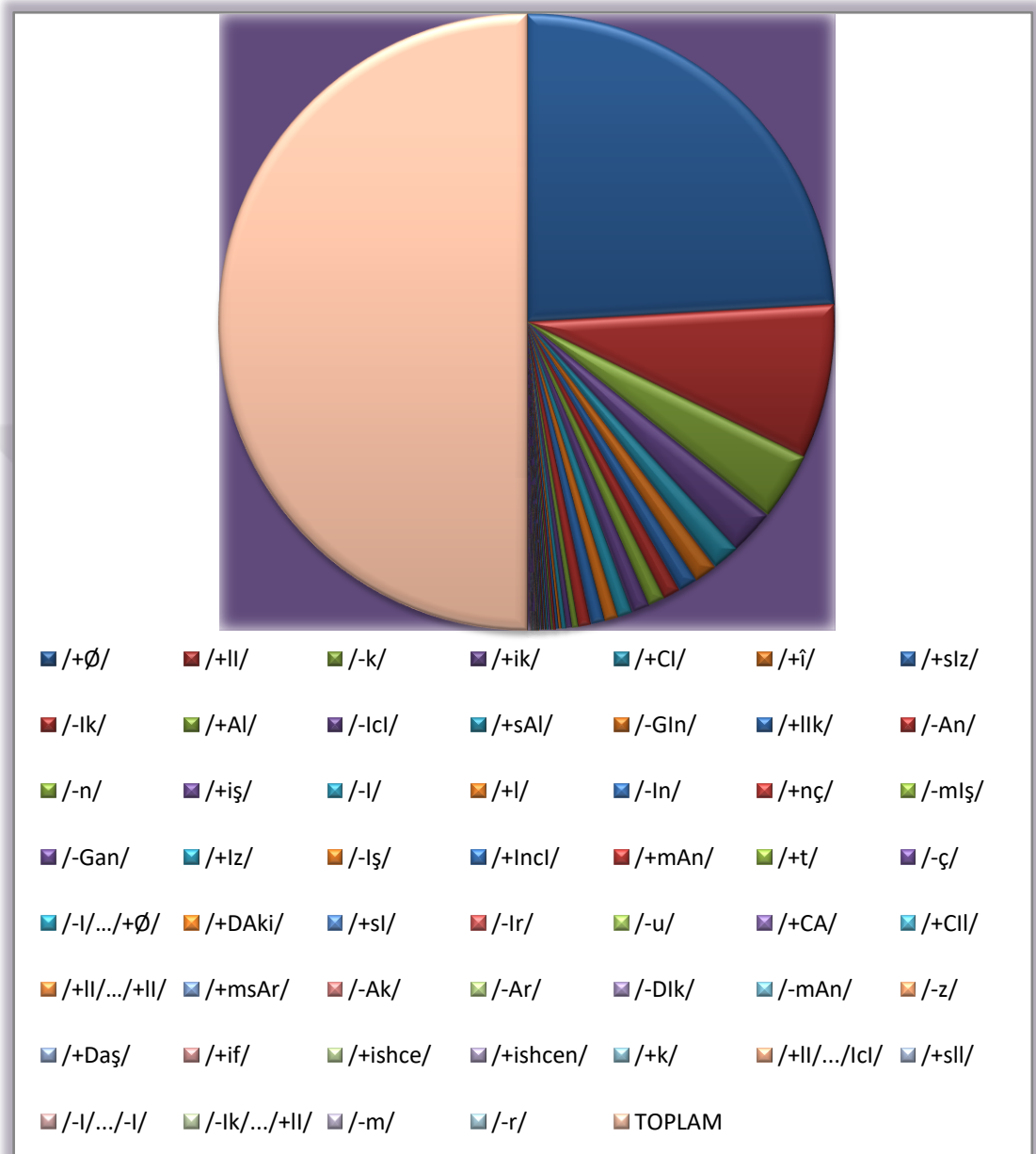
3.3.01.23. /+Iz/: yalnız

3.3.01.24. /-Iş/: yanlışı

- 3.3.01.25. /+IncI/:** birinci, ikinci
- 3.3.01.26. /+mAn/:** kocaman
- 3.3.01.27. /+t/:** eşit, karşıt
- 3.3.01.28. /-ç/:** gülünç, kıskanç
- 3.3.01.29. /-I/.../+Ø/:** doğru dürüst
- 3.3.01.30. /+DAki/:** belirli düzeyde(ki), hâli vakti yerinde(ki)
- 3.3.01.31. /+sI/:** çocuksu, ertesi
- 3.3.01.32. /-Ir/:** bilime yakışır, inanılır, yenir yutulur
- 3.3.01.33. /-u/:** kuvvet(le) dolu, özlem dolu, ümitle dolu
- 3.3.01.34. /+CA/:** çocukça, yaşlıca
- 3.3.01.35. /+CII/:** bencil
- 3.3.01.36. /+II/.../+II/:** akıllı uslu, uslu akıllı
- 3.3.01.37. /+msAr/:** iyimser, kötümser
- 3.3.01.38. /-Ak/:** korkak
- 3.3.01.39. /-Ar/:** eş değer, kaynar
- 3.3.01.40. /-DIk/:** alışılmadık, tanıdık
- 3.3.01.41. /-mAn/:** şişman
- 3.3.01.42. /-z/:** inanılmaz
- 3.3.01.43. /+Daş/:** çağdaş
- 3.3.01.44. /+if/:** intiutif
- 3.3.01.45. /+ishce/:** technische
- 3.3.01.46. /+ishcen/:** technischen
- 3.3.01.47. /+k/:** uzak
- 3.3.01.48. /+II/.../IcI/:** heyecanlı öğrenci
- 3.3.01.49. /+sll/:** yoksul
- 3.3.01.50. /-I/.../-I/:** iri yarı
- 3.3.01.51. /-Ik/.../+II/:** soluk benizli

3.3.01.52. /-m/: sağlam

3.3.01.53. /-r/: küçülür

Şekil 3.3.1.Sözcük Halindeki Niteleme Sıfatı Grafiği

3.3.2. Sözcük Öbeği Halindeki Niteleme Sıfatları

Sözcük öbekleri türlerine göre ayrı ayrı incelenmiştir. Sıfat tamlamasından oluşan sözcük öbeği 188 kez, belirtisiz ad tamlaması şeklinde kurulan sözcük öbeği 35, ikileme ve yönelmeli kısaltma öbeği şeklinde kurulmuş sözcük öbeğinin ise 17 defa kullandığı tespit edilmiştir.

Tablo 3.3.2. Sözcük Öbeği Türleri, Kullanım Sayıları ve Oranları

Sözcük Öbeği türü	Geçiş Sayısı	Geçiş Oranı
Sıfat Tamlaması	188	0,6103
Belirtisiz Ad Tamlaması	35	0,1136
İkileme	17	0,0551
Yönelmeli Kısaltma Öbeği	17	0,0551
Farsça Tamlama	16	0,0519
İyelikli Yalın Kısaltma Öbeği	11	0,0357
Belirtili Ad Tamlaması	6	0,0194
Araçlı Kısaltma Öbeği	4	0,0129
Pekiştirme Sıfatı	4	0,0129
Çıkmalı Kısaltma Öbeği	3	0,0097
Arapça Tamlama	2	0,0097
Yaklaşmalı Kısaltma Öbeği	2	0,0064
Bağlama Öbeği	1	0,0032
İyeliksiz Yalın Kısaltma Öbeği	1	0,0032
Zarf Öbeği	1	0,0032
TOPLAM	308	1,00

İncelediğimiz kitaptan örnekler:

3.3.2.01.Araçlı Kısaltma Öbeği: fıkralarıyla ünlü, kuvvet(le) dolu, ümitle dolu.

3.3.2.02.Arapça Tamlama: alelâde, beynelmilel.

3.3.2.03.Bağlama Öbeği: kevn (ü) fesad.

3.3.2.04.Belirtili Ad Tamlaması: el yakması, herkesin dostu, onun küçüğü, öğretim üyesi, sınıfın hakemi, sözünün eri.

3.3.2.05.Belirtisiz Ad Tamlaması: bilim adamı, boğaz tokluğuna, can sıkıcı, disiplin sahibi, doktora hocası, düello hocası, fizik profesörü, gerdan misali, istanbul beşinci noteri, ithal malı, kahverengi, Kamusu Riyazi yazarı, matematik hocası, olağanüstü, posta sey-yarı, rektör vekili, riyaziye hocası, statik profesörü, tarih öncesi.

3.3.2.06.Çıkmalı Kısaltma Öbeği: (...den) belli, (...den) uzak, kulaktan dolma.

3.3.2.07.Farsça Tamlama: leylî[-yi] meccanî, şayanı dikkat...

3.3.2.08.İyeliksiz Yalın Kısaltma Öbeği: eş değer.

3.3.2.09.İkileme: açık seçik, akıllı uslu, derli toplu, doğru dürüst, iri yarı, pahalı-ucuz, pırıl pırıl, ufak tefek, uslu akıllı, yeni yeni, yorgun argın,zengin-fakir.

3.3.2.10.İyelikli Yalın Kısaltma Öbeği: ağzı bilyalı, boynu bükük, düşünülmesi zor, eli yüzü düzgün, erişilmesi güç, görünüşü etkili, hafızası yaman, niyeti bozuk, sohbeti tatlı ufukları geniş, yolu bozuk.

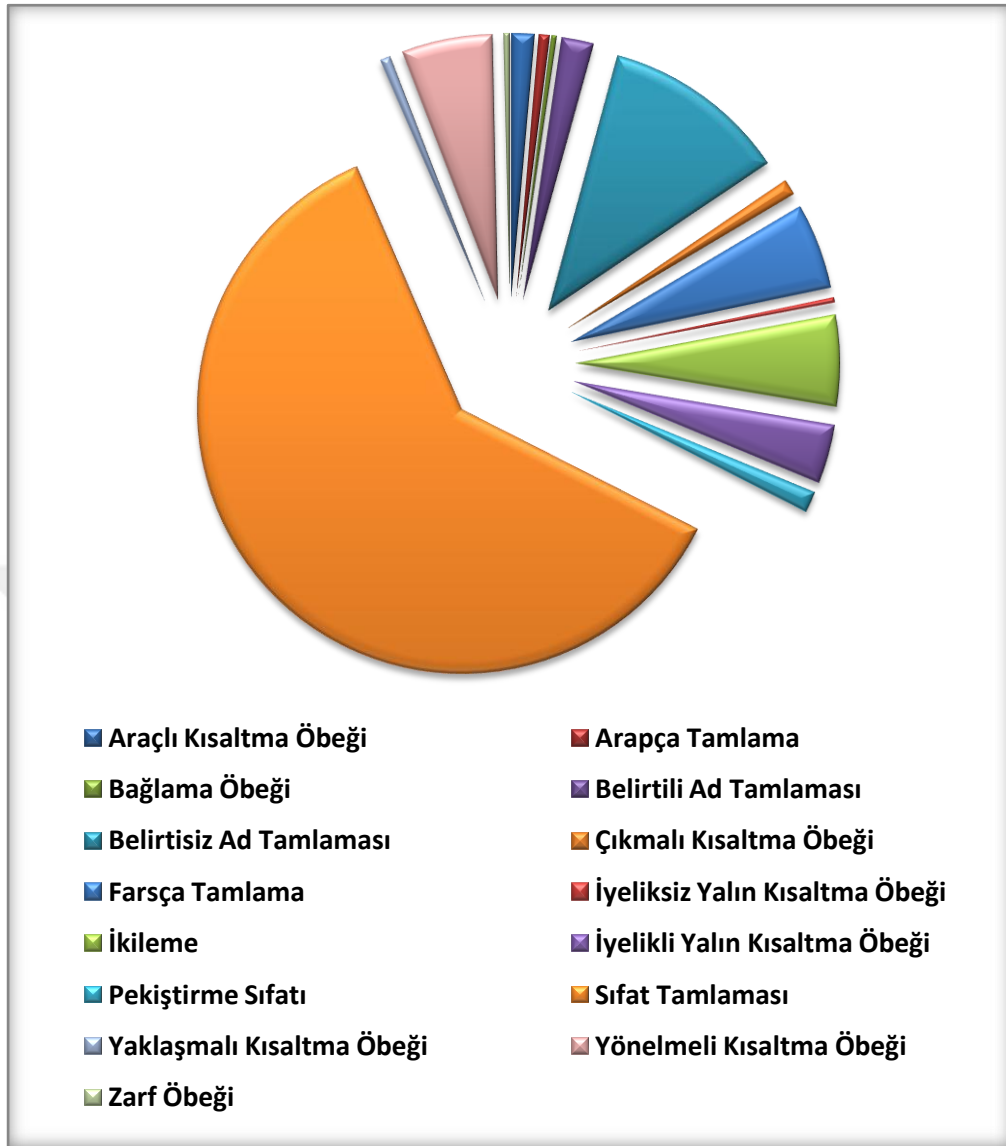
3.3.2.11.Pekiştirme Sıfatı: bambaşka, sapsarı, tamtakır, yepyeni.

3.3.2.12.Sıfat Tamlaması: (çok) hoş sohbet, (en) heyecanlı öğrenci, açık sözlü, ağır hareketli, ağır yağlı, ağırbaşlı, alışılmadık kılıklı, eski kafalı,kahverengi ceketli, kalın kaşlı, kederli yüzlü, sedef kakmalı, sıkılgan çocuk, ürkek bakışlı,zayıf bünyeli...

3.3.2.13.Yaklaşmalı Kısaltma Öbeği: bilime yakışır, geleneklere uygun.

3.3.2.14.Yönelmeli Kısaltma Öbeği: beş yüze yakın, birbirine bağlı, dışa dönük, doğululara has, geleneklerine bağlı, gerçeğe en yakın, hayata küskün, hizmete mecburi, içe dönük, ilişkilerine bağlı, kendine özgü, nevi şahsına münhasır.

3.3.2.15. Zarf Öbeği: daima hazır.

Şekil 3.3.2. Sözcük Öbeği Halindeki Niteleme Sıfatları Grafiği

3.3.3. Cümlecik Halindeki Niteleme Sıfatları

İncelediğimiz eserde cümlecik şeklinde 28 sıfat kullanmıştır.

Tablo 3.3.3. Cümlecik Halindeki Niteleme Sıfatları

Yapı	Geçiş Sayısı	Geçiş Oranı
Cümlecik	28	0,0086

Cümlecik halindeki niteleme sıfatları :

(en) heyecan verici	etki eden	olup biten
(en) inanılmaz	gelip geçiçi	özlem dolu
alışılmadık	geri kalmış	parasız yatılı
az gelişmiş	hâli vakti yerinde(ki)	sıra bekleyen
baş döndürücü	hazıra konucu	sürükleyici
can(ını) sıkan	ileri gelen	şekil değiştiren
çile çekmiş	ilgi çekici	yeni ayak basan
dehşet verici	ilk düşen	yenir yutulur

3.4. Kaynak Dillerine Göre Niteleme Sıfatları

Kaynak dillerine göre en sık kullanılan niteleme sıfatının 1750 geçiş sayısı ile Türkçe kökenli olduğu görülmüştür. Fransızca kökenli sıfatların 472 kullanımla ikinci sırayı aldığı, bunu 359 geçiş sayısı ile Arapça kökenli sözcüklerin takip ettiği, Arapça kökenli sözcüklerin Türkçe sıfat yapım eklerini alarak 200 geçiş sayısı ile dördüncü sırada bulunduğu tespit edilmiştir.

Tablo 3.4. Kaynak Dillerine Göre Niteleme Sıfatları, Kullanım Sayıları ve Oranları

Köken	Geçiş Sayısı	Geçiş Oranı
T.	1750	0,5421
Fr.	472	0,1462
Ar.	359	0,1112
Ar.+T.	200	0,0619
Far.	181	0,0560
Far.+T.	91	0,0281
ÖA	60	0,0185
Fr.+T.	18	0,0055
Yun.	16	0,0049
T. + Far.	10	0,0031
T. + Ar.	13	0,0040
Alm.	8	0,0024
Far. + Ar.	7	0,0021
Fr. + Ar.	9	0,0027
İt. + Ar.+T.	5	0,0015
Yun.+T.	5	0,0015
Fr. + Far.	3	0,0009
Rum.+T.	3	0,0009
Ar.+Far.	2	0,0006
İng.+T.	2	0,0006
T. + Fr.	4	0,0012
Ar. + Fr. +T.	1	0,0003
Ar. + Far. +T.	1	0,0003
Ar. + Fr.	2	0,0006
Ar. + Ar.	1	0,0003
Ar. +T. Fr. + T.	1	0,0003
İng.	1	0,0003
İt.	1	0,0003
İt. + T.	2	0,0006
TOPLAM	3228	99,89

3.4.1. Türkçe Kökenli Niteleme Sıfatları

acıklı	aydınlık	beş yüze yakın
acımasız	ayrı	bet
açgözlü	ayrıntılı	beylik
açık	az	bıyıklı
açık seçik	az gelişmiş	bileşik
açık sözlü	azınlık	bilgili
ağır	bağlayıcı	bilime yakışır
ağır yağlı	bambaşka	bilimsel
ağırbaşlı	barışçı	bilinen
alçak	baş	binlerce yıllık
aldatıcı	baş döndürücü	biraz
aldırışsız	başarılı	birbirine bağlı
alışılmadık	batılı	birinci
alışılmadık kılıklı	bayat	birleşik
(en) alt	baygın	birleşmiş
altı	becerikli	bitkin
altın	(...den) belli	boğaz tokluğuna
anlamlı	belirli	boğucu
araştırmacı	belirli düzeyde(ki)	boş
arka	belirsiz	boynu bükük
asık	bencil	bozucu
aşağı	benzer	bozuk
ayaklı	beş	bulanık
aydın	beş katlı	bunaltıcı

buruşuk	demir	eksiksiz
büyük	derin	el yakması
büyük boy	derli toplu	eleştirici
çağdaş	dış	eli yüzü düzgün
çalışkan	dışa dönük	elverişli
çamurlu	dinç	emekli
çatık	dişli	engin
çekici	doğal	erişilmesi güç
çekingen	doğru	erken
çelik	doğulu	ertesi
çelişkili	dokuzluk	eski
çetin	dönen	eski bakan
çizgili	durgun	eski dost
çocukça	duyarlı	eski okul
çocuklu	duygulu	eski öğrenci
çocuksu	düğmeli	eş değer
çok yönlü	düşük	eşit
çolak	düşük aylıklı	eşsiz
çömez	düşüncesiz	etki eden
dalgın	düşünen	etkili
dar	düz	evrensel
dar gelirli	düzenli	eylemli
değerli	düzgün	eylemsiz
değişik	eğlenceli	ezen
delikanlı	ek	fikralarıyla ünlü
delikli	eksik	geç

geçici	güçsüz	inanılır
geleneklere uygun	güdümlü	inanılmaz
geleneklerine bağlı	gülünç	ince
geleneksel	gümüş	inek
gelip geçiçi	günlük	iri
genç	güzel	iri yarı
genel	ılımlı	iyi
geniş	ışksız	iyi niyetli
geniş kapsamlı	iç	iyimser
gerçeğe en yakın	içe dönük	kaba
gerçek	iğneleyici	kabadayı
gerçekçi	iki ayrı	kaçamak
gerekli	iki tekerlekli	kaçık
gereksiz	ikili	kalıcı
geri kalmış	ikinci	kalın
gevşek	ikinci tür	kalın kaşlı
gizli	ileri	kamalı
göğüs kabartıcı	ileri gelen	kapalı
gölgesiz	ileri görüşlü	kara
gönüllü	ilgi çekici	kara gözlü
görevli	ilginç	karanlık
görünüşü etkili	ilgisiz	karışık
gösterişli	ilişkilerine bağlı	karmaşık
gözlüklü	ilk	karşılıklı
güç	ilk düşün	karşıt
güçlü	ilkel	kaynar

kazançlı	kötümser	ön
kendine özgü	kulaktan dolma	önemli
kerpiç	kurşun	önemsiz
kesik	kuru	örnek
kesin	kurulu	öteki
keskin	kuruntulu	özel
kılıksız	kuş	özenli
kırık	kutsal	özentili
kırk	küçük	özlem dolu
kırk kişilik	küçülür	parlak
kısa	mutlu	parmaklıklılı
kıskanç	olağanüstü	pek iyi
kızarmış	olgun	pırıl pırıl
kirli	olumlu	pısrık
koca	olup biten	saçma
kocaman	on katlı	sağ
kokusuz	on üç yıllık	sağlam
komşu	onun küçüğü	sağlıklı
...konularla ilgili	orta	sapsarı
korkak	orta boylu	saptırıcı
korkulu	orta yaşlı	sarı
korkunç	ortak	sarı benizli
korkusuz	ortalama	sarsıntılı
koyu	öğrenci	saygılı
kök	öğretim üyesi	sayısal
kötü	ölçülü	semiz

serin	sürekli	ulusal
sessiz	sürükleyici	uslu
sevimli	şaşırtıcı	uslu akıllı
sevinçli	şaşkın	uygulamalı
sezgisel	şişman	uygun
sıcak	takma	uykulu
sık	tamtakır	uyuşuk
sık sık	tanıdık	uyutucu
sıkı	taş	uzak
sıkıcı	taşra	uzaklaştırıcı
sıkılğan	taşralı	uzun
sıkıntılı	tatlı	uzun bacaklı
sıkışık	tek	uzun boylu
sıra bekleyen	telsiz	üç kulak
sıradan	ters	ünlü ürkek
sisli	titrek	ürkek bakışlı
soğuk	toplu	ürkütücü
soluk	tozlu	üst
soluk benizli	tutucu	üstün
soluk yüzlü	türk	üvey
son	türkçe	(en çok) üzen
sonsuz	türlü	üzgün
soyut	tüylü	üzücü
söğüş	ucuz	verimli
sözde	ufak	yağlı
sözünün eri	ufak tefek	yağlı boya

yakın	yaşayan	yeteneksiz
yakışıklı	yaşlı	yeterli
yakışiksiz	yaşlıca	yetkili
yalan	yatılı	yıldırıcı
yalnız	yaygın	yıpranmamış
yaman	yaylı	yoksul
yanlış	yazar	yolu bozuk
yapıcı	yazılı	yorgun
yapma	yeni	yorgun argın
yararlı	yeni ayak basan	yorucu
yaratıcı	yeni yeni	yukarı
yarı	yenir yutulur	(bilgi) yüklü
yarı aç	yepyeni	yumuşak
yarı tanrı	yerinde	yuvarlak
yarı tok	yerli	yüksek
yarım yüzyıllık	yersiz	zavallı
yasal	yeşil	
yaşatıcı	yetenekli	

3.4.2. Fransızca Kökenli Niteleme Sıfatları

akademik	astronomik	doktor
aksiyomatik	beton	ekonomik
alman	dekan	ekose
antika	diferansiyel	elastik
arkeolog	dinamik	elegant
artist	dogmatik	elektronik

estetik	metal	rektör
fizik	mistik	rijit
fizik profesörü	model	sembolik
fizikî	modern	silindirik
integral	normal	sistematik
intiutif	objektif	sosyal
kaloriferli	optik	statik
karakteristik	organik	statik profesörü
klasik	orijinal	şık
komik	plastik	teknik
kompleks	polarize	teorik
komünist	polaroipolitik	vektöriyel
kritik	pozitif	virgüllü
lüks	pratik	
matematik	profesör	
mekanik	profesör	

3.4.3. Arapça Kökenli Niteleme Sıfatları

acele	bekâr	dinî
aklı selim	beyaz	ecnebi
alelâde	beyaz mermer	ender
asıl	beynelmilel	esas
asil	cari	esmer
aziz	cennet	fakir
bahriye	ciddi	fâni
bahriyeli	dâhi	fazla
basit	(evrensel bir) deha	fena
batıl	(çok) dindar	fevkalade

garip	kuvvet(le) dolu	müderris
gelip geçici	leylî	müdür
hafif	leylî[-yi] meccanî	mühendis
hakikî	maddî	mühim
hassas	madenî	mükemmel
haydut	mahalli	müktesep
hayran	mahut	mümeyyiz
hazır	mahzun	mümtaz
hazin	malî	münevver
hizmete mecburi	malûm	müspet
ihtiyar	manevî	müstesna
ilmî	marazî	müşkül
insani	masum	mütebessim
ipek	mavi	mütekâmil
ithal	merhum	mütesâviyen
ithal malı	mesleki	mütevazı
kadife	mesut	müthiş
kafiyeli	meşhur	nadir
kalıp	millî	nafiz
kâmil	muayyen	nahif
kayıp	muazzam	nazarî
kederli	muğlak	necip
ketum	muhacir	neşeli
kevn (ü) fesad	muhtelif	nevi şahsına
keyifli	mutaassıp	münhasır
kibar	mutlak	nezih

rahat	siyasî	temiz
resmî	sunî	tercüman
sabit	şair	tercüme
saf	tabî	tuhaf
sakîm	tağyiri	ukala
sakin	tam	umumî
salim	tamam	vakitsiz
samimi	tatbikî	zarif
sarih	tebdil	zayıf
sedef	tefazulî	zihnî
seyyar	telif	
sınıfın hakemi	temamî	

3.4.4. Arapça + Türkçe Kökenli Niteleme Sıfatları

(çok) esaslı	akıllı	dehşet verici
(çok) farklı	akıllı uslu	dört heceli
(çok) kuvvetli	aksi	eczacı
(çok) şikayetçi	asık suratlı	esaslı
(en) çok	bahriye yakalı	eski hariciyeci
(en) çok heceli	basitleştirici	eski kafalı
(en) esaslı	cazibeli	esrarlı
(en) heyecan verici	cebirci	eyyamcı
(en) heyecanlı	cesaretli	farklı
(en) heyecanlı öğrenci	cilasız	faydasız
acelecî	coğrafyacı	gururlu
adaletli	çok cepheli	haklı
ağır hareketli	çok heceli	hâli vakti yerinde(ki)

halsiz	kalabalık	sanatçı
hareketsiz	Kamusu Riyazi yazarı	sedef kakmalı
hatalı	kararsız	sıhhatli
hayal(in)deki	kederli yüzü	silâhlanmış
hayata küskün	kıymetli	sohbeti tatlı
hazıra konucu	kusursuz	şekil değiştiren
hevesli	kuvvetli	şiddetli
heyecanlı	külfetli	takkelik
hırslı	lüzumsuz	talihli
hikayeci	maddesel	talihsiz
huzursuz	maksatlı	tarafsız
hüzünlü	meraklı	tarih öncesi
ıstıraplı	meraklı değilmiş	tehlikeli
ihtirassız	meşhur mukavemetçi	telaşlı
iki heceli	neşeli	tenkitçi
iki sayfalık	niyeti bozuk	ufukları geniş
ikinci derece(den)	rahmetli	ütülü
inatçı	rahmetlik	vefalı
ince ruhlu	resimli	zararsız
insafsız	resimsiz	zayıf bünyeli
istibdatçı	riyaziyeci	zekice
kahverengi	ruhsuz	

3.4.5. Farsça Kökenli Niteleme Sıfatları

aşikâr	gâvur	serbest
bedbaht	girift	sert
cam	hasta	siyah
çift	hemşeri	taze
dev	hoş	tenha
dürüst	kahraman	üstat
düşman	perişan	zengin
efsane	sahte	zor

3.4.6. Farsça + Türkçe Kökenli Niteleme Sıfatları

(çok) pahalı	çeşitli	parasız
altı köşeli	çile çekmiş	parasız yatılı
ateşli	dertli	renkli
bulanık renkli	efsaneleşen	renksiz
camlı	herkesin dostu	saraylı
can sıkıcı	koyu renkli	şalvarlı
can(ını) sıkın	köylü	şehirli
canım	nazlı	yabancı
canlı	pahalı	zehirli
cansız	pahalı-ucuz	zorlu

3.4.7. Özel Ad Şeklindeki Niteleme Sıfatları

Adanalı	Dalai Lama	Fenerbahçeli
Almanca	Ermenice	Fransız
Avrupalı	Farsça	Fransızca
		Galatasaraylı

Gandi	İsviçreli	Londralı
Giritli	İtalyan	Malatyalı
Hintli	Kınca	Vidinli
İngiliz	Kızılderili	Yunan
İngiliz lord	Latince	Yunanca

3.4.8. Fransızca + Türkçe Kökenli Niteleme Sıfatları

ağzı bilyalı	kısa pantolonlu	parametrelî
elektriksiz	kültürlü	programlı
fiziksel	matematikçi	ünlü matematikçi
gazozcu	otelci	

3.4.9. Yunanca Kökenli Niteleme Sıfatları

efendi	temel
--------	-------

3.4.10. Türkçe + Farsça Kökenli Niteleme Sıfatları

(çok) hasta	düşünülmesi zor	koyu renk
doğru dürüst	eski dost	

3.4.11. Türkçe + Arapça Kökenli Niteleme Sıfatları

basamakalıp	eski asker	yeni hesap
bilim adamı	ikinci sınıf	yüksek inşaat mühendisi
doğululara has	örnek insan	yüksek mühendis
dördüncü sınıf	uzun vadeli	

3.4.12. Almanca Kökenli Niteleme Sıfatları:

doçent	technische	technischen
--------	------------	-------------

3.4.13. Farsça + Arapça Kökenli Niteleme Sıfatları:

(çok) hoş sohbet	hoş sohbet
bedava	şayanı dikkat
gerdan misali	zengin-fakir

3.4.14. Fransızca + Arapça Kökenli Niteleme Sıfatları:

disiplin sahibi elektronik

elastiki rektörvekili

3.4.15. İtalyanca + Arapça + Türkçe Kökenli Niteleme Sıfatları:

posta seyyarı

3.4.16. Yunanca + Türkçe Kökenli Niteleme Sıfatları:

litrelik sınırlı

3.4.17. Fransızca + Farsça Kökenli Niteleme Sıfatları:

alman dost doktora hocası

3.4.18. Rumca + Türkçe Kökenli Niteleme Sıfatları:

alaycı

3.4.19. Arapça + Farsça Kökenli Niteleme Sıfatları:

muhafazakâr yetimzade

3.4.20. İngilizce + Türkçe Kökenli Niteleme Sıfatları:

Futbolcu

3.4.21. Türkçe + Fransızca Kökenli Niteleme Sıfatları:

(bir) seri eski asistan

3.4.22. Arapça + Fransızca + Türkçe Kökenli Niteleme Sıfatları:

meşhur fizikçi

3.4.23. Arapça + Farsça + Türkçe Kökenli Niteleme Sıfatları:

riyaziye hocası

3.4.24. Arapça + Fransızca Kökenli Niteleme Sıfatları:

felsefe profesörü muazzam matematik

3.4.25. Arapça + Arapça Kökenli Niteleme Sıfatları:

daima hazır

3.4.26. Arapça + Türkçe Fransızca + Türkçe Niteleme Sıfatları:

kahverengi ceketli

3.4.27. İngilizce Kökenli Niteleme Sıfatları:

kokteyl

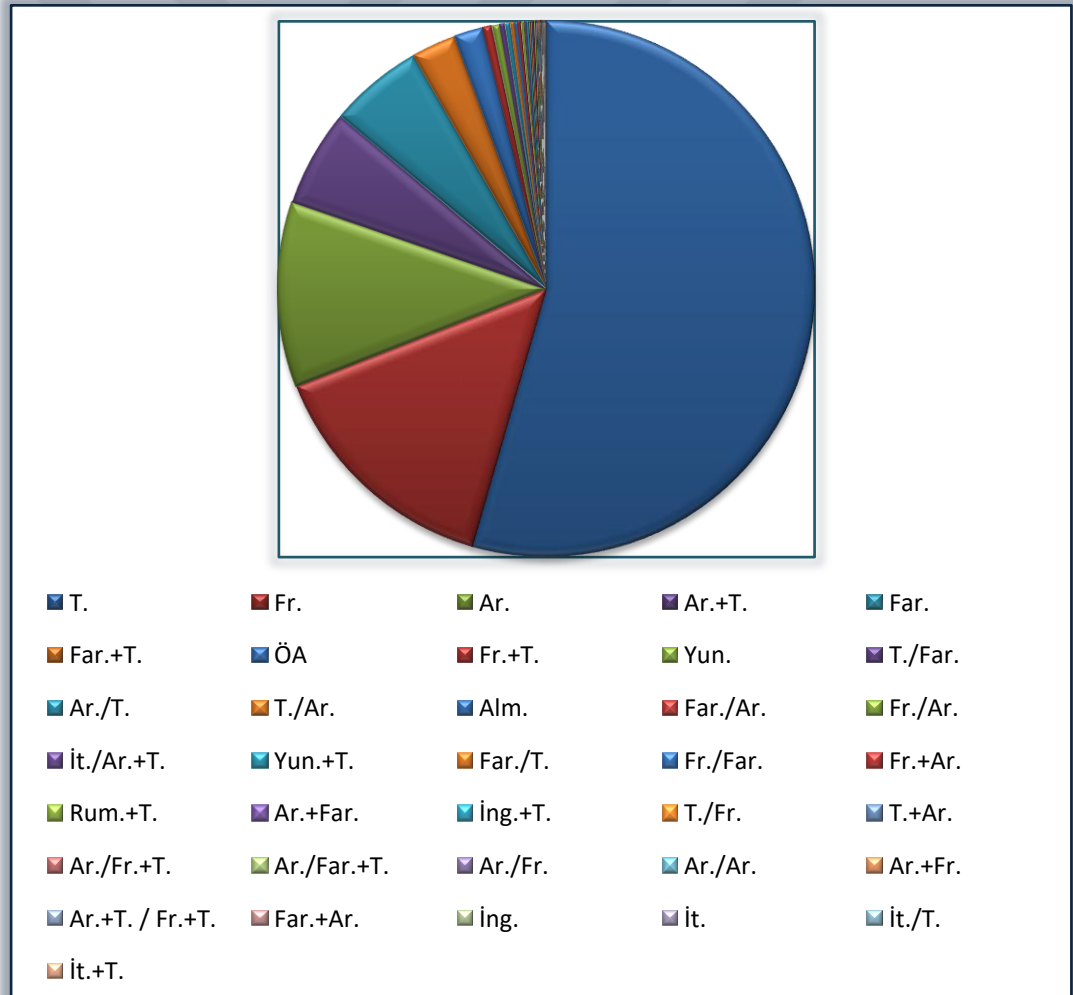
3.4.28. İtalyanca Kökenli Niteleme Sıfatları:

moda

3.4.29. İtalyanca + Türkçe Kökenli Niteleme Sıfatları:

alaturkacı

düello hocası

Şekil 3.4. Kaynak Dillerine Göre Niteleme Sıfatları Grafiği

3.5. Birlikte Kullanıldıkları Adlara Göre Niteleme Sıfatları

Niteleme sıfatları birlikte kullanıldıkları adlara göre incelendiğinde 581 geçiş sayısı ile “kişi” nin en sık kullanılan ad olduğu tespit edilmiştir. 129 kullanımla “adam” ikinci sırada yer almış, 52 kullanımla “üniversite” üçüncü sırada yer almıştır.

Tablo 3.5. Birlikte Kullanıldıkları Adlara Göre Niteleme Sıfatları, Kullanım Sayıları ve Oranları

AD	Geçiş Sayısı	Geçiş Oranı
[kişi]	581	0,1799
adam	129	0,0399
üniversite	52	0,0161
öğrenci	49	0,0151
yaş	42	0,013
hoca	39	0,012
insan	33	0,0102
profesör	31	0,0096
yol	31	0,0096
hesap	29	0,0089
durum	27	0,0083
şey	27	0,0083
konu	26	0,008
araştırma	24	0,0074
arkadaş	24	0,0074
iş	21	0,0065
çocuk	19	0,0058
kuvvet	18	0,0055
hafıza	17	0,0052
kapı	17	0,0052
kelime	17	0,0052
mühendis	17	0,0052
problem	17	0,0052
biçim	16	0,0049
ülke	16	0,0049
bilim	15	0,0046

dil	15	0,0046
mekanik	14	0,0043
sistem	14	0,0043
yıl	14	0,0043
bilim adamı	13	0,004
matematik	13	0,004
mesele	13	0,004
şekil	13	0,004
zaman	13	0,004
bilgi	12	0,0037
kitap	12	0,0037
mal	12	0,0037
sınıf	12	0,0037
çalışma	11	0,0034
ders	11	0,0034
ev	11	0,0034
söz	11	0,0034
tesir	11	0,0034
düzen	10	0,003
fikir	10	0,003
gün	10	0,003
hayat	10	0,003
kafa	10	0,003
mukavemet	10	0,003
ses	10	0,003
beniz	9	0,0027
dünya	9	0,0027
hava	9	0,0027

kavram	9	0,0027
makine	9	0,0027
sonuç	9	0,0027
süre	9	0,0027
âlem	8	0,0024
çözüm	8	0,0024
düşünce	8	0,0024
göz	8	0,0024
hece	8	0,0024
ışık	8	0,0024
oda	8	0,0024
olay	8	0,0024
renk	8	0,0024
soru	8	0,0024
yaşantı	8	0,0024
yer	8	0,0024
boy	7	0,0021
buluş	7	0,0021
deyim	7	0,0021
formül	7	0,0021
gelenek	7	0,0021
görüş	7	0,0021
kahraman	7	0,0021
kimse	7	0,0021
metot	7	0,0021
öğretmen	7	0,0021
roman	7	0,0021
şart	7	0,0021
şehir	7	0,0021
taraf	7	0,0021
yüz	7	0,0021
zekâ	7	0,0021
anlam	6	0,0018
aydın	6	0,0018

bünye	6	0,0018
doçent	6	0,0018
elbise	6	0,0018
eser	6	0,0018
genç	6	0,0018
görünüş	6	0,0018
güç	6	0,0018
hâl	6	0,0018
kılık	6	0,0018
mukavemetçi	6	0,0018
niyet	6	0,0018
okul	6	0,0018
seviye	6	0,0018
şiiir	6	0,0018
yazı	6	0,0018
yemek	6	0,0018
yön	6	0,0018
kültür	5	0,0015
asistan	5	0,0015
cisim	5	0,0015
çevre	5	0,0015
defter	5	0,0015
delikanlı	5	0,0015
denklem	5	0,0015
dergi	5	0,0015
diş	5	0,0015
eşya	5	0,0015
görev	5	0,0015
hareket	5	0,0015
heyecan	5	0,0015
kalabalık	5	0,0015
koltuk	5	0,0015
kontrol	5	0,0015
levha	5	0,0015

mekanikçi	5	0,0015
not	5	0,0015
pantolon	5	0,0015
ruh	5	0,0015
sıra	5	0,0015
sohbet	5	0,0015
şair	5	0,0015
vagon	5	0,0015
yönetmelik	5	0,0015
yük	5	0,0015
aile	4	0,0012
biri	4	0,0012
ceket	4	0,0012
çekim	4	0,0012
değer	4	0,0012
doktor	4	0,0012
dost	4	0,0012
esas	4	0,0012
felsefe	4	0,0012
halk	4	0,0012
hatıra	4	0,0012
idareci	4	0,0012
ifade	4	0,0012
ilim	4	0,0012
ilke	4	0,0012
inanç	4	0,0012
kanun	4	0,0012
kaş	4	0,0012
kaynak	4	0,0012
matematikçi	4	0,0012
öğrenim	4	0,0012
saha	4	0,0012
su	4	0,0012
şark âdeti	4	0,0012

tarih	4	0,0012
tören	4	0,0012
varlık	4	0,0012
[kurum]	3	0,0009
[öğrenci]	3	0,0009
[şey]	3	0,0009
ad	3	0,0009
anlayış	3	0,0009
Arya-Dharma	3	0,0009
ayakkabı	3	0,0009
baba	3	0,0009
Baha	3	0,0009
bakan	3	0,0009
baş	3	0,0009
başarı	3	0,0009
bilgin	3	0,0009
bina	3	0,0009
çehre	3	0,0009
deha	3	0,0009
duygu	3	0,0009
düzey	3	0,0009
engel	3	0,0009
gaye	3	0,0009
gayret	3	0,0009
gelir	3	0,0009
genç bir adam	3	0,0009
ilişki	3	0,0009
imkan	3	0,0009
kader	3	0,0009
kağıt	3	0,0009
kap	3	0,0009
karşılık	3	0,0009
kız	3	0,0009
kişilik	3	0,0009

konak	3	0,0009
kondisyon	3	0,0009
makale	3	0,0009
masa	3	0,0009
mektep	3	0,0009
millet	3	0,0009
millet meclisi	3	0,0009
netice	3	0,0009
ömür	3	0,0009
örnek	3	0,0009
özellik	3	0,0009
parti	3	0,0009
prensip	3	0,0009
salon	3	0,0009
sanat	3	0,0009
sarsıntı	3	0,0009
sıcak	3	0,0009
sıvı	3	0,0009
surat	3	0,0009
takımlar	3	0,0009
talebe	3	0,0009
toplantı	3	0,0009
vakit	3	0,0009
vaziyet	3	0,0009
yapı	3	0,0009
yaratık	3	0,0009
yaşama	3	0,0009
yayın	3	0,0009
(varlık)	2	0,0006
[elbise]	2	0,0006
[insanlar]	2	0,0006
[iş]	2	0,0006
acı	2	0,0006
Adana	2	0,0006

ağırlık	2	0,0006
aksiyomlar	2	0,0006
alışkanlık	2	0,0006
amaç	2	0,0006
an	2	0,0006
analiz	2	0,0006
anam	2	0,0006
apartman	2	0,0006
aydınlık	2	0,0006
bacak	2	0,0006
bağ	2	0,0006
bağıntı	2	0,0006
bakanlık	2	0,0006
bakış	2	0,0006
basit çözüm	2	0,0006
battaniye	2	0,0006
beden	2	0,0006
belge	2	0,0006
beyin	2	0,0006
bez	2	0,0006
cebir	2	0,0006
cehalet	2	0,0006
ciddiyet	2	0,0006
çağ	2	0,0006
çerçeve	2	0,0006
çetin taraf	2	0,0006
çizgiler	2	0,0006
çubuk	2	0,0006
demir kapı	2	0,0006
denge	2	0,0006
derece	2	0,0006
din	2	0,0006
doğu	2	0,0006
duvar	2	0,0006

düşman	2	0,0006
ekmek	2	0,0006
el	2	0,0006
enerji	2	0,0006
espri	2	0,0006
etki	2	0,0006
faaliyet	2	0,0006
fıkralar	2	0,0006
fizikçi	2	0,0006
futbolcu	2	0,0006
gazete	2	0,0006
gelecek	2	0,0006
gezi	2	0,0006
gidiş	2	0,0006
gölge	2	0,0006
gönüllü	2	0,0006
gözlem	2	0,0006
haber	2	0,0006
hanım	2	0,0006
harfler	2	0,0006
hasta	2	0,0006
hastalık	2	0,0006
hastane	2	0,0006
his	2	0,0006
hizmetler	2	0,0006
hocalık	2	0,0006
hochschule	2	0,0006
ihtar	2	0,0006
ilaç	2	0,0006
imtihan	2	0,0006
inceleme	2	0,0006
inşaat mühendisi	2	0,0006
isim	2	0,0006
işlemler	2	0,0006

kadın	2	0,0006
kadro	2	0,0006
karakter	2	0,0006
katkı	2	0,0006
kayıp	2	0,0006
kısım	2	0,0006
klirik	2	0,0006
koridor	2	0,0006
korku	2	0,0006
kumaş	2	0,0006
kural	2	0,0006
maç	2	0,0006
maden	2	0,0006
makam	2	0,0006
melek	2	0,0006
merak	2	0,0006
mutluluk	2	0,0006
müşavirlik	2	0,0006
müşteri	2	0,0006
nokta	2	0,0006
numara	2	0,0006
nükte	2	0,0006
oğul	2	0,0006
ortam	2	0,0006
ova	2	0,0006
oyun	2	0,0006
oyuncu	2	0,0006
öğretici	2	0,0006
öğretim	2	0,0006
ölçü	2	0,0006
önem	2	0,0006
palto	2	0,0006
para	2	0,0006
parmak	2	0,0006

peykler	2	0,0006
rejim	2	0,0006
saatler	2	0,0006
savaş	2	0,0006
sem	2	0,0006
sigara	2	0,0006
siyaset	2	0,0006
sokak	2	0,0006
şerit	2	0,0006
tahsil	2	0,0006
talih	2	0,0006
talip	2	0,0006
tanrı	2	0,0006
taşralı	2	0,0006
tedbir	2	0,0006
teknik	2	0,0006
temas	2	0,0006
temel	2	0,0006
terim	2	0,0006
teşebbüs	2	0,0006
tolerans	2	0,0006
topluluk	2	0,0006
transfer	2	0,0006
uğraş	2	0,0006
uzunluk	2	0,0006
vatan	2	0,0006
vatandaş	2	0,0006
vekil	2	0,0006
vetire	2	0,0006
vezin	2	0,0006
yabancılar	2	0,0006
yaka	2	0,0006
yaratıcı	2	0,0006
yasa	2	0,0006

yaşamak	2	0,0006
yatakhane	2	0,0006
yaz günü	2	0,0006
yazarlar	2	0,0006
yenilik	2	0,0006
yoğurt	2	0,0006
yolculuk	2	0,0006
yunan	2	0,0006
nispet	1	0,0003
(diller)	1	0,0003
(hafıza)	1	0,0003
(katkı)	1	0,0003
(mekanik) anlayış	1	0,0003
(okul) imtihanı	1	0,0003
(sessizlikte)	1	0,0003
...açılma	1	0,0003
...para durumu	1	0,0003
[başlangıç]	1	0,0003
[bilimsel] dal	1	0,0003
[bina kapısı]	1	0,0003
[davranış]	1	0,0003
[derece]	1	0,0003
[durum]	1	0,0003
[geçim durumu]	1	0,0003
[konum]	1	0,0003
[liste başı]	1	0,0003
[metin]	1	0,0003
[nesne]	1	0,0003
[pay]	1	0,0003
[yiyecek]	1	0,0003
... her insan	1	0,0003
abla	1	0,0003
acemilik yılları	1	0,0003
acıma duygusu	1	0,0003

ağabey	1	0,0003
ağustos	1	0,0003
ahenk	1	0,0003
akıl	1	0,0003
aksaklık	1	0,0003
aksilik	1	0,0003
akşam	1	0,0003
alan	1	0,0003
alay	1	0,0003
âletler	1	0,0003
amca	1	0,0003
anı	1	0,0003
anlayış tarzı	1	0,0003
anneler	1	0,0003
ansiklopedici	1	0,0003
apartman dairesi	1	0,0003
araba	1	0,0003
araç	1	0,0003
araştırmacı	1	0,0003
arazi	1	0,0003
arkadaşları	1	0,0003
asiller	1	0,0003
asker	1	0,0003
askerlik	1	0,0003
aşama	1	0,0003
ateş	1	0,0003
atmosfer	1	0,0003
avukat	1	0,0003
aylık	1	0,0003
ayrılık	1	0,0003
azar	1	0,0003
bahane	1	0,0003
bakım	1	0,0003
banyo	1	0,0003

baraj	1	0,0003
barış	1	0,0003
baskı	1	0,0003
baş ağrısı	1	0,0003
başlık	1	0,0003
baştan	1	0,0003
batılı	1	0,0003
bayrak	1	0,0003
bebek	1	0,0003
benzetme	1	0,0003
bestseller yazarı	1	0,0003
bilgili	1	0,0003
bilim ailesi	1	0,0003
bilim masalları	1	0,0003
bilime saygısı	1	0,0003
bilimsel aşama	1	0,0003
bilimsel sınıflama	1	0,0003
birinin adamı	1	0,0003
birlik	1	0,0003
borçlar	1	0,0003
boya	1	0,0003
boylu	1	0,0003
bölüm	1	0,0003
bulgu	1	0,0003
burs	1	0,0003
cahillik	1	0,0003
canlılık	1	0,0003
cebir hocası	1	0,0003
cep	1	0,0003
cephe	1	0,0003
cevap	1	0,0003
ceza	1	0,0003
cümle	1	0,0003
çalışanlar	1	0,0003

Çamaşır	1	0,0003
ap	1	0,0003
are	1	0,0003
Çatlaklar	1	0,0003
ay	1	0,0003
ay bardakları	1	0,0003
aycı	1	0,0003
ıkar	1	0,0003
ıkıntı	1	0,0003
Çocukluk	1	0,0003
Çoğunluk	1	0,0003
oşku	1	0,0003
dadı	1	0,0003
dal	1	0,0003
damlalar	1	0,0003
damlar	1	0,0003
darbe	1	0,0003
davranış	1	0,0003
defa	1	0,0003
delik	1	0,0003
demir	1	0,0003
deneme	1	0,0003
dere suyu	1	0,0003
derinlik	1	0,0003
dernek	1	0,0003
dershaneler	1	0,0003
dertler	1	0,0003
destek	1	0,0003
dev	1	0,0003
devir	1	0,0003
devlet	1	0,0003
devre	1	0,0003
dış etkilerin rolü	1	0,0003
direnış	1	0,0003

disiplin	1	0,0003
diyar	1	0,0003
doğrultu	1	0,0003
doğulular	1	0,0003
doktora öğrencisi	1	0,0003
dolap	1	0,0003
dostluk	1	0,0003
dönem	1	0,0003
dönüm noktaları	1	0,0003
duyarlılık	1	0,0003
düğüm	1	0,0003
düşünen	1	0,0003
düşünmek sanatı	1	0,0003
eczane	1	0,0003
edebiyat	1	0,0003
efendi	1	0,0003
eğilme momenti	1	0,0003
eğitim	1	0,0003
Einstein	1	0,0003
Einstein fiziğı	1	0,0003
el yazısı	1	0,0003
elçiler	1	0,0003
eldiven	1	0,0003
eleman	1	0,0003
emanet	1	0,0003
emekli	1	0,0003
emekli aylığı	1	0,0003
emeller	1	0,0003
emir	1	0,0003
enstitü	1	0,0003
erik	1	0,0003
erkekler	1	0,0003
esnaf	1	0,0003
et	1	0,0003
etek	1	0,0003

etken	1	0,0003
etkileşme	1	0,0003
etüt saatleri	1	0,0003
ev işleri	1	0,0003
evlat	1	0,0003
evli	1	0,0003
evlilik	1	0,0003
faktör	1	0,0003
felek	1	0,0003
fenerler	1	0,0003
fırsat	1	0,0003
filmler	1	0,0003
fitne fücurluk	1	0,0003
fizik	1	0,0003
fizik bilgini	1	0,0003
Fransızların durumu	1	0,0003
gazoz	1	0,0003
geçit	1	0,0003
gelir düzeyi	1	0,0003
gelişme	1	0,0003
gelişmiş	1	0,0003
gerilmeler	1	0,0003
gömlek	1	0,0003
görgü	1	0,0003
gövde	1	0,0003
güçlük	1	0,0003
gülümseme	1	0,0003
gülümseyiş	1	0,0003
gülüş	1	0,0003
güneş	1	0,0003
had	1	0,0003
halk türküsü	1	0,0003
hamle	1	0,0003
hariciyeci	1	0,0003
harp	1	0,0003

haslet	1	0,0003
hata	1	0,0003
hayal	1	0,0003
hayal gücü	1	0,0003
hayat arkadaşı	1	0,0003
hayranlar	1	0,0003
hazırlık	1	0,0003
hece sayısı	1	0,0003
hepsi	1	0,0003
her şey	1	0,0003
herkes	1	0,0003
hesap metotları	1	0,0003
heves	1	0,0003
heyet	1	0,0003
hız	1	0,0003
hikayeler	1	0,0003
hiza	1	0,0003
hocamız	1	0,0003
husus	1	0,0003
hücre	1	0,0003
ısı	1	0,0003
iç yönetmelik	1	0,0003
içtenlik	1	0,0003
ihtilaller	1	0,0003
ihtiras	1	0,0003
ilgi	1	0,0003
insani yönü	1	0,0003
istikamet	1	0,0003
İsviçre	1	0,0003
işaretler	1	0,0003
İtalyanca	1	0,0003
itibar	1	0,0003
itikatlar	1	0,0003
iyimserlik	1	0,0003

izah	1	0,0003
izciler	1	0,0003
izler	1	0,0003
Japon odası	1	0,0003
kağıt parçası	1	0,0003
kaleci	1	0,0003
kalem	1	0,0003
kalender	1	0,0003
kalkınma	1	0,0003
kan	1	0,0003
kapsam	1	0,0003
karanlık	1	0,0003
karar	1	0,0003
kardeş	1	0,0003
karı-koca	1	0,0003
karısı	1	0,0003
karışık	1	0,0003
karşılıyıcı topluluğu	1	0,0003
karyola	1	0,0003
kasaba	1	0,0003
kaside	1	0,0003
kaşık	1	0,0003
kat	1	0,0003
katma	1	0,0003
kavanoz	1	0,0003
kayıt bürosunun önü	1	0,0003
kaza	1	0,0003
kesinlik	1	0,0003
kışla	1	0,0003
kinin	1	0,0003
kira evi	1	0,0003
kirpik	1	0,0003
kişiler	1	0,0003
kitle	1	0,0003

koca	1	0,0003
kocacığım	1	0,0003
kolaylık	1	0,0003
kollar	1	0,0003
konuşmalar	1	0,0003
Kopernik sistemi	1	0,0003
köfte	1	0,0003
köprü	1	0,0003
köprü modeli	1	0,0003
köşeli	1	0,0003
köşk	1	0,0003
köyler	1	0,0003
köylü çocuğu	1	0,0003
köylüler	1	0,0003
kritik	1	0,0003
kriz	1	0,0003
kudret	1	0,0003
kuruluş	1	0,0003
kuruluş yılları	1	0,0003
kuşlar	1	0,0003
kuyumcu	1	0,0003
kürsüler	1	0,0003
laboratuar	1	0,0003
lakap	1	0,0003
lamba	1	0,0003
lastik	1	0,0003
lavabo	1	0,0003
Leonardo	1	0,0003
leylî meccanî	1	0,0003
lig	1	0,0003
lisan	1	0,0003
lise	1	0,0003
lord	1	0,0003
lügat	1	0,0003

mahiyet	1	0,0003
mânâ	1	0,0003
mantık yapısı	1	0,0003
mazi	1	0,0003
meclis	1	0,0003
mefkûre	1	0,0003
Mehmet	1	0,0003
mekanik oda	1	0,0003
mektup	1	0,0003
memnuniyet	1	0,0003
memur çocukları	1	0,0003
merdiven	1	0,0003
mermer	1	0,0003
meslektaşım	1	0,0003
metre	1	0,0003
meyhane	1	0,0003
meziyet	1	0,0003
Mezopotamya	1	0,0003
mısra	1	0,0003
miktar	1	0,0003
moment	1	0,0003
muameleler	1	0,0003
muhacir	1	0,0003
mum ışığı	1	0,0003
Mustafa İnan	1	0,0003
mübadele	1	0,0003
mücadele	1	0,0003
müdahale	1	0,0003
müddet	1	0,0003
müdür	1	0,0003
müessese	1	0,0003
müktesebat	1	0,0003
müntezir	1	0,0003
müteahhit	1	0,0003

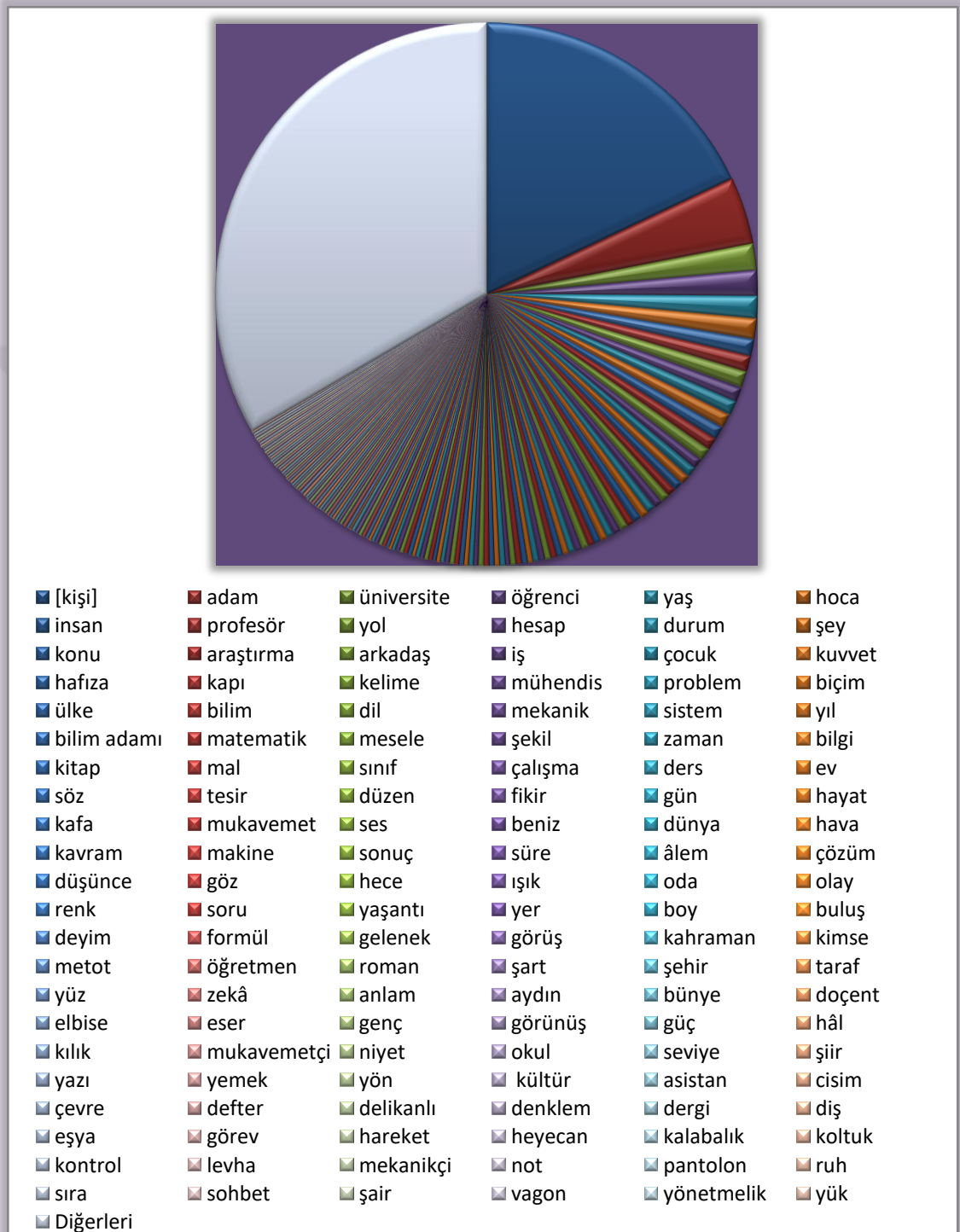
müze memuru	1	0,0003
nafiz kontrol	1	0,0003
nefes	1	0,0003
nezaket	1	0,0003
nitelik	1	0,0003
okurlar	1	0,0003
olanlar	1	0,0003
omuzlar	1	0,0003
on sekiz gün	1	0,0003
ortalama	1	0,0003
ortalama değer	1	0,0003
öfke	1	0,0003
öğrenci kütlesi	1	0,0003
öğrencilik	1	0,0003
öğrencinin hafızası	1	0,0003
öğütler	1	0,0003
ölçme araçları	1	0,0003
ölçü tekniği	1	0,0003
ölüm	1	0,0003
önsezi	1	0,0003
örgüt	1	0,0003
Palas	1	0,0003
pansiyon	1	0,0003
parasız	1	0,0003
pencere	1	0,0003
perde	1	0,0003
pilavlar	1	0,0003
piyasa	1	0,0003
plan	1	0,0003
posta memurluğu	1	0,0003
posta memuru	1	0,0003
proje	1	0,0003
puvan	1	0,0003
radyo	1	0,0003

rahmetli	1	0,0003
rakı	1	0,0003
rehber	1	0,0003
rektör	1	0,0003
resim	1	0,0003
rol	1	0,0003
ruhbilimci	1	0,0003
rüya	1	0,0003
saadet	1	0,0003
sabahlar	1	0,0003
saç	1	0,0003
saçı-sakalı	1	0,0003
safiyet	1	0,0003
saflık	1	0,0003
sağlık	1	0,0003
sahip	1	0,0003
saltanat günleri	1	0,0003
sanatçı	1	0,0003
sanayi	1	0,0003
sancı	1	0,0003
Sandviç'in tarihi	1	0,0003
sanii	1	0,0003
sayfalar	1	0,0003
sayılar	1	0,0003
sebep	1	0,0003
selam	1	0,0003
sembol	1	0,0003
seremoni	1	0,0003
sevinç gösterisi	1	0,0003
Seyhan Irmağı	1	0,0003
seyisler	1	0,0003
sıfat	1	0,0003
sıkıntı	1	0,0003
sınıflama	1	0,0003

sınırlar	1	0,0003
sırlar	1	0,0003
silah	1	0,0003
siyasetçiler	1	0,0003
sofra	1	0,0003
sorunlar	1	0,0003
spekülasyon	1	0,0003
spor	1	0,0003
suç	1	0,0003
suç ortağı	1	0,0003
susunkuluk	1	0,0003
Sü Bakanı	1	0,0003
şahsiyet	1	0,0003
şair ve hikayeci	1	0,0003
şiddet	1	0,0003
şirket	1	0,0003
şive	1	0,0003
tabak	1	0,0003
tabiat	1	0,0003
tabir	1	0,0003
tablolar	1	0,0003
taklit	1	0,0003
tanım	1	0,0003
tansiyon	1	0,0003
tarafli	1	0,0003
tarz	1	0,0003
taşit	1	0,0003
tavsiye	1	0,0003
tay	1	0,0003
tedavi	1	0,0003
teklifler	1	0,0003
teknik öğretim	1	0,0003
teknisyenler	1	0,0003
telgraf	1	0,0003

tempo	1	0,0003
tersi	1	0,0003
testere	1	0,0003
titizlik	1	0,0003
toplum	1	0,0003
tür	1	0,0003
Türkçe	1	0,0003
Türkiye	1	0,0003
uç	1	0,0003
ufuklar	1	0,0003
umde	1	0,0003
unsur	1	0,0003
usta	1	0,0003
uydular	1	0,0003
uygarlık	1	0,0003
uygulama alanı	1	0,0003
üretim	1	0,0003
üstünlük	1	0,0003
vade	1	0,0003
vadi	1	0,0003
voleybol	1	0,0003
vücut	1	0,0003
yabancı lisan	1	0,0003
yağ	1	0,0003
yan	1	0,0003
yardımcı	1	0,0003
yardımlar	1	0,0003
yarı tanrı	1	0,0003
yarış	1	0,0003
yarma	1	0,0003
yataklar	1	0,0003

yatılı (okul)	1	0,0003
yayılı	1	0,0003
yaz	1	0,0003
yenilgi	1	0,0003
yer çekimi	1	0,0003
yetenek	1	0,0003
yetişen	1	0,0003
yetkili	1	0,0003
yıldız	1	0,0003
yoksulluk	1	0,0003
yolcu	1	0,0003
yorum	1	0,0003
yönetici	1	0,0003
yöneticilik	1	0,0003
yöntem	1	0,0003
yunanca	1	0,0003
yüksek öğrenim kurumları	1	0,0003
yüzey	1	0,0003
zafer	1	0,0003
zaman perdesi	1	0,0003
zat	1	0,0003
zayıat	1	0,0003
zevk	1	0,0003
zihniyet	1	0,0003
zincir	1	0,0003
zorluk	1	0,0003
zulüm	1	0,0003
Toplam	3228	98,19

Şekil 3.5. Birlikte Kullanıldıkları Adlara Göre Niteleme Sıfatları Grafiği

5. DEĞERLENDİRME VE SONUÇ

Sıfatlar içinde niteleme sıfatlarının önemli bir yeri vardır. Belirtme sıfatlarının sayısı sınırlı iken niteleme sıfatlarına sayıca sınır çizmek mümkün görünmemektedir. Varlıklara ait nitelikler kadar niteleme sıfatı var olacaktır.

Yapısal yönden bakıldığında niteleme sıfatlarının hem eylem hem de adlardan türetilbildikleri görülmektedir. Türkçede özellikle “-II ve -sIz” ekleri sıklıkla adlardan sıfat yapım eki olarak kullanılırlar. Sıfat-fiil ekleri de fiil kök ve gövdelerine getirilerek niteleme sıfatları elde edilebilir. Bunun yanında sözdizimsel yöntemlerle de niteleme sıfatları elde edilebilir.

İşlev yönünden incelediğimizde niteleme sıfatlarına derecelendirme işlevinin yüklendiğini görebiliriz. Niteleme sıfatları, bu işlev sayesinde varlıkların niteliklerinin az ya da çok olması, benzerlik, “en” ve “daha” gibi sözcüklerle birleşerek nitelikler arası karşılaştırma yapma olanağı sunmaktadır.

Niteleme sıfatlarını anlamları bakımından değerlendirmek ve derecelendirmek mümkündür. Niteleme sıfatlarını diğer sözcük türlerinden ayıran bu özellik sayesinde varlıklara ait niteliklerin az veya çok, benzer olduklarının bildirilmesi sağlanır. Derecelendirme özelliği bütün niteleme sıfatlarına has bir özellik değildir. Varlıklara ait değişkenlik gösteren niteliklerde sıfatların dereceleri ortaya çıkar.

Biz bu çalışmada Oğuz Atay’ın “Bir Bilim Adamının Romanı” eserinde yer alan niteleme sıfatlarını kullanımları temel alınarak geçiş sıklıkları, yapıları, ait oldukları kaynak diller ve birlikte kullanıldıkları adlara göre dört başlıkta inceledik.

Sıfatlarla ilgili elde ettiğimiz sonuçlar:

1. Roman metninde toplam 3228 niteleme sıfatı tespit edilmiştir. 889 farklı niteleme sıfatı 3228 kez kullanılmıştır. Sıfatların ortalama kullanım oranı 3,63 olarak belirlenmiştir.

2. Kullanılış sıklıkları bakımından değerlendirildiğinde en çok kullanılan ilk on sıfat: “profesör, genç, büyük, teknik, yeni, eski, küçük, iyi, delikanlı, uzun” sıfatlarıdır. Sırasıyla profesör 198, genç 113, büyük 98, teknik 80, yeni 78, eski 76, küçük 58, iyi 55, delikanlı 47, uzun 45 geçiş sayısıyla kullanılmıştır.

3. Niteleme sıfatları sözdizimsel yapıları bakımından değerlendirildiklerinde 3228 sıfattan 2892’sinin sözcük biçimindeki sıfatlardan oluştuğu, 308’inin sözcük öbeği biçiminde olduğu ve 28 tanesininde cümlecik halinde olduğu tespit edilmiştir.

4. Niteleme sıfatları, sıfatlaştıran ekler bakımından değerlendirildiklerinde 1555 sıfatın bir yapım eki almadan yalın halde kullanıldığı tespit edilmiştir. En sık kullanılan sıfat yapım eki ise 526 kullanımla addan sıfat yapma eki olan /+II/ olmuştur. Bu eki 228 kullanımla eylemden sıfat yapan /-k/ eki takip etmektedir. İnceleme sonucunda sözcük halindeki sıfatlar türetilirken addan sıfat yapma eklerinin 1144 , eylemden sıfat yapma eklerininse 529 kez kullanıldığı belirlenmiştir.

5. Sözcük öbekleri yapısındaki niteleme sıfatlarından 188 tanesinin sıfat tamlaması, 35 tanesinin belirtisiz ad tamlaması, 17 tanesinin de ikileme ve yönelmeli kısaltma öbeği şeklinde oluştuğu tespit edilmiştir.

6. Niteleme sıfatları kaynak dillerine göre değerlendirildiklerinde 1750 tanesinin Türkçe, 472 tanesinin Fransızca, 359 tanesinin Arapça, 181 tanesinin Farsça, kökenli oldukları, ayrıca 200 Arapça, 91 Farsça, 18 Fransızca sözcüğün Türkçe sıfat yapım eklerini alarak sıfatlaştıkları görülmüştür.

7. Niteleme sıfatları birlikte kullanıldıkları adlara göre incelendiğinde 3228 niteleme sıfatının 862 farklı ad ile beraber kullanıldığı belirlenmiştir. 581 geçiş sayısı ile “kişi” nin en sık kullanılan ad olduğu tespit edilmiştir. 129 kullanımla “adam” ikinci sırada, 52 kullanımla “üniversite” üçüncü sırada yer almıştır. En çok geçiş sayısına sahip diğer on isim : “ öğrenci, yaş, hoca, insan, profesör, yol, hesap, durum, şey ve konu ” adlarıdır. Sırasıyla öğrenci 49, yaş 42, hoca 39, insan 33, profesör 31, yol 31, hesap 29, durum 27, şey 27, konu 26 geçiş sayısıyla kullanılmıştır.

8. Eserde en sık kullanılan “profesör, genç, teknik, delikanlı” sıfatları ve en çok geçiş sayısına sahip “ kişi, adam, üniversite, öğrenci, hoca, insan” adları romanın konusunu yansıtırak eserdeki ana izleğin “insan” ve “bilim” olduğunu gösterir.

9. Burada sayılan genel sonuçlara ilişkin daha kapsamlı sayısal bilgiler ve oranlar çalışmanın inceleme bölümünde yer almaktadır.

KAYNAKÇA

- AHANOV, Kaken.** Dil Biliminin Esasları. Çev.Murat Ceritoğlu. Ankara:Türk Dil Kurumu Yayınları, 2013.
- Atabay, Neşe, İbrahim Kutluk, ve Sevgi Özel.** Sözcük Türleri I-II. Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları, 1983.
- Atay, Oğuz.** Bir Bilim Adamının Romanı Mustafa İnan. İstanbul: İletişim Yayınları, 2015.
- Azer, Gülşah.** Budist Çevre Eski Uygur Metinlerinde Niteleme Sıfatları, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul, 2010.
- Banguoğlu, Tahsin.** Türkçenin Grameri. Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları, 1995.
- Cahit, Hüseyin.** Türkçe Sarf ve Nahiv. hzl.Leyla Karahan, Dilek Ergönenç. Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları, 2000.
- Deny, Jean.** Türk Dil Bilgisi. İstanbul: Kabalıcı Yayınevi, 2009.
- Devellioğlu, Ferit.** Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lûgat. Ankara: Aydın Kitabevi Yayınları, 2000.
- Dinler, Müberra.** Oğuz Atay'ın Edebi Metinlerinde Ana İzlekler ve Yazarın Türk Edebiyatı İçindeki Yeri, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul, 2014.
- Ergin, Muharrem.** Türk Dil Bilgisi. İstanbul: Bayrak Yayınları, 1999.
- Kanar, Mehmet.** Farsça-Türkçe Sözlük. İstanbul: 2000.
- Kaya, Muharrem.** "Oğuz Atay'ın Yapıtlarında Yaşamöyküsel Unsurlar", Adam Sanat Nisan. 2001: 76-80
- Korkmaz, Zeynep.** Türkiye Türkçesi Grameri (Şekil Bilgisi). Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları, 2003.
- Oğuz, Birgül.** Oğuz Atay'da Yazarlık Kurumunun İflası ve Edebi İntihar, Kültürel İncelemeler Yüksek Lisans Tezi , İstanbul, 2009.
- Oruç, Osman.** Oğuz Atay'ın Romanlarında İronik Dil Yüksek Lisans Tezi. İstanbul, 2006.

- Seyppel, Tatjana.** Oğuz Atay'ın Dünyası. Çev.Tanıl Bora. İstanbul: İletişim Yayınları, 1989.
- Şahinler, Orhan.** “Arkadaşım Oğuz Atay,” Oğuz Atay’a Armağan. 1.basım. 2007.
- Tunalı, İsmail.** “Kültür Değerleri ve Türk Aydını”, Türk Aydını ve Kimlik Sorunu, 1. basımı. 1995.
- Türk Dil Kurumu.** Türkçe Sözlük. Ankara: TDK Yayınları, 2005.
- Türk Dil Kurumu.** Yazım Kılavuzu. Ankara: TDK Yayınları, 2005.
- Yalçın, Alemdar.** Siyasal ve Toplumsal Değişmeler Açısından Cumhuriyet Dönemi Çağdaş Türk Romanı (1946-2000). Ankara: Akçağ Yayınları, 2013.
- Yıldız, Ecevit.** “Ben Buradayım...”Oğuz Atay’ın Biyografik ve Kurmaca Dünyası. İstanbul: İletişim Yayınları, 2016.
- Yılmaz, Engin.** Türkiye Türkçesinde Niteleme Sıfatları. İstanbul: Değişim Yayınları, 2004.